

@BOOKALEM

የጥንታዊ ሕግ

ገጽ

5^ኛ
ፅን-ግ

ትርጉም በ ጌታችው ገብረ

ፓ ፒ ዩ

PAPILLON

ድርሰት
ሄንሪ ሸሪየ

ትርጉም
በ
ጌታቸው ገብሬ

የሸፋን ሥዕል፤ ሉቃስ አማረ
የኮምፒውተር ጽሑፍ፤ ራሐል ከበደ እና ልዩም ተ/ሃይማኖት

በመጀመሪያ በ1985 ዓ.ም በኩራዝ እሳታሚ ድርጅት ታተመ
በድጋሚ በ2006 ዓ.ም በአማይ ማተሚያ ቤት ታተመ

ሙብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
©All Rights Reserved

መታሰቢያነቱ

የድርሰትን ጉዞ «ሀ» ብለህ ስትጀምር

ምኞትህ ተሳክቶ ማየት ስለነበር

ብዙ ዕቅድ አውጥተህ

ጌት ከቀን አሰበህ

«ፓፒየን» ተርጉመህ

ለህትመት አብቅተህ

አየሁ ተሳካልኝ ሞላልኝ ምኞቴ

«ባንኮን» መተርጎም ነው ቀጣይ ፍላጎቴ

አልከና ለሀዘብ አጉል ተስፋ ሰጥተህ

ቃልህን ሳትፈፅም ሞት አደናቀፈህ

ይህ የራስህ ትርጉም ላንተው ማስታወሻ

ይሁንልህ በቃ አስከመጪረሻ

ወ/ሮ ዙሪያሽ ጃራ አመኔ

ባለቤቱ

ምስጋና

ይህ አጓጊና መሳጪ የትርጉም መጽሐፍ በድጋሚ ታትሞ ለአንባቢዎች ይደርስ ዘንድ የተለያዩ አስተዋጽኦ ያደረጉትን በሙሉ የተርጓሚው ባለቤትና ልጆቻቸው ማመስገን

ይፈልጋሉ።

በመጀመሪያ ፓፒዩ እንዲተረክና የሚዲያ ሽፋን እንዲያገኝ በማድረግ ትንሳኤውን ላበሰረው እና የተርጓሚው ስራ እንደገና እንዲታወስ ከፍተኛውን ሚና ለተጫወተው

ለፋና ብሮድካስቲንግ ኮርፖሬት እና ለመላው ሰራተኞቹ በተለይ ደግሞ በፋና ብሮድካስቲንግ ኮርፖሬት የኦፕሬሽን ዘርፍ ምክትል ስራ አስፈጻሚ ለሆኑት ለአቶ ብሩክ ከበደ ፣ ለጋዜጠኞች ዘካርያስ ብርሃኑ ፣ ዮናስ አዘዘ እና ስዩም ፈቀደ ከፍተኛ ያለ ምስጋና

እናቀርባለን።

በመቀጠልም ለአርቲስት ሽመልሰ አበሩ (ጆሮ) እና ባዩሽ አለማየሁ መፅሐፉን እንደሚገባ

በመተረካቸው፣ ለጃፋር መጽሐፍት ቤት ባለቤት ለአቶ ጃፋር ሺፋ ድጋሚ መጽሐፉን አሳትሞ ለገበያ እንዲቀርብ በማድረጉ፣ በመጨረሻም ከመላው አገሪቱ ስልክ በመደወል አድናቆታቸውን ለገለጹልን እና ለድጋሚ ህትመት ላበረታቱን በሙሉ ከልብ የሆነ

ምስጋና እናቅርባለን።

ወ/ሮ ዙሪያሽ ጃራ እና

ልጆቻቸው

ከመጀመሪያው የመጽሐፍ አሳታሚ

በሐምሌ ወር 1967 ከፍተኛ የመሬት መንቀጥቀጥ በደረሰበት ዓመት፣ አንድ የሰድሳ ዓመት አዛውንት በካራካስ ጋዜጦች ላይ በአልበርቲን ሳራዚን የተጻፈውን ባያነብ ኖሮ፣ ምናልባትም ይህ መጽሐፍ ፈጽሞ ሊጻፍ ባልተቻለ ነበር።

በሩህ ገጽ ያላትና ሳቅ የማይለያት ይህች መንፈስ ጠንካራ ጥቁር አልማዝ አሁን ሞታለች። በአንድ ዓመት ገደማ ብቻ ጽፋ በመላው ዓለም ዝናን ካተረፈችባቸው ሦስት መጻሕፍት መካከል ሁለቱ የሚተርኩት ስለ ራሷ ከወህኔ ቤት ማምለጥና ስለ ወህኔ ቤት ኑሮዋ ነበር።

አዛውንቱ ሰውዬ ÷ ሄንሪ ቨሪየ ሲሆን ÷ እዚያ ለመድረስ ረጅም መንገድ ተጉዟል - ከካየን የቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኔ ቤት። እቅጩን ለመናገር ያህል በ1933 ወደዚያ ሥፍራ ተግዞ ነበር። ሕገወጥ መሆኑን መካድ ባይቻልም የእድሜ ልክ ጽኑ አሥራት የተፈረደበት ግን ያልገደለውን ገድለሃል ተብሎ ነበር።

ሄንሪ ቨሪየ፣ በአራዳው ዓለም መጠሪያ ስሙ ፓፒየ ÷ የተወለደው በ1906 ከአንድ የመምህራን ቤተሰብ አርዴቭ በምትባል ቦታ ነበር። ትውልዱ ፈረንሣዊ ሲሆን ÷ በኋላ ግን የቪኔዙዌላ ዜጋ ሆኗል። የቪኔዙዌላ ሕዝብ የሚያደንቀው በጨዋነቱ እንጂ ባለፈው የወንጀለኝነት ሪከርዱ አይደለም። ከአስቃቂው የቅኝ ግዛት ወህኔ ቤት ለማምለጥ በትግሉ ያሳለፋቸው ዐሥራ ሦስት ዓመታትም ያለፈውን ታሪኩን ከማጨለም ይልቅ የወደፊት ዕድሉን ብሩህ አድርገውለታል።

በሐምሌ ወር በ1967 ቨሪየ ካራካስ ወደሚገኘው የፈረንሣይኛ መጻሕፍት መሸጫ መደብር ሔዶ ÷ "ለስትራጋል" የተባለ አንድ መጽሐፍ ገዛ። እስከዚያ ጊዜ ድረስ ስለራሱ አስደናቂ ታሪኮች እንዲት መስመር እንኳ ለመጻፍ ፍጹም አላሰበም። ታታሪና ኑሮን የሚወድ ሰው ነበር። ሰው አፍቃሪና ንቁ ÷ የሚማርክ ጎርናና ድምፅ የታደለ የደቡባዊ ፈረንሣይ ሰው ነበር። ታሪኮቹን የሚያቀርበው ልክ እንደ አንድ ዕውቅ ተራኪ ስለሆነ ያለአንዳች መሰልቸት ለብዙ ሰዓት ማዳመጥ ይቻላል። አንግዲህ ተአምሩን እነሆ - ሥነ ጽሑፋዊ ከሂሎትን ሳያክልበት (በጻፈልኝ ደብዳቤ ውስጥ "አስገራሚ ታሪኮቹ

እኚሁልህ ፡ ባለሞያ ይጻፍልኝ ብሎኛል።) የማዳም አልበርቲ ሳራዚንን አርአያ በመከተል።

ታዩታላችሁ፣ ትሰሙታላችሁ፣ ኑሮውን ትኖራላችሁ፣ ድንገት የአንድ ገጽ የመጨረሻ መስመር ላይ ስትደርሱ ፥ ወደ መጻዳጃ መሔዱን ሲነግራችሁ (በቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ፥ ያ ቦታ ብዙ ድርጊት የሚከናወንበት ነበርና) እንባችሁን መግታት አትችሉም። ምክንያቱም ወደዚያ የሚሄደው ሽሪየ ሳይሆን እናንተው እንደሆናችሁ ስለምታስቡ፣ ከመቅጽበት ገጹን ትገለብጣላችሁ።

“ስትራጋል”ን እንብቦ ከጨረሰ ከሦስት ቀን በኋላ ቁጭ ብሎ የመጀመሪያዎቹን ሁለቱን ምዕራፎች በአንድ ጊዜ በማስታወሻ ደብተሩ ላይ ጻፈ። ለእንደዚህ ዓይነቱ እንግዳ የሆነ አስደናቂ ታሪኩ አንዳንድ ምክሮች ለማግኘት ሲል ረዘም ላለ ጊዜ አቋርጦ ቆየ፡- ምናልባትም ታሪኩን ካማከራቸው ሌሎች ሰዎች ይልቅ ፥ ይበልጥ ያስደነቀው ራሱን ስለሆነ ፥ የቀሩትን ደግሞ በ1968 መግቢያ ላይ ሊያጠናቅቅ ተነሳ። ዐሥራ ሦስቱንም ማስታወሻዎች በሙሉ በሁለት ወር ውስጥ ጨረሰ።

ልክ እንደ ማዳም አልበርቲን ፥ የእርሱም ረቂቅ ጽሑፎች በመስከረም ወር በፖስታ ቤት በኩል ደረሱኝ። ከሦስት ሳምንት በኋላ ሽሪየም ፓሪስ መጣ። የአልበርቲንን ጽሑፎች ከዮሐንስ ገዢ ፓውሼ ጋር አሳትሜላቸው ስለነበር ፥ በዚህ ምክንያት ሽሪየም እምነቱን በእኔ ላይ ጣለው።

መጽሐፉን ያጠናቀረው ከፍተኛ ትዝታ ባፈለቀበት ወቅት ሲሆን፥ የተተየበውም ስሜቱ በማረካቸውና ፈቃደኞች በሆኑ ፥ ግን እምብዛም የፈረንሣዊኛ ቋንቋ ችሎታ በሌላቸው ግለሰቦች ነበር። እንዲያም ሆኖ ምንም ዓይነት ለውጥ አላደረግሁበትም። አልፎ አልፎ ነጥቦችና ሰረዞችን አስተካክያለሁ፤ በጣም ግልጽ ያልሆኑና ትርጉማቸውም የሚያደናግር አንዳንድ ጊዜም የተዘበራረቁና ታሪኩን የሚያምታቱ ሐሳቦችን ካራካስ ውስጥ የተለመደ ግን ከዚያ ውጭ እንግዳ የሆኑ ቀበሌኛ አነጋገሮችንና ጥቂት የስፖኝ ቃላትን አሻሽያለሁ።

ለታሪኩ ዕውነተኛነት መተማመኛ ልሰጥበት አችላለሁ። ከሠላሳ ዓመታት በኋላ በመጠኑም ቢሆን፤ ዝርዝር ሐሳቦች መደብዘዛቸው ስለማይታበል በማስታወስ መስተካከላቸው ግልጽ ነው። ከሥረ መሠረቱ ሐቅ ለመሆኑና የቅኝ ግዛቱን አስቃቂ

ወህኒ ቤት ኑሮ ወይም ሰቆቃ ሽሪየ ፍጹም እንዳላጋነው ለማረጋገጥ “ካየን” የተባለውን የፕሮፌሰር ዴቪን መጽሐፍ ማንበብ ብቻ ይበቃል። (የጁልያር ስብስብ መዛግብት፣ 1965)

በቅኝ ግዛት ወህኒ ቤቶች የቅጣት አስተዳደር ውስጥ የነበሩትን የኢሥረኞች + የዘበኞችና የወህኒ ቤት አዛዦች ትክክለኛ ሰሞች በሙሉ እኛ በመሰለን መንገድ ቀይረናቸዋል። የመጽሐፉ ዓላማ ግለሰቦችን ለመከላከል ሳይሆን በአንድ የተለየ ሕብረተሰብ ውስጥ የተለዩ ክፍሎችም እንዳሉ ለመግለጽ ያህል ነው። ከቀናት አቆጣጠር አኳያም ተመሳሳይ እርምጃ ወስደናል። አንዳንዶቹ አስተማማኝ ሲሆኑ ሌሎች ደግሞ በግምት ናቸው። ከዚህ ውጪ ሌላ እርምጃ አልተካሄደም።

የሽሪየ ፍላጎት ታሪክ ለመጻፍ ሳይሆን ሙሉ ለሙሉ በራሱ ተማምኖ ምንም ነገር ሳይበግረው ሕይወቱን እንዴት እንዳሳለፈ ለመናገር ነው። የዚህም ውጤት ራሱን ከወንጀለኞች በተገቢው መንገድ ለመጠበቅ ፍላጎት ባለው አንድ ሕብረተሰብና ስብዕናን የሚያጎድፍ የጭቆና ሥርዓት በምትከተል አንዲት የሰለጠነች ሀገር መካከል የነበረው ቅራኔ አልዋጥልህ ብሎት የታገለ የአንድ ልዩ ግለሰብ መዘከር ለመሆን በቃ።

ዮሐንስ ፒየር ካስቴልኖው

ይህን መግቢያ የጻፍኩት በግንቦት ወር 1969 ነበር። መጽሐፉ የታተመው በዚያው ዓመት በሰኔ ወር ፈረንሣይ ውስጥ ነበር። በሚያዝያ ወር 1970 አንድ ሚሊየን ቅጅ እዚያው ተሸጠ። አንድ ጸሐፊ ይህን ያህል መጻሕፍት ሊሸጥ የቻለውና ሚስተር ቫሪየንም በማሞገስ እውነተኛ ድርጊታቸውን ተማምኖበት ለማሳተም የተነሳሳው ምናልባት ምን ነገር ይዞ ይሆን የሚል ጥያቄ በአንዳንድ አካባቢ በዚያው ሰሞን አስኒሥቶ ነበር። እንደነዚህ የመሳሰሉትን ጥያቄዎች ለመመለስ ሲባል፣ የላፎ አሳታሚ ድርጅትና ባለታሪኩ በተገኙበት መጋቢት ወር 1970 አንድ ጋዜጣዊ ጉባኤ ተደረገ። አንዳንድ ወቅቶችና ጥቃቅን እውነታዎች ከጊዜ መርዘም የተነሳ ተዘግተው ቢሳሰቡም፣ ይህ መጽሐፍ ትክክልና በእርግጥም የራሳቸው ከንዋኔ መሆኑን ሚስተር ሽሪየ በድጋሚ ራሳቸው አረጋግጧል። ከዚያም ቦላይ ራሳቸው እንዳሉት፣ “እዚያ ገሃም እሳት ውስጥ” የገቡት ታሪክ ለመጻፍ ብዕር አንግበው እንዳልሆነ ተችተውበታል።

መግቢያ ከተርጓሚው

ዝናው በዓለም የተደነቀውን «ፓፒየ» የተሰኘ መጽሐፍ ከአንግሊዝኛ ወደ አማርኛ ተርጉሜ ለኢትዮጵያውያን አንባቢዎች ሳበረከት ደስታ ይሰማኛል።

መጽሐፉ በቅጽል ስሙ «ፓፒየ» (ቢራቢሮ) አየተባለ የሚጠራው ሄንሪ ቨሪየ ባልፈጸመው ወንጀል የኢድሜ ልክ ጽኑ አሥራት ተፈርዶበት የፈረንሳይ ቅኝ ግዛት ወደነበረችው ፈረንሳይ ጊዮና (በደቡብ አሜሪካ ሰሜናዊ ክፍል የምትገኝና አሁን ሲሪናም በሚል ሥያሜ የምትጠራ) አሰቃቂ ወህኒ ቤት ከተላከ በኋላ በተደጋጋሚ እያመለጠና እየተያዘ የተቀበለውን ፍዳና ያየውን የቁም ስቃይ፣ በወህኒ ቤቱም ሆነ በተለያዩ ሥፍራዎች ያጋጠሙትን የግለሰቦችና ማህበረሰቦች አኗኗር በሥፋት የሚገልጽ እውነተኛ ታሪክ ነው።

በውጪ ቋንቋ የተጻፈውን መጽሐፍ ምንም ሳይቀንስ ጋኒህ ሳይጨምር ቃሉ በቃል ወደ አማርኛ መተርጎም ከባድ ተግባር ነው። የአንድን ሕብረተሰብ የሥነ ጽሑፍ ቋንቋና ዘይቤ ሳይዛቡ በትክክል ለሌላው ሕብረተሰብ ለማገጸባረቅ ምን ያህል አታካች ሥራ እንደሚሆን አንባቢ ሊገነዘበው ይችላል።

ጽሑፉን ወደ አማርኛ ስመልሰው ተሰማሚ ፍቺ ያላገኘሁላቸውን አንዳንድ ቃላት በግዕዝና በዘልማድ በሚነገረው ቋንቋ የተካሁ ሰሆን፣ አንዳንድ የአንግሊዝኛ + ጣሊያንኛ + ፈረንሳይኛና የስፓኝ ቃላትን እንዳሉ በመገልበጥ በመጨረሻው ገጽ ላይ መግለጫ ሰጥቻቸዋለሁ።

ለኢትዮጵያውያን አንባቢዎች እንግዳ ይሆናሉ ብዬ የገመትኳቸውን ገሮ፣ ማቲው፣ ሴንት ገሴፍ፣ ዲያብል፣ ወዘተ ... የመሳሰሉ የፈረንጅኛ አጠራሮችን የሐንስ፣ ማቴዎስ፣ ቅዱስ ዮሴፍ፣ ዲያቢሎስ ወዘተ ... በማለት ለውጫቸዋለሁ።

ዘመኑ የተገለጸው በአውሮፓውያን አቆጣጠር ነው። ሰዓቱን ግን ለአንባቢያን በቀላሉ ለመከታተል እንዲያመች ከኢትዮጵያውያን ሰዓት አቆጣጠር ቀመር ጋር አስተካክያለሁ።

የሽሪየ ድርጊትና ትረካዎች በማያሻማ መንገድ ዕውነት ለመሆናቸውና አንባቢም ከጥርጣሬ ባሻገር እንዲሆን፥ መጽሐፉ ለመጀመሪያ ጊዜ በፈረንሳይኛ ሲታተም ያስተዋወቁት ጸሐፊ ዮሐንስ ፒየር ካስቴልኖው ያሰፈሩትን መግቢያና የላፎን አሳታሚ ድርጅት በአዘጋጀው ጋዜጣዊ ጉባኤ ላይ ራሳቸው ባለ ታሪኩ ተገኝተው የሰጡትን መተማመኛ ቃል በቃል ተርጉሜ ከዚህ በሚቀጥለው ገጽ አቅርቤያለሁ፡፡

ሄንሪ ሽሪየ ከአስቃቂው ወህኒ ቤት ነጻ ከወጡ በኋላ ያጋጠማቸውን የኑሮ ውጣ ውረድ ለማሳተም ያላቸውን ፍላጎት በፓፒየ የመጨረሻ ገጽ ላይ በገቡት ቃል መሠረት "ባንኮ" የተባለ ሁለተኛ መጽሐፍ አዘጋጅተው የላፎን አሳታሚ ድርጅት በአዘጋጀው ጋዜጣዊ ጉባኤ ላይ ራሳቸው ባለ ታሪኩ አስመርቀዋል፡፡ ጊዜና ሁኔታ ከፈቀደ እኔም አንድ ቀን "ባንኮ"ን ተርጉሜ ለወገኖቼ ለማቅረብ ተስፋ አደርጋለሁ፡፡

ጌታቸው ገብሬ

(ደሴ)

አንደኛ ማስታወሻ

ወደ ገሃነመ እሳት መውረድ

ቸለሙት (ቡክሳክም ያቀረበው መጽሐፍ - BOOKALEM)

ሕሊና የሚያስት ቅጣት ነበረ - ካረፈብኝ ከርን ከብደት የተነሣ ለሚቀጥሉት ዐሥራ አራት ዓመታት ከተዘረርኩበት መነሣቱ አልሆነልኝም። ያንን ያህል መዓት ላወረዱበኝም ሰዎች ቢሆን፤ አድራጎታቸው ሳይከብዳቸው አልቀረም።

ወቅቱ እ.ኤ.አ. ጥቅምት 26 ቀን 1931 ነበር። ለአንድ ዓመት በጥበቃ ጣቢያው ቆይቼባት ከነበረችው ከፍል ከጥዋቱ ሁለት ሰዓት ላይ አወጡኝ። ጺሜን ተላጭቼና በጥንቃቄ ለብሼ ነበር። ልብሴ በጥሩ ሰፊ የተዘጋጀ በመሆኑ አምሮብኛል። ነጭ ሸሚዜ፣ ዘንጠፍ ብሎ የወረደውና ደብዘዝ ያለው ሰማያዊው ከራሻቴ ማራኪነቴን ጨምረውልኛል።

ሐያ አምስት ዓመቴ ነበር፤ ግን የሐያ ዓመት ልጅ ነው የምመስለው። ፖሊሶቹ በጨዋ አቀራረቢ ይሉኝታ ተሰምቷቸው ስለነበር፤ በአኩባሪት ይዘውኛል። የእጄን ካቴና እንኳ ሳይቀር አውልቀውልኝ ነበር። ስድስታችንም ገመሉ። ማለት አምስቱ ፖሊሶችና አኔ ፓሪስ ከሚገኘው የሲያ ፍርድ ቤት ሕንፃ በአንድ ማረፊያ ክፍል ውስጥ በሁለት አግዳሚ ወንበሮች ላይ ተቀመጥን። በእኛ ትይዩ የሚገኙት መዝጊያዎች ወደ ቸለሙ ከፍል የሚያሳልፉ ነበሩ። ከውጭ በኩል አየሩ ጭፍግግ ብሏል።

በነፍስ ግድያ ወንጀል ፍርድን ለመቀበል በመቃረብ ላይ ነበርኩ። ጠበቃዬ ፊደሞንድ ሂውበርት ሰላምታ ሊያቀርብልኝ ወደ አኔ መጣ። «ተጨባጭ ማስረጃ የላቸውም፤ እኛ በነጻ እንደምንለቀቅ አተማመናለሁ» አለ። በሲያች «እኛ» ባላት ቃል ፈገግ አልኩ። አርሱ ሳይሆን፤ እኔው ነበርኩ ለራሴው ጥበቅና የቆምኩት። አንድ ሰው ወሀኒ ቤት ስለገባ ጠበቃውም አብሮ ይገባል ማለት አይደለም።

አንድ ዘበኛ መጥቶ ወደ ውስጥ አንድንገባ ቀሰቀሰን። ሁለቱ መዝጊያዎች ወለል ብለው ተከፈቱና በዳርና ዳር አራት ፖሊሶችና አንድ የሃምሳ አለቃ አንደተገተሩ ወደ ሰፊው አዳራሽ ገባሁ። የሚጠብቀኝን ውርጅብኝ እንደሚጠቁመኝ ሁሉ የማየው በመሉ፤ ምንጣፎቹ፤ በትላልቆቹ መስኮቶች ላይ የተሰቀሉት መጋረጃዎች፤ በአኔ ላይ ፍርድ ሊሰጡ ተጣድፈው የተቀመጡት ዳኞች የለበሷቸው ካባዎች እንኳን ሳይቀሩ ቀይ ሆኑበኝ።

«ቸለሙት ተሠይሟል!»

ሰብሳቢው ዳኛ፤ ከዚያም አምስቱ ዳኞች ቆባቸውን እንዳደረጉ በስተቀኝ በኩል

ካለ አንድ መዝጊያ በቅደም ተከተል ገቡ። ሰብሳቢው ዳኛ ከመካከለኛው ወንበር ፊት ለፊት ሲቆም የግራና የቀኝ ዳኞች ደግሞ በጎንጎና ጎን ቦታቸውን ያዙ።

ከፍሉን ረጭ ያለ ጸጥታ ሞላው። ከእኔ ጀምሮ ሁሉም ሰው ቀጥ ብሎ ቆመ። ከዚያም ዳኞቹ ተቀመጡ። እኛም እነሱን አይተን ተቀመጥን።

ሰብሳቢው ዳኛ ፈዛዛ ዐይኖችና ፍም የመሰለ ጉንጭ ያለው ወፍራም ሰው ነበር። ስሙ ቤቪን ይባላል። ቅንጣት ስሜት ሳይኖረው አትኩሮ ይመለከተኛል። ዘግባት ብሎም አድልዎ የሌለበት ብያኔውን በጥንቃቄ ይመራል። ከብዙ ጊዜ የዳኝነት ልምዱ የተነሣ በምስክሮችም ሆነ በፖሊሶች ላይ ያለው እምነት ጽኑ መሆኑን ሁኔታው በይፋ ይናገራል። ፍርዱን ብቻ ያነብንብ እንጂ በተከሳሽ ላይ ለሚሠነዘረው ጡጫ ኃላፊነትን አይወስድም።

ዓቃቤ ሕግ ፕራደል ይባል ነበር። አንገት በማስቀንጠሉ ሆነ ለሀገር ውስጥና ለቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ሰዎችን በማቅረብ «በቁጥር አንድ» መጋቢነቱ የጭካኔ ዝናን አትርፏል።

ፕራደል ያለአንዳች ሰብዓዊ ርኅራኄ ወንጀለኛን ለመበቀል ሕዝቡን ወክሎ የቆመ አፈሲያላዊ ነበር። ሕግና ፍትሕን ይወክላል፤ በማጣመምና ማግኘትም ነገር ወደ ራሱ ፍላጎት በመጠምዘዝ የልቡን ያደርሳል። የጀቢራ ዐይኖቹ ትኩር ብለው ቁልቁል ይመለከቱኛል። ቁልቁለት የሆነበትም ምክንያት ከእኔ በላይ በመቀመጡና ቁመቱም ረጅም በመሆኑ ነበር። ሰድስት ጫማ በመርዘሙም ይጀነናል። ቀይ ካባውን እንደለበሰ ሲሆን፤ ኬፑን ግን ከፊት ለፊቱ አስቀምጦ መንሽ በመሰሉት ትላልቅ እጆቹ አካሉን ደባበሰ። ባለትዳር መሆኑን ለማመልከት የወርቅ ቀለበት አድርጓል። በትንፋሽ ጣቱ ላይ ደግሞ በሚገባ የተወለወለ የፈረስ ኮቴ ምልክት ያለበት ሌላ ቀለበት ነበረው።

ይበልጥ ሊጫነኝ በማለብ ወደፊት ትንሽ ሰገግ በማለቱ እንዲህ የሚለኝ ይመስለኛል። «ሰማ ቀልደኛው ጓደኛይ፤ ከእኔ ማምለጥ እችላለሁ ብለህ ብታስብ በጣም ተሳስተሃል። አታውቃቸውም እንጅ እጆቹ ሊበጩቁህ የተዘጋጁ የአውሬ ጥፍሮች ሆነዋል። ጠበቆች የሚፈሩኝ እጆቹ የገቡልኝን ተከሳሾች እንዲያመልጡ ዕድል ስለማልሰጣቸው ነው።

«ወንጀለኛም ሆንክ ወይንም ንፁሕ ሰው ለእኔ ጉዳዩ አይደለም። ተግባራዊ ማግኘትም ለአንተ ማንበርከኪያ የጋጠመኝን ዘዴ ሁሉ መጠቀም ነው። ቅጥ ያጣ የሞገትማርትር ኑሮህን፤ በፖሊሶች ብርሶች የተሰበሰቡበህን መረጃ፤ ፖሊሶቹ ራሳቸው የመሰከሩበህና በመርማሪዎቹ ተቀናብሮ የቀረበብህን የግፍ አድራጎትህን አጣምሬ ፈጽሞ ተቀባይነትን በማሳጣት ተችዎች ከሕብረተሰቡ ውጭ ወርውረው እንዲጥሉህ ማድረግ አለብኝ።»

በእውን እየተናገረኝ ነው ወይንስ በሕልሜ? ያም ሆነ ይህ በዚህ «ሰው በላ» ፍጡር በተመሰጠ ተማርኬ ነበር።

«ልትከራከር አትሞከር። ለማምለጥ አትሞከር። በምንም መንገድ ወደ ቅጣት ጎዳና ለሽቆልቁዬ ልልክህ ነው። በተቺዎቼም በኩል እምነት እንደማይኖርህ እምናለሁ። ከዚያ አኳያ ግብዝ እንዳትሆን። እነርሱ ስለሕይወት ምንም ነገር አያውቁም።

«ተመልከታቸው ከፊት ለፊትህ ናቸው። እነዚያን ከፋቅ መንደር ወደ ፓሪስ የመጡ ዐሥራ ሁለት ደደቦች በግልጽ ለማየት ችለዋል? አንዳንዶቹ ጡረተኞች፣ ሌሎቹ አነስተኛ ነጋዴዎች የሆኑ ንዑስ ከበርቴዎች ናቸው። ስለእነርሱ መናገር ዋጋ የለውም። በሞንትማርትር ስላሳለፍከው ኑሮም ሆነ ዕድሜህ ገና ሐያ አምስት ዓመት መሆኑን ተረድተው ያዘኑልኛል ብለህ መጠበቅ አትችልም። ለእነርሱ ፒጋሌና ፕላስ ብለንሽ የመሳሰሉት የምሽት ከበቦች ራሳቸው ገሃነም እሳት ሲሆኑ፣ ማንም ግማሽ ሌሊት በዚያ የሚያሳልፍ ሰው ሁሉ የሕብረተሰብ ጠፋት ነው። በመሆኑም በዚህ ዓይነቱ ነጥብ ላይ በተቺነት ማገልገሉን ከመውደድም ከመጠን በላይ ይከፋቸዋል። በተጨማሪም እነርሱም ቢሆኑ የሚፈጽሙት አንዳንድ መናኛ ተንኮል በዚህን ጊዜ ወለል ብሎ እንደሚታያቸው አረጋግጥልሃለሁ።

«ወጣትና መልክ መልካሙ ል የሞንትማርትራው ዶን ጆዎን ነህ ብዬ ስገልጽልህ ምንም ነገር እንዳልደበቅሁ በእርግጥ ትገነዘባለህ? በቀጥታ ያንተ ጠላቶች እንዲሆኑ አደርጋቸዋለሁ። ተሸቀርቅረሃል። ይህን ያህል ማሸብረቅ አይገባም ነበር። አለማወቅህ እንጂ! ትልቁ ስሕተትህ እዚያ ላይ ነው። በልብሶችህ እንደሚቀኑ አታይም? የእነርሱን የሚገዙት ከአውሮጳልኝ መደብር ነው። በሕልማቸው እንኳ ወደ ልብስ ስፊት ቤት ሄደው አያውቁም።»

አሁን አራት ሰዓት ስለሆነ ጉዳያችንን ለመጀመር ተዘጋጅተን ነበር። ከፊት ለፊቴ ስድስት ዳኞች ሲኖሩ ከእነርሱ ውስጥ አንደኛው ያለውን የጭካኔ ሃይልና ብልህነት በሙሉ በመጠቀም እነዚህን ዐሥራ ሁለት ነጋዴዎች ወንጀለኛ መሆኔንና ለዚህም ተገቢው ቅጣቴ ወህኒ ቤት መውረድ ወይም ሞት መሆኑን ለማሳመን ታጥቆ የተነሳብኝ ዓቃቤ ሕጉ ነበር።

የተከሰሰኩት ሞንትማርትር ውስጥ በሚዘዋወር አንድ አቃጣሪና እርግብ ሻጭ ሰው ግድያ ነበር። ማስረጃ አልነበረም፤ ግን ፖሊሶቹ በየጊዜው አንድ ወንጀለኛ ባቀረቡ ቁጥር የደረጃ እድገት ስለሚያገኙ እኔ ወንጀለኛ እንድሆን ይገፋፉ ነበር። ማስረጃ ከማጣታቸው የተነሳ ከጥርጣሬ ጥላ ሥር የሚጥል አንድ «ሚስጥራዊ» መረጃ አለን ይላሉ። በዋና ፖሊስ መምሪያ ፓሊዮን በሚል ስም የሚጠራ እንደ ተንቀሳቃሽ ቴፕሪኮርደር የሚቆጠር ቀንደኛ ምስክር መልምለው ነበር። ለፍርድ ቤቱም ይበልጥ

ተጨማሪ ማሰራጀት ነው የሚባለው አርሱው ነው። ከአሁን ቀደም እንደማለው ቀውስ ሰብሳቢው ዳኛ አድልዎ የሌለበት በሚመስል ድምፅ እንደዚህ አለኝ።

«ይህ ምስክር ይዋሻል ትላለህ። መልካም፣ ግን ለምን ይዋሻል?»

«ከቡር ሆይ፣ ከታሰርኩበት ጊዜ ጀምሮ ለሊቱን እንቅልፍ ሳይወስድኝ የቆየሁት ሮላንድ ፐቲን በመግደሌ ምክንያት ተጸጽቼ አልነበረም። አልገደልኩትም። ይህ ምስክር በተቻለ መጠን ለምን እኔን ለመጉዳት ቆርጦ እንደተነሳና እንደዚሁም ፍርድ ቤት ጠበቃዬ አዲስ የመከላከያ ነጥብ ባነሳ ቁጥር ለምን እንደሚያካላሽበት ምክንያቱን ለመረዳት በመሞከር በሀሳብ በመናወዜ ነበር።

ከቡር ሆይ ምስክሩ ራሱ የሚያስጠይቀው አንድ ወንጀል በመፈጸም ላይ እንዳለ በፖሊስ መያዙንና በእኔ ላይ እንዲመስከርም ድርድር ማድረጋቸውን አውቃለሁ። 'በፓፒዮ ላይ የምታቀርበውን የምስክርነት ቃል ከሌላ አቅጣጫም እንመለከተዋለን' ሲሉ ደልለውታል ከሚል መደምደሚያ ላይ ደርሻለሁ።»

በዚያን ጊዜ የቱን ያህል ወደ አውነቱ መቃረቤን አላወቅሁትም ነበረ። ፖሊየን ራሱን ባለንጹሕ ሪከርድና የተከበረ ሰው አድርጎ በችሎቱ ላይ ለማስገንዘብ ሞክሯል። ሆኖም ከጥቂት ዓመታት በኋላ አደገኛ ዕፅ ሲያቀብል በወንጀለኛነቱ ተይዞ ለመታሰር በቃ።

ጠበቃዬ ሂውበርት ሊገላበልልኝ ሞተረ። ግን ከዓቃቤ ሕጉ ጋር መቋቋም አልሆነለትም። እንደኛው ምስክራ ቡፍሬይ እንኳ በብሰጭት ገንፍሎ የትንሽ ጊዜ ችግር ተፈጥሮበት ነበር። ብልጣ ብልጡ ፕራደልም ረቺ ለመሆን በቃ። ሌላው ቀርቶ ተችዎቹን ያለመጠን በማሞካሸት በዚህ አስገራሚ ጠባዩ እንደአቻና ተባባሪዎቹ አድርገው ራሳቸውን እንዲቆጥሩ ገፋፋቸው።

በዚያ ሌሊት አምስት ሰዓት ላይ ፍርድ ተሰማ። ያለማንገራገርም እጄን ሰጠሁ። ንጹሕ የነበርኩት ወንጀለኛ ሆኜ ተገኘሁ።

የፈረንሣይ ኅብረተሰብ ፕራደል በተባለ ዓቃቤ ሕጉ አማካይነት አንድን የሐያ አምስት ዓመት ወጣት በዕድሜ ይፍታህ እሥራት ለማስወገድ ተሳካለች። ይድነቃችሁ፣ ቅጣቱ የሚሻሻል አልነበረም! ይህ እንደ ጣፋጭ ምግብ በሣህን ሙሉ ተቆልሎ የቀረበልኝ ውሳኔ የተነገረኝ በለዛቢሱ የመሐል ዳኛ ቤቪን አንደበት ነበር።

«አስረኛው እንዲቆም ይጠየቃል»።

ተነሣሁ። ሁሉም ሰው ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ ስለያዘ ከፍሎ ጸጥ ብሏል። ልቤም የምቱን ፍጥነት ትገሼ ጨመረ። ተቺዎቹ ወደ እኔ ይመለከታሉ። አለበለዚያም ራሳቸውን ይቀረቅራሉ። ያፈሩ ይመስላል።

ከአንዱ በስተቀር ለሁሉም ጥያቄዎች ተችዎች፣ በአዎንታ መልሰዋል።

እርሱም በቂም በቀል ያልተፈጸመ ወንጀል መሆኑን ነው። ስለሆነም «የዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት ተፈርዶብሃል። የምትናገረው ጉዳይ አለህ?»

አልተነቃነቅኩም። የእስረኛ መቆሚያ ሣጥኑን አግዳሚ ብቻ ትንሽ ጠበቅ አድርጌ ያዝኩ። «ከቡር ሆይ፣ አዎ፣ በአንድ ፖሊስ ለተቀነባበረ ሻጥር ተዳረግኩ እንጂ፣ በሐቅ ንፁሕ ነኝ ማለት አፈልጋለሁ።»

በስተኋላ ካለው ወንበር በተለይ ተጋብዘው ከተቀመጡት ወይዘሮች የሆነ ማጉረምረም ተነሣ። ድምፄን ከፍ ሳላደርግ እንዲህ አልኳቸው። «እርኩስ ስሜታችሁን ለማርካት ወደዚህ የመጣችሁ፣ በሉል የተሸቀረቀራችሁ እናንተ ሴቶች፣ ዝም በሉ። ድራማው አብቅቷል። በሕጋችሁና በፖሊሶቻችሁ አንድ የነፍስ ግድያ ወንጀል ተጣርቷል፣ ስለዚህ ልትደሰቱ ይገባል።»

«እባክህ ይህን እስረኛ ወዲያ ብታገልልን» አለ ሰብሳቢው ዳኛ። ወደ ውጭ ከመወሰዴ በፊት አንድ ጎላ ያለ ድምፅ ሰማሁ። «አትጨነቅ የእኔ ፍቅር፣ እዚያው ድረስ እከተልሃለሁ።» እውነተኛዋን መልካሟ የእኔዋ ኒኔቴ ፍቅሯን እያስተጋባቸልኝ ነበር። በችሎቱ አዳራሽ የነበሩትም የአራዳ ጓደኞቼ አጨበጩባልኝ። ስለዚህ ግድያ እውነቱን ያውቁ ስለነበርና እኔም ባለማልቀሴ ኩራት እንደ ተሰማቸው ለመግለጽ ነበር።

ከችሎቱ በፊት ወደነበርንበት አነስተኛ ክፍል ተመልሰን ሔድን። እዚያም ፖሊሱ እጄ ውስጥ ካቴና አስገባና ቆለፈው። ከእነርሱም ውስጥ ከአንደኛው የግራ እጅ አንጓ ጋር የእኔን ቀኝ እጅ አንጓ አቆራኘ። ማንም ሰው አይናገርም። አንድ ሲጃራ ጠየቅኩ። ዘበኛው አወጣና አቀጣጥሎ ሰጠኝ። በየጊዜው ወደ አፌ በወሰድኩና ባወረድኩ ቁጥር ፖሊሱም የእኔን እንቅስቃሴ ለመከተል ከንዱን ማንሣት ወይም ማውረድ ነበረበት። የሲጃራውን ሦስት አራተኛ ጨረሰኩ። አሁንም አንድ ቃል እንኳ አልተሰነዘረም። ግልጡ ሠረገላ እኛን እየጠበቀ ነበር። ሁላችንም መቀመጫው ላይ ቦታችንን ያዝን። «ጥበቃ ጣቢያ» አለ ሃምሳ አለቃው።

ጥበቃ ጣቢያ

የንግሥት ማሪ አንቷኔት የመጨረሻው ቪላ ስንደርስ፣ ፖሊሱ አንድ የመተማመኛ ደብዳቤ የጥበቃውን ኃላፊ አስፈረመና አስረከበኝ። ከፖሊሶቹ ጋር አንድም ቃል ሳንነጋገር ከመለያየታችን በፊት በካቴና የታሰረውን እጄን ሃምሳ አለቃው ጨበጠኝ።

«ምን ፈረዱብህ?» ሲል የጥበቃ አዛዥ ጠየቀኝ።

«ዕድሜ ልክ!»

«ማመን አልቸልም» አለና እንደገና ፖሊሱን ትኩር ብሎ ሲመለከተው፣

እንዳልኩት መሆኑን አረጋገጠለት። ከዚያም ብዙ ነገሮችን ያየውና ስለአኔም ከሰ በሚገባ የተረዳው ይህ ሃምሳ ዓመት ዕድሜ ያለው የወህኒ ዘበኛ እነዚህን የማጽናኛ ቃላቶች ጣለልኝ።

«እነዚያ ውሾች! ዕብዶች መሆን አለባቸው!»

የአጄን ካቴና በዝግታ አወለቀና በተለይ ሞት ለተፈረደባቸው፣ ለዕብዶች፣ በጣም አደገኞችና የዕድሜ ልክ ፅኑ እሥራት ለተፈረደባቸው ማሠሪያ እንዲሆን ወደተቀየሰው ድርብርብ ከፍል ይዞኝ ሔደ።

«በርታ ፓፒዮ» አለኝ በሩን በመዝጋት ላይ እንዳለ። «ጓዢህንና ከአሁን በፊት በሌላው ክፍል ስታገኝ የነበረው ዓይነት ተመሳሳይ ምግብ ይላክልሃል። እንገትከን አትድፋ» አለ።

«አመሰግናለሁ ጌታዬ። አመነኝ አንገቴን አልደፋም፣ እነርሱም ዕድሜ ልካቸውን እንደሚታፈኑ ተስፋ አደርጋለሁ።»

ከትንሽ ደቂቃ በኋላ በመዝጊያዬ ላይ አንድ የሚቧጥጥ ድምፅ ሰማሁ።

«ምንድነው?»

«ምንም አይደለም። እኔ ነኝ አንድ ምልክት እየሰቀልኩ ነው» የሚል አንድ ድምፅ መለሰ።

«ለምን? ምን ይላል?»

«ዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት የተፈረደበት፣ በዐይነ ቁራኛ ይጠበቅ» የሚል።

በእውነት እብዶች ናቸው ብዬ አሰብኩ። ያ የወረደብኝ የፍርድ በትር ራሴን እንደገድል ሊገፋፋኝ ይችላል ብለው በእርግጥ ያስባሉ አንዴ? አንገቴን አልደፋሁም፣ በዚያ ሁኔታም አጠብቀዋለሁ። ሁሉንም ልታገላቸው ነው፣ ከነገ ጀምሮ ተግባራን እቀጥላለሁ።

በማግሥቱ ቡናዬን በመጠጣት ላይ እንዳለሁ፣ ይግባኝ መጠየቅ ይኖርብኝ ይሆን ስል ራሴን ጠየቅሁት። በሌላ ፍርድ ቤት የተሻለ ዕድል አገኝ ይሆን? ይህን ለማድረግ ምን ያህል ጊዜ ይወስድብኛል? ምናልባት አንድ ዓመት . . . ዐሥራ ስምንት ወራት፣ ግን ለምን? በዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራት ፋንታ ሐያ ዓመት ለማግኘት?

ማንኛውንም ዋጋ ከፍሎ ለማምለጥ እስከወሰንኩ ድረስ የዓመቶቼ ፈጣሪ ፋይዳ የለውም። አንድ ሌላ እስረኛ ለሰብሳቢው ዳኛ አመልክቶ የነበረውን አቤቱታ አስታውሳለሁ።

«ከቡር ሆይ፣ ለመሆኑ በፈረንሳይ ውስጥ የዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት ማከተሚያው እስከ መቼ ይሆን?»

በክፍሌ ውስጥ ወዲያና ወዲህ እመላለሳለሁ። ብቻዋን ከዓለም ጋር

ለወንድሟ ልትከራከር ለሞከረችው አህቴና ለሚሰቱ የማጽናኛ ሰልክ ደውያለሁ።

ያከተመ ነገር ነበር፤ መጋረጃው ተዘግቷል። ከእኔ ይበልጥ የሚሰቃዩት ቤተሰቦቼ ናቸው። ከከፍላ ሀገር ርቆ የሚኖረው ምስኪኑ አባቴም ይህን ከባድ መስቀል ለመሸከም ይሳነዋል።

ይህን ማሰላሰል እንደጀመርኩ ከሐሳቤ ብንን አልኩ። በእርግጥ አንተ ንጹሕ ነበርክ። ግን ማን ያምንሃል ስል ራሴን ጠየቅሁት። ንጹሕነትህን በየቦታው እየዞርክ መውትወት አቁም። መሣቂያ ብቻ ነው የሚያደርጉህ። ያውም ሌላ ሰው በረዳመው። በአንድ አቃጣሪ ግድያ ምክንያት ዕድሜ ልክ መታሰር ከባድ ግፍ ነው። እፍህን መዝጋቱ ይሻላል።

ያም ሆነ ይህ፤ በቅድሚያ መደረግ የሚገባው ጉዳይ ማምለጥ ከማረፊያ አንድ ሌላ አሰረኛ ጋር ግንኙነት መፍጠር ነበር።

ከማርሴይ የመጣ ዴጋ የተባለ አንድ ሰው አስታወስኩ። ምናልባት ጸጉር ማስተካከያ ቤት አገኘው ይሆናል። በየቀኑ ጺሙን ለመላጪት ይሐዳል። እኔም እንደዚሁ እዚያው ለመሔድ ጠየቅኩ። እዚያ በምደርስበት ወቅት ፊተን ወደ ግድግዳው አዙሮ ቁም ነበር። ረዘም ላለ ጊዜ ተራውን እየጠበቀ ለመቆየት እንዲያመቸው አንድ ሌላ ሰው ቀድሞት እንዲሔድ ዕድል ሲሰጠው ተመልከትኩት። እኔም አንድ ሌላ ሰው ፈቀቅ እንዲልልኝ በኃይል ገፈተርኩና ልክ ከእርሱ ቀጥቼ አንድ ቦታ ያዝኩ። ድምጺን ዋጥ በማድረግ በለሆሳስ፤

«ታዲያስ ዴጋ ሁኔታዎች እንዴት ናቸው?» ስል አናገርኩት።

«ደህና ነኝ ፓፒ። ዐሥራ አምስት ዓመት ተፈረደብኝ። የአንተስ እንዴት ነው? ያለጥርጥር እንደ ቀለቶብህ ሰማሁ።»

«አዎ፤ ዕድሜ ልክ ተፈረደብኝ።»

«ይግባኝ ልትጠይቅ ነው?»

«አልጠይቅም፤ ጥሩ ምግብ እየበላሁ አቋሜን አጠነከራለሁ። ጠንካራ መሆን ይኖርብሃል ዴጋ። አንድ ቀን ጠንካራ ጡንቻዎች ያስፈልጉን ይሆናል። ትንሽ ገንዘብ አለህ?»

«አዎ፤ በፓውንድ ስተርሊንግ ዐሥር ሺ ፍራንክ አለኝ። አንተስ?»

«አንዲት ቤሳ የለችኝም»

«ትንሽ ምክር ልሰጥህ? ጥቂት ገንዘብ ቶሎ ብለህ ፈላልግ። ጠበቃህ ሂውበርት ነበር እንዴ? እርሱ ጭራሽ አይረዳህም፤ ከንቱ ነው። ይልቅስ አንድ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ ሚስትህን አሲዘህ ወደ ዳንቴ ላካት። ለዶሚኒክ ሪቼ አንድትሰጠው ንገራትና እርግጠኛ ነኝ ታገኛለህ።»

«ሸሸሽ፡ ዘበኛው ወደ እኛ እየተመለከተ ነው፡፡»

«ታዲያስ፡ ትንሽ ጨዋታ ይዛችኋል?»

«ምን የሚያስደስት ነገር አለ?» ብሎ ዴጋ መለሰለትና በማከታተል፡

«አርሱ ሕመም ይሰማኛል ይላል» አለው፡፡

«ምን አገኘው? የፍርድ ቤት ቁንጣን ነው?» ብሎ ቂሎ በሳቅ ፈነዳ፡፡

አንግዲህ ይኸው ነው፡፡ አንዴ ከቅጣት ወጥመድ ገብቻለሁ፡፡ የዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት በተፈረደበት አንድ የሐያ አምስት ዓመት ወጣት ላይ እየቀለደ እንደ ዕብድ ይንከትከት እንጂ፡፡

የገንዘብ መደበቂያ ቱቦየን አገኘሁ፡፡ በመካከሏ ተከፋች የሆነች በጣም የምታንጸባርቅ አንዲት የአሉሚኒየም ቱቦ ነበረች፡፡ የአምስት ሺ ስድስት መቶ ፍራንክ አዲስ ኖቶች ታጭቀውባታል፡፡ እንዳገኘችሁት ሳምንት፡፡ አዎ ርዝመቷ ሁለት ኢንች ተኩል የሆነና አውራ ጣት የምታከለውን ያችን አንዲት ትንሽ ቱቦ ወደ ፊንጢጣዬ ከመግፋቴ በፊት እንደገና ሳምንት፡፡ ፊንጢጣዬ እንዲሰፋልኝ ያለማቋረጥ ትንፋሼን ለረጅም ጊዜ ወደ ውስጥ ሳብኩ፡፡ ካዝናዬ መሆኑ ነበር፡፡ ልብሰህን ሁሉ አውልቅ፤ እግሮችህን ለየብቻ አንፈራጥ፤ እንጢስ በል፤ ወይም ወደፊትና ወደ ኋላ አጎንብስ፤ እነሱን ደስ ባላቸው መንገድ ሁሉ ሊበረብሩኝ ይችላሉ፡፡ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ ወደ ወተት አንጀቴ አሻቅባ ወጥታለች፡፡ የአካላቴ አንዷ ከፍል ሆናለች፡፡ ሕይወቴንና ነጻነቴን፤ የመበቀያዬንም ጎዳና መከፈቻ በውስጤ ተሸከሜያለሁ፡፡ በሐሳቤ ውስጥ የሚመላለሰው ይህ ነበር፤ ብቀላ፡፡ በእርግጥም ሐቂ ይኸው ብቻ ነበር፡፡

ከውጭ ጨለማው ከብዷል፡፡ በከፍሌ ውስጥ ብቻዬን ነኝ፡፡ ከጣራው ላይ አንድ ኃይለኛ መብራት ስለሚበራ መዝጊያው መካከል በምትገኝ አንዲት ቀዳዳ ዘበኛው ሊያየኝ ይችላል፡፡ ኃይለኛው ብርሃን ዐይኔን ወጋኝ፡፡ በቆሰለው ዐይኔ ላይ አንድ መሐረብ አጣጥፌ አስቀመጥኩበት፡፡ ትራስ በሌለው የብረት አልጋዬ ፍራሽ ላይ ተጋደምኩና ያንን አሰቃቂ ፍርድ እየደጋገምኩ ማብሰልሰል ጀመርኩ፡፡ ይህን ረጅም ታሪክ ሳይታጠፍ እንድትረዱትና እኔንም ከትግሌ ጋር ምን እንዳቆራኝኝ፤ በረጅሙ መተንተን ይኖርብኛል፡፡ ከእነዚያ በሕይወት ተቀብሬባቸው ከነበሩት ቀኖች በኋላ ምን እንደተደረገና በአዕምሮዬ መነጽር ያየሁትን ማንኛውንም ነገር በሙሉ ልነግራችሁም ይገባኛል፡፡

ከአመለጥኩ በኋላ ምን ማድረግ ይኖርብኛል? አሁን የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ ስላለችኝ፤ ለጊዜው ምንም የሚያሳስበኝ ነገር ይኖራል ብዬ ፍጹም አላስብም፡፡

አንግዲህ በተቻለ ፍጥነት ወደ ፓሪስ እመለሳለሁ፡፡ ከዚያም በመጀመሪያ የምገድለው ሰው ያን አዋሻኪ ፖሊየን ይሆናል፡፡ ከዚያ በኋላ ሁለቱን ጀሮ ጠቢቆች፡፡

ግን ሁለቱ ጆሮ ጠቢቃች በቂ አይሆኑም፤ ጆሮ ጠቢቃችን በሙሉ መግደል አለብኝ። ወይም በብዛት የሚቻለውን ያህል። አንድ በርሜል ውስጥ የቻለውን ያህል ፈንጂ አሞላበታለሁ። ያ በትክክል ምን ያህል እንደሚይዝ አላውቅም። ሐያ፣ ሠላሳ፣ ዐርባ ፓውንድ? ለብዙ ሰዎች መግደያ የሚያስፈልገኝ ምን እንደሚሆን ለማሰላሰል ሞክርኩ። የማፈንጃው ከምሱር በከፍተኛ ጥንቃቄ ተጠምዶበት በፈንጂ የተወጠረውና ሲመለከቱት ግን አልባሌ ነገር የሚመስለው በርሜል ቁል፡፡ ብሎ ሲታየኝ ለመከለያ በመሐረም ሸፍኛቸው የነበሩትን ዐይኖቼን ከውስጥ በ፡፡ ጭፍን አደረግኩ። ቆይ በ36 የዚያ አርፌቭር ጎዳና ላይ ከሚገኘው ዋናው ፖሊስ መምሪያ ሁለተኛ ፎቅ ስምሪት ከፍል ውስጥ፣ ልክ ከጠዋቱ አራት ሰዓት መፈንዳት አለበት። በዚያ ሰዓት የዕለቱን የሥራ ትዕዛዝ ለመቀበልና ሪፖርት ለመስማት ቢያንስ አንድ መቶ ሃምሳ ፖሊሶች በከፍሉ ውስጥ ይኖራሉ። ይህን ለመውጣት ስንት ደረጃዎች አሉ፤ በትክክል ማወቅ ይኖርብኛል።

ለመፈንዳት በሴኮንድ የሚቆጠር ጊዜ ሲቀረው በርሜሉን ከመንገዱ ወደ አድራሻው ለመውሰድ ምን ያህል ጊዜ እንደሚፈጅብኝ በትክክል መገመት አለብኝ። ለመሆኑ በርሜሉን የሚሸከመው ማነው? መልካም፤ ቆይ . . . በመግቢያው ፊት ለፊት ድንገት በአንድ ታክሲ እደርስና ሁለቱን ዘበኞች በባለሥልጣን ትዕዛዝ ድምፅ እንደዚህ ብዬ አነግራቸዋለሁ። «ይህን በርሜል ወደ ስምሪት ከፍል ውስጥ። እኔም እዚያው እመጣለሁ። የላከሁት ዋናው ኢንስፔክተር ዱቧ መሆኔንና በትንሽ ደቂቃ ውስጥ እዚያው እንደምመጣ ለኮሚሽነር ዱፖ ንገሩት።»

ግን ይታዘዙኝ ይሆን? በሠራዊቱ ውስጥ ካሉት ከነዚያ ሁሉ ደደቦች መካከል የእኔ ዕድል ሁለት ነጭ ለባሾችን ብቻ መግደል ቢሆንስ? ከዚያም እኔም ቢጨርሱኝ። ሌላ የተሻለ ነገር ማሰብ አለብኝ። ስለሆነም ደጋግሜ አሰብኩ። ማንኛውንም ነገር መቶ በመቶ እርግጠኛ ሆኜ ለመቀበል ፈጽሞ አልሆነልኝም።

ውሃ ለመጠጣት ተነሣሁ። ብዙ ማሰቤ ራስ ምታት አሳድሮብኝ ነበር። ዐይኔን ሳልሸፍን እንደገና ተጋደምኩ። ጊዜው ተጎተተኝ። ያ መብራት ደግሞ፤ ያ መናጢ መብራት ነበር! መሐረቤን አራስኩና እንደገና አስቀመጥኩበት። ትዝታዬው በሚገባ ተሰማኝ። ከብደቱም ጨርቁ ዐይኔ ላይ ኖርግ ብሎ እንዲቆይ አደረገው። ከዚያ ወዲያ ዘወትር እንደዚሁ አደርጋለሁ።

የወደፊት በቀላሉን አንድ ላይ እያቀነባበርኩ የማጠፋቸው ሰዓቶች እጅግ የላቁ ከመሆናቸው የተነሣ አቅዶቼ አሁኑ ልክ በተግባር ላይ የዋሉ ይመስሉኝ ጀመር። ዘወትር ሌሊትና ቀኑንም በከፊል ማምለጤ በገሃድ እንደተሳካልኝ ሁሉ ፓሪስ ውስጥ እዞራለሁ። አመልጣለሁ፤ ፓሪስም እመለሳለሁ። ከዚያም እንደሚታወቀው በቅድሚያ በያይዩን

ለፖሊዮን፣ ቀጥሎም ለጆሮ ጠቢቃዎቹ አቀርባለሁ። ግን ተቺዎቹስ? እነዚያ ውላጆች የሰላም ኑሮን እየገፉ ናቸው? እነዚያ ግብዞች ሥራቸውን በከፍተኛ ጥራት እንዳከናወኑ ሁሉ ደስ ብሏቸውና ፈንድቀው በኩራት እንደ ተወጡና በጎረቤቶቻቸው ፊት ታላቅ መስለው ለመታየትና ጸጉራቸውን ሳያበጥሩ ከሚጠበቁቸው ሚስቶቻቸው ጋር ሾርባ ለመጋት ወደቤታቸው ሔደው መሆን አለባቸው።

ተቺዎቹን ምን ማድረግ ይኖርብኛል? ምንም። መልሱ ይኸው ነበር። በእርግጥም ኃላፊነት የጎደላቸው አሳዛኝ ፕሮቅሞች ነበሩ። ዝም ብዬ አተዋቸዋለሁ።

እነዚህን ሐሳቦች በመጻፍ ላይ እንዳለሁ ከረጅም ዓመታት በፊት የነበሩ ሐሳቦች አሁን ከፋኛ በሚያስፈራ ሁኔታ እየተጋረጡ፣ ረጭ ባለ ጸጥታና በሙሉ ብቸኝነት አንዲት ክፍል ውስጥ ተዘግቶበኝ የሐሳብ ኑሮን መግፋቴ ስሜቴን ይከነክነዋል። በእርግጥ ሁለት ሕይወቶችን ኖሬያለሁ። ወደቤቴ፣ ወደ አባቴ ወደ እናቴ ወደቤተሰቦቼ፣ ወደ ሕፃንነቴና በየደረጃው ካንዱ ወደሌላው የሕይወት ዘመኔ በሐሳቤ እየበረረኩ የፈለግሁበት ቦታ ሁሉ ዘሬያለሁ። በሌላ በኩል ለጋው አእምሮዬ በፈለሰፋቸው በስፓኝ ውስጥ ባሉ ቤተ መንግሥቶች ውስጥ በመኖር ላይ እንደምገኝ አድርጌ ራሴን ለማሳመንም በቅቼ ነበር።

ሠላሳ ስድስት ዓመታት አልፈዋል፣ በዚያ የሕይወት ዘመኔ ያሳለፍኳቸውን ሁሉ አስታውሼ ለመጻፍ አእምሮዬ እምብዛም አይጨነቅም።

አላደርገውም! ተቺዎቹን አልጎዳቸውም። ግን የዓቃቤ ሕጉስ ጉዳይ? እርሱንማ . . . ! እሱንስ አልምረውም! ከዚህም በላይ ለአሌክሳንደር ዱማስ ምስጋና ይግባውና በጣም ተስማሚውን ቅጣት በሚገባ አግኝቼለታለሁ። «የሞንቴ ኪሪስቶ መኳንንት» በተባለው መጽሐፍ ውስጥ ያንን ምስኪን ከንቱ ሰው በአንድ ከምድር ሥር በተሠራ ክፍል ውስጥ ቆልፈውበት እንደገደሉት ዐይነት፣ ልክ እኔም እንደዚያው አደርጋለሁ።

በተቻለው መጠን የመጨረሻ አስቃቂ ውድቀት እንዲገጥመኝ ማንኛውንም ነገር ሁሉ የፈጸመብኝ፣ በቀይ ካባ ውስጥ የተሸፈነው ያስ ጆቢራ አሞራ? አዎ በተለይ በእርሱ ላይ የማተኩረው፣ ከፖሊሶቹና ከፖሊዮን በኋላ ይሆናል። ከሥሩ ከመቀመቅ የጠለቀ ምድር ቤት ወፍራም ግድግዳና ከባድ መዝጊያ ያለው አንድ ቪላ እከራያለሁ። መዝጊያው ወፍራም ካልሆነም ራሴው በኬሻና በጥጥ አለብደዋለሁ። አንድ ጊዜ ቪላውን ካገኘሁ በኋላ ጌታው ፐራደልን እፈልግና አፍኜ አወስደዋለሁ። ወዲያውኑ እንደደረሰን በግድግዳው ካሉት ቀለቦች ጋር በሰንሰለት አጠፍረዋለሁ። ከዚያም የእኔ ተራ ይጀምራል።

ከእርሱ ፊት ለፊት ነኝ። ከተከደኑት የዐይኖቼ ቆቦች ሥር በልዩ ሁኔታ ግልጽ

ሆኖ አየዋለሁ። እርሱ በፍርድ ቤቱ እንደ ተመለከተኝ ዐይነት እኔም አመለከተዋለሁ። የትንፋሹ ሙቀት በፊቴ ላይ ይሰማኛል።

በእርሱ ላይ ያነጣጠርኩት ኃይለኛ የብርሃን ጨረር የጆቢራ ዐይኖቼን ስላደናበራቸው በጭንቀት ተደናግጠዋል። ግዑዝ በሆነው ፊቱ ላይ ወፍራም የላብ ጡብታዎች ቁልቁል ይወርዳሉ። አዎ፣ የእርሱንም መልስ እያዳመጥኩ የእኔንም ጥያቄዎች አስማለሁ። ጊዜውን በጋራ ስሜት አገፋዋለሁ።

«አንተ መናጢ ደደብ፣ ለመሆኑ ታስታውሰኛለህ? እኔ ፓፒዬ ነኝ! ወደ ዕድሜ ልክ ፅኑ አሥራት እንድገባ አንተ በደስታ የተሰማማህብኝ ያ ፓፒዬ! በሮማውያን የሕግ አንቀጾች ላይ ያጠፋሃቸው እነዚያ ሁሉ ሌሊቶች፣ ግሪክና ላቲን ለማጥናት የወጣትነት ዘመንህን በመሠዋት ዕውቀትን ለማትረፍ ያሳለፍካቸው እነዚያ ሁሉ አድካሚ ዓመታት፣ አሁን ዋጋ አላቸው ብለህ ታስባለህ? የት ለመድረስ ነበር ያለምከው አንተ ከንቱ? የተሻለ የሕብረተሰብ ሕግ ለመፍጠር ነበር? ሰላም ለሽብር ፋጣሪዎች በዓለም ውስጥ ከፍተኛ ጠቃሚ ነገር መሆኗን ለማሳመን ነበር? አንድ ቤዛ የሆነ አዲስ ሃይማኖት ለመስበክ ነበር? ወይም ሌሎች ሰዎች በቀላሉ የተሻሉ የሚሆኑበትን አለበለዚያም ቢያንስ ከፋ መሆናቸውን እንዲያቆሙ ለመንገር ነበር? -

«ከዚህ ውስጥ ምንም ነገር አልፈጸምክም። የሚገፋፋህ አንድ ምኞት ብቻ ነው። መንግሥጠል፣ መንግሥጠል፣ በወራዳው መያህ መሰላል ላይ መንጠልጠል። ለአንተ ከብርሀ ሰውን ለቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ዳረጎት አቅራቢነትና ይበልጥ ደግሞ ለሞትና ለስቃይ ከፍተኛ ችሮታ ለጋሽ መሆን ነበር።

«ዲብሊር፣ (በ1932 ዋና ገዳይ የነበረ) ቅንጣት ታህል ምስጋና ሊያቀርብልህ ቢፈልግ በየዓመቱ መጨረሻ ላይ አንድ ሠጥን ምርጥ ሻምፓኝ ይልክልሃል። በአንድ ዓመት ውስጥ አምስት ወይም ስድስት ተጨማሪ ጭንቅላቶች ለመቁረጥ መቻሉ ለአንተ ምስጋና አይደለም? አንተ ዓሳማ! ያም ሆነ ይህ አሁን በፒ.ጋ ግድግዳ ላይ በሰንሰለት ጠፍሬሃለሁ።

«የፍርዱን ውጤት ስትሰማ የነበረህን ፈገግና የፍንደጅ አስተያየት በሚገባ አስታውሳለሁ! አሁን ታድያ ወዳጄ፣ ያንን ሁኔታ ልለውጠው ነው። ይሁንና እኔ ያላጋጠመኝ አንድ ዕድል አለሁ። እኔ ሚልቀስ አልቻልኩም፣ አንተ ግን ፣ ችላለህ። ስለዚህ ቀጥል። ፈለግከውን ያህል አጭቅስ፣ አልቅስ፣ የፈለግከውን ያህል ጩህ። ምን ባደርግህ ይሻለኛል? በረኃብ አንድነትሞት ልተውህ? አይሆንም፣ በቂ አይሆንም። በቅድሚያ ዐይኖችህን አወልቃቸዋለሁ። ይህም አይሆንም። ያ በኋላ የሚመጣ ነው። በመጀመሪያ ያንን እንደ ጩቤ የተሣለ እንዲያውም ከጩቤ የበለጠ እንደ ምላጭ የሰላውን ያን መዓተኛ ምላስህን አቆርጠዋለሁ። ያንን ምላስ ለዝነኛው መያህ

ሸርሙጠህበታል!»

ጭንቅላቴ እስኪዞር ድረስ እየደጋገምኩ እራመዳለሁ፤ ግን ድንገት መብራቱ ጠፍቶ በመንጋት ላይ ያለው የቀን ውጋጋን በከፍሌ መስኮት ፍርግርግ ብረቶች ውስጥ እስኪገባ ድረስ... ከርሱ ጋር ፊት ለፊት እንደ ሆንኩ ቆየሁ።

እንዴት ሊሆን ቻለ? በአንድ ጊዜ ነጋ ማለት ነበር? እነዚያ ሰዓቶች ምንኛ ቆንጆዎች ነበሩ! የረጅም ረጅም ሌሊት እንዴት ፈጥኖ ሔደ!

በአልጋዬ ላይ እንደ ተቀመጥኩ አዳምጣለሁ። ምንም ነገር የለም። ፍጹም ፀጥታ። አልፎ አልፎ በመዝጊያ በኩል አንድ ትንሽ ድምፅ «ቲክ» ትላለች። ዘበኛው ድምፅ የሌለው ነጠላ ጫማ አድርጎ አንዲት የተዘጋች ትንሽ ቀዳዳ እየገለጠ ዐይኑን በማጮለቅ እኔ ሳላየው እየተመለከተኝ ነበረ።

በፈረንሣይ ሪፑብሊክ የተወጣነው መሣሪያ አሁን ሁለተኛውን ደረጃ ይዞ ነበር። በሚያሰደንቅ ሁኔታ ተግባራዊ ሆኗል። የመጀመሪያው ደረጃ የተበሳጨን ሰው አውድም ነበር። ግን ያ በቂ አልሆነም። ሰውየው በጣም ፈጥኖ መሞት አይኖርበትም፤ ወይም ራሱን በራሱ በመግደል ማምለጥ የለበትም። ይፈልጉታል። እስረኞች ባይኖሩ የቅጣት አስተዳደር ምን ሊያደርግ ኖሯል? የሌሎቹን ቢሮክራቶች ህልውና ለማረጋገጥ እስረኛ መጠበቅና ወደ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤቶች መሔድ ሊኖርበት ነው።

«ቲክ» የምትለውን እንደገና ስለሰማሁ ፈገግ አልኩ። ተዝናኑ፤ ጊዜያችሁን እያባከናችሁ ነው፤ ብዩ በዝግታ ነገርኳቸው። እኔ አላመልጣችሁም - ያውም ራሱን በራሱ ይገድላል ብላችሁ እናንተ በምትሠጉበት መንገድ። አንድ ነገር ብቻ አጠይቃችኋለሁ። በተቻለ መጠን ጤነኛ እንደሆንኩ ቆይቼ ባስቸኳይ ወደ ፈረንሣይ ጌያና እንድሔድ።

ስማ የእኔ የጥንቱ የወህኒ ዘበኛ፤ ባልደረቦችህ ሕፃናት መዘምራን እንዳልሆኑ ዐውቃለሁ፤ ታዲያ በየጊዜው ያችን «ቲክ» የምትል ድምፅ የሚያሰማው ማነው። ከእነርሱ ጋር ስትነጻጸር አንተ ጥሩ አባት ነህ። ይህንንም ከረጅም ጊዜ በፊት ዐውቃለሁ። ምክንያቱም ሣልሳዊ ናፖሊዎን አሰቃቂ ወህኒ ቤቶችን ረቆረቁር። እነዚህን ወንበዴዎች ማነው የሚጠብቃቸው? ተብሎ ተጠይቆ ነበረ። የሰጠውም መልስ «የባሉ ወንበዴዎች» በማለት ነበር። ከጊዜ በኋላ የአሰቃቂ ወህኒ ቤቶቹ መሥራች አባት ውሽቱን እንዳልነበረ ሐቁን ለማረጋገጥ ችያለሁ።

ከላከ፤ ከላከ፤ አለችና በመዝጊያዬ መካከል ያለች ስምንት ኢንች ካሬ የሆነች አንዲት ቀዳዳ ተከፈተች። ቡናና ሁለት ፓውንድ የሚመዝን አንድ ቁራሽ ዳቦ አቀበሉኝ። እስረኛ እንደመሆኔ ሆቴል ውስጥ ገብቼ ለመመገብ ያለኝ እድል አከትሟል። ሆኖም ገንዘብ እስካለኝ ድረስ ሲጋራ ለመግዛትና ከአነስተኛ ሆቴል ምግብ ለማስመጣት

እችላለሁ። የቀረኝ ትንሽ ቀን ስለሆነ ምንም የሚያሳስበኝ ነገር አልነበረም። የጥበቃ ጣቢያው፣ እስረኞች ከሰው ተለይተው በግዙት ለጥቂት ቀናት የሚቆዩበት ክፍል ነበር። ሁለት ሲጋራ አንዱን በሰድስት ፍራንክ ከሰድሳ ሂሳብ ገዛሁ፣ አንዱን ላኪስትራይክ በደስታ አጨሰ ጀመር። ለመልስ የሚሰጡ ሳንቲሞች በፍትህ ስም መወሰዳቸው ስለማይቀር ሽርፍራፊ ምንዛሬዎቹን አጠፋቸው ነበር።

በዳቦ ውስጥ አንዲት ትንሽ ማስታወሻ ተሸጉጣ አገኘሁ። የተላከችው ከዴጋ ሲሆን ወደ ተባይ ማራገፊያ ክፍል እንድሄድ ትጠቁማለች።

«በክብሪት ሣጥን ሦስት ቅማሎች ልኬልሃለሁ። ፍልውሃ መታጠቢያ ክፍል መጥተህ እንድንገናኝ። «የክብሪት እንጨቶቹን አውጥቼ ሳጥኗን ስፈትሽ ሦስት ወደል ቅማሎች አገኘሁ። ምን ማድረግ እንደሚኖርብኝ ገባኝ።

ተባይ ጨረሰኝ ብዬ እነዚህን ቅማሎች ለዘበኛ ማሳየት አሉብኝ። ጓዜን ጠቅልዬ ከነፍራሼ ነገ ጠዋት ወደ ፍልውሃ እንድሄድና እኔ ብቻ ስቀር ተባዮቹን በሙሉ እንዳራግፍ ዘበኛው ይፈቅድልኛል። ዘዴያችን ሰመረና በማግስቱ ጠዋት ዴጋ ጋር መታጠቢያው ክፍል ተገናኘን። ወታደሮች የሉም ብቻችንን ነበርን።

«አመሰግናለሁ ዴጋ፣ ምስጋና ይድረስህና በገንዘብ መደበቂያ ቱቦ ያለውን ገንዘብ አገኘሁ።»

«ችግር ፈጠረብህ እንዴ?»

«ምንም አላስቸገረኝም።»

«መጸዳጃ ቤት በምትሔድበት ወቅት ወደ ፊንጢጣህ ውስጥ መልሰህ ከመከተትህ በፊት ቱቦውን በሚገባ እንድታጥባት።»

«አሺ፣ ቱቦዋ ተስተካክላ ስለተዘጋጀች ኖቶቹ ገና አዲስ እንደሆኑ ናቸው። አልተበላሹም። ከያዝኳት ሰባት ቀን መሆኑ ነበር።»

«ሁኔታው በመሳካቱ ተደስቻለሁ።»

«ወደፊት ምን ለማድረግ ዕቅድ አለህ ዴጋ?»

«ዕብድ በመምሰል ላጭበረብር ነው። ወደ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት መሄድ አልፈልግም። እዚሁ ፈረንሳይ ውስጥ ስምንት እና አሥር አጋት መታሰር አመርጣለሁ። ግንኙነት አለኝ፣ አምስት ዓመት ለማስቀነስ እችላለሁ።»

«ዕድሜህ ምን ያህል ነው?»

«ዐርባ ሁለት።»

«አብደሃል እንዴ! ታዲያ ዐሥር ወይም አሥራ አምስት ዓመት ወህኒ ቤት ውስጥ ቆይተህ ከወጣህ ሽማግሌ መሆንህ ነው እኮ! ጽኑ አሥራት ያስፈራሃል እንዴ?»

«አዎ፣ የዚያን የቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ኑሮ አፈራለሁ ብል

አላፍርበትም። ታውቃለህ የጊያና ደሴት በጣም አስቃቂ ነው። በየዓመቱ ከአሥረኞቹ ከመቶ ሰማንያውን ያጣሉ። ኮንቮይ በየጊዜው እየተካቸው ነው። አንዱ ሲሄድ ሌላው ይመጣል። እያንዳንዱ ኮንቮይ ከአንድ ሺህ ስምንት መቶ እስከ ሁለት ሺህ ሰዎች ያጓጉዛል።

«ቁምጥና ከሳተህ፣ ቢጫ ወባ ወይም የደም ተቅማጥ ወዲያውኑ ይቀስፍሃል፤ ሳንባ ነቀርሳና የወባ ወረርሽኝም የዚያኑ ያህል ነው። ከነዚህ ሁሉ በሽታዎች ካመለጠክ ሌላው የሚጠብቅህ እድል በቆርቆሮ ቱቦ ለደበቅከው ገንዘብ ሲል ከሚገድልህ እጅ መውደቅ ወይም በአንዱ ረብሻ መሞት ይሆናል። እመነኝ ፓፒየ፣ ይህን የምነግርህ አንተን ተስፋ ለማስቆረጥ እንዳይመስልህ። ግን የምናገረውን በትክክል ምን እንደሆነ አውቃለሁ። በአጭር ጊዜ ውስጥ ማለት፣ በአምስት እና በሰባት ዓመት እንኳ ወደ ፈረንሳይ የተመለሱ አሥረኞችን አውቃለሁ። የሰው ዝቃጭ ናቸው። ከዓመቱ ዘጠኙን ወር የሚያሳልፉት ሆስፒታል በመመለስ ነው። ለማምለጥም ቢሆን አንተ እንደምትገምተው እንደዚህ ቀላል እንዳይመስልህ።»

«አምንሃለሁ ዴጋ፣ ግን በራሴ ስለምተማመን በዚያ በማይረባ ቦታ ብዙ ጊዜ ለመቆየት አልፈልግም። ጥሩ ጀልባ ቀዛፊ ነኝ። ባህሩንም አውቀዋለሁ። ስለዚህ ለማምለጥ ጊዜ አይፈጅብኝም። አሥር ዓመት ሙሉ ራስህን በግዙት ለማቆየት የሚችል ይመስልሃል? አምስት ዓመት እንኳ ቢቀንሱልህ፣ ለዚያውም ማድረጋቸው ገና አስተማማኝ አይደለም። ፈጽሞ አብደት ሳይገጥምህ ብቸኝነትን ሙሉ በሙሉ መቋቋም ይቻላል? እስኪ እኔን አሁን ተመልከት አንድ ከፍል ውስጥ ብቻዬን ሃያ አራት ሰዓት ሙሉ! የምታነበው ነገር የለህ፣ ወደ ውጪ መውጣት አይፈቀድ፣ የምታነጋግረው የለህ። ስልሳ ደቂቃ ሳይሆን እንደ ስድስት መቶ ደቂቃዎች ይረዝምብሃል። ታሪኩ ይህ ብቻ ሳይሆን ሌላ ብዙ ነገር አለ።»

«ሊሆን ይችላል፣ ግን አንተ ወጣት ነህ። እኔ ዐርባ ሁለት ዓመት ሆኖኛል።»

«ስማ ዴጋ፣ የሚያስፈራህ ነገር አለ እንዴ? እስረኞቹ ናቸው?»

«ፓፒ እንግዲያውስ እውቱን ከፈለግህ አዎ። እነርሱው ናቸው። ሚሊዮኔር እንደ ነበርኩ ማንም ያውቃል። በዚህ ምክንያት ቢያንስ ሃምሳ ወይም መቶ ሺ ፍራንክ ይይዛል ብለው ቢገድሉኝ ምን የሚያግዳቸው ነገር አለ?»

«አዳምጥ፣ በአንድ ነገር መስማማት ትፈልጋለህ? ወደ ዕብዶች ሐኪም ቤት ላለመግባት ቃል ግባልኝና እኔም ዘወትር ከጎንህ ሳልነጠልል ልጠብቅህ ቃል አገባልሃለሁ። እርስ በርሳችን በሚገባ እንተባበራለን። ጠንካራና ፈጣን ነኝ። በጩቤ ትግልም ችሎታ አለኝ፣ ቀደም ሲልም የውጊያውን ስልት ተምሬአለሁ። ስለዚህ አታስብ። እርግጥ ሌሎች እስረኞች ሊያከብሩን አይፈልጉም፣ ቢሆንም አይደፍሩንም። ለማምለጥ ሌላ እስረኛ

መጨመር አያስፈልገንም። ገንዘብ ከሆነ እንተም ሆነ እኔ ይዘናል። ጀልባ መቅዘፍና ኮምፓስ እንዴት እንደሚስተካከል ዐውቃለሁ። ታዲያ ከዚህ ወዲያ ምን ትፈልጋለህ?»

ትኩር ብሎ ፊት ለፊት ተመለከተኝና . . . ሁለታችንም በስሜት ተቃቅፈን በሐሳብ መስማማታችንን አጸደቅን።

ከትንሽ ጊዜ በኋላ የፍልውሃ መታጠቢያ ክፍሉ መዝጊያ ተከፈተ። ሁለታችንም ተለያየንና መንገዳችንን ቀጠልን። ክፍላችን ብዙም የተራራቀ ስላልነበረ፣ በየጊዜው ወደ ጸጉር ማስተካከያ፣ ወደ ሐኪም ቤት፣ በሰንበት ቀን ደግሞ ግቢው ውስጥ ወደምትገኘው ጸሎት ቤት ስንሔድ እንገናኛለን።

ዴጋ የተያዘው መንግሥት ያሳተማቸውን የገንዘብ ሰነዶች በማጭበርበር ሲጠቀም ነበር። አንድ የሐሰት ሰነድ ደላሻ፣ ልክ እንደ ኦርጅናሉ ኖት እያስመሰለ ቀይሯቸው ነበር። በማያስነቃ ዘዴ ባለ አምስት መቶውን ኖት ቁጥሩን ፍቆ፣ ወደ ዐሥር ሺ ኖት ይለውጠዋል። ሥራው በጣም ግሩም ነበር። ወረቀቱ ተመሳሳይ ስለነበረ ባንኮችም ያለመጠራጠር ይቀበሉታል። በዚህ ሁኔታ ለብዙ ዓመታት ሲያጭበረብር ቆይቷል። የገንዘብ ሚኒስቴሩም ፍንጩን ለማግኘት ግራ ተጋብቶ ነበር። ከዕለታት አንድ ቀን ብሪውሌ የተባለ ሰው እጅ፣ ከፍንጅ ይያዛል። ይህ በዚህ እንዳለ ፣ ዴጋ ጉዳዩን ዳዋ ልበስ ብሎ ማርሴይ ውስጥ የሚገኘውን ፊስቶራንቱን ያለሥጋት ያስተናብር ነበር። በከተማው ከሚገኙት ዕውቅ የደቡብ ፈረንሳይ ጎሣዎችና ከየአህጉሩ ከሚመጡ ተዘዋዋሪ ወመኔዎች ጋ በየዕለቱ እየተገናኘ ሲዝናና ያመሻል።

በ1929 ሚሊዮኔርነቱን አረጋገጠ። አንድ ቀን ማታ ሺክ ያለ ልብስ የለበሰች አንዲት ውብ ኮረዳ ወደ ፊስቶራንቱ ጎራ ብላ፣ አቶ ሉዊ ዴጋ ወዴት እንደሚገኝ ትጠይቃለች።

«እኔ ነኝ እመቤቴ፣ ምን ልርዳሽ? ወደሚቀጥለው ክፍል ገብተሽ ትጠብቂኝ?» ይላታል።

«የብሪውሌ ሚስት ነበርኩ። የተጭበረበረ የገንዘብ ኖት ሲጠቀም ተራዘ፣ ፓሪስ ውስጥ በእስር ላይ ይገኛል። በሳንቲ የእስረኛ ጎብኝዎች ማረፊያ ክፍል ውስጥ ተነጋግረን የእርስዎን ፊስቶራንት አድራሻ ሰጥቶኝ ነበር። ለጠበቃ ማቆሚያ የሚሆን ሐያ ሺ ፍራንክ እንዲሰጡኝ ንገሪ ብሎኝ ነው የመጣሁት» ትላለች።

ዴጋ ፈረንሳይ ውስጥ አሉ ከሚባሉት አራዳዎች ቀንደኛው ሆኖ ሳለ በወንጀሉ ውስጥ አርሱም እንዳለበት ሴትየዋ ማወቋ አደገኛ መሆኑን እየተረዳ፣ ይህን የማይገባ መልስ መስጠት የለበትም ነበር። ይሁንና፣

«እመቤቴ፣ ስለአንች ባል ምንም የማውቀው ነገር የለም። ገንዘብ የምትፈልገው ከሆነ ጎዳና ወጥተሽ ተዘዋወሪ። በጣም ቆንጆ ስለሆንሽ ከምትፈልገው በላይ ታገኛለሽ»

ይላታል።

ምስኪኗ ሴት ይህን ቃል መቋቋም ስለተሳናት እንባዋን ረጭታ ሮጣ ወጣች። ከዚያም በፍጥነት ወደ ፓሪስ ተመልሳ ለባሏ ነገረችው። ብሪውሌም ከመጠን በላይ በገነ። በማግሥቱ ለመርማሪው ዳኛ ምስጢሩን በሙሉ ዘከዝኮ ተናገረ። የሐሰት ኖቱንም የሰጠው ዴጋ እንደነበረ በማጋለጥ ሕጋዊ ከስ መሠረተበት።

በፈረንሳይ ዕውቅ የሆኑ የፖሊስ ነጭ ለባሾች ዴጋን መከታተል ጀመሩ። በአንድ ሣምንት ውስጥ ዴጋ፣ ኖት ደላገቱ፣ አታሚውና ዐሥራ አንድ ግብረ አበሮች ጭምር ተይዘው በተለያዩ ቦታዎች ተበታትነው ታሰሩ። ጉዳዩ ፍርድ ቤት ቀርቦ ለዐሥራ አራት ቀናት ያህል ችሎቱ ሲያጣራ ሰነበተ። ለእያንዳንዱ እስረኛ መንግሥት ከፍተኛ ጠበቃ አቁሞላቸው ነበር። ብሪውሌም ሽንጡን ገትሮ ተከራከረ። የመጨረሻውም ውጤት፣ በፈረንሳይ የታወቀው ምላጭ አራዳ፣ በማይረባ ሐያ ሺ ፍራንክና በተነፈሰው ጸያፍ አነጋገር የተነሣ ለዐሥራ አምስት ዓመት ጽኑ እስራት ተዳረገ። እንደዚህ ከመሰለው ሰው ጋር ነበር የሞትና የሽረት ውል የተፈራረምኩት።

አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት፣ አራት፣ አምስት . . . ጊዜ አራመድና ከዚያም አዞራለሁ። አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት፣ አራት፣ አምስት . . . አሁንም አዞራለሁ። ለብዙ ሰዓቶች በመዝጊያውና በመስኮቱ መካከል በከፍሉ ውስጥ ወዲያና ወዲህ ስራመድ አቆያለሁ። ሲጃራ ስላጨሰኩ ሞራሌ ከፍ ብሎ ለማንኛውም ነገር ተዘጋጅቻለሁ። ለጊዜው ስለ ብቀላ ምንም ነገር እንዳላሰብ ራሴን በራሴ ቃል አስገባሁት። ዓቃቤ ሕጉንም በሰንሰለት ከፊት ለፊቱ አስፊ እንደተወኩት ፍርዱን ይጠብቅ። ይሁን እንጂ፣ እንዴት አድርጌ እንደምገድለው ገና አልወሰንኩም።

በከፍሌ መዝጊያ በኩል ድንገት የሚያስደነግጥ አንድ የጣዕረሞት ጩኸት ሰርሰሮ ገባ። ምን ይሆን ድምፁ? ያንድ የሚደበደብ ሰው እሪታ ይመስላል። ግን ይህ ቦታ ፖሊስ ጣቢያ አልነበረም። ምን እንደሆነ የማውቅበት መንገድ አጣራ። በውድቅት ሌሊት የሚሰማው እሪታ መንፈሴን ረበሸው። ይህንን መርግ የሆነ መዝጊያ አልፎ እዚህ ከፍል ድረስ የሚሰማ ድምፅ ምን ዓይነት ኃይል ቢኖረው ነው! ያለጥርጥር አንድ ሰው አብደል ማለት ነው። መቼም እዚህ ቦታ የማይደረግ ነገር የለም። ጮክ ብዩ ራሴን ጠየቅኩት። «የፈለገው ነገር ቢሆን አንተ ምን ቸገረህ? ስለራስህ ብቻ፣ ስለራስህ ስለአዲሱ አጋርህ ስለ ዴጋ ብቻ አሰብ።»

ጎንበስ ብዩ ቀና አልኩና ወደ ኋላ ለጠጥ በማለት ደረቴን ደህና አድርጌ በአንድ ወፍራም ቡጢ አቀመስኩት። በእርግጥ የሚሰማ ምት ቢሆንም፣ ማንኛውም አቋማ አስተማማኝ ነበር። የአጃቹ ጡንቻዎች ፈርጠም ብለው በጥሩ ቅርፅ ላይ ይገኛሉ።

የእግሮቼስ ሁኔታ? እንኳን ደስ አላችሁ ልላቸው ይገባል። በቀን ውስጥ ዐሥራ

ሰድስት ሰዓት እየተራመድኩባቸው ፍጹም የመዛል ስሜት አይታይባቸውም። በጭንቅላት ላይ ውሃ ማንጠባጠብን ቻይናውያን ፈለሰፉ። ፈረንሣውያን ዝምታን ፈለሰፉ። ከማንኛውም የከፋ ቅስም ሰባሪ መጨቆኛ አገኙ። መጽሐፍ የለም፣ ጋዜጣ የለም፣ አርሳስ የለም፣ መስኮቱ ትንሽ ብርሃን የሚያስገቡ ቀዳዳዎች ይኑሩት እንጂ ከወፍራም ቋሚ ምስሶዎች ጋር ሙሉ በሙሉ በጣውላ የተሸፈነ ነው።

የሚያሸብረው ጩኸት ፍጹም ሰላም ነሳች። ልክ በወጥመድ ውስጥ እንዳለ አውሬ የከፍሉን ዙሪያ አማተርኩ። በዕውን በሕይወቴ እንደተቀበርኩና ብቻየን የተጣልኩ መሆኔ ተሰማኝ። በእርግጥም ብቻየን ነበርኩ። ከለቅሶ በስተቀር ምንም ነገር ወደ እኔ የሚደርስ የለም።

መዝጊያው ተከፈተ። አንድ አረጋዊ ቄስ ነበሩ። ሌላው ቢቀር ብቻህን አልሆንከም። በቀጥታ ከፊት ለፊትህ አንድ ቄስ ቆመውልሃል።

«አንደምን አመሸህ ልጄ ፈጠን ብዬ ባለመምጣቴ ይቅርታ አድርግልኝ። ግን በበዓሉ ምክንያት ነበር። አንደምን አለህ?» ያለምንም ተጨማሪ ሥነ ሥርዓት ሩህሩህ አረጋዊ ወደ ከፍሌ ገቡና በታጣፊ አልጋዬ ላይ ተቀመጡ። «ምን አድርገህ ነው?» ሲሉ ጠየቁኝ።

ንጹሕነቴን መደጋገሙ ፋይዳ ቢስ መሆኑን ስለ ተመለከትኩ፣ «ፖሊሶች አንድ ሰው ገድለሃል ይሉኛል፤ አንደዚያ ከሆነም ያሉት መሆን አለበት» በማለት ፈጠን ብየ መለስኩላቸው።

«ምን ዓይነት ሰው ኖሯል?»

«አንድ አቃጣሪ።»

«ታዲያ ለአንድ ወራዳ ሰው ግድያ የዕድሜ ልክ ጽኑ አሥራት ፈረዱብህ? አልገባኝም። በቂም በቀል ኖሯል?»

«አይደለም»

«ማመን አልችልም፣ የእኔ ምስኪን ልጅ። ምን ላደርግልህ እችላለሁ? ከእኔ ጋር መጸለይ ትፈልጋለህ?»

«ይቅርታ አድርጉልኝ አባቴ፣ ፈጽሞ የምከተለው የሃይማኖት መመሪያ ስለሌለኝ እንዴት እንደሚጸለይ አላውቅም።»

«የእኔ ልጅ፣ ልዩነት የለውም። ራሴው እጸልይልሃለሁ። የተጠመቁትንም ሆነ ያልተጠመቁትን ልጆቼን ሁሉ ቸሩ እግዚአብሔር ይወዳቸዋል። እኔ የምናገራቸውን አያንዳንዳቸውን ቃላት ደግመህ ለማለት ፈቃደኛ ነህ?»

ዐይኖቻቸው ረጋ ብለው ሰፊው ገጻቸው በርኅራኄ ብሩህ አመለካከት የተሞላ ስለነበር፣ የጠየቁኝን እምቢ ለማለት ኃፍረት ተሰማኝና በርከከ ሲሉ እኔም እንደ

እርሳቸው ተንበረከኩሁ።

«አባታችን ሆይ፣ በሰማይ የምትኖር...»

በዐይኖቼ እንባዎች ተንቆረዘዘ። ርኅሩኑ አባት እንባዎቼን ሲመለከቱ እጫጭር ጣቶቻቸውን በጉንጮቹ ላይ አስቀመጡና አንድ ወፍራም እንባ ይዘው ወደ ከንፈራቸው በመውሰድ መጠጡ።

«የእኔ ልጅ እንባዎችህ አግዚአብሔር ለእኔ ሊሰጠኝ የቻላቸው ከፍተኛ በረከቶች ናቸው። አመሰግናለሁ» አሉና ብድግ ብለው ግንባሬን ሳሙኝ። እንደገና አልጋው ላይ ጎን ለጎን ተቀመጥን።

«ካሁን በፊት እንደዚህ ካለቀስክ ምን ያህል ጊዜ ሆኖሃል?»

«ዐሥራ አራት ዓመት»

«ዐሥራ አራት፣ ለምን?»

«አናቴ ሞታብኝ» እጄን ያዝ አደረጉና፣ «ለመሠቃየት ያደረሱህን በሙሉ ይቅርታ አድርግላቸው» ሲሉኝ፣ የማደርገውን ሳላውቅ እጆቼን አወናጨፍኩና ከተንጠልጣይ የብርድ ልብስ አልጋው ላይ አመር ብየ በከፍሉ መካከል ቆምኩ።

«አ፣ አላደርገውም! ያስ አይሆንም። ፍጹም ይቅርታ አላደርግም። አንድ ነገር እንድንገርዎት ይፈልጋሉ አባቴ? ሌሊቱንና ቀኑን በሙሉ፣ ማንኛዋንም ሰዓትና ደቂቃ የማሳልፈው ወደዚህ ያላኩኝን ሰዎች መቼና እንዴት እንደምገድል በማሰላሰል ነው።»

«የእኔ ልጅ፣ አሁን የምታስበውና የምትናገረው ይህንኑ ነው። ወጣት ነህ፣ በጣም ወጣት ነህ። እየሸመገልክ ስትሄድ ግን፣ የቅጣትንና የመበቀልን ሐሳብ ትተዋለህ።»

ከሠላሳ አራት ዓመታት በኋላ ከእርሳቸው ሐሳብ ጋር ተስማምቻለሁ።

«ምን ላደርግልህ እችላለሁ?» አሳር ቄሱ በድጋሚ።

«ሕግ ያፍርሱ።»

«የምን ሕግ?» ወደ ቁጥር ሰላሳ ሰባት ከፍል ይሒዱና ለዴጋ ጠረቃህን ወደ ኪየን ወህኒ ቤት እንዲያስልከህ ጠይቀው ብለው ይንገሩልኝ። የእኔንም ሠፊ እንዳልኩት ይንገሩት። ወደ ፈረንሳይ ጊየና ኮንቮይ የሚንቀሳቀሰው ከዚያ ወህኒ ቤት ሰለሆነ፣ በተቻለ ፍጥነት ወደ እዚያ መሔድ አለብን። የመጀመሪያው ኮንቮይ ካመለጠን፣ ሌላ እስኪመጣ ድረስ ሁለት ተጨማሪ ዓመታት በግዛት መቆየታችን ነው። አባቴ፣ ከነገሩት በኋላ ወደዚሁ እንዲመለሱ»

«የማመካኝበት ምን ምክንያት ልጠቀም?»

«የዘወትር ጸሎት መጽሐፌን ረስቼ ነው ይበሉ። መልሱን አጠባበቃለሁ።»

«ወደ አስፈሪው የቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ለመሔድ እንዴት እንደዚህ

ተግደፍከ?

እኚህን ተዘዋዋሪ የእግዚአብሔር ቃል ወኪል አቋም በመገምገም የማያጋልጡኝ መሆናቸውን ስለተማመንኩ፤ «በፍጥነት ማምለጥ እንድችል ነው አባቴ» አልኳቸው። «አምናለሁ፤ እግዚአብሔር ይረዳሃል የእኔ ልጅ። ኑሮህንም እንደገና እንደምታድስ ይሰማኛል። የጥሩ አስተዋይነትና የጨዋ መንፈስ አለህ። ወደ ቁጥር ሠላሳ ሰባት እሔድና መልሱን ይገልጻለህ እመጣለሁ።»

ጊዜ ሳያባከኑ ተመለሱ፤ ዴጋም ተስማምቶ ነበር።

ከአንድ ሳምንት በኋላ ከጧቴ አራት ሰዓት ላይ እኛ ሰባቶቻችን በጥበቃ ጣቢያው ከፍል መተላለፊያ በመስመር ተሰልፈን ነበር። ዘበኞችም ኃይላቸውን አጠናክረው እዚያው ነበሩ።

«አውልቁ!» ተባለን።

በዝግታ አወለቅን። ይቀዘቅዝ ነበር። አካላቴ ተጉረበረበ።

«ልብሶቻችሁን ከፊት ለፊታችሁ አስቀምጡ። ቀኝ ኋላ ዙፋና አንድ እርምጃ ወደ ኋላ ተመለሱ!» ከእያንዳንዳችን ፊት ለፊት አንድ ጥቅል አገኘን።

«ልበሱ!»

ከጥቂት ጊዜ በፊት ለብሸው፤ የነበረ ካፍቴና በሻካራና ግርር ባለ አንድ ነጭ ሸሚዝ፤ የሚያማምሩት ልብሶቹ፤ ሱሪዎቹ እጅግ በከርዳዳ የዱቄት ከረጢት ጨርቅ ተተኩ። ጫማዎቼም ደብዛቸው ጠፍቶ በአንድ ጥንድ ነጠላ ጫማዎች ውስጥ እግሮቼን ደነቀርኳቸው። እስከዚያች ቀን ድረስ ሁኔታችን እንደማንኛውም ሰው ይመስል ነበር። ወደ ሌሎቹ ስድስቱ ሰዎች ተመለከትኩ። ምን ዐይነት ቀፋፊ ኖሯል! ልዩነታችን አከተመ። በሁለት ደቂቃ ውስጥ ወደ አሥረኛነት ተቀየርን።

«ወደ ቀኝ ዙፋን! በነጠላ ረድፍ፤ ተጠንቀቅ፤ ወደፊት ሒድ!»

ከሐያ አጃቢ ዘበኞቻችን ጋር ወጣንና እያንዳንዳችን በየተራ አንድ ጠባብ የፖሊስ ካሚዎን ውስጥ ታጎርን። ኪየን ወደሚገኘው (የቦሊያ) ወህኒ ቤት ጉዞ ቀጠልን።

የኪየን ወህኒ ቤት

ወዲያው አንደ ደረስን ወደ አዛዥ ቢሮ ተወሰድን። ከፍታው ሦስት ጫማ በሆነ ሰገነት ላይ በሚያስፈራ ግርማ ከአንድ ጠረጴዛ በስተኋላ በኩራት ተቀምጧል።

«ተጠንቀቁ! አዛዥ አሁን ንግግር ያደርጉላችኋል።»

«እስረኞች፤ ይህ ቦታ ወደቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት እስከትሔዱ ድረስ የምታርፉበት የመሸጋገሪያ ጣቢያ ነው። ወህኒ ቤት ነው። በማንኛውም ወቅት ጸጥታ አሰፈላጊ ነው። ጎብኝዎች እንዲጠይቋችሁ አይፈቀድም። ደብዳቤ የለም። አሜን

በላችሁ ታዘዙ።»

«አለበለዚያ ትንኮታከታላችሁ። ለእናንተ የተዘጋጁ ሁለት መዝጊያዎች አሉ። አንደኛው መልካም ሥነ ምግባር ካሳያችሁ ወደ ቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ሲሆን፤ ሌላው ደግሞ ወደ መቃብር ጉድጓድ ነው። ለመጥፎ ሥነ ምግባር በጣም ኢምንት ቢሆንም እንኳን ቅጣቱ በውሃና በዳቦ ብቻ ለሰድሳ ቀናት በቀዝቃዛ ግንብ ውስጥ መቆየት ይሆናል። እዚያ ሁለት ጊዜ በተከታታይ ከተቀጡት ውስጥ ማንም የተረፈ ሰው የለም። ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷችኋል!»

ከስፓኝ ተባርሮ የነበረውን ፒየሮ ለፉን አነጋገረው።

«መያህ ምን ነበር?»

«እንደ ስፔን ወታደሮች ሁሉ የሠለጠንኩት ከኮርማዎች ጋር ፍልሚያ በመግጠም ነበር።»

አዛዥ በመልሱ ተናደደና እንደዚህ ሲል አጓራ፤ «ይህን ሰው ወዲያ ውሰዱልኝ!»

ወዲያውኑ አራት ወይም አምስት ወታደሮች እየደበደቡ በወሳንሳ ተሸከመው ወሰዱት። «እናንት ግማታሞች፤ አምስት ሆናችሁ ለአንድ ሰው ዱላ ትጠቀማላችሁ? እናንት ቆሻሻ ዲቃላዎች!» እያለ ሲጮህ መስማት ችለን ነበር። ከዚያም ሊሞት እንደ ቆሰለ አውሬ «አህህ» ሲል ሰማን። በኋላ ምንም ነገር የለም። በሲሚንቶው ወለል ላይ የሚጎተት የአንድ ነገር ድምፅ ብቻ።

አጋጣሚ ዴጋ ከእኔ ከፍል ቀጥሎ ያለው ደረሰው። በቅድሚያ ግን ቁመቱ ስድስት ጫማ ከአምስት ኢንች የሆነ፤ ቀይ ጸጉር ያለው አንድ ዓይናና ግዙፍ ሰው ጋር ተዋውቀን ነበር። በቀኝ እጁ አንድ አዲስ የበሬ ጅራፍ ይዟል። አስረኛ ቢሆንም በዝነኛ አሰቃይነቱ ዘበኞችን የሚያገለግል ባለሟል ነበር። እርሱ እስካለ ድረስ ወታደሮች ማንኛውንም ሰው መደብደብ ከመቻላቸውም ሌላ በዚያው ሳቢያ አንድ ሰው ቢሞት ራሳቸውን ስለማያጋልጣቸው በአስተዳደሩ ዐይን ከወንጀሉ ነጻ ይሆናሉ።

በሕክምና ክፍሉ ለአጭር ጊዜ እንደ ሰነበትኩ ስለዚህ የሰው አውሬ ማወቅ ቻልኩ። እንደዚህ የመሰለውን ተግባር የሚካሂድለት ምርጥ ነፍስ ገዳይ በመመልመሉ የወህኒ ቤቱ አዛዥ እንኳን ደስ አለህ መባል ይገባዋል። የሥራ ልምዱ ድንጋይ ፈላጭነት ነበር። አንድ ቀን መኖሪያው ከሆነችው አንዲት ሰሜናዊ አነስተኛ ከተማ፤ ራሱን በራሱ ለመግደልና ሚስቱንም ጭምር ለማጥፋት አንድ ሐሳብ ይመጣለታል። ለዚህም እቅዱ የሚጠቀምበት አንድ ትልቅ ጉማጅ ፈንጅ ያዘጋጃል። በእንቅልፍ ላይ ከነበረችው ሚስቱ አጠገብ ያጋድምና (በቤቱ ውስጥ ስድስት ቤተሰቦች ነበሩ) አንድ ሲጋራ ለኩሶ በግራ እጅ በኩል በሚሰቱና በእርሱ ጭንቅላት መካከል ያለውን የፈንጅ ክር ያቀጣጥላል።

የሚያሸብር ፍንዳታ አስተጋባ። ውጤቱም የሚሰቱ አካላት አንድ በአንድ አየተለቀመ ሲሰበሰቡ፤ የቤቱ ግማሽ ጎን ተደረመሰ። ከሦስት ልጆቹ ጋር አንዲት የሰባ ዓመት ባልቴትም ፍርስራሽ ተጭናቸው ሞቱ። ሌሎቹ ደግሞ በየደረጃው የመቅበል እደጋ ደርሶባቸዋል።

ራሱ ትሪቡላርም አንዲት ጣትና አውራ ጣቱ ሲቀሩ፤ በከፊል የግራ እጁን የግራ ዐይኑንና ጆሮውን አጣ። ጭንቅላቱም ላይ ቀዶ ጥፍ የሚያስፈልገው ቅበል ደረሰበት። አሁን ግን ወንጀለኝነቱ አንሶት፤ የወህኒ ቤቱ የሥነ ሥርዓት ኃላፊ ስለሆነ፤ ይህ ወራሪ ባለመታደል ከመዳፉ ውስጥ የገቡለትን አስረኛቸው አየተከታተለ ደስ ያሰኘውን ድርጊት ይፈጽሟቸው ነበር።

አንድ፤ ሁለት፤ ሦስት፤ አራት አምስት . . . እዞራለሁ። አንድ፤ ሁለት፤ ሦስት፤ አራት፤ አምስት . . . እዞራለሁ። አንግዲህ በግድግዳውና በከፍሉ መዝጊያ መካከል የማያቋርጠው የመለስ ቀለስ እርምጃ ተጀመረ።

ቀን በከፍል ውስጥ መተኛት አይፈቀድልህም። ጧት ዐሥራ አንድ ሰዓት ላይ መብረቅ የመሰለ አንድ ፈሽካ ያባንንሃል። መነሣት አልጋህን ማንጠፍ፤ መታጠብ ወይም መቆም፤ አለበለዚያም ከግድግዳው ጋር ከተያያዘችው ዱካ ላይ መቀመጥ ነበረብህ። ለመጋደም አይፈቀድልህም! የቅጣት ሥርዓቱ ከፍተኛ የጠባይ ማረሚያ መሆኑ ነበር። አልጋው ወደ ግድግዳው ይታጠፍና በዚያው ይቀራል። በዚህ ዓይነት አስረኛው መጋደም ስለማይችል ይበልጥ በቀላሉ ሊጠበቅ ይችላል።

. . . አንድ፤ ሁለት፤ ሦስት፤ አራት፤ አምስት . . . የዐሥራ አራት ሰዓት እርምጃ። ይህንን የማያቋርጥ እንቅስቃሴ በፍጥነት ለመለማመድ ቢያስፈልግ፤ ጭንቅላትህን አቀርቅረህ፤ እጆቻህን በስተጀርባህ አዙረህ፤ ስትራመድ በጣም ሳትፈጥን ወይም በጣም ሳትዘገይ፤ እርምጃህን በተመሳሳይ ርቀት መመጠን፤ አንዴ በግራ አግርህ በኩል በፍጥነት ከግድግዳው መጨረሻ ስትታጠፍ ሌላ ጊዜ ደግሞ በስተቀኝ በኩል መዞርን መማር ይኖርብሃል።

አንድ፤ ሁለት፤ ሦስት፤ አራት፤ አምስት . . . ከጥበቃ ጣቢያዎች ይልቅ እነዚህ ከፍሎች ቀለል ያሉ ሰለነበሩ፤ ከሥነ ሥርዓት ከፍሎም ሆነ ከውጭ በኩል ጩኸቶች መስማት ትችላለህ። በተጨማሪም እንደዚሁ በማዶ ካሉ ቀበሌዎችም ጭምር። በምሽት ወቅት ሠራተኞች ቢራ በመቀማመስ ደስ ብሏቸው እያፏጩና እየዘፈኑ ከሥራ ወደ ቤታቸው ሲጓዙ ድምፃቸውን መስማት ትችላለህ።

አንድ፤ ስጦታ አግኝቼ ነበር። ይኸውም መስኮቴን በገፈነው ጣውላ ቀዳዳ በኩል አንዳንድ ትላልቅ ዛፎችና በበረዶ የተሸፈነውን ቀበሌ፤ በሙሉዋ ጨረቃ አማካይነት ለማየት መቻል ነው። የሚመስለው ልክ እንደ አንድ የልደት በዓል ካርድ

ነበር። በነፋሱ ንቅናቄ ዛፎች የተሸከሙትን በረዶ ስላራገፉ በነጩ ላይ ጥቁር ጥላ ጥሎበታል። የገና በዓል ነበር። በወሀኒ ቤቱ ውስጥ እንኳ በከፊል የልደት በዓል ተከብሯል። በሽግግር ላይ ላለው እስረኞች አስተዳደሩ አንድ አስተያየት አድርጎ ነበር። ሁለት ቁራጭ ቸኮሌቶች ለመግዛት ተፈቀደልን። የምለው ሁለት ቁራጮች እንጅ፤ ሆኖም ጉማጆች እንዳይመስላችሁ። በእነዚህ ሁለት የአውገርቤል ቁራጭ ቸኮሌቶች ነበር 1931 የዘመን መለወጫ ዋዜማየን ያከበርኩት።

አንድ፤ ሁለት፤ ሦስት፤ አራት፤ አምስት . . . የሕጉ መጥበቅ ልክ እንደሰዓት ፔንዱለም አድርጎኝ ነበር። በከፍሉ ውስጥ የማደርገው የወደኋላና ወደፊት ምልልስ በአጠቃላይ ሁለመናየን አስተካክሎታል። የሚከናወነው በሒሳብ ስሌት ነበር። ምንም ነገር፤ በከፍሌ ውስጥ የሚቀረኝ ባጠቃላይ ምንም ነገር አልነበረም። እስረኛ መበሳጨት የለበትም። በመስኮቱ ቀዳዳ ሳጮልቅ ብያዝ ኖሮ ከባድ ቅጣት ይደርስብኝ ነበር። በእርግጥም ለእነርሱ እኔ አንድ የቁም ሬሣ ስለሆንኩ ትክክል ናቸው። በየትኛው መብቴ ነው ተፈጥሮን በጨረፍታ በማየት የምደሰተው?

አንድ ጥቁር ቀጭን መስመር የተጋደመባት ውሃ ሰማያዊ ቢራቢሮ ውልብ ብላ ስታልፍ፤ አንዲት ንብ ደግሞ ከመስኮቱ ሳትርቅ ትጮሃለች። እነዚህ ጥቃቅን ነፍሳት ምን እየፈለጉ ኖሯል? ምናልባት ካልቀዘቀዘቸው በስተቀር በከረምቱ ፀሐይ ስከረው ወደ ወሀኒ ቤት መግባት ፈልገው ነው። በከረምቱ የአንዲት ቢራቢሮ መታየት ልክ ከሞት በኋላ ሕይወት እንደዘራች የሚቆጠር ነው። ለምን አልሞተችም ነበር? ንቢቱስ ቀፎዋን ለምን ለቀቀች? ምን የመሰሉ የሞኝ ደፋሮች ቢሆኑ ነው ወደ እዚህ የመጡ!

ትሪቡላር የወጣለት አረመኔ ነበር። በመካከላችን አንድ የሆነ ነገር ይፈጠራል የሚል ስሜት አደረብኝ፤ ትክክል ነበርኩ። እነዚያ ማራኪ ነፍሳት በጎበኙኝ ማግሥት ታመምኩ። ልቋቋመውም ጨርሶ ተሳነኝ። በብቸኝነት ታፍኜ ስለነበር ፣ ድምፅ ይሁኑ እንጂ የቁጣም ድምፅ ቢሆን እንኳ ለመስማትና አንድ ፊት ለማየት ፈለግኩ።

ራቁቴን እንደ ሆንኩ እንደ በረዶ በሚቀዘቅዘው መተላለፊያ አፍንጫዬን ለግድግዳው ትይዩ አድርጌ ዶክተሩን ለማየት በሰልፍ ተራቸውን ከሚጠባበቁት ስምንት ሰዎች ውስጥ ከመጨረሻ ሁለተኛ በመሆን ቆሜያለሁ። ሰው ለማየት መፈለጌ . . . ግሩም ሆኖ ተሣካልኝ። «ባለመደሻው ሰው» ከተባለው ከጁሎ ጋር ድምፄን አጥፍቼ በምነጋገርበት ወቅት ባለሟሉ ደርሶብን ማጅራቴን በአንድ ቡጢ ሲወግረኝ፤ ሕሊናዬን ልስት ምንም አልቀረኝ ነበር። ሲመጣ አይቼው ስላልነበር በምወድቅበት ጊዜ አፍንጫዬ ከግድግዳው ጋር ተላተመ። ደሜ ፊን ብሎ ሲወጣ ብድግ አልኩና ግብግብ ለመግጠም ተንገዳገድኩ። ግዙፉም የሚፈልገው ይህንኑ ነበር። መልሶ ዘረረኝ። አንድ ጠንካራ ጡጫ ሆኖ ላይ አቀመሰኝና፤ ከዚያም በበሬ ጅራፍ ይሞሽልቀኝ ጀመር። ይህም ለጁሎ

የማይቋቋመው ነገር ሆነበት። ዘልሎ ተከመረበትና የጦፈ ትግል ተጀመረ። የሚደበደበው ጁሎ እስከሆነ ድረስ ዘበኞቹ ምንም ሳይነቃነቁ ቆሙ። ስለ እኔ ማንም ምንም ያስታወስ አልነበረም። አንድ ዐይነት መሣሪያ ለመፈለግ አካባቢየን አማተርኩ። በኮሪደሩ የሚደረገውን ሁኔታ ለማየት ዶክተሩ በቢሮ ወንበሩ ላይ እንዳለ ወደፊት ሰገ ሲል ድንገት አየሁት። ይህ በዚህ እንዳለ፣ ከሚፈላው ውሃ ላይ፣ አንድ ግጣም ከፍት ከድን ሲል ልብ አልኩና ተመለከትኩ። በከሰሉ ፌርኔሎ ላይ ትልቅ ብረት ድስት የተጣደው የዶክተሩን ከፍል ለማሞቅ ነበር በእንፋሎቱ ። የብረት ድስቱን ጀርዎች ያዝኩና ቢያቃጥለኝም ሳልለቅ በፍጥነት እንሥቼ ከሚፈላው ውሃ ጋር ባለሟሉ ፊት ላይ አሳረፍኩበት። ከጁሎ ጋር በመታገል ላይ ስለነበር እኔን አላየኝም። አንድ የሥቃይ ዋይታ አስተጋባ። በሚገባ አግኝቼው ነበር። ሦስቱን የሱፍ ሹራቦቹን አወልቃለሁ ብሎ ሲታገል ወለሉ ላይ ተንከባለለ። ሦስተኛው ላይ ሲደርስ ቆዳው ከሹራቡ ጋር አብሮ ተነሣ። የሹራቡ አንገት ጠባብ ስለነበር በጭንቅላቱ በኩል አወልቃለሁ ብሎ ሲታገል የደረቱ፣ የጉንጨፍና በከፊል የአንገቱ ቆዳ ከሱፋ ጋር ተጣብቆ ተነሣ። ብቸኛዋ ዐይኑም ስለ ተቀቀለች ያለጥርጥር ታውሮ ነበር። በመጨረሻ በኃፍረት ተውጦ፣ በደም ተለውሶና አካላቱ ጥሬ ሥጋ መስሎ በእግሩ ሲቆም፣ ከፍርንትቱ ላይ አንድ አደገኛ ቡጢ ለመስጠት ጁሎ ዕድል ገጠመው። ተኮራመተና በእፉ አረፋ እየደፈቀ ያስታውክ ጀመረ። የሚገባውን አግኝቷል። እኛንም የሚጠብቀን ቅጣት ሩቅ አይሆንም። ትዕይንቱን ሲመለከቱ የነበሩት ሁለት ዘበኞች እኛን ለመደብደብ በጣም ፈርተዋል። ለእርዳታ ተጣሩ። ከየአቅጣጫው ተሰበሰቡና በላያችን ላይ ዱላ እንደ በረዶ አዘነሙበን። በመጀመሪያው ድብደባ ሕሊናዬን ለመሳት ዕድለኛ ስለሆንኩ ምቹቹ አልተሰሙኝም።

ሕሊናዬን ሳውቅ ከምድር በታች ሁለት ወላል ዝቅ ብሎ በውሃ በተጥለቀለቀ አንድ ጨለማ ግንብ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ራቄቴን ተጋድሜያለሁ። ቀስ በቀስ ስሜቴን ሳውቅ ቁስሎቼም ይሰሙኝ ጀመር። ያስቃያሉ። ከጭንቅላቱ ላይ ቢያንስ ዐሥራ ሁለት አብጠቶች ነበሩ። ስንት ሰዓት ይሆን? ማወቅ አልቻልኩም። እዚህ ቦታ ቀንም ሆነ ሌሊት የሚባል የለም። በግድግዳው ላይ አንድ ቁርቆራ ሰማሁ። የመጣው ከሩቅ አካባቢ ነበር።

ድም፣ ድም . . . ኪል፣ ኪል፣ ኪል . . . ቁርቆራዎቹ «የስልክ» አደዋወል ይመስላሉ። በመስመር ላይ ነኝ ለማለት ከፈለግኩ ሁለት ጊዜ መቆርቆር ነበረብኝ። እሺ ልቆርቁር። ግን በምን? በጨለማ ውስጥ አንድም ነገር ማየት አልቻልኩም። ድምፁ ማስተጋባት ስለማይችል ቡጢዎችም በቂ አልነበሩም። ትንሽ ብርሃን ስለነበረ፣ መዝጊያው መሆን አለበት ብዬ ወደ ገመትኩት አካባቢ ቀረብ አልኩ። ከፍርግርጉ ቋሚ ጋር ተላተምኩ። በዳበሳ እንደ ደረስኩበት የጨለማው ግንብ መዝጊያ የሚገኘው ከዚያ

ሦስት ጫማ ባሻገር ስለ ነበር፤ ቋሚ ፍርግርጉ ወደ እዚያ ለመድረስ እንደ ከለከለኝ ገመትኩ። የዚህም ቀያሽ ዓላማ ወደ አንድ አደገኛ አሰረኛ ከፍል ውስጥ አንድ ሰው ቢገባ፤ አሰረኛው የሚገኘው በወጥመድ ውስጥ ስለሆነ ሰውየውን ማግኘት እንዳይችል ነበር። ምንም ጉዳት ሳያደርስብህ ልትናገር፤ ውሃ ልትረጭበት ፣ ምግብ በላዩ ላይ ልትወረውርበትና ልትሰድበው ትችላለህ። በሌላው አንጻር ደግሞ ወደ እርሱ ለመጠጋት ቋሚ ፍርግርጉን መክፈት ስለሚኖርብህ፤ ራስህን ለአደጋ ሳታጋልጥ ልትመታው አትችልም።

ቁርቆራው ቀጠለ። ከእኔ ጋር ለመገናኘት የሚታገለው ማን ይሆን? ሰውየው በእርግጥ አንድ መልስ ይጠብቃል። ከፍተኛ ጥረት በማድረግም ላይ ነበር። በጨለማው ውስጥ በመዘዋወር ላይ እንዳለሁ፤ ከብና ጠንካራ የሆነ አንድ ነገር እግሬን እንሸራትቶኝ በፊቴ ተደፍቼ ወደቅኩ። አንዲት የእንጨት ማንኪያ ነበረች። ያዝኳትና ለመመለስ ተዘጋጀሁ። ጀሮዬን ከፕራግማቲክ ላይ ጥፋት እጠባበቃለሁ። ድም-ድም-ድም-ድም ፓንግ። ቆመ። ድም-ድም አድርጌ እኛን ዋለሁ። እነዚህ ሁለት ቁርቆራዎች፤ «ቀጥል እየሰማሁ ነው» ለማለት ነበር። ቁርቆራው ተጀመረ። ድም-ድም-ድም የንግግሮቹ ፊደሎች በፍጥነት ይሸገዳሉ። ጀመር። ከኤ ይጀምርና በፒ ፊጋል ያቆማል። አንድ ኃይለኛ ፓንግ ቆረቆርኩ። ይህም የፒ ፊደልን እንዲመዘግብ ልነግረው ነበር። ከዚያም አንድ ኤ፣ አንድ ፒ፣ አንድ አይ ወዘተ...

«አንዴት ይዞሃል ፓፒ? በእርግጥ ቻልከው? እኔ አገደኛው ኢንዴ ተሰብኛል» ይለኝ ነበር። ለካ ጁሎ ኖሯል።

አደጋውን ዘንግተን ከሁለት ሰዓት በላይ በስልካችን አወራን። በተመስጦ ተውጠን ነበር። ጭንቅላቴ በሙሉ በእጥበት ቢሸፈንም ቅሉ፤ በግልጽ እንዳልተፈነከትኩና ምንም እንዳልተሰበርኩ ነገርኩት። እግሬን ይዘው ቁልቁል በደረጃው ሲያወርዱኝና ጭንቅላቴም ከእያንዳንዱ ደረጃ ላይ ሲነጥር ማየቱን ነገረኝ። እርሱ ፍጹም ሕሊናውን አልሳተም ነበር። ትሪቡላር ከፋኛ መቃጠሉና በአሥጊ ሁኔታ ላይ መሆኑ ለጊዜውም ቢሆን በመጠኑ አሳስበት ነበር።

ሦስት ፈጣን ቁርቆራዎች ችግር ሊፈጠር መቃረቡን አስጠነቀቁኝ። እኔም አቆምኩ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ መዝጊያው ተከፈተና አንድ ሰው ሲያጓራ ሰማሁ።

«ወደ ኋላ ተመለስ፤ አንተ ዲቃላ! ከከፍሉ ጥግ ሒድና በተጠንቀቅ ቆይ!» አዲሱ ባለሟል ነበር።

«ሰሜ ባቶን ነው። ሰሜ ከሙያዩ ጋር ይስማማል» አለና ጨለማው ግንብ ውስጥ እርቃነት ሥጋዬን እንደ ቆምኩ አንድ ትልቅ ፋኖስ በላዩ ላይ አበራብኝ።

«የምትደርበው ነገር ያውልህ። ግን እንዳትንቀሳቀስ። ዳቦና ውሃም

ይኸውልህ። ሁሉንም በአንድ ጊዜ እንዳትበላ፤ ለሚቀጥሉት ሐያ አራት ሰዓቶች የምታገኘው ይህንኑ ብቻ ነው።»

አንድ የመጓጓዣ ጩኸት አሰማና ከዚያም ፋኖሱን ወደ ራሱ ፊት ቀረብ አደረገው። ፈገግታ ያሳይ እንደነበር ተመለከትኩት። የክፉት አልነበረም። ከከንፈሮቹ ላይ እንደኛ ጣቱን አስቀመጠና ትቶልኝ ከነበሩት ዕቃዎች ላይ ዐይኑን ተከለ። በኮሪደሩ ውስጥ አንድ ዘበኛ ኖሮ ነው እንጂ፤ ጠላቴ አለመሆኑን እንዳውቅለት ሊገልጽልኝ ፈልጎ ነበር።

በእርግጥም ጠላቴ አልነበረም። በዳቦው ውስጥ አንድ ትልቅ ጉማጅ የተቀቀለ ሥጋና ከሱሪዎቹ ኪስ ደግሞ፡- ይገርማል፤ ትላልቅ ጸጋዎች! አንድ ፓኬት ሲጃራና አንድ ማቀጣጠያ አገኘሁ። እዚህ እነዚህን የመሰሉ ስጦታዎች ዋጋቸው በሚሊዮን ነበር። ሁለት ሽሚዞችና ቁርጭምጭሚቴ የሚደርስ ከሰፍ የተሠራ አንድ የውስጥ ፒጃማም ሰጠኝ። ባቶንን ፍጹም አልረሳውም። ይህን ያደረገው ትሪቡላርን ስላስወገድኩለት ወረታ ሊመልስልኝ ነበር። ከግጭቱ በፊት ረዳት ባለሟል ብቻ ነበር። አሁን ምስጋና ለእኔ ይድረሰኝና ሙሉውን ማዕረግ ይዟል።

«የስልኩን» ቁርቆራ አድራሻ ለማግኘት ታላቅ ትዕግሥት ስለሚጠይቅና ዘበኞቹም በጣም ሰነፎች በመሆናቸው ሊደርስበት የሚችለው ባለሟሉ ብቻ ስለነበር፤ ጁሎና እኔ ልባችን ያሰኘውን ያህል እንደሰትበታለን። በሦስት ወይም በአራት ወራት ውስጥ ጉዞ የምንጀምር መሆናችንን ከእርሱ ተረዳሁ።

ከሁለት ቀን በኋላ ከጨለማው ግንብ ሽጣንና እያንዳንዳችን በሁለት ዘበኞች ታጅበን ወደ አዛዦቹ ቢሮ ተወሰድን። ሦስት ሰዎች በመዝጊያው ትይዩ ከሚገኝ አንድ ጠረጴዛ ኋላ ተቀምጠዋል፤ አንድ ዐይነት ችሎት ይመስላል። አዛዙ ሰብሳቢ ዳኛ በመምሰል፤ በመካከል፤ ረዳት አዛዦና የዘበኞቹ ኃላፊ እንደ ረዳት ዳኞች ሆነው ተሠይመዋል።

«እህሳ፤ ወዳጆቼ እንግዲህ ለዚህ በቃችሁ! ስለራሳችሁ የምታስረዱት አላችሁ?»

ምናልባት የብርድ ሕመም ሳይዘው አልቀረም ይመስለኛል፤ ጁሎ ዐይኖቹ አብጠው ፊቱ በጣም ገርጥቶ ነበር። ከንዱን ከተሰበረ አሁን ሦስት ቀን ሆኖታል። በከፍተኛ ሥቃይ ላይ መሆን አለበት። በጣም ቀስ ብሎ፤

«ከንዴን ተሰብፊያለሁ» አለ።

«ምስህን ነው ያገኘኸው፤ ሰዎችን ላለመደብደብ ይህ ትምህርት ይሆንሃል። እዚህ ሲመጣ ዶክተሩ ያይልሃል። ይህም በሳምንት ውስጥ እንደሚደረግልህ ተስፋ አለኝ። ምናልባት ሥቃዩ እንዳንድ ነገር ስለሚያስተምርህ መቆየቱ ለአጉተ ጥሩ

ይሆናል። በተለይ እንደ አንተ የመሰለ ጠባይ ላለው አንድ ዶክተር ባስቸኳይ መቼም አትጠብቅም። ትጠብቃለህ እንዴ? ስለሆነም ጊዜ አግኝቶ እስኪመጣ ድረስ ጠብቅ፤ ከዚያም ያከምሃል። ይህንንም ስል ያለምንም ተጨማሪ መግለጫ ሁለታችሁንም ወደ ጨለማው ግንብ ከመላክ አያግደኝም።»

የጁሎ ዐይን ከእኔ ጋር ግጥምግም ሲል፣ «ይህ የተቀናጣ መኳንንት የሌሎችን ሰዎች ሕይወት ለማፈን አስደናቂ ዘዴ አለው» የሚል ይመስል ነበር።

ወደ አዛዥ ዘወር አልኩና ትኩር ብየ ተመለከትኩት።

ለመናገር የፈለግኩ መስሎት፣ «አንተ ለብያኔዎቼ ደንታ የለህም? አትቀበላቸውም?» አለ።

«አይደለም ጌታዬ፣ የሚሰማኝ ጽኑ ፍላጎት በቀጥታ እፈትህ ላይ መትፋት ነው። ግን አላደርገውም። ምክንያቱም ምራቄን ለማቆሽሽ አልፈልግም።»

ከመገረሙ የተነሣ ፊቱ አመድ መሰለና ምን እንደሚሠራ ግራ ገባው። ግን የወታደሮቹ ኃላፊ ዐውቋል። ዘበኞቹን ጠራ።

«አንጠልጥላችሁ ውሰዱና ደህና አድርጋችሁ ተንከባከቡት! በአንድ ሰዓት ውስጥ እየዳሽ ሲሔድ ለማየት አጠብቃለሁ።»

«እንከትከቱን እናወጣለን!»

ጫማዎቼን በሁለቱም በኩል ማለት ከላይና ከውስጥ በምላሱ አስጠርገዋለሁ። የሥራውን ስጡት። ሁለመናው የእናንተው ነው።»

ሁለት ዘበኞች የግራ ከንዴን፣ ሌሎች ሁለት ደግሞ የቀኙን ጨመደዱኝ። ከንዶቼን በጀርባዬ አዙረው እጆቼ የትከሻዎቼን መጋጠሚያዎች እስኪነኩ ድረስ ጠመዘዙና ፊቴን ወደ መሬት ደፍተው አስተኙኝ። በእጅ ካቴና ታሰርኩና የግራ እጄ መካከለኛ ጣት ከቀኝ አውራ ጣቴ ጋር በመወጠሪያ ሺቴ አጣበቋቸው። ከዚያም የዘበኞቹ ኃላፊ ልክ እንደ አንድ አውሬ ጸጉሬን ጨምድዶ ወደላይ ሳበኝ።

ወደ ተጨማሪ ሐተታ መግባት አያሻም። ማወቅ ያለባችሁ ብቻ ለዐሥራ አንድ ቀናት ካቴናዎቼን እንዳጠለቅኩ የፊጥኝ እንደ ታሠርኩ መቆየቴን ነው። ነፍሴን ለባቶን አደራ ሰጥቻለሁ። በየቀኑ የተለመደውን ቁራጭ ዳቦዎች ይወረውርልኛል። ግን በእጆቼ ስለማልጠቀም ልመገባቸው አልቻልኩም። በጭንቅላቴ ወደ ቋሚ ፍርግርጉ እየገፋሁ ባጋጫቸውም እንኳ አይሰበሩም። ግን ባቶን በሕይወት ለመቆየት የሚያስችሉኝ ተጨማሪ ቁርጥራጭ ዳቦዎች ይወረውርልኝ ነበር። በአግሮቼ ትናንሽ ቁልሎች አበጅና ከዚያም በሆዴ ተንጋልዬ ልክ እንደ ውሻ አበላቸዋለሁ። ቅንጣት ያህል እንኳ እንዳያመልጠኝ እያንዳንዱን ቁራጭ በሚገባ እኝካለሁ።

በዐሥራ ሁለተኛው ቀን የእጅ ካቴናዎቼን አወለቁልኝ። ብረቱ ሥጋዬን ሰርሰሮ

ገብቶ ስለነበር በሚሸት ሥጋ ተሸፍኗል። በተለይ ከሥቃዩ የተነሣ ተዳከምኩ። ይህም የዘበኞቹን ኃላፊ አስፈራው። መለስ ሲልልኝ ወደ ሕክምና ከፍል ተወሰድኩና በተፈላ ውሃ ታጠብኩ። የሕክምና ሠራተኛው የቲታነስ መከላከያ መርፌ እንዲሰጡኝ ደጋግሞ አሳሰበ። ከንዶቹ በድን ስለሆኑ ወደ ተለመደው አቅጣጫቸው መመለስ አልቻሉም። ለግማሽ ሰዓት በቅባት ከታሸሁ በኋላ ነበር በጎንጎና ጎን ቁልቁል ልዘረጋቸው የቻልኩት።

ወደ ከፍሌ እንደ ተመለስኩ፣ የዘበኞቹ ኃላፊ ዐሥራ አንዶቹን ቁራጭ ዳቦዎች ተመለከተና፣ «ግብዣ ልታደርግ ነው እንዴ! የሚገርም ነው፣ ግን ከዐሥራ አንድ ቀን ጾም በኋላም በጣም የከሣህ አትመስልም . . . » አለ።

«በዙ ውሃ አጠጣለሁ ጌታዬ።»

«አሃ፣ ለዚህ ነዋ! ገባኝ። አሁን በብዛት መብላት ይገባሃል። ስለዚህ ጥንካሬህን መልሰህ ታገኛለህ» አለኝና ሔደ።

ሞቼ፣ ዐሥራ አንድ ቀን ሙሉ ምንም ነገር ስላልበላሁ፣ በአንድ ጊዜ ሁሉንም ጠራርጌ በመብላት በቁንጣን እንድምትለት አስቦ ነበር።

ወደ ምሽቱ አቅራቢያ ባቶን ጭቂት ትምባሆና የሲጃራ መጠቅለያ ወረቀት ሸንጠልኝ። ደጋግሜ በማጤስ ጢሱን በአንድ ያማይሠራ የሙቀት ማስተላለፊያ ቱቦ ውስጥ አቦንነው ጀመር። ቢያንስ ለአንድ ተግባር ተጠቀምኩት ማለት ነው። ትንሽ እንደቆየሁ ጁሎን ጠራሁት። እንደዚሁ አርሱም ለዐሥራ አንድ ቀን ያልበላሁ መስሎት ረጋ አንድል መከረኝ። ይሁንና አንዳንድ አሳባቂዎች ሮልአክቱን ያጋልጣሉ በሚል ፍርሃት ዕውነቱን ልነግረው አልደፈርኩም። በቆረቆሮ ቱቦ የተደበቀውን ገንዘብ በጥንቃቄ መያዘንም ጁሎ በየዋህነት ጠየቀኝ።

አዎ፣ ይዣት ነበር፣ ግን እንደዚያ በማድረግ ያሳለፍኩትን ሥቃይ መግለጽ አልፈልግም። ፈንጢጣዬ ቆስሎ እያሰቃየኝ ነበር።

ከሦስት ሳምንት በኋላ ከከፍላችን ወጣን። ጉዳዩ ለምን ኖሯል? በሣሙናና መቅ ውሃ ገላችንን ተዝናንተን ታጠብን። ወደ መኖር ዓለም እንደገና መመለሴ ለራሴው ተሰማኝ። ጁሎ እንደ ሕፃን ልጅ ፈነደቀ፣ ፒየሮ ለፋም ፊቱ በደስታ አንጸባረቀ።

‘ከጨለማው ግንብ ስንወጣ የመጀመሪያ ጊዜያችን ስለነበር፣ ይህ የሚካሄደው ጉዳይ ለምን እንደሆነ ለማወቅ መንገድ አጣን። ጸጉር አስተካካዩ እንዲገልጽልኝ ሹክ ብለው መልስ ሊሰጡኝ አልፈለግም።’

እስቀያሚ ፊት ያለው አንድ የማላውቀው አሰረኛ፣ «እንደሚመስለኝ ከጨለማው ግንብ መገላገላችን ነው። ተቆጣጣሪዎች ይመጡበናል ብለው ፈርተው ይሆናል። ዋናው ቁም ነገር በሕይወት መገኘታችን ነው» አለ።

እያንዳንዳችን ወደ ተለመደው ከፍላችን ተወሰድን። ከሰዓት በኋላ በዐርባ

ሦስተኛው ቀን ከተሰጠኝ የመጀመሪያው ትኩስ ሾርባዬ ውስጥ አንድ ትንሽ ቁራጭ እንጨት አገኘሁ። ከሥሯ በኩል፣ «በስምንት ቀን ውስጥ ጉዞ እንጀምራለን፣ ነገ ከትባት ይሰጣል» የሚል አነብብኩ።

ይህን የላከው ማን ይሆን? ወሬውን እንዲነግረን የፈለገ አንድ ቅን አስረኛ መሆን አለበት። አንዳችን ካወቅን ሁሉም እንደሚያውቁ ገብቶት ነበር። መልዕክቱ ወደ እኔ መምጣቱም በእርግጥ ጥሩ ዕድል ሆነ።

ለጂሎ ባስቸኳይ በስልክ አስታወቅኩ። «ዜናውን ለሌላው አስተላልፍ።»

ሌሊቱን ሙሉ ስልኩ ሲዘዋወር አስማለሁ። መልዕክቱን አንድ ጊዜ ከሰጠሁ በኋላ እኔ አቆምኩ። አልጋየ በጣም ተመቸቶኝ ስለነበር፣ ጣጣ ውስጥ ለመግባት አልፈለግኩም። ሌላ ቢቀር በዚህች ቀን እንኳ ወደ ጨለማው ግንብ ከሚመለሱት ጋር ለመጓዝ ተካፋይ መሆን አልፈለግኩም።

ሁለተኛ ማስታወሻ

ወደ ቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት በመጓድ ላይ፡-

ቅዱስ ማርቲን ደ-ሬ

ወደ ማታ ላይ፡ ባቶን ሦስት ሲጋራዎችና፡ «ፓፒያ፡ ከእኔ የደስታ ትዝታዎች ጋር ከዚህ አንደምትሔድ ዐውቃለሁ፡፡ ባለሟል ተብዬ ይሆናል፡ ግን በእስረኞች ላይ በተቻለኝ ሁሉ አነስተኛ ጉዳት ለመፈጸም እሞክራለሁ፡፡ ሥራውን የተቀበልኩት ዘጠኝ ልጆች ስላሉኝ በፍጥነት ለመፈታት ስለችኩልኩ ነው፡፡ በጣም የባለ ጭካኔ ውስጥ ሳልገባ ምሕረት ለማግኘት እንድቻል አጥራለሁ፡፡ ደህና ሁን፡፡ መልካም ዕድል፡፡ ኮንቮዩ ከነገ ወዲያ ይነሣል» የምትል መልዕክት ያዘለች አንዲት ቁራጭ ማስታወሻ አሾለክልኝ፡፡

በሚቀጥለው ቀን በሠላሳ ቡድን እየሆንን በሥነ ሥርዓት ከፍሉ ኮሪደር ውስጥ ተሰበሰብን፡፡ ለበሽታዎች መከላከያ ከትባት የሚያደርጉ የሕክምና ባለሙያዎች ከካየን መጥተው ነበር፡፡ ለአያንዳንዳችን ሦስት ከትባቶችና ሁለት ሊትር ወተት ተሰጠን፡፡ ዴጋ እኔ አጠገብ ቆሟል፡፡ አንድ ጊዜ ከተከተብን በኋላ ተመልሰን ወደ ጨለማው ግንብ አንደማንገባ ስላወቅን የፀጥታ ማከበሩን ሕግ ጨርሶ ረሳነው፡፡ ዘበኞቹ እያዩን ድምፃችንን ዝቅ እድርገን ስናወራም፡ ከከተማ በመጡት የሕክምና ሰዎች ፊት ምንም ነገር ለማለት አልደፈሩም፡፡

ዴጋ ሐሳብ ገብቶት ነበር፡፡ «ሁላችንንም በአንድ ጊዜ ለመውሰድ የሚበቃ ግልጥ ፋርጎዎች ያገኙ ይሆን? ሲል ጠየቀኝ፡፡

«አንዴት አንደሚያደርጉ አላውቅም፡፡»

«ቅዱስ ማርቲን ደ-ሬ በጣም ሩቅ ነው፡ ስለዚህ በቀን ስድሳ ሰዎች እንኳ በያጓጉዙ ዐሥር ቀን ይወስዳል፡፡ እዚህ ብቻ ስድስት መቶ ያህል እንሆናለን፡፡»

«ዋናው ነገር መከተባችን ነው፡፡ ይህም ማለት በመዝገብ ላይ ስለገባን በፍጥነት ወደ ቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት እንሔዳለን፡፡ ደስ ይበለን ዴጋ፡ በአዲስ ሽግግር ላይ ነን፡፡ በአንተ ስለምተማመን አንተም በእኔ መተማመን ትችላለህ፡፡»

ትኩር ብሎ ተመለከተኝና ዐይኖቹ በደስታ በሩ፡፡ እጁን በከንዴ ላይ ጣል አደረገና፡ «ፓፒ፡ በሕይወትም በሞትም» አለ፡፡ በሽፍኑ ካሚወን ውስጥ ተጨናንቀን ከመታፈናችን በስተቀር ስለ ኮንቮዩ መዘርዘሩ ዋጋ የለውም፡፡ ትንሽ አየር ለማስገባትም ሆነ መዝጊያዎቹን እንኳ ገርብብ አድርጎ ለመክፈት ዘበኞቹ አሻፈረን አሉ፡፡ ላ-ሮቪል ስንደርስ ሁለት ሰዎች በአየር ማጣት ምክንያት ሞተው ነበር፡፡

ቅዱስ ማርቲን ደ-ሬ፡ ደሴት ስለ ነበረችና ባሕሩን ለማቋረጥ አንድ ጀልባ

መያዝ ስለሚኖርብን፤ በወደቡ ዳር የሚመለሱት ሰዎች የምስኪኖቹን አስከፊን በማየት ታዛቢዎች ሆኑ። በከፋት አልተመለከቱንም። መጨረሻ ላይ ሲያስረክቡን የሞቱትንም ያሉትንም ጭምር ስለ ነበር፤ ፖሊሶቹ አስከፊኖቹን ከእኛ ጋር በጀልባው ላይ ጫኗቸው።

መሻገሩም ረጅም ጊዜ አልወሰደም፤ ይሁንና ትንሽ ንፁሕ አየር ለመሳብ ዕድል አጋጠመን። «ማምለጥ ማምለጥ ይለኛል» ብለው ዴጋ ፈገግ አለ። አጠገባችን የቆመው ጁሎም እንደዚህ አለ።

«አዎ፤ በእርግጥም ይዳዳኛል። አብረን ለመሆን እንሞክር። በቅዱስ ማርቲን ደ-ሬ ለእያንዳንዱ ክፍል ዐሥር እሥረኞችን በመደዳው እያስነሱ ይወስዳሉ።»

ጁሎ ተሳስቶ ነበር። በምንደርስበት ወቅት እርሱንና ሁለት ሌሎች ሰዎች ጠርተው ለብቻ አስቀመጧቸው። ሦስቱም ከቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ቀደም ሲል ያመለጡ እስረኞች ስለሆኑ፤ ተይዘው ለሁለተኛ ጊዜ ወደ ፈረንሣይ ተመልሰው መላካቸው ነበር።

እኛ ከፍል ውስጥ ያለነው የዐሥር ሰዎች ቡድን የቆይታ ኑሮን ቀጠልን። ማውራትና ማጨስ ተፈቅዶልን ነበር፤ በጥሩ ሁኔታም ይመግቡናል። የምንፈራው ቢኖር በቆርቆሮ ቱቦ ለተደበቀው ገንዘብ ነበር። ያለ አንድ ምክንያት ድንገት አውልቅ ትባልና በጥብቅ ልትፈተሽ ትችላለህ። በመጀመሪያ እያንዳንዷ በስንዝር የምትለካ አካላትህ እስከ ውስጥ እግርህ ድረስ፤ ከዚያም ልብሶችህ፤ በመጨረሻም «ልበስ!» ትባልና ወደ ክፍልህ ትመለሳለህ።

ኑሯችን እንደዚያ ነበር፤ መታሠሪያ ክፍሉ፤ የምግብ አዳራሹ፤ ለረጅም ሰዓት በሰልፍ እየሆንን የምናሳልፍበት መስክ። አንድ፤ ሁለት! አንድ፤ ሁለት! አንድ፤ ሁለት ... በአንድ መቶ ሃምሳ ቡድን እንሰለፋለን። ሰልፉ ረጅም ስለነበረ የእንጨት ጫማዎቻችን ይንጻጻሉ። ፀጥታ ግዴታ ነበር። ከዚያ «ሰልፉ ተበትኗል!» ይባልና ሁሉም በየቢጤው በቡድን እየተከፋፈለ መሬት ላይ ይቀመጣል። በመጀመሪያ ከመላው ኮርሲካ፤ ማርሴይ፤ ቱሎስ፤ ብሪታኒ፤ ፓሪስ ወዘተ ... ዕውቅ የሆኑት አራዳዎች ይሰበሰባሉ። ከአርዴክም ቢሆን አንድ ሰው ነበር፤ እርሱም እኔ ነኝ። ለአርዴክ ተወካዬ መናገር ካስፈለገን፤ በዚያ አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ሰዎች የሚገኙበት ኮንቨይ ውስጥ ያለነው ሚስቱን ገድሎ የነበረ አንድ ፖሊስና እኔ፤ ሁለት ሰዎች ብቻ ነበርን። ለማጠቃለል ያህል፤ የአርዴክ ሰዎች ጥሩ ሰዎች ናቸው ማለት ነው። ከአራዳዎቹ አባሎች ይልቅ ሌሎቹ ቡድኖች ወደ ቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ለመሔድ ይበልጥ ፈቃደኞች ነበሩ። እነዚያ የቆይታ ቀኖች «የጥናት ወቅቶች» እየተባሉ ይጠራሉ። በዕርግጥም ነበሩ፤ በጥብቅ እንጠብቃለን።

አንድ ጊዜ ከሰዓት በኋላ ፀሐይ ለመሞቅ ተቀምጮ እንዳለሁ፤ አንድ ሰው ወደ እኔ መጣ። መነጽር ያደረገ፤ አጭርና ኮሳሳ ነበር። ላስታውሰው ሞከርኩ፤ ግን

ከየኒፎርማችን አንጻር ችግር ሆነብኝ።

«ፓፒየ አንተ ነህ?»

«አዎ፣ እኔ ነኝ። ምን ትፈልጋለህ?»

«ወደ መጽዳጃ ቤት ና» አለኝና ሔደ።

«ይኸ ኮርሲካዊ መሳይ ነው፣ አንድ የተራራ ወንበዴ ይመስላል። ምን ይፈልጋል?» አለ ዴጋ።

«እኔም ለመረዳት የምፈልገው ይህንኑ ነው።» ከግቢው መካከል ወደሚገኘው መጽዳጃ-ቤት ሔድኩና የምሽና መሰልኩ። ሰውየውም ከጎኔ ቆመና ወደ እኔ ሳይመለከት፣ «የፓስካል ማትራስ አማች ነኝ። ሊጎበኙኝ እንደመጣ፣ እርዳታ ካስፈለገኝ ወደ አንተ መጥቼ ስሙን እንዳነሳልህ ነግሮኛል» አለ።

«አዎ፣ ፓስካል-ጓደኛዬ ነው። ምን ትፈልጋለህ?»

«ከአሁን ወዲያ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦየን ለመያዝ አልቻልኩም። ተቅማጥ አሞኛል። ዘበኞቹ ያገኙብኛል፣ ወይም አንድ ሰው ይሰርቃታል ብዬ ፈርቻለሁ፣ ማንን እንደማምን አላወቅኩም፣ እባክህ ፓፒየ፣ ለትንሽ ቀን አንተ ያዝልኝ» አለና ከእኔ የበለጠ አንድ ትልቅ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ አሳየኝ። ይህን ብሎ የጠየቀኝ ለማውጣጣት ይሆናል ብዬ ፈርቼ ነበር። ሁለቱንም ለመያዝ አልቻልኩም ብየ ብነግረው ደግሞ ሊያውቅብኝ ሆነ።

ስለዚህ ለሰለስ ብዬ፣ «በውስጥ ምን ያህል አለባት?» አልኩት።

«ሐያ አምስት ሺ ፍራንክ።»

ሌላ ቃል ሳልናገር የገንዘብ መደበቂያ ቱቦዋን ተቀበልኩ። በጣም ንፁሕ ስለነበረች አንድ ሰው ሁለት ለመያዝ ይችል እንደሆነ እየደነቀኝ በቀጥታ ከእርሱ ፊት በፈጋራ ወደላይ ገፋኋት። ምንም ሐሳብ አልነበረኝም። ተነሣሁና ሱሪየን መልሼ አጠለቅኩ። አላስቸገረኝም።

ከመሔዱ በፊት «ሰሜ ኢኛስ ጋልጋኒ ነው። አመሰግናለሁ ፓፒየ» አለ። ወደ ዴጋ ተመልሼ ሔድኩና ታሪኩን ነገርኩት።

«በጣም አይከብድም?»

«አይከብድም።»

«አሺ፣ እንግዲያውስ።»

ከተቻለ ከጁሎ ወይም ከጊቱ ጋር፣ አለበለዚያም ካሁን በፊት አምልጠው ከነበሩ ሰዎች ጋር ግንኙነት ልናደርግ ሞከርን። ያ በታ ምን ይመስላል? የኢሥረኛ አያያዛቸው እንዴት ነው? የገንዘብ መያዣ ቱቦህን እንዴት ትደብቃለህ? ወዘተ . . . ለሚለው ሁሉ መልስ ለማግኘት ጓጉተን ነበር። ዕድል የማያመጣው የለም፣ አንድ በጣም

እንግዳ የሆነ ፍጡር ላይ ጣለን። አባቱ ዘበኛ ሲሆን፣ ከባለቤቱ ጋር በደሳለዩ ደሴቶች ኗሪ ነበር። የተወለደው ከሦስቱ አንዱ በሆነችው በሮያሌ ደሴት ውስጥ ሲሆን፣ ሌሎቹ ቅዱስ ዮሴፍና የዲያብል ደሴት ይባላሉ። ወይ ዕድል! ተመልሶ የሚሔደው እንደ ዘበኛ ልጅ ሳይሆን፣ እንደ አንድ አሥረኛ ሆኖ ነበር።

ቤት በመሰርሰር ዝርፊያ ዐሥራ ሁለት ዓመት ጽኑ አሥራት ተፈርዶበት ነበር። ዕድሜው ዐሥራ ዘጠኝ ዓመት ሲሆን፣ ግልጽ ፊትና ጥርት ያሉ ብሩህ ዐይኖች ነበሩት። በአጋጣሚ የፈጸመው ድርጊት መሆኑን ወዲያውኑ ለመገነዘብ ችለዋል። ስለ አራዳው ዓለም የሚያውቀው በጣም የተወሰነ ቢሆንም፣ ከፊታችን ለሚጠብቀን ኑሮ መረጃዎችን ለመስጠት ይጠቅመናል። ለዐሥራ አራት ዓመት ስለ ቆየባቸው ደሴቶች ኑሮ ሁኔታ ነገረን። ለምሳሌ እርሱን በደሴቱ ውስጥ አሳድጎት የነበረው አንድ የታወቀ ወመኔ አሥረኛ ሲሆን፣ የተወነጀለውም በሳስክ ደ ኦር ውብ ዐይኖች መነሻ የጩቤ ፍልሚያ እድርጎ መሆኑን ተረዳን።

አንዳንድ ዋጋ ያላቸው ምስክሮችም ሰጠን። ማምለጫችንን ማቀድ የሚኖርብን ከግራንዴቴሬ መሆን እንዳለበት አንድ፣ ከደሴቲቱ አለመቻሉን፣ ከዚያም አደገኞች ተብለን መመዝገብ እንደማይኖርብን፣ ምክንያቱም በዚህ ስም ከጎደፍን ወደ አድራሻችን ቅዱስ ላውረን ዱ ማርኒ ወዲያው ስንደርስ፣ የቱን ያህል አደገኞች ናቸው ብለው እነርሱ በገመቱት መጠን ለዓመታት ወይም በዕድሜ ይፍታህ እዚያው ሊያሰሩን እንደሚችሉና በአጠቃላይ በደሴቶቹ ከመቶ ውስጥ ከአምስት በላይ እንደማይታሠሩ ነበር። ሌሎቹ በግራን ይቆያሉ። ደሴቶቹ ጤናማ ነበሩ፣ ግራንዴቴሬ ግን ቀደም ብሎ ዴጋ እንደነገረን ከሆነ አንድን አሰረኛ ቀስ በቀስ በዐፅሙ የሚያስቀር፣ ማንኛውም ዓይነት በሽታና ብዙ ዓይነት ድንገተኛ ሞት የሞላበት የታወቀ መዓተኛ ቦታ ነበር። በደሴቶቹ ላለመታሠር ተስፋ አደረግን። ግን በጉሮሮ የላይ የሆነ ሽምቀቆ ተሰማኝ። አደገኛ ተብሎ ተመዝግቦ ከሆነስ ምን ልሆን ነው? በወሀኒ ቤቱ አዛዥና ትሪቡላር ላይ የፈጸምኳቸው ድርጊቶች ከዕድሜ ልክ ጽኑ አሥራት ፍርዴ ጋር በጥሩ አቋም ላይ አያስገኙኝም።

ቅዱስ ማርቲን ደ-ሬ ከዳር እስከዳር በአሥረኞች ተጨናንቃለች። ሁለት ዓይነት አሥረኞች ነበሩ፣ በስምንት መቶና በአንድ ሺ መካከል የሚገመቱ ሌቦችና ዘጠኝ መቶ ከባድ ወንጀለኞች። ልማደኛ ወንጀለኛ ለመባል አንድ ከበድ ያለ ጥፋት መፈጸም፣ ወይም ቢያንስ አንድ ከባድ ጥፋት አድርጓል በመባል መከሰስ ይኖርብሃል። ቅጣቱ ከሰባት ዓመት ጽኑ አሥራት እስከ ዕድሜ ይፍታህ ይደርሳል። አንድ ወንጀለኛ በአመክሮ ከሞት ቅጣት ቢያመልጥ በቀጥታ የዕድሜ ልክ ጽኑ አሥራት ያገኛሉ። የልማደኛ ሌቦቹ ግን ከዚያ የተለየ ነበር። አንድ ሰው ልማደኛ ሌባ የሚለው ከሦስት ወይም ከአምስት ውንጀላዎች በኋላ ነው። የማይታረሙ ሌቦች ናቸውና ሕብረተሰቡም እንዴት ራሱን

ሊጠብቅ እንደማይችል እንጂ። በሌላ አንጻር እንደዚህ የመሰለውን ተጨማሪ ዓይነት ቅጣት አንድ የሠለጠነ ሕዝብ በሥራ ላይ ማዋሉ ደግሞ አሳፋሪ ነበር። ልማዶች ሌቦች ጊዜያዊ ናቸው። ዘወትር ሰለሚያዙ ፈዛዞች ነበሩ። በእኔ ጊዜ ልማደኛ ሌባ መሆንና የዕድሜ ይፍታህ አሥራት ተወራራሽ ነበሩ። ሕብረተሰቡን ያስቸግራሉ በሚል ምክንያት ብቻ እነርሱን ለማውደም የሚሯሯጥና ለመበቀል መብት ያለው ማንም ሀገር አይኖርም። እንደዚህ የመሰለው ክስብአዊ ርኅራሄ ውጭ የሆነ ቅጣት ከሚጣልባቸው ይልቅ ቢታረሙ ይበጃል።

አሁን በቅዱስ ማርቲን ደ ሬ ዐሥራ ሰባት ቀን ሆነን። ወደ ቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት የምትወስደን ጀልባ ስም «ላ-ማርቲኔ» መባሏን ተረዳን። አንድ ሺ ስምንት መቶ አስረኞች ልትሸከም ነው። በአምባው ውስጥ ከሚገኘው መስክ ስምንት ወይም ዘጠኝ መቶ የምንሆን አሥረኞች ተሰብስበን ። በዐሥር ረድፍ ተሰልፈን ግቢውን እንደ ሞላን ለአንድ ሰዓት ያህል ስንጠባበቅ ቆየን። በሩ ተከፈተና እኛ እናውቃቸው ከነበሩት ዘበኞች በጣም ልዩ የሆነ ልብስ የለበሱ በቡድን ሆነው ከውጭ በኩል መጡ። የለበሱት ውሃ ሰማያዊ የሚሊታሪ ቅድ ሆኖ አለባበሳቸውም ደስ ይላል። ፖሊሶችም አልነበሩም፤ ወታደሮችም አልነበሩም። ሁሉም ሰፊ ቀበቶዎች ታጥቀው በአነርሱ ላይ የሽጉጥ ማኅደሮች አንጠልጥለዋል። የሽጉጦቹንም እጀታዎች ማየት እንችላለን። ሰማንያ ይሆናሉ። አንዳንዶቹ በአጅጌዎቻቸው ላይ ጥብጣቦች ለጥፈዋል። ሁሉም ፊታቸው በፀሐይ የበለዘና በሠላሳ አምስትና በሃምሳ ዓመት መካከል ያሉ ይመስላሉ። ሽምግል ያሉት ርኅራሮች ሲመስሉ፤ ወጣቶቹ ደግሞ በግብዝነት ስሜት ደረታቸውን አሳብጠዋል። የቡድኑ አዛዥ መኮንን በቅዱስ ማርቲን ደሬ የፖሊስ ኮሎኔል፤ የቅኝ ግዛት ልብስ በለበሱ ሦስት ወይም አራት ዶክተሮችና ነጭ ካባ በለበሱ ሁለት ቄሶች ታጅቦ ነበር። የፖሊሱ ኮሎኔል አንድ የድምፅ ማጉሊያ ወደ አፉ ቀረብ አደረገ። «ተጠንቀቅ!» የሚል ትእዛዝ ስንጠባበቅ ነበር። ግን በትእዛዙ ምትክ «በጥንቃቄ አዳምጡ» አለ ኮሎኔሉ። ቀጠለናም፤

«ከእንግዲህ ወዲያ ዋና መሥሪያ ቤቱ ካየን ከተማ የሆነው በፍትሕ ሚኒስቴር የፈረንሣይ ጊያናን በሚወከለው የቅጣት አስተዳደር ባለሥልጣኖች ዳኝነት ሥር ናችሁ። የወህኒ አዛዥ ባሮ፤ እነኝህ የተሰለፉትንና ሰማቸው መዝገብ ላይ የሰፈረውን ስምንት መቶ አስረኞች አስረኩብዎታለሁ። ሁሉም መኖራቸውን አጣርተው በፈርማዎ ቢያረጋግጡልን?»

የስም ጥሪው ተጀመረ። «እከሌ እከሌ፤ አለሁ! እከሌ እከሌ፤ አለሁ! ወዘተ . . » ሁለት ሰዓት ፈጀ። ሁሉም ነገር ተስተካከሎ ነበር። ከዚያም በሁለቱ አስተዳደሮች የተደረገውን የፈርማ ልውውጥ ለሥነ ሥርዓቱ በተዘጋጀች እንዲት ትንሽ ጠረጴዛ ላይ

ሲከናወን ተመለከትን።

ወህኒ አዛዥ ባሮ፣ በብር ፋንታ የክር ጥልፍ ቢሆኑም፣ እርሱም እንደ ኮሎኔሉ ብዙ የማዕረግ ምልክቶች ነበሩት። እሱም በተራው የድምፅ ማጉሊያውን ያዘ። «ተጓዦች፣ ከአሁን ወዲያ የምትጠሩበት ስም ይሆናል። - «ተጓዦች እከሌ እከሌ» ወይም በተሰጣችሁ ማንኛውም መለያ ቁጥር መሠረት ቁጥር ይህን ያህል ይሆናል። ከዚህ ጊዜ ጀምሮ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኙት ተገቢ ነው ብለው የማያምኑበትን ውሳኔ በሚያሳልፉ የውስጥ ፍርድ ቤቶችና በቅኝ ግዛት ወህኒ ቤቶች ልዩ ሕግና መመሪያ ሥር ናችሁ። በአስቃቂው የቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ውስጥ በምትፈጽሙት ጥፋት መሠረት ራሱን ችሎ የሚሠራው ፍርድ ቤት፣ ከቀላል አሥራት አንሥቶ እስከ ሞት ቅጣት ድረስ በማንኛውም አኳያ ሊቀጣችሁ ይችላል። በአሥራትም ይሁን በግዙት እነዚህ የሥነ ሥርዓት ቅጣቶች የሚከናወኑት በአስተዳደሩ ሥር በሚገኙ ማናቸውም ቦታዎች ነው። ከፊታችሁ የምታዩዋቸው ፖሊሶች የሚጠሩት ዘበኞች እየተባሉ ነው። እናንተ ስትጠሯቸው ሐዋ ዘበኛ እያላችሁ መሆን አለበት። ከእራት በኋላ ለቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ከሚሆን ልብሶቻችሁ ጋር እንድ ሻንጣ ይሰጣችኋል። ማንኛውንም ነገር ተረድታችኋል። ነገ «ላ - ማርቲኔ» ላይ ትሣፈራላችሁ። ጉዞውን የምናደርገው አብረን ነው። በፈረንሳይ ውስጥ ከሚገኝ አንድ ጠባይ ማረሚያ ይልቅ የቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት የተሻለ ስለሆነ በመሔዳችሁ ሐዘን አይሰማችሁ። ማጤስ፣ መዝፈን፣ ካርታ መጫወትና መናገር ትችላላችሁ። መልካም ሥነ ምግባር እስካሳያችሁ ድረስ ሥቃይ ይደርስብናል ብላችሁ አትሥጉ። ማንኛውም ዓይነት የግል አለመግባባት ያላችሁ፣ ወደ ቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ደርሳችሁ እስከታቃልሉ ድረስ እንድትታገሡ እጠይቃለሁ። በጉዟችን ወቅት ሥነ ሥርዓት በጣም ጥብቅ መሆን አለበት፤ ይህም ለምን እንደሆነ እንደምትረዱ አምናለሁ። ከእናንተ ውስጥ ጉዞውን ለመቀጠል ሕመም የሚሰማችሁ ካላችሁ ወደ ሕክምና ክፍል ሒዱና ኮንቨሪን በሚያጅቡ የሕክምና ሻምበሎች ልትታከሙ ትችላላችሁ። «መልካም ጉዞ እመኝላችኋለሁ።» ሥነ ሥርዓቱ ተፈጸመ።

«እንግዲህ፤ ምን ታስባለህ ዴጋ?»

«ወዳጄ ፓፒዮ፣ ትልቁ አደጋ የሌሎቹ እስረኞች ነው ብዬ ስነግርህ እርግጠኛ ነበርኩ። «ማንኛውም ዓይነት የግል አለመግባባት ያላችሁ ወደቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ደርሳችሁ እስከታቃልሉ ድረስ ታገሡ» ያላት ጉዳይ ብዙ ስንክሳር ትናገራለች። መዓት ግድያዎች መኖር አለባቸው!»

«ስለዚህ ጉዳይ አትጨነቅ። እኔን ብቻ እመነኝ።»

ፍራንሷ ላ-ፓሴን ፈለግኩና እንደዚህ ስል ጠየቅኩት።

«ወንድምህ አሁንም የአሥረኛ ጤና ረዳት እንደሆነ ነው?»

«አዎ፤ ልማደኛ እሥረኛ ነው።»

«በተቻለ ፍጥነት ሒድና አንድ ጩቤ እንዲሰጥህ ጠይቀው። ገንዘብ ከፈለግ ስንት እንደሆነ ንገረኝና እከፍለዋለሁ።»

ከሁለት ሰዓት በኋላ በጣም ጠንካራ የብረት እጀታ ያላት የአንዲት ጩቤ ባለቤት ሆነች። ሣንካዋ ትንሽ ረዘም ማለቷ ነው እንጂ የምታስደነግጥ መሣሪያ ነበረች።

በግቢው መካከል ከሚገኘው መጻደጃ ቤት አጠገብ ቁጭ አልኩና የገንዘብ መደበቂያ ቱቦውን መልሼ መስጠት እንድችል ወደ ጋልጋኒ ላከሁ። ሆኖም ሰፊውን ግቢ ሞልተው ከሚርመሰሙት ስምንት መቶ ሰዎች መካከል አርሱን ለማግኘት አስችጋሪ ነው። ከመጣን ጀምሮ ለ-ጊቱን፣ ጁሎን ወይም ሳንቲኒን አላገኘናቸውም ነበር።

የማኅበራዊ ኑሮ ጥቅሙ አብረን መኖራችን፣ ማውራታችንና የአንድ አዲስ ማኅበረሰብ አባል መሆናችን ነበር። አንድ ማኅበረሰብ ይሁን ብላችሁ ከጠራችሁት በጣም ብዙ ለመናገር፣ ለመስማትና ለማድረግ ይቻላል። ለማሰብ ግን ጊዜ አልነበረም። ያለፈው የብቸኝነት ኑሮዬ የአሁኑን ኑሮየን ምንኛ አደብዝዘትና ጋርዶት ኖሯል? ወህኒ ቤት ከደረሰኩ በኋላ ማን እንደነበርኩና ለምን እንደ መጣሁ ማሰቡን አርግፍ አድርጌ ትቼ ለማምለጥ ብቻ ማተኮር አልቻልኩም ተገነዘብኩ።

ግን ተሳስቼ ነበር። ከሁሉም የበለጠ አንገብጋቢው ነገር በሕይወት መቆየት ነው። ለመሆኑ ፖሊሶቹ፣ ተችዎቹ፣ ፍርድ ቤቱ፣ ዳኞቹ፣ ሚስቴ፣ አባቴና ጓደኞቹ ወዴት ይሆኑ? ሕያው ሆነው ተመለሱብኝ። አያንዳንዳቸውም በልቤ ውስጥ ቦታ ነበራቸው፣ ግን ወደ አልታወቀው አካባቢ የማድርገው ከፍተኛ የጉዞ ሽግግር መሸበርና፣ ከአዲስ ጓደኞች ጋር ከመለማመድ የተነሣ እንደ ወትሮው ተመሳሳይ ዋጋ አልሰጣቸውም። ይሁን እንጂ፣ አንድ ጊዜ ፍላጎት ኖሮኝ ለአያንዳንዳቸው መኖሪያ ያደረገሁትን የአእምሮዬን ጓዳ ስከፍት ሁሉም ቁልጭ ብለው ይታያሉ።

ጋልጋኒን ወደ እኔ እየመሩ አመጡት። በባዶ ዐይኑ ቀርቶ በወፍራሙ መነጥሩ እንኳ ለማየት አይችልም። ጤንነቱ የተሻሻለ ይመስላል። ወደ እኔ ቀረብ አለና ምንም ሳይናገር እጄን ጭምድድ አደረገኝ።

«የገንዘብ መደበቂያ ቱቦህን መልሽ ልሰጥህ አፈልጋለሁ» አልኩና በማከታተል፣ «አሁን ደህና ነህ፣ ራስህ መያዝ ትችላለህ። በጉዞው ወቅት ለእኔ ከባድ ኃላፊነት ነው፣ ደግሞስ እርስ በርሳችን የትም ቦታ ባንቀራረብ ወይም በቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ስንደርስ እንኳ ባንገናኝ፣ ምኑ ይታወቃል። ስለዚህ የሚሻለው ብትወስደው ነው።»

ጋልጋኒ የከፋው ይመስላል።

«እንግዲህ፣ ወደ መጻዳጃ ቤት ናና የገንዘብ መደበቂያ ቱቦህን ልሰጥህ።»

«ይቅርብኝ፣ አልፈልግም። አንተው ውሰደው፣ እንደ ገጸ በረከት ለአንተው

ሰጥቸሃለሁ። ሁሉም የአንተው ይሁን።»

«ለምን እንደዚህ ትላለህ?»

«ለገንዘብ መደበቂያ ቱቦ የሰጠ መገደል አልፈልግም። በእርሱ ምክንያት ከምገደል ያለ ገንዘብ መኖርን እመርጣለሁ። ከዚህም ሌላ የአኔን ገንዘብ ለማስቀመጥ ስትል ሕይወትህን አደጋ ላይ መጣል ይሉኝታ ማጣት ስለሆነ፣ ለአንተው እሰጥሃለሁ። በዚህ መንገድ ሕይወትህን ለአደጋ ብታጋልጥ አንኳ ለገዛ ራስህ ጥቅም ይሆናል።»

«ፈርተሃል ጋልጋኒ። የሚያስፈራሩህ አሉ አንዴ?»

«አዎ፣ ሦስት ዓረቦች ሁልጊዜ ከኋላየ እንደ ጅራት ይከተሉኛል። ወደ አንተ ያልመጣሁበት ምክንያት በዚህ ነገር ሁለታችን እንደ ተመሳጠርን እነርሱ እንዲጠረጥሩ ስላልፈለግኩ ነው። ቀንም ሆነ ሌሊት በማንኛውም ጊዜ ወደ መጸዳጃ ቤት ስሐድ፣ ከእነዚያ ጥላቢሶች አንዱ ይመጣና አጠገቤ ይቆማል። ስለ ሁኔታው እምብዛም ሳላስተጋባ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ እንደሌለኝ ግልጽ ለማድረግ ሞከርኩ። ግን ከመከታተል አልበዘኩልኝም።

እርግጠኛ ነኝ አንድ ሰው እንደ ያዘልኝ ጠርጥረዋል። ማን እንደሆነ አላወቁም፣ ግን መልሼ ስቀበል ለማየት ዙሪያውን ያንዣብቡብኛል።»

ጋልጋኒን ስመለከተው ተጨንቆ እንደነበር ተገነዘብኩ።

«የሚዘዋወሩት ከግቢው በየትኛው በኩል ነው?» ስል ጠየቅኩት።

«ከልብስ ማጠቢያውና ኩሽና ቤቱ አጠገብ።»

«መልካም፣ እንተ እዚህ ቆይታ እኔ ወደዚያው እሔዳለሁ - ግን አይሆንም፣ አንተም ከእኔ ጋር ና።»

ጨቤየን ከኮፍያዬ አወጣሁና ስለቱን በቀኝ እጅጌዬ ውስጥ ወደላይ አስገብቼ እጀታዋን በእጄ ጨበጥኩ። ወዲያው ተመለከትናቸው። አራት ያህል ነበሩ። ሦስት ዓረቦችና ጅራንዶ የተባለ አንድ ኮርሲካዊ። ወዲያውኑ ነገሩ ገባኝ። ኮርሲካዊው በአራዳዎች ጓደኞቹ ገሸሽ ስለተደረገ ነበር ወደ ዓረቦቹ የተጠጋው። ጋልጋኒ የፓስካል ማትራስ አማች መሆኑንና እንደዚያም ከሆነ አንድ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ እንደሚኖረው ዐውቆ መሆን አለበት።

«ታዲያስ ሞከሬን?»

«ደህና ነኝ ፓፒዮ። አንተስ አንዴት ነህ?»

«አለሁ... መቼስ! ወደእዚህ የመጣሁት ጋልጋኒ ጓደኛዬ መሆኑን ልነግራችሁ ነው። አንድ ነገር በእርሱ ላይ ቢደርስ፣ ጉዳዩ መጀመሪያ የሚመለከትህ አንተን ጅራንዶን ነው። የቀራችሁትንም ይከተላችኋል። በፈለጋችሁት መንገድ ተርጉሙት።»

ሞከሬን ተነሣ። በግምት ቁመቱ ስድስት ጫማ የሚሆን፣ እንደ አኔው ረጅምና

አቋሙም የተደላደለ ነበር። 'ለመጣላት ተዘጋጅቶ ነበር፤ ሁለመናዋ የሚያብላጩልጩውን አዲስ ጩቤ መዘዝኩ። በእጄ መዳፍ ውስጥ እንደያዝኩ፤ «በትንቀሳቀስ ልክ እንደ ውሻ እገድልሃለሁ» አልኩት።

መሣሪያ በመያዜ ምክንያት በግልጽ ከመገረሙም ሌላ ቁርጠኛ የመሆኔና የጩቤውም ርዝመት ሰላስደነገጠው፤

«የተነሣሁት እኮ ላናግርህ እንጂ ለጥል አይደለም» አለ።

ይህ ዕውነት እንዳልነበረ ዐውቄአለሁ፤ ግን በጓደኞቹ ፊት ከኃፍረት እንዲድን እርሱን መርዳት ፍላጎቴ እስከሆነ ድረስ ተዝናንቶ እንዲያልፍ ፈቀቅ አልኩለት።

«እሺ፤ የተነሣኸው ለመናገር እስከሆነ ድረስ»

«ጋልጋኒ የአንተ ጓደኛ መሆኑን አላወቅኩም። ወቅታዊ ትውውቅ መስለኝ ነበር። እንዴት እንደሆነ ታውቃለህ ፓፒያ፤ ለማምለጥ ገንዘብ ማግኘት ሰላለብህ እዚህ ማንኛውም ሰው ከአንተ ይሰርቃል» አለ።

«መልካም፤ ሊሆን ይችላል፤ ለኑሮህ ለመታገል ማንኛውም መብት አለህ ሞክራን። ማስታወስ ያለብህ ብቻ ይህ የተከለከለ ቀበሌ መሆኑን ነው። ሌላ አካባቢ አስሰ።»

እጁን ዘረጋና ጨበጥኩት። የክርስቶስ ያለህ፤ አልቆልኝ ነበር። ሰውየውን ገድየው ቢሆን የሚቀጥለው ቀን አርግጠኛ ነኝ ከጉዞየ ተጨናግፌ ነበር።

ጋልጋኒ ከእኔ ጋር ተመለሰ። «ስለዚህ ጉዳይ ለማንም ሰው እንዳትናገር። ከዴጋ ጋርም ለመቀያየም አልፈልግም» አልኩት። ጋልጋኒ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦውን እንዲወስድልኝ ለማሳመን ሞከርኩ።

«ከመሔዳችን በፊት ነገ» አለ። ግን በሚቀጥለው ቀን ራሱን ስለደበቀ፤ እነሆ ከሁለቱ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦዎች ጋር ወደ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ጉዞ መነሣት ነበረብኝ።

በዚያች ሌሊት እኛ ከፍል ውስጥ ማንም አልተናገረም። በፈረንሣይ አፈር ላይ ይህ የመጨረሻ ቀናችን መሆኑን ሁላችንም እያሰብን ነበር። ፈረንሣይን እስከ መጨረሻው ለቅቀን ወደ አልታወቀ መሬትና ወደ አልተላመድነው ኑሮ መሔዳችን አባብቶን ነበር። በቅኝ ግዛት ወህኒ ቤት ተወልዶ ከነበረው ወጣት ኮርሲካዊ በስተቀር በከፍላችን ውስጥ ከሚገኙት ዐሥራ አንድ ሰዎች ዐሥሩም ከታወቀው የአራዳ ዓለም የመጡ ነበሩ። እነዚህ ሁሉ ሰዎች፤ በወቅቱ ከባድነትና ወሳኝነት ልባቸው ተንጠልጥሎ ነበር። የሲጃራው ጢስ ከከፍሉ ውስጥ እየተነሰ ወደ ኮሪደሩ ሲወጣ፤ ዐይኖችህን ለማዳን ከጢሱ ጉምብታች መቀመጥ ነበረብህ።

ያሳለፍኩት ኑሮ እንደ ተንቀሳቃሽ ፊልም ከፊት ለፊት ተተረተረ። ፍቅር

በተሞላበት ቤተሰብ ውስጥ ያሳለፍኩት የልጅነት ዘመኔ፤ ትምህርቴ፤ አስተዳደሪ፤ ጨዋነቴ፤ በመስኩ ላይ የነበሩት አበቦች፤ የፍራፍሬዎቼ ጣዕም፤ የአትክልት ቦታችን በብዛት የሚያፈራቸው ኮኮችና ፍራፍሬዎች፤ በየፀደዩ ከመዝጊያችን ፊት ለፊት የሚፈካው ባለሽቱ መዓዛ አበባ፤ የቤታችን ውጭና ልዩ በሆነው የቤተሰቦቼ እንቅስቃሴ የተሞላው የቤታችን ውስጥ፤ ይህ ሁሉ በአእምሮዬ ተመዝግቧል። ድምፅ ያለው አንድ ተንቀሳቃሽ ፊልም ነበር። በጣም የምትወደኝን የምስኪኗ እናቴን ድምፅ ሰማሁ። ከዚያም ሁልጊዜ የሚደባብሰኝንና የሚሳሳልኝን የአባቴን። ከአትክልቱ ቦታ ወጥቼ እንድንጫወት የሚጠራኝ የክላራን (የአባቴ አዳኝ ውሻ ነበረች) ጩኸት፤ በደስታ ቀኖች ያጫወትኳቸው ጉብኦችና ልጃገረዶች። ይህን ተንቀሳቃሽ ፊልም ለማየት አልጠየቅኩም ነበር። ወደ ማይታወቀው ቦታ ለመሻገር በዚህ የቆይታ ምሽት እንዳለሁ፤ ሕሊናዬ በሰመመን መልክ ያመጣልኝ የሆነ አስማታዊ የፋኖስ ብልጭታ ነበር።

ዕድሜዬ ሐያ ስድስት ዓመት ሆኖ የተሟላ ጤንነት ነበረኝ። በሆዴ ውስጥ የራሴን አምስት ሺ ስድስት መቶ ፍራንክና የጋልጋኒን ደግሞ ሐያ አምስት ሺ ፍራንክ ይገኛለሁ። ከእኔ ቀጥሎ ያለው ዴጋም ዐሥር ሺ ነበረው። ጋልጋኒ ገንዘቡን እዚህ ተከላከሎ መያዝ ካልቻለ፤ በጀልባው ላይና ጊያና ውስጥ የበለጠ ችግር ሰለሚሆን፤ የዐርባ ሺህ ፍራንክ ኃላፊነት በእኔ ላይ ወድቋል ለማለት እችላለሁ። የገንዘብ መደበቂያውን ቱቦ ለመጠየቅ ያልመጣውም በዚሁ ምክንያት ነው። ስለዚህ የእርሱንም ሆነ የእኔን በግዴታ የማኖር ኃላፊነት ከእኔው ራስ አይወርድም።

እርሱም ገንዘቡ ነውና ጥቅሙን ማግኘት አለበት። በእርግጥ እኔም እንደዚሁ በተዘዋዋሪ መንገድ ጥቅም ቢኖረኝም ቅሉ፤ እርሱም ጥቅሙን እንዲያገኝ ማድረግ አለብኝ። ዐርባ ሺ ፍራንክ ብዙ ነው። ዘበኞችን፤ ያመለጡ እሥረኞችንና ለእሥረኞች ማምለጥ ተባባሪ የሚሆኑትን ሁሉ ለመደለል መንገዱን ያቃልለዋል።

እንደ ደረሰኩ ወዲያውኑ ከዴጋና ጋልጋኒ ጋር ማምለጥ ነው። የማተኩረው በዚሁ ይሆናል፤ በቃ በዚሁ ብቻ። ጩቤየን ስነካት ቀዝቃዛው ብረት ተሰማኝና ደስ አለኝ። እንደዚህ የመሰለች አንዲት ልብ የምትሞላ መሣሪያ በመያዜ በራስ መተማመን አደረብኝ። ጠቃሚነቷን ያረጋገጥኩት ቀደም ሲል ከዐረቦቹ ጋር በፈጠርኩት ግጭት ነበር።

በግምት ከጧቱ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ላይ ከክፍላችን በስተውጭ በኩል በትልቁ ምልክቶች የተጻፉባቸው ጥቅጥቅ ያሉ ዐሥራ አንድ ጥቅሎች ተደርድረው አየሁ። ከእነርሱ አንደኛው፤ «ሲ-ፒየሮ ፣ ዕድሜው ሠላሳ ዓመት፤ ቁመቱ አምስት ሜትር ከዘጠኝ ኢንች፤ የልብስ መጠን ዐርባ ሁለት፤ የጫማው ቁጥር ስምንት፤ የመለያ ቁጥር 10» የሚል ይነበብበታል።

ያ ሲ፡ ፒየሮ፡ ፓሪስ ውስጥ በነፍስ ግድያ ተወንጅሎ ሐያ ዲሞት ጽኑ እሥራት የተፈረደበት ከቦርዶው ቀበሌ የመጣው ፒየሮ ለፉ ነበረ። ጥሩ፡ ጎበዝ፡ ቀጥተኛና የአራዳው ዓለም የሚመካበት መሆኑን በሚገባ ዐውቅ ነበር።

ፍርድ ቤቱን፡ ተችዎቹን፡ ዓቃቤ ሕጉንና የቀሩትንም ምሥል በሙሉ እንዲያሳየኝ አእምሮየን ጠየቅኩት። ወዲያውኑ ተቃወመኝ። ያገኘሁት መልስ ድፍን ያለና የማይታይ ነበር። ነገሩ ገባኝ። ባለፈው ወቅት በቦሊያ ጥበቃ ጣቢያ ብቻየን ሆኜ በጥሞና ሳሰላሰላቸው ያለፉት ትዝታዎቹ ድቅን ይሉብኝ ነበር። እንዲመጡልኝ ካስፈለገ ብቻየን መሆን አሉብኝ። ሙሉ በሙሉ ብቻየን። ይህንንም ማወቅ ሽከም ማቃለል ነበር። የሚጠብቀኝ የማኅበረሰብ ኑሮ አዲስ ፍላጎቶችን፡ አዲስ ሐሳቦችንና አዲስ ዕቅዶችን እንደሚፈጥር ተገንዝቤያለሁ።

ፒየሮ ለፉ ወደ ቋሚ ፍርግርፉ ቀረብ አለና፡ «እንዴት ይዞሃል ፓፒ?» ሲል የቀኝ።

«እንተስ እንዴት ነህ?»

«ታውቃለህ፡ እኔ ሁልጊዜ ምኞቴ ወደ አሜሪካ መሔድ ነው። ግን ቁማርተኛ በመሆኔ ለጉዞ የሚሆነኝ በቂ ገንዘብ ለማጠራቀም ፍጹም አልሆነልኝም። ፖሊሶቹ ጉዞውን ያለክፍያ ሊያበረከቱልኝ ተስማምተዋል። ነገሩ ጥሩ ጦሆኑ መቼም አጠያያቂ አይሆንም፡ ፓፒየ፡ አ?» ሲሉ።

የሚናገረው ፍጹም ወደ ኋላ ሳይል በራሱ በሚገባ ተማምኖ ነበር።

«ይህ ወደ አሜሪካ የነጻ ጉዞ ያለጥርጥር ጥቅም አለው። በፈረንሳይ የግዞት ወህኒ ቤት ውስጥ ዐሥራ አምስት ዓመት ከማጥፋት ይልቅ ወደቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት መሔድን እመርጣለሁ።»

«ሁኔታዎች አስኪስተካከሉ ድረስ መታገል የሚጀርብን ይመስለኛል። እንደ ገመትኩት ከሆነ ካንተ ጋር አስማማለሁ። ተመልከት ፒየሮ፡ ያ የአንተ ምልክት ነው» አልኩት።

ሊያነበበው ጎንበስ አለና፡ «ይህን ልብስ ለመልበስ ጊዜ መውሰድ አልቻልኩም። እነዚያ ቀይ ጥብጣቦች ድንቆች አይገሉም? ፓኮውን ከገብኩ አሁኑኑ መልበስ አፈልጋለሁ። ማንም ሰው ፍጹም አይናገረኝም። ፓሮ ዞሮ የራሴው ናቸው» አለ።

«ይቅርብህ። አስኪነገረን ድረስ ቆይ። አሁን ረብሻ የሚገረግበት ወቅት አይደለም ፒየሮ። ሰላም አፈልጋለሁ» ስለው ገባውና ወደ ኋላ ገለል አለ።

ዴጋ ወደ እኔ ተመለከተና፡ «ወጣቱ ባልደረባዬ፡ እንግዲህ የመጨረሻው ሊሊታችን ነው። ነገ ውቢቱን ሀገራችንን እንለቃለን» አለ።

«የእኛ ውብ ሀገር ውብ የሆነ ሕግ የላትም ዴጋ። ጥፋተኞችን በቸሻለ ሁኔታ የሚይዙ ምናልባት ግን፤ በጣም ውብ ያልሆኑ ሀገሮችን አናውቅ ይሆናል።» የቱን ያህል ወደ እውነቱ እንደተቀራረብኩ አላወቅኩም። ወደፊት የሚሆነው ያስተምረኛል።

ወደ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት መለቀቅ

የዐሥራ ሁለት ሰዓት ደወል ሲሰማ፤ አንዳንድ እሥረኞች ቡና አመጡልን። ከዚያም አራት ዘበኞች መጡ። አሁንም ሽጉጣቸውን በሸንጣቸው ላይ እንደ ዝደሩ ነጭ ለብሰዋል። የብረት ቅብ ያላቸው አዝራሮቻቸው ያንጸባርቃሉ። ከእነርሱ ውስጥ አንድ በግራ ከንዱ ከሣድ ላይ የህ ምልክት ያላቸው ሦስት የወርቅ ጥብጣቦች ነበሩበት፤ ይሁንና በትከሻው ላይ ምንም ነገር የለውም።

«ተጓዦች፤ ጣምራ እየሆናችሁ ወደ መተላለፊያው ሒዱ፤ አያንዳንዳችሁ አንድ ጥቅል ታገኛላችሁ። - ስማችሁ በላዩ ላይ ተጽፎበታል። አንሡና ከፊት ለፊታችሁ ይዛችሁ በኮሪዶሩ ትይዩ ቁሙ።»

ይህን ካደረግን በኋላ፤ «አውልቁ፤ ልብሶቻችሁን ሽከፉና ጃኬቶቻችሁ ውስጥ አስገብታችሁ በእጅጌዎቹ አሰሯቸው። ጥሩ። አንተ እዚያ ያለኸው፤ ጥቅሎቹን አንሣና ወደ ከፍል አስገባቸው። አሁን አዲሶቹን ልብሶቻችሁን ልበሱ። የውስጥ ሱሪና ካናቴራችሁን፤ ባለጥብጣብ ሱሪያችሁን፤ ጫማውንና ካልሲውን። ሁሉም ሰው ተዘጋጀ?»

«አዎ ጌታዬ!»

«ጥሩ። ዝናም ወይም ቅዝቃዜ የመጣ እንደሆነ ሹራቦቻችሁን ከጥቅሉ ውስጥ አውጥታችሁ ያዙ። ጥቅሎቻችሁን በግራ ትከሻችሁ! - በሁለት መስመር ተሰለፉና ተከተሉኝ።» የጥብጣብ መለከት ያለው ሰው ከፊት፤ ከጎንና ጎን አንዳንድ ዘበኛ፤ አራተኛ ከኋላ ተከትሎን፤ ትንሿ የሰልፈኛ ቡድን ወደ ግቢው ውስጥ አመራች። ሁለት ሰዓት ሳይሞላ ስምንት መቶ እሥረኞች አሠልፈው ነበር። ከዚያም ከእነርሱ ውስጥ አኔና ዴጋ፤ አምልጠው የተያዙት ሦስቱ፤ ማለት ጁሎ፤ ለጌቱና ሳንቲኒ የምንገኝበትን የዐርባ ሰዎች ቡድን ጠሩና ለይተው አወጡን። በዐሥር ረድፍ ተሰልፈን ቆምን። በእያንዳንዱ ረድፍ ጎን አንዳንድ ዘበኛ ቆመ። እግር ብረት የለም፤ ካቴና የለም። ከፊት ለፊታችን ሦስት ያርድ ርቀት ላይ ዐሥር ፖሊሶች ነበሩ። ጠመንጃ እንደ ወደሩ ከፊት ለፊታችን በመሆንና አንዱ ፖሊስ ሌላውን በቀበቶው እየሳበ በመምራት መንገዳቸውን የቀጠሉት በኋሊያሽ እርምጃ ነበር።

የአምባው ግዙፍ መዝጊያዎች ተከፈቱና ሰልፉ በዝግታ ወደፊት ይጓዝ ጀመር። ከግቢው እንደወጣን፤ ከኮንቮዩ ጎን በመሆን እስከሚቀጥለው መዳረሻችን ለማጀብ

አውቶማቲክ ጠመንጃ የወደሩ ፖሊሶች ተጨመሩ። እግረ መንገዳቸውንም በእኛ ጉዞ ተደንቀው የተሰበሰቡትን ሰዎች ወደኋላ እንዲያፈገፍጉ ለማድረግ ነበር። ግማሽ ጉዞ እንደ ሔድን እንድን ለስላሳ ፋጩት ሰማሁ። ቀና ሰል፣ ኒኒታና አንቷን ዲ የተባለ አንድ የቅርብ ዳደኛዬ በአንድ ሕንፃ መስኮት ብቅ ብሎ አየሁት። የዴጋ ሚስት ፓውላና ዳደኛው አንቷን ጄሊቲ በሕንፃው ሌላ መስኮት በኩል ብቅ ብለው ነበር። ዴጋም አይቷቸዋል። በመስኮቶቹ ላይ ዐይናችንን እንደ ተከልን አስከ መጨረሻው ድረስ በመራመድ አለፍናቸው። ከዚያ ወዲያ ሚስቴንም ሆነ የማርሴይ ወደብ በቦምብ ስትደበደብ የሞተውን ወዳጄን አንቷንን አይቻቸው አላውቅም። ማንም ሰው አይናገርም። ፀጥታው ሙሉ በሙሉ ነበር። ይህን አሳዛኝ ወቅት ሕዝቡ፣ ኢሥረኞችም ሆኑ ዘበኞችና ፖሊሶችም ጭምር በአርምም ይመለከቱ ነበር። እነዚህ ስምንት መቶ ሰዎች ከተላመዱት ኑሮ ለመጨረሻው ተለይተው መሔዳቸውን ማንኛውም ሰው ተረድቶታል።

ወደ መርከቡ ተሳፈርን። የመጀመሪያዎቹ ዐርባ ሰዎች በመርከቡ ምድር ቤት ዙሪያውን በብረት ምስሶ ከተከበበ ወጥመድ ውስጥ ተወስደን ታሠርን። «ከፍል ቁጥር፣ በልዩ ደረጃ የሚገኙ 40 ሰዎች፣ ጥብቅ ቁጥጥር» የሚል፣ አንድ ጽሑፍ ተሰቅሏል። ለእያንዳንዳችን ተንጠልጣይ አልጋ ታደለን። ለእርሱ መስቀያ የሚሆኑ ቀለበቶች በብዛት ተንጠልጥለዋል።

አንድ ሰው ድንገት ጎንተል አደረገኝ። ጁሎ ነበር። በዚህ ሁኔታ ከዐሥር ዓመት በፊት ተጉዞ ስለነበር ገመዶቹን ያውቃቸዋል።

«ፈጠን በል፣ ወደዚህ ና። ዳዝህን፣ ተንጠልጣይ አልጋህን ከምትዘረጋበት ጋንች ጋር አብረህ አስቀምጠው። ከሁለቱ መካፈቻዎች አቅራቢያ እዚህ ብንሆን ይሻላል። አሁን ተዘግተዋል። ወደ ባሕሩ ስንዘልቅ ግን ይከፈታሉ። ከማንኛውም ቦታ የተሻለ ቀዝቃዛ አየር እናገኛለን» አለ።

ከዴጋ ጋር አስተዋወቅኩት። በማውራት ላይ እንዳለን ከመካከላችን አንድ ሰው ጣልቃ ሸባ። ጁሎ ሰውየውን ለመምታት ከንዱን መከተ። «ወደቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ከነነፍስህ ለመድረስ ከፈለግህ ወደዚያ ራቅ ብትል ይሻልሃል። ገባህ?

«አዎ!» አለ ያ ሰው።

«ለምን እንደሆነ ዐውቀሃል?»

«አዎ!»

«እሺ፣ በል ጥፋ ከዚህ» ብሎት ሰውየው ገለል አለ።

በዚህ የኃይል ትዕይንት ዴጋ ተደስቶ ነበር። «ከእናንተ ከሁለታችሁ ጋር አንቅልፍ መተኛት አችላለሁ» አለ።

«ከእኛ ጋር በመሆን በባሕር ትይዩ መስኮቱ በተከፈተ አንድ ቪላ ቤት ውስጥ ከመኖር የተሻለ ሰላም አለህ።»

ዐሥራ ስምንት ቀናት በወሰደው ጉዞ ውስጥ ቁምነገር ነው ተብሎ የሚገለጽ አንድ ድርጊት ብቻ ነበር። አንድ ሌሊት አንድ አጥንት የሚሰብር ኡኡታ አባነን። በትከሻው መካከል ጩቤ የሰጠመበት አንድ ሰው ሞቶ ተገኘ። ያ የሚያስፈራው መሣሪያ ርዝመት ከስምንት ኢንች የበለጠ ስለነበር፣ ተንጠልጣይ አልጋውን ዘልቆ ነበር።

በድንገት ሐያ አምስት ወይም ሠላሳ ዘበኞች ጠመንጃቸውን ወደ እኛ ደግነው፤ «ሁላችሁም ልብሳችሁን አውልቁ፤ ፍጥነት ይኑራችሁ!» ብለው ጮሁብን።

ሁላችንም አወለቅን። የምንፈተሽ መሆኑን ገምቻለሁ። ጩቤየን በቀኝ ባዶ አግሬ ሥር ረገጥኩትና ከብደቴን ወደ ግራዬ አጋደልኩ። ስለቱ ወደ ውስጥ ይቆርጠኛል። ግን መሣሪያው በሚገባ ተደብቆ ነበር። አራት ዘበኞች ወደ ወጥመዱ ከፍል ገቡና ልብሶቻችንና ጫማዎቻችንን ይበረብሩ ጀመር። ከመግባታቸው በፊት መሣሪያዎቻቸውን ከውጭ በኩል ትተው የወጥመዱን መዝጊያ ከኋላቸው ሸጎሩት። ይሁንና ከወጥመዱ ከፍል ውጭ የቀሩት ዘበኞች ጠመንጃዎቻቸውን በእኛ ላይ ወድረዋል። «በመጀመሪያ እንቀሳቀሳለሁ የሚለው ሰው ሚች ነው» አለ ዋናው አዛዥ።

የፍተሻው ውጤት ሦስት ጩቤዎች፣ ሁለት የተሣሉ ምስማሮች፣ አንድ የቆርኪ መከፈቻና አንድ የገንዘብ መደበቂያ የወርቅ ቱቦ ኋሰገኘ። ስድስት ሰዎች እንደዚያው ራቂታቸውን እንዳሉ ወደ መርከቡ ወለል ተጠሩ። የካንቮዩ መሪ አዛዥ ባሮ ከሁለት ደክተሮችና የመርከቡ ካፒቴን ጋር ደረሰ። ዘበኞቹ ከወጥመዱ ከፍል እንደወጡ ማንኛውም ሰው ትእዛዝ ሳይጠብቅ እንደገና ለበሰ። እኔም ጩቤየን አዳንኩ።

ዘበኞቹ ከመርከቡ ወለል በስተኋላ አፈገፈጉ። አዛዥ ባሮ ከመካከል፣ ሌሎች ከደረጃዎቹ አጠገብ ነበሩ። ከእነርሱ ትይዩ በቀጥታ መስመር ራቂታቸውን የሆኑት ስድስት ሰዎች በተጠንቀቅ ቆመዋል። ሲፈትሽ የነበረ አንድ ዘበኛ፣ «የዚህ ዕቃ ባለቤት እርሱ ነው» አለ።

«ትከከል ነው። የራሴ ነው።»

«መልካም» አለና አዛዥ ባሮ በማከታተል፣ «በሞተሩ ከፍል ውስጥ እንደሆነ ጉዞውን ይፈጽማል» አለ።

የመሣሪያዎቹ ባለቤቶች፣ የምስማሮቹ፣ የቆርኪ መከፈቻውና የጩቤዎቹ ታወቁና እያንዳንዳቸው ባለቤትነታቸውን አመኑ። ስለሆነም ራቂታቸውን እንደሆኑ በዘበኞች ታጅበው በደረጃው ወደ ላይ ወጡ። ሁለት ነገሮች ቀሩ አንድ ጩቤና ከወርቅ የተሠራች የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ። ግን ያለው አንድ ሰው ብቻ ነበር። ዕድሜው በግምት ሐያ አራት ዓመት የሚሆነው ሰውነቱ በሚገባ የተገነባ፣ ቁመቱ ስድስት ጫማ

የሆነና ሰማያዊ ዐይኖችና የስፖርተኛ አካል ያለው አንድ ወጣት ነበር።

«ይህ የአንተ ነው። አይደለም እንዴ?» አለ ዘበኛው ከወርቅ ወደ ተሰራቸው የገንዘብ መደበቂያ ቱቦ አያመለከተ።

«አዎ፣ የራሴ ነው።»

«በውስጡ ምን ያህል አለባት?» ሲል አዛዥ ባሮ ከወለሉ ላይ እያነሣት ጠየቀው።

«ሦስት መቶ የእንግሊዝ ፓውንድ፣ ሁለት መቶ ዶላርና ሁለት ባለ አምስት ካራት አልማዞች።»

«ደህና፣ እስኪ እንመልከተው።» ከፈታት። እኛ ምንም ነገር አላየንም። ግን፣ «ትክክል ነው። ማነው ስምህ?» ሲል ሰማነው።

«ሳልቮዲያ ሮሚዎ»

«ኢጣሊያዊ ነህ?»

«አዎ ጌታዬ»

«ለገንዘብ መደበቂያው የወርቅ ቱቦ አትቀጣም፣ ለጨቤው ግን አዎ።»

«ይቅርታ አድርግልኝ ጌታዬ፣ ጨቤው ግን የእኔ አይደለም።»

«አንደዚህ ብለህ አትመልስልኝ። ስማ፣ ያገኘሁት በጫማህ ውስጥ ነው» አለ ዘበኛው።

«አደግመዋለሁ፣ ጨቤው የእኔ አይደለም።»

«ታዲያ እኔ ውሸታም ነኝ?»

«አልወጣኝም፣ ተሳስተሃል።»

«መልካም፣ ታዲያ የማን ጨቤ ነው?»

«የእኔ አይደለም፣ የማውቀው ይህንኑ ብቻ ነው።»

«የተጣደ ድስት ውስጥ መቀቀል ካልፈለግህ የጨቤው ባለቤት ማን እንደሆነ ንገረን።»

«አላውቅም።»

«ልታሸፍብኝ አትሞክር። በጫማህ ውስጥ አንድ ጨቤ አግኝተን ባለቤቱ ማን እንደሆነ አታውቅም? ሞኝ ነው ብለህ ታስባለህ? ወይ የአንተ ነው አለበለዚያም እዚያ ያስቀመጠው ማን እንደሆነ ታውቃለህ።»

«የእኔ አይደለም፣ የማን እንደሆነ ለመናገር ደግሞ የእኔ ጉዳይ አይደለም። አዋሻኪ አይደለሁም። ከእንደ እናንተ ዓይነት ፐርቃሚዎች አንዱ መሰልኩህ እንዴ?»

«ዘበኛው በካቴና እሰረው። ለዚህ ብልግናህ ዋጋህን ታገኛለህ።»

ሁለቱ መኮንኖች ቃላት ተለዋወጡ። የመርከቡ ካፒቴን ለአንድ የበታች

መኮንን አንድ ትዕዛዝ ሰጠና ከዚያ ሔደ።

ከትንሽ ደቂቃዎች በኋላ፣ የጨው ውሃ የተሞላበት አንድ የእንጨት ባልዲና ውፍረቱ ከንድ የሚያከል ገመድ የያዘ አንድ ግዙፍ መርከበኛ ብቅ አለ። ሮሚዮ እስከ መጨረሻው ድረስ በማጎነበስ ተንበርክኮ ታስሯል። መርከበኛው ገመዱን ባልዲናው ውስጥ ነከረና ያለ የሌለ ኃይሉን በመጠቀም ምስኪኑን ሰው ከመቀመጫው እስከ ጀርባው ዝግ እያለ አግድም ይገርፈው ጀመር። ከከንፈሩ አንድ ድምፅ አይወጣም፣ ግን ደሙ በመቀመጫው መውረድ ጀመረ። እንደ መቃብር ቦታ ረጭ ባለው ፀጥታ ውስጥ አንዲት የተቃውሞ ጩኸት ከእኛ ከፍል በኩል «እናንተ ውሻዎች!» ስትል አስተጋባች።

እኛም ለሰበብ እንዲመቸን የፈለግነው ይህንኑ ስለነበር፣ «ነፍሰ ገዳዮች!» የውሻ ልጆች! ብሰብሶች!» አልናቸው። እነርሱ ዛቻቸውን በጨመሩ መጠን እኛም ጩኸታችንን ጨመርን። ከዚያም አዛዥ ድነገት እንደዚህ ሲል ጮኸ።

«የሞተሩን እንፋሎት ልቀቁባቸው!» ሽከርከሪዎቹ ተከፍተው የእንፋሎቱ ግፊት እየፈነዳ በደረቶቻችን ላይ ሲያርፍ ኃይሉ በወለሉ ላይ ይወረውረን ጀመር። ተሸበርን። የተቀቀሉት ሰዎች መጮህ አልቻሉም። የቆየው ከአንድ ደቂቃ ያነሰ ነበር፣ ግን ማንኛውም ሰው ድንጋጤ ዋጠው።

«እናንተ ችግር ፈጣሪዎች፣ የሚገባችሁን እንዳገኛችሁ ተስፋ አለኝ። ምንም ነገር ይሁን እንፋሎቱን እስፍተዋለሁ። ግልጽ ነው? አሁን ተነሡ!»

ከባድ ቃጠሎ የደረሰባቸው ሦስት ሰዎች ወደ ሕክመና ክፍል ተወሰዱ። ሲገርፉት የነበረውንም ልጅ ወደ እኛ ከፍል መለሱት። ከስድስት ዓመታት በኋላ ከእኔ ጋር በማምለጥ ላይ እንዳለ ለመሞት በቃ።

በዐሥራ ስምንት ቀን ውስጥ፣ ስለ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት መረጃዎች ለመቅሰም ሰፊ ጊዜ አግኝተን ነበር። ጁሎ ከተነበየው ምንም ነገር የተለወጠ አልነበረም። እንዲያውም በተሻለ ሁኔታ አብራርቶታል።

ለምሳሌ፣ ከባሕር በግምት ሰባ አምስት ማይል ርቀት ላይ ማሮኒ ከተባለ አንድ ወንዝ ቅዱስ ላውረን ደ ማሮኒ የተባለው መንደር እንደሚገኝ ገልጾልናል። «ጠባይ ማረሚያው የሚገኘው እዚህ መንደር ውስጥ ነው። የቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤቶች ዋና መሥሪያ ቤት ነው። በየደረጃችን የሚከፋፍሉንም ከዚያ ቦታ ነው። ልማደኞች አሥረኞች በቀጥታ የሚሔዱት ከዚያ ዘጠና አምስት ማይል ርቆ ከሚገኝ ቅዱስ ዮሐንስ ከተባለ ጠባይ ማረሚያ ነው። የቀሩት በሦስት ቡድን ይከፈላሉ። በጣም አደገኛ የሆኑት ወዲያው እንደ ደረስን ይጠራሉ። ወደ ደሳሊዩ ደሴቶች እስኪዛወሩ ድረስ ሥነ ሥርዓት ክፍል ውስጥ ተቀምጠው ይጠባበቃሉ። የቅጣታቸውን ዘመን እስኪጨርሱ የሚታሠሩት እዚያው ነው። ደሴቶቹ ከቅዱስ ላውረን ሦስት መቶ ማይልና ከካየን ደግሞ ስድሳ

ማይል ርቀት ላይ ነበሩ። አሥረኞች በብዛት ወደ ዲያብሎስ ደሴት አይሔዱም፤ እዚያ የሚሔዱት የፖለቲካ አሥረኞች ናቸው።

«ሁለተኛው የአደገኛ አሥረኞች ቡድን የአትክልት ቦታዎችና፣ የእርሻ ሥራዎች ላይ ለመመደብ በቅዱስ ላውረን ይቆያሉ፤ አስፈላጊም ከሆነ በጣም መጥፎ ወደሆነት ፎሬስትሌር፣ ቫርቪን፣ ካስኬድ፣ ክሪክ ሩገርና «ዐርባ ሁለት ኪሎ ሜትር» የሞት ካምፕ፣ ተብለው ወደ ሚጠሩ ሠፈሮች ይላካሉ።

«ከዚያም የተለመዱ ክፍልፍሎች አሉ። የሚያገለግሉት በአስተዳደሩ ውስጥ ሲሆን፣ በኩሽና ቤቶች፣ መንደሩን ወይም ካምፑን በማጽዳት፣ ወይም እንደ አናጢነት፣ ቀለም ቀቢነት፣ ብረታ ብረት ሠራተኛነት፣ የኤሌክትሪክ ሠራተኛነት፣ ፍራሽና፣ ልብስ ሰፊነት፣ ልብስ አጣቢነት ወዘተ... ይሠራሉ።

«ለማንኛውም ዕውነቱ የሚታወቀው እዚያው በምንደርስበት ሰዓት ነው። ከተጠራችሁና ወደ አንድ ክፍል ከተወሰዳችሁ፣ ወደ ደሴቶቹ ሔዳችሁ ልትታሠሩ ነው ማለት ነው። ይህም ከሆነ ለማምለጥ ያላችሁን ምኞት ሙሉ በሙሉ አርግፍ አድርጋችሁ መተው ይኖርባችኋል ማለት ነው። ከዚህ ለመዳን ብቸኛው መንገድ በፍጥነት ጉልበትህን ወይም ሆድህን ወግተህ ስትቆስል ነው። ከዚያም ወደ ሆስፒታል ይልኩሃል። ከዚያ ማምለጥ ትችላለህ። ግን የፈለገው ነገር ቢሆን ወደ ደሴቶቹ እንዳትሔድ። ሌላው ተስፋ ደግሞ ወደ ደሴቶቹ የሚጓዘው ጀልባ ለመነሣት ካልቸኮለ፣ በሕክምና ክፍል ለሚሠሩ አንድ የወሀኒ ቤት ጤና ረዳት ገንዘብ ትሰጥና አንድ የተርፔንታይን መርፌ ይወጋሃል። ወይም በሽንት የተነከረ የጸጉር ዘለላ ከቆዳህ ወስጥ እንዲከትልህና አካላትህን በቁስል እንዲነፈርቅ ማስደረግ ነው። ወይም ትንሽ ክብረ ሰማይ በአፍህ እንድትሰብ ይሰጥህና ከዚያም ትኩሳትህ አንድ መቶ አራት ዲግሪ ሆኗል ብሎ ለዶክተሩ ይነግርልሃል። እዚህ በምትቆይባቸው ጥቂት ቀናት ውስጥ እንደ ምንም ብለህ ሆስፒታል ለመግባት ተጣጣር።

«እንድትሔድ ካልተጠራህና፣ በዚህ ካምፕ ምሽግ ወደ ኋላ ከቀረህ፣ አንድ ነገር ለማድረግ ጊዜ ይኖርሃል። ያም ቢሆን ግን፣ በካምፑ ውስጥ ሥራ ላለመያዝ ሞክር። ለአሠሪው ጉቦ ብትሰጠው በመንደሩ ውስጥ የሠገራ ጽዳት ሠራተኛ፣ ወይም መንገድ ጠራጊ፣ አለበለዚያም በርጌሶች ከሚያካሂዱት አንድ የእንጨት መሰንጠቂያ ሞተር ቤት ውስጥ መሥራት ትችላለህ። እግረ መንገድህን ለሥራ በምትመለስበት ወቅት በመንደሩ ውስጥ ነጻ ወጥተው ከሚኖሩ አሥረኞች ወይም ቻይናውያን ጋር ለመገናኘት ዕድሉ ይኖርሃል። ስለሆነም የምታመልጥበትን ዘዴ ለማመቻቸት ዝግጅት ሊጀምሩልህ ይችላሉ። በመንደሩ አካባቢ ከሚገኙት ካምፖች አንዳትጠጋ። እዚያ ማንኛውም ሰው ቶሎ ይሞታል። ማንም ሰው ሦስት ወር የማይቆይባቸው ካምፖች አሉ። በቀን ሩብ

ቀላድ ሰፋት ያለው እንጨት በጫካው መካከል ያስቆርጡሃል።።

በመላው ጉዟችን ውስጥ ጁሎ እነዚህን የመሳሰሉ ውድ መረጃዎች ሲያስከመኩሙን ቆየ። ራሱም ተዘጋጅቶ ነበር። ተይዞ የተመለሰ አምላጭ እንደመሆኑ መጠን፤ በቀጥታ ወደ ጨለማ ግንብ እንደሚሄድ ዐውቆታል። እንደዚሁም በጣም ትንሽ ሆኖ ኃይለኛ ሰለት ያላትና ከማንሷም ብዛት በገንዘብ መደበኛ ተሰው ውስጥ ያስቀመጣት አንዲት ሴንጢ ነበረችው። አንድ ወረድን ጉልበቱን ለመቀረጥ አቅዷል። ከዚያም ጀልባውን በመልቀቅ ላይ እንዳለ በሰው ሁሉ ፊት ከመረግመጃው ላይ ሲወድቅ ነበር። ከመሸጋገሪያው ድልድይ በቀጥታ ወደ ሆስፒታል እንደሚወስዱት ተስፋ አድርጓል። እንዳለውም ሆኖለት ነበር።

ቅዱስ ላውረን ዱ ማርኒ

አንዳንድ ዘበኞች በዕረፍት ላይ ስለነበሩ ልብሶቻቸውን ለመቀየር ቻሉ። በመለዩአቸው ፋንታ የቅኝ ግዛት ኬፓቸውንና ኑጫጭ ዩኒፎርም ሲብሰው ተመለሱ። «ወዲያው መቃረባችን ነው» አለ ጁሎ። የሞተር ማኖሬቫውን ስለዘገኙ፤ መቀቱ በጣም ከፍተኛ ነበረ። በዚያው ውስጥ ጫካ ለማየት ቻልን። እንግዲህ ማርኒ ደረሰን። ድንግሉ መሬት በደማቅ አረንጓዴ ተክሎች የተሸፈነ፤ ጭቃማ ውሃ ነበረው። በመርከቡ ጡሩምባ አምራዎች ሰለ ተረበሹ ሸሹ። አሁን የምንሔደው በጣም ዝግ ብለን ስለነበር፤ ረጅም ሆኖ ጥቅጠቅ ያለውን በአረንጓዴ ልምላሜ የተሸፈነ አካባቢ ጥርት አድርገን ለመመልከት ሰፊ ጊዜ አገኘን። ከዚያም በቆርቆሮ ጣሪያና በእንጨት የተሠሩትን የመጀመሪያዎቹን ቤቶች አየን። ከመዝጊያዎቻቸው ፊትለፊት ጥቁር ወንዶችና ሴቶች ቆመው መርከቡ ሲያልፍ ይመለከታሉ። በየጊዜው ሰው አየጫነ በመምጣት ሲቆምና ሲያራግፍ ማየት ለምደዋል። ለመቆም መቃረባችንን የነገሩን መርከቡ ያምባረቃቸው ሦስት ጡሩምባዎችና የሚፈታቱት ቡሎኖች ቅጭልጭልታ ነበር። ከዚያም ማንኛውም ድምፅ ጸጥ አለ። ከጸጥታው መስፈን የተነሣ የአንዲት ዝንብ ከንፎች ሲርገበገቡ እንኳ ለመስማት ይቻል ነበር።

ማንም አይናገርም። ጁሎ ሱሪውን ከጉልበቱ ላይ ቀደደና ጫፉን ወደ ላይ ጠቀለለው። ሰውነቱን የሚቆርጠው ወደ መሸጋገሪያ ድልድዩ ሲደርስ ብቻ ነው። ስለሆነም የደም ነጠብጣብ ምልክት እንዳይታይ ይረዳዋል። ዘበኞቹ መዝጊያውን ከፈቱና በሦስት ረድፍ አሠለፉ። ዴጋና አኔ፤ ጁሎ ከመካከል እንደሆነ አራተኛው መስመር ላይ ነበርን። እስከ ድልድዩ ድረስ ወጣን። ወቅቱ ከሰዓት በኋላ ስምንት ሰዓት ስለነበር፤ እንደአሳት የምትፋጀው ፀሐይ ዐይኔንና የተላጩ ጭንቅላቱን እንጫረረች። በመርከቡ ወለል ላይ ተሰለፍንና ከዚያም ወደ መሸጋገሪያው ድልድይ አመራን።

የመጀመሪያው ሰው የመሸጋገሪያውን ድልድይ እንደነካ በጠቅላላው ጥድፊያ ሆነ። ዳዙን እኔ ያዘኩለትና ጁሎ የጉልበቱን ቆዳዎች በሁለት እጁ ይዞ ጨቤውን ወደ ውስጥ በመሰግሰግ ሦስት ወይም አራት ኢንች ሥጋ ቆርጦ አወጣ። ከዚያም ጨቤውን አቀበለኝና ጥቅሉን ተሸከመ። የመሸጋገሪያውን ድልድይ እንደ ረገጥን ቁልቁል ተንከባለለና ወደቀ። አንሥተው ሲያዩት ተጎድቶ ስለነበረ ሁለት ቃሬዛ ተሸካሚዎች ጠሩ። የድራማው ጨዋታ ልክ እንደ ታቀደው ተከናውኖ ነበር።

እኛን ለመመልከት ልዩ ልዩ ቀለም ያለው ሕዝብ ተሰብስቧል። ጥቂቶች፣ ከልሶች፣ ሕንፃውያን፣ ቻይናውያን፣ በዐፅማቸው የቀሩ ነጮች፣ (ምናልባት ነፃ የወጡ እሥረኞች ይሆናሉ) ወደ መሬት ወርደን ከሌሎቹ ጋር ስንሰለፍ እያንዳንዳችንን ይመለከቱናል። ከዘበኞቹ በስተጀርባ ነጮች ልብስ የለበሱ ሲቪሎች፣ የበጋ ቀሚስ የለበሱ ሴቶችና የቅኝ ግዛች ኬፕ የደፉ ልጆች ቆመዋል። እነርሱም የሚመለከቱት እንደዚሁ አዲሱን መጤ ነበር። ሁለት መቶ ስንሞላ ወደፊት በሰፊ እንጓዛለን። ዐሥር ደቂቃ ያህል እንደ ተጓዝን አንድ ሕንፃ ፊትለፊት ደረስን። በግ፣ ፉ የእንጨት መዝጊያው ላይ «የቅዱስ ላውረን ዱ ማሮኒ ጠባይ ማረሚያ - ለ3000 ሰዎች የተተመነ» የሚል ተጽፎበት ነበር። በሩ ተከፈተና በዐሥር ረድፍ እንደ ተሰለፍን ገባን። «አንድ ሁለት፣ አንድ ሁለት፣ ተሰለፍ!» የእኛን መድረስ በዛ ያሉ እስረኞች ይመለከታሉ። በድንጋይ ላይ ቆመው እየተንጠራሩ ያዩን ነበር።

ከግቢው መካከል ስንደርስ አንድ ዘበኛ፣ «ቁሙ! ጥቅሎቻችሁን ከፊት ለፊታችሁ አስቀምጡ! አንተ እዚያ ያለኸው ባርኔግዎቹን አስተላልፍ!» ብሎ ጮኸ። ለእያንዳንዳችን አንድ የሰሌን ባርኔግ ተሰጠን። ግሩም ነው እንፈልገዋለን። ከፀሐዩ ቃጠሎ የተነሣ ሁለት ወይም ሦስት ሰዎች ሕሊናቸውን ስተው ነበር። የጥብጣብ ማዕረግ ምልክት የለጠፈ አንድ ዘበኛ በእጁ አንድ የስም ዝርዝር ሊስት ይዞ ነበር። ዴጋና እኔ እርስ በእርሳችን ተያየን። ጁሎ ምን ተናግሮ እንደነበር ትውስ አለን። ላ ጌቱን ጠሩና፣ «በዚህ በኩል!» ብለው ሁለት ዘበኞች አጅበው ወሰዱት። ሳንቲኒን፣ ጅራሶሎንና ሌሎቹንም በዚሁ ዓይነት ወሰዷቸው።

«ጁልስ ፒኛርድ!»

ጁልስ ፒኛርድ ቆስሏል። ሆስፒታል ውስጥ ነው» ተባለ።

«አሺ፣ አሁን በጥንቃቄ አዳምጡ። ሰማችሁን ስጠራ ጥቅሎቻችሁን በትከሻችሁ እንደያዛችሁ ከሰልፉ በመለየት ወደ ቢጫው ግንብ ፊት ፊት ሕዳችሁ ትቆማላችሁ። ቁጥር አንድ ነው» አለ።

እከሌ እከሌ፣ አቤት ወዘተ... ዴጋ፣ ካሪየና እኔ ከግንቡ ፊትለፊት ከተሰለፉት መካከል ነበርን። መዝጊያው ተከፈተና ርዝመቱ ሰባ ጫማ ከሆነ አንድ አዳራሽ ውስጥ

ገባን። በመካከሉ ሰባት ጫማ ስፋት ያለው መተላለፊያና በግራና በቀኝ በአዳራሹ ርዝመት በተርታ የቆሙ የብረት ምሰሶዎች ነበሩ። ከአግዳሚዎቹ ወደ ግድግዳዎቹ የሸራ ተንጠልጣይ አልጋዎች ተዘርግተው እያንዳንዱ አልጋ ላይ አንድ ብርድ ልብስ ነበረበት። ወደ መረጥከው መሔድ ትችላለህ። ዴጋ ፒየሮ ለፋ፣ ሳንቶሪ፣ ግራንዴና እኔ ተርታውን አከታትለን ያዘንና፣ ወዲያውኑ ጓዛችንን ማሰናዳት ጀመርን። እስከ አዳራሹ መጨረሻ ሔድኩ። መታጠቢያ በስተቀኝ፣ መጻዳጃ ቤት በስተግራ አለው። የቧንቧ ውሃ የለም። በመስኮቶቹ ቋሚ ፍርግርጎች ጥግ ተለጠፍንና የሚቀጥለውን የኢሥረኞች መድረስ እንመለከት ጀመርን። ከጭንቀታችን ተገላግለናል። ለመታሰር-አንደማንሔድ ግልጽ ሆኖ ነበር። ምክንያቱም እዚህ አዳራሽ ውስጥ አብረን ሆነናል። ብንታሠር ኖሮ ጁሎ ነግሮን እንደነበረው ቀደም ብለን ወደ ልዩ ክፍሎች ውስጥ እንገባ ነበር።

በምድር ወገብ ሲመሽም ሆነ ሲነጋ ቅፅበታዊ ነው። ዓመቱን በሙሉ ከቀን ወደ ሌሊት የምትሸጋገረው በአንድ ጊዜ በተመሳሳይ ወቅት ነው። በዐሥራ ሁለት ሰዓት ተኩል ከመቅፅበት ጨለማ ይሆናል። ስለሆነም በዐሥራ ሁለት ሰዓት ተኩል፣ ሁለት ሽማግሌ ኢሥረኞች ሁለት የጋዝ ፋኖሶች አመጡና በግራው ከሚገኝ አንድ ሜንጦ ላይ አንጠለጠሉ። የሚሰጡት ብርሃን በጣም ደብዘዝ ያለ ነበር። የምሽጉ ሦስት አራተኛ ሙሉ በሙሉ በጨለማ ተዳፈነ። ሦስት ሰዓት ላይ ማንኛውም ሰው ተኛ። የጉዞአችን ዜና አለፈና በሙቀት ተዋጥን። ለመተንፈስ አየር አልነበረም። ማንኛውም ሰው በካናቴራው ብቻ ቀረ። እኔ ከዴጋና ፒየሮ ለፋ መካከል ነበርኩ። ለትንሽ ጊዜ ተንሸካሽከንና ከዚያም እንቅልፍ ወሰደን።

በሚቀጥለው ቀን ለቆጠራ የሰዓት ደወል ሲጮህ ገና ጨለማ ነበር። ሁሉም ሰው ተነሣና ፊቱን ታጥቦ ልብሱን ለበሰ። ቡናና አንድ ቁራጭ ዳቦ ተሰጥቶን ነበር። ከግድግዳው ጋር የተያያዘ አንድ ጣውላ ለመመገቢያ ገበታና ለጓዘቻችን መደርደሪያ አገለገለን። ሦስት ሰዓት ላይ ሁለት ዘበኞችና ማዕረግ የሌለው ነጭ ልብስ ብቻ የለበሰ አንድ ወጣት ኢሥረኛ ተያይዘው ገቡ። ሁለቱ ዘበኞች ኮርሲካውያን ስለነበሩ፣ ከሀገሮቻቸው ሰዎች ጋር በኮርሲካውያን ቋንቋ ይነጋገራሉ።

ይህ በዚህ እንዳለ የሕክምና ክፍሉ የኢሥረኛ ጤና ረዳት አዳራሹን መዞር ጀመረ። እኔ አጠገብ ሲደርስ፣ «እንደምን አለህ ፓፒ? አታስታውሰኝም እንዴ?» አለ።

«አላስታውስህም።»

«ሲየራ ነኝ። አልጀሪያዊው። በፓሪስ ዳንቴ ውስጥ ዐውቅሃለሁ።»

«አሃ፣ አዎ፣ አሁን አስታውስኩህ። ግን የመጣኸው ከ1929 በፊት ነበር። አሁን 1933 ነው። እስካሁን እዚሁ ነህ?»

«አዎ፣ ከዚህ ቦታ ለመውጣት እንደዚህ ቀላል አይደለም። ለምን አሞኛል

ብለህ አታመለከትም? አርሱስ አንዴት ነው? ማን ነው?»

«ዴጋ። የእኔ ጓደኛ ነው።»

«እርሱንም እንዲመረመር እመዘግበዋለሁ። አንተ ፓፒ ተቅማጥ አለብኝ በል። አንተ ሽማግሌው ሰው ደግሞ በአስም በሽታ ተለክፈዋለሁ በል። በአምስት ሰዓት እያቸኳለሁ። ሳነጋግራችሁ አፈልጋለሁ።» በጣም እየጮኸ ዙረቱን ቀጠለ። «እዚህ የታመመ ሰው አለ?» አንድ ሰው ጣቱን ከቀሠረ፤ ወደ እዚያው ሔዶ ሊሰት ውስጥ ይመዘግበዋል። ተመልሶ በእኛ በኩል ሲያልፍ በጣም የገረጀፈና በጸሐይ የበለዘ አንድ ሽማግሌ ዘበኛ አጅቦት ነበር።

«ፓፒዮ፣ የሕክምና ክፍሉ ዘበኛ አለቃየን ባርቲሎኒን ላስተዋውቅህ እፈልጋለሁ። አቶ ባርቲሎኒ፣ ይኸ ሰውና ያ እዚያ ማዶ ያለው፣ ሁኔታቸውን የነገርኩዎት ጓደኞቹ ናቸው።»

«እሺ ሲየራ፣ በጉብኝቱ ወቅት እናመቻችላቸዋለን። በእኔ ላይ ጣለው።»

በአምስት ሰዓት እኛ ዘንድ መጡ። ዘጠኝ ነበርን። በግንቦቹ መካከል ካምፑን እቋረጥንና አንድ የቀይ መስቀፍ ምልክት ያለበት አዲስ ነጭ ቀለም ከተቀባ ሕንፃ ደረሰን። ወደ ውስጥ ገባንና በግምት ስድሳ የሚሆኑ ሌሎች ሰዎች ከሚገኙበት አንድ ማረፊያ ክፍል ውስጥ ተገኘን። በእያንዳንዱ ጥግ ዘበኞች ቆመዋል። ነጥብ የሌለበት ነጭ ሽርጥ ለብሶ ሲየራ ብቅ አለ። «አንተ፣ አንተና አንተ ወደ ውስጥ ሒዱ» አለ። የዶክተር መመርመሪያ ከሚመሰሰው ክፍል ውስጥ ገባን። ሲየራ ከሦስት ሽማግሌ ሰዎች ጋር በሰፓኝ ቋንቋ ተነጋገረ። ከሰፓኞቹ መካከል አንደኛውን ያኔውኑ አስታወስኩት። ፓሪስ ውስጥ በካፌ ዴ ማድሪድ መጠጥ ቤት ሦስት አርጀንቲናውያን ገድሎ የነበረ ፌርናንዴዝ የሚባል ሰው ነበረ። ትንሽ ቃላት ተለዋወጡና ወደ ዋናው አዳራሽ ወደሚከፈት አንድ ገላ መታጠቢያ ክፍል ሲየራ ይዞት ገባ። ከዚያም ወደ እኔ ተመልሶ መጣና፣ ፓፒዮ በጣም ደስ ስላለኝ ልቀፍህ። ለአንተና ለጓደኛህ አንድ ነገር ማድረግ ችያለሁ። እናንተ ሁለታችሁም እሥረኞች ናችሁ። ቆይ፣ ልናገር! አንተ ፓፒ፣ የዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራትና አንተ ዴጋ ደግሞ አምስት ዓመት ነው። ትንሽ ገንዘብ አላችሁ?»

«አዎ!»

«እያንዳንዳችሁ አምስት መቶ ፍራንክ ስጡኝና አንተ ፓፒ፣ ነገ ጧት ሆስፒታል እንድትገባ አደርጋለሁ። አንተ ዴጋ ደግሞ መዝጊያ ቆርቆርና፣ አለበለዚያም ከሁለት አንዳችሁ ልትሆኑ ትችላላችሁ። ዘበኛውን ጥፋና ዴጋ በአየር ታፍኗል ብላችሁ ጤና ረዳቱን እንዲጠራላችሁ አመልከቱ። ለሌላው እኔ አስብበታለሁ። አንድ ነገር ብቻ እጠይቅሃለሁ ፓፒዮ። ለማምለጥ ከፈለግክ ቀደም ብለህ አስጠንቅቀኝና እኔ እዚያው እገኛለሁ። ለእያንዳንዳችሁ አንድ መቶ ፍራንክ በማስከፈል በሆስፒታሉ ውስጥ አንድ

ሳምንት ያቆዩዋችኋል። ስለዚህ ፈጠን ብላችሁ መንቀሳቀስ ይኖርባችኋል። ፌርናንዴዝ ከመታጠቢያ ክፍል ወጣና አምስት መቶ ፍራንክ ለሲየራ ሰጠው። እኔም ወደ ውስጥ ገባሁና ስመለስ አንድ ሺህ ፍራንክ ሳይሆን አንድ ሺህ አምስት መቶ ፍራንክ ሰጠሁት። ተጨማሪውን አምስት መቶ አልቀበልም አለ። እኔም አልገፋፋሁትም። «ገንዘቡ» ለዘበኞቹ ነው። ለራሴ ምንም ነገር አልፈልግም፤ ጓደኞች ነን። አይደለንም እንዴት?» አለ።

በሚቀጥለው ቀን ዴጋ ፌርናንዴዝና እኔ ሆስፒታሉ ውስጥ አንድ ሰፊ ክፍል ተገናኘን። ዴጋ ሆስፒታል የገባው እኩለ ሌሊት ላይ ነበር። የሕክምና ክፍል ጤና ረዳቱ ስሙ ቻታል የተባለ የሠላሳ አምስት ዓመት ሰው ነበር። በእኛ በኩል ሰላለው ሁኔታ ሲየራ ምስጢሩን በሙሉ አስረድቶታል። ለዶክተሩ ሲያቀርብን፤ እኔን አሜባ የበጣጠሰኝ በማስመሰል አንድ የሠገራ ምርመራ ውጤት ሊያሳየው ነበር። በዴጋ በኩልም ዶክተር ከመምጣቱ ዐሥር ደቂቃ ቀደም ብሎ ትንሽ ክብረ ሰማይ አቃጥሎ ፎጣ ጭንቅላቱ ላይ ጣል በማድረግ ጢሱን ወደ ውስጥ እንዲስበው ነበር። የፌርናንዴዝ ጉንጮች ቅትት ብለው አብጠዋል። ያለማቋረጥ ለአንድ ሰዓት ከውጭና ከውስጥ በጣም በመርፌ ስለ ጠቀጠቃቸው፤ ዕብጠቱ ዐይኖቹን ሳይቀር ሸፍኖት ነበር። ክፍሉ የሚገኘው ከሆስፒታሉ ሁለተኛ ፎቅ ላይ ሲሆን፤ ብዙዎቹ በደም ተቅማጥ የተደዙ፤ ሰባ ያህል ሕመማን ይገኙበታል። ጁሎ የት እንዳለ ጤና ረዳቱን ጠየቅኩት። «ከመንገዱ ባሻገር ካለው ሕንፃ ውስጥ ነው፤ መልዕክት ወደ እርሱ እንዳደርስልህ ትፈልጋለህ?» አለ።

«ኢዎ ፓፒየና ዴጋ እዚህ ናቸውና በመስኮት በኩል ብቅ ብለህ እንተያይ፤ ብለህ ንገረው።»

ጤና ረዳቱ እንደ ፈለገ መውጣትና መግባት ይችላል። መዝጊያውን ሲቆረቆር አንድ ዐረብ ከፈተለት። ዐረቡ እስረኛ ቢሆንም በቁልፍ ያዥነት እያገለገለ ዘበኞቹን ይረዳል። ከመዝጊያው ጎንና ጎን ጠመንጃዎቻቸውን ከጭኖቻቸው ላይ አጋድመው ሦስት ዘበኞች ተቀምጠዋል። መስኮቶቹ ቋሚ ብረቶች ስለነበሩ፤ እንዴት አድርገን እንደምንቆርጣቸው ጨንቆኛል። በእኛና በጁሎ ሕንፃ መካከል በውብ አበቦች ያሸበረቀ አንድ የአትክልት ቦታ ነበር። ጁሎ «ጎበዞች» ብሎ በቸክ የጻፈባት እንዲት ጠፍጣፋ ድንጋይ በእጁ እንደያዘ በመስኮቱ በኩል ብቅ አለ። ከአንድ ሰዓት በኋላ ደግሞ ጤና ረዳቱ አንድ ደብዳቤ ከእርሱ አመጣልኝ።

«ወደ እናንተ ክፍል ለመምጣት እየሞከርኩ ነው። ይህም ካልሠራ እናንተ ወደ እኔ ለመምጣት ሞከሩ። በከፍላችን ውስጥ ጠላቶች አሉን በሉ። ታዲያስ፤ ሆስፒታል ገባችሁ? በርቱ፤ በቀላሉ እናታልላቸዋለን።»

በቦሊየ ኢሥር ቤት ፈንድቶ በነበረው ግጭት አብረን ያሳለፍነው መከራ

በመካከላችን አንድ ከፍተኛ መተሳሰር መሥርቷል። ጁሎ በአንጨት መዶሻ የተካነ ነበር። ለዚህም ነበር፤ «ባለ መዶሻው ሰው» የሚል ቅጽል ስም የተሰጠው። አንዴ ምርጥ የሆኑ ጌጣጌጦች ለትዕይንት በመደብር መስኮት ላይ እንዳሉ አውቶምቢሉን እያሸከረከረ በጠራራ ፀሐይ ወደ ጌጣጌጡ መደብር ያመራል። አንድ ግብረ አበሩ መኪና ውስጥ ይቀመጥና ሞተሩን እያሠራ ይጠብቃል። ከትልቁ መዶሻው ጋር ጁሎ ይወጣና፤ በአንድ ምት መስኮቱን አነካክቶ ለማፈስ የቻለውን ያህል የጌጣጌጥ ሣጥኖች ጋፍፎ ወደ መኪናው ዘልሎ ይገባና፤ በከፍተኛ ፍጥነት ተፈትልኮ ይበርራል። በሊሐቭር፤ በቱር፤ በአንገርስና በሊዮን ይህ ድርጊቱ ተሳክቶለት ነበር። ከዚያም፤ ከሰዓት በኋላ ዘጠኝ ሰዓት ሲሆን፤ በፓሪስ የታወቀ አንድ ጌጣጌጥ መደብር ውስጥ ይገባና አንድ ሚሊዮን ፍራንክ የሚገመት ዋጋ ያላቸው ጌጦች ይዞ ይነጉዳል። እንዴት ወይም በምን እንደተነቃበት ግን ፍጹም አልነገረኝም። ሐያ ዓመት ተፈርዶበት ነበር። በአራተኛው ዓመት መጨረሻ ላይ አመለጠ።

ሆስፒታል ውስጥ ከገባን አሁን አንድ ሳምንት ሆኖን ነበር። ለሌላው ሳምንት ከፍያ ትላንት አንድ ሺ ፍራንክ ለቻታል ሰጠሁ። ጓደኛ ለማፍራት ለሁሉም ሰው ትምባሆ እንጋብዛለን። የማርሴይ ተወላጅ የሆነ ካሮራ የተባለ አንድ የስድሳ ዓመት ሽማግሌ እሥረኛ፤ ከዴጋ ጋር ጓደኝነት አበጁ። እንደ አማካሪው አድርጎት ነበር። «ብዙ ገንዘብ ካለህና በመንደሩ የሚገኙ ሰዎች ይህንን ካወቁ፤ (ለፈረንሣይኛ ጋዜጦች ምስጋና ይግባቸውና ማንኛውም ሰው ዜና ያገኝ ስለነበር) ነጻ የወጡት እሥረኞች ለገንዘብ መደበቂያ ቱቦህ ሲሉ ስለሚገድሉህ፤ አመልጣለሁ ብለህ ባትሞክር ይሻላል» እያለ ይመከረው ነበር። ከካሮራ ጋር የሚያደርገውን ውይይት ዴጋ ለእኔ ደበቀኝ። ሽማግሌው ሰው ሐያ ዓመት እዚሁ ተቸክሎ ጊዜውን ያጠፋ ከንቱ መሆኑ ግልጽ እስከሆነ ድረስ ዴጋ ማመን እንደማይኖርበት ብነግረውም ሊሰማኝ አልፈለገም። ሽማግሌው በሚያነበንብለት ወሬ ዴጋ ተሰብኮ ስለነበር፤ ሐሳቡን ለማስለወጥ አስቸጋሪ ወቅት ገጠመኝ።

ጋልጋኒን ወደ እኔ እንዲልከልኝ አንድ ማስታወሻ ለሲዩራ ላከሁ። ብዙ ጊዜ አልወሰደም። በሚቀጥለው ቀን ጋልጋኒ ከሆስፒታሉ ሌላ ክፍል ውስጥ ገባ። እንዴት አድርጌ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦውን መልሼ ልሰጠው? ለማምለጥ ዕቅድ ቢኖረው ነው ብሎ እንዲገምት ቻታልን ለማሳመን ለመጨረሻ ጊዜ ጋልጋኒን ማነጋገር እንደፈለግኩ ነገርኩት። ዘበኞቹ ተረኝነት በሚለዋወጡበት ወቅት ልክ ለስድስት ሰዓት አምስት ጉዳይ ወደ እኔ ሊያመጣውና ሊያገናኘን ያሰበው ያለምንም ክፍያ ነበር። ጋልጋኒ ስድስት ሰዓት ላይ በመስኮቱ በኩል ብቅ ሲል፤ የገንዘብ መደበቂያ ቱቦውን በቀጥታ እጁ ላይ አስቀመጥኩለት። እዚያው እንደቆመ አለቀሰ። ከሁለት ቀን በኋላ ባለ አምስት ሺ ፍራንክ ኖቶች የተጠቀለለበት አንድ መጽሔትና «አመሰግናለሁ» የምትል አንዲት ቃል

ላከልኝ።

መጽሐፉን ያመጣልኝ ቻታል ገንዘቡን አይቷል። ምንም ነገር አላለም፤ ግን ትንሽ ላበረከትለት ሞከርኩ። አልቀበልም አለ።

«ልናመልጥ ፈልገናል፤ እኛ ጋር መምጣት ትፈቅዳለህ?»

«አልፈልግም ፓፒየ። ከሌሎች ጋር ተነጋግራለሁ። ዳደኛየ ነጻ እስኪሆን ድረስ ከአሁን ጀምሮ ለአምስት ወራት ያህል ማምለጥ ልሞከር አልፈልግም። የእኛ ምርጫ በተጠናከረ ሁኔታ የሚዘጋጅና እርግጠኛ የሆነ ነው። እናንተ ለምን እንደ ቸኮላችሁ ገብቶኛል። የሆስፒታል ሕመማኖች ናችሁ። ሆኖም እነዚህ ቋሚ ፍርግርግ ብረቶች በጣም አስቸጋሪ ሊሆኑባችሁ ነው። ስለምፈራ ልረዳችሁ አልቻልኩም። ራሴን አደጋ ላይ መጣል አልፈልግም። ዳደኛዬ እስኪዘጋጅ ድረስ እዚሁ ጸጥ ብዬ ለመጠበቅ ፈልጌያለሁ።»

«በጣም ጥሩ ነው ቻታል። እንደዚህ በመሰለው ወቅት እርስ በርሳችን ግልጽ መሆን አለብን። ዳግመኛ አላነሣብህም።»

«ግን ያም ቢሆን መልዕክቶችህን አደርሳለሁ፤ ምስጢርም አላከሃለሁ።»

«አመሰግናለሁ ቻታል።»

«በዚያ ሌሊት የአውቶማቲክ ጠመንጃ ሩምታ ተኩስ ሰማን። በሚቀጥለው ቀን ጧት ጁሎ አመልጦ መሔዱን ተረዳን። እግዚአብሔር ይከተለው። ግሩም ዳደኛዬ ነበር። አንድ ከፍት ቦታ አይቶ የተቻለውን ተጠቅሞበት መሆን አለበት።

ከዐሥራ አምስት ዓመት በኋላ፤ በ1948 ወደ ሐይቲ ሔጄ ነበር። የሔድኩትም ከአንድ ቩኔዙዌላዊ ሚሊዮኔር ጋር ሕጋዊ ቁማር ማጫወቻ፤ ጠረጴዛዎቹን ለመከራየት ከድርጅቱ ፕሬዚዳንት ጋር ኮንትራት ለመፈራረም ነበር። አንድ ቀን ምሽት፤ ሻምፓኝ ስንጠጣ ከነበረበት የማታ ከቡብ በመውጣት ላይ እንዳለን፤ ከእኛ ጋር ከነበሩት ኮረዳዎች ውስጥ እንደ ከሰል የጠቆረችና ደግሞ እንደ ማንኛውም ጥሩ የፈረንሣዊ ቤተሰብ የጠለቀ ዕውቀት ያላት ወጣት «አያቴ አንድ የታወቀች ጠንቋይ መነኩሲት ናት። የምትኖረው ከአንድ ሽማግሌ ፈረንሣዊ ጋር ነው። ያመለጠው ከካየን ሲሆን፤ ከእርሷ ጋር በጣም ረጅም ጊዜ ኖሯል። ሁልጊዜ እንደ ሰከረ ነው። ስሙ ጁልስ ማርቶው ይባላል» አለችኝ።

ወዲያውኑ ጥርጣሬ ያዘኝ። «አሁኑኑ አያትሽን አሳይኝ።»

የታከሲ ሾፌሩን በሐይቲ ቋንቋ እናገረችውና በከፍተኛ ፍጥነት ሸመጠጥን። በግ ያለ መብራት ያለው አንድ የማታ ከቡብ ስናልፍ፤ «አቁም!» አልኩና ወደ መጠጥ ቤቱ ሔጄ፤ አንድ ጠርሙስ ፔርኖ፤ ሁለት ጠርሙስ ሻምፓኝ፤ ሁለት ጠርሙስ የሀገር ውስጥ ሩም ገዛሁ። «እንሒድ።»

ቀይ ለስላሳ የጡብ ክዳን ያላት አንዲት የምትሞቅ ትንሽ ጎጆ ፊት ለፊት ከባሕሩ ጠርዝ ላይ ቆምን። ባሕሩ እስከ ደረጃዋ ድረስ ያጥባት ነበር። ልጃገረዷ ስትቆረቁረ ሽበት የወረራቸው አንዲት ግዙፍ ጥቁር ሴት መዝጊያውን ከፈቱላት። ቁርጭምጭሚታቸው የሚደርስ አንድ የተንቧለለ ቀሚስ ለብሰው ነበር። ሁለቱ ሴቶች በሀገራቸው ቋንቋ ተነጋገሩ። ከዚያም አሮጊቷ፤ «ግቡ፤ ቤቱ የእናንተው ነው» አሉ።

አንድ የናፍታ ፋኖስ፤ ያችን የጸዳች ጎጆ ብርሃን ሰጥቷታል።

«ጁሎን ለማየት ትፈልጋለህ? ቆይ፤ እየመጣ ነው። ጁልስ! ጁልስ! አንተን ለማየት አንድ ሰው አለ።»

የቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት ዩኒፎርማችንን ያስታወሰኝን ሰማያዊ ጥብጣብ ያለበት ፒጃማ የለበሰና ባዶ አግሩን የሆነ አንድ ሽማግሌ ብቅ አለ።

«በዚህ ውድቅት ሌሊት እኔን ሊያየኝ የሚፈልገው ማንነው ቡል ዶኒጅ? ፓፒየ! ሊሆን አይችልም!»

አቀፈኝና፤ «ፋኖሱን ቀረብ አድርገው ቡል ዶኒጅ፤ የጥንቱ ጓደኛዬን ፊት ማየት እፈልጋለሁ። አዎ፤ አንተው ነህ፤ አንተ አሮጌ! በእርግጥም አንተው ነህ! እንኳን ደህና መጣህ። ቤቴ፤ ያለችኝ ትንሽ ገንዘብ፤ የሚስቴ የልጅ ልጅ፤ ሁሉም ያንተው ናቸው። የምትፈልገውን ለማዘዝ ትችላለህ።»

ፔርኖውን፤ ሻምፓኑንና፤ ሩሙን ጠጣን። አልፎ አልፎ ጁሎ ይዘፋፍናል።

«አሁ፤ እንዴት የመሰሉ ጊዜዎች አብረን አሳለፍን ባልንጀሬ? ጀብዱን የመሰለ ምንም ነገር የለምኮ! ኮሎምቢያን፤ ፓናማን፤ ኮስታሪካንና ጃማይካን አዳረስኩ። ከዚያ በኋላ መቼውንም ወንድ ከማያገኛት ግሩም ሴት ከቡል ዶ ኒጅ ጋር እዚህ ተቀመጥኩ። መቼ ትሔዳለህ? እዚህ ብዙ ትቆያለህ እንዴ!»

«አልቆይም። አንድ ሳምንት ብቻ።»

«እዚህ ምን ልትሠራ ነው?»

«የቁማር ጠረጴዛዎቹን በኮንትራት እንዲሰጠኝ፤ ከካሲኖው ፕሬዚዳንት ጋር ለመዋዋል እየሞከርኩ።»

«እስከ ዕድሜ ልከህ አንተን እዚህ አካባቢ ከማቆየት የበለጠ ሌላ ምንም ነገር አልወድም ባልንጀሬ። ግን ከዚያ የውሻ ልጅ ጋር ምንም ነገር አትሥራ። ጥሩ ንግድ ማንቀሳቀስህን ሲያይ በደቂቃ ያስገድልሃል።»

«በእንቺ በኩል ደግሞ ቡል ዶ ኒጅ፤ ለቱሪስቶች የሚቀርበውን ሳይሆን ትክክለኛውን የአስማት ትርጉትሽን እዘጋጃ። ለጓደኛዬ ዕውነተኛውን ነገር እንድትነግሪው እፈልጋለሁ።»

ጁሎ እንዲያ አመለጠ፤ ግን ዴጋ ፌርናንዴዝና እኔ ገና በመጠባበቅ ላይ

ነበርን። አልፎ አልፎ በመስኮቱ ላይ ያሉትን ቋሚ የብረት ፍርግርጎች አፈትሻቸዋለሁ። ዕውነተኞቹ የባቡር ሐዲድ ብረቶች ስለነበሩ በዚያ በኩል ምንም ማድረግ አልቻልንም። እንዲያውም ገና መዝጊያው አለ አይደል። ሌት ከቀን ሦስት ዘበኞች እዚያው ተመድበዋል። ጁሎ ካመለጠ ጀምሮ ቁጥጥሩ ጠብቋል። የዘበኞቹ መቀያየር ወዲያው ወዲያው ሆኗል። ዶክተሩም የቀድሞው ተግባቢነቱን አቀዝቅዟል። ቻታል ወደ ከፍል የሚመጣው መርፌ ለመውጋትና ሙቀት ለመለካት በቀን ሁለት ጊዜ ብቻ ነበር። ሁለተኛ ሳምንት አለፈና እንደገና ሁለት መቶ ፍራንክ ከፈልኩ።

ዴጋ ከማምለጥ በስተቀር ስለ ማንኛውም ነገር ያወራ ነበር። ትላንት ጩቤየን አየና፤ «አሁንም ይዘሃታል? ለምን?» አለ።

«የእኔንና የአንተንም ነፍስ የማተርፍ መስሎኝ» አልኩና በቁጣ መለስኩለት።

ፌሬናንዴዝ የስፓኝ ዜጋ ሳይሆን አርጀንቲናዊ ነበር። በተፈተነ አስቸጋሪ ጊዜ የሠለጠነ፤ ደህና ሰው ነበር። ግን እርሱም እንደዚሁ በሽማግሌው ካሮራ ፍሬ ቢሰ ወሬ ተሰብኮ ነበር። አንድ ቀን ለዴጋ እንደዚህ ብሎ ሲያወራው ሰማሁት።

«እንደዚህ ሳይሆን ደሴቶቹ በጣም ጤናማ ቦታዎች ናቸው ይባላል። ሙቀታቸውም እስከዚህ አይደለም። እዚህ ወደ መጻዳጃ ቤት በመሔድ ብቻ በጀርሞች ትበክልና የደም ተቅማጥ ይይዝሃል።»

እኛ ከፍል ከሚገኙት ሰባ ሰዎች አንድ ወይም ሁለት በየቀኑ በደም ተቅማጥ ይሞታሉ። የሚያስገርመው ደግሞ ሁሉም የሚሞቱት ማዕበሉ ጋብ በሚልበት ወቅት ከሰዓት በኋላ ወይም ሲመሽ ነበር። ጧት ምንጊዜም የሚሞት ሰው የለም። ለምን ይሆን? የተፈጥሮ ምስጢር?

በዚያው ሌሊት ከዴጋና ከፌሬናንዴዝ ጋር መመካከር ነበረብኝ። ቁልፍ ያገዡ ዓረብ ሌሊት ሲሆን፤ እንዳንድ ጊዜ ወደ ከፍል ወስጥ እየገባ፤ እንሶላ ወደ ኋላ በመግፈፍ በጣም የጠናበትን በሽተኛ ይመረምራል ብየ ነገርኳቸው። እርሱን መምታትና የኒፎርሙን መልበስ፤ (እኛ ሁላችንም የለበስነው ፒጃማና ነጠላ ጫማ ብቻ ነበር) ቀላል ይሆናል። አንድ ጊዜ ከለበስኩ በኋላ ወደ ውጭ አወጣና ከአንደኛው ዘበኛ ጠመንጃውን በመንጠቅ በእነርሱ ላይ ወድሬ ወደ ከፍሉ ውስጥ እንዲገቡ በማስገደድ መዝጊያውን መሸጎር ነው። ከዚያም በሆስፒታሉ ግንብ ላይ ወደ ወንዙ ዳር ዘልለን፤ ውሃው ውስጥ መግባትና በማዕበሉ እየተገፋን ማምለጥ። ከዚያ ወዲያ ደግሞ የሚሆነውን እናያለን። ገንዘብ አሰካለን ድረስ አንድ ጀልባና ምግብ ገዝተን ወደ ባሕር ለመውጣት እንችላለን። ዕቅዱን ሁለቱም በየበኩላቸው ውድቅ አደረጉት። ችላ ማለታቸው ስለ ተሰማኝ በጣም ተስፋ ቆርጬ ነበር። ስለሆነም ቀኖቹ አለፉ።

አሁንም በሆስፒታሉ ሦስት ሳምንት ሊሆን የቀረው ሁለት ቀን ነው።
 ማምለጥ ለመሞከር የቀረን ጊዜ ቢበዛ ከዐሥር እስከ ዐሥራ አምስት ቀን ብቻ ነበር።
 ዛሬ እንደ የሚታሰብ ቀን ነው። ኅዳር 21/1933 ዮሐንስ ከሎሲዎ ወደ ከፍሉ ውስጥ
 መጣ። በቅዱስ ማርቲን ጸጉር ማስተካከያ ቤት እንደ ሰው ሊገድለው ሞከሮ ነበር።
 ለመታወር ተቃርቧል። ዐይኖቹ ምርግ ብለው ተዘግተው በመግል ተሞልተው ነበር።
 ወዲያው ቻታል እንደ ወጣልኝ እርሱ ዘንድ ሔድኩ። ሌሎቹ አሥረኞች ከሁለት ሳምንት
 በፊት ወደ ደሴቶቹ ሔደዋል። እርሱ ግን ወደ ኋላ ለመቅረት እንደ ተሳካለት ነገረኝ።
 እነርሱ ለመሔድ ሦስት ቀን ሲቀራቸው እንደ ባለሥልጣን አስጠነቀቀኝ አለ። የጉሎ
 ዘይት ፍሬ ዐይኖቹ ውስጥ አሰገባና፤ በሚያብጡበት ጊዜ በቁስሉ ምክንያት ወደ
 ሆስፒታል ለመግባት ቻለ። ለማንኛውም ነገር ወደ ኋላ የማይልና የማምለጥ ፍላጎት
 ያሳበደው ከመሆኑ የተነሣ ከተሳካለት ገድሎ እንኳ ለማምለጥ ወደኋላ አይልም። ሦስት
 ሺ ፍራንክ ነበረው። ዐይኖቹ በሙቅ ውሃ ከታጠቡ ወዲያው ጥርት አድርጎ ለማየት
 ይችላል። የማምለጥ ዕቅዴን ገለጽኩለት። ወደደልኝ፤ ግን ዘበኞቹን በድንገት የምናጠቃ
 ከሆነ እኛ ሦስት መሆን ይኖርብናል አለ። የአልጋዎቹን አግሮች አውልቀን እያንዳንዳችን
 እንድንገባ ከያዝን፤ ሁሉንም በእንደ ጊዜ መምታት እንችላለን። እርሱ እንደሚለው፤
 ጠመንጃቸውን ብንነጥቃቸው እንኳ ቆርጠን እንደምንተኩሰባቸው ስለማያምኑ፤ ቢያንስ
 ሐያ ያርድ ከማይርቀው ጁሎ ካመለጠበት ሕንጻ የሚገኙትን ዘበኞች ሊያስጠነቅቁ
 ይችላሉ።

ሦስተኛ ማስታወሻ

የመጀመሪያው ማምለጥ

ከሆስፒታሉ ማምለጥ

ዛሬ ማታ ዴጋን፣ ቀጥሎ ፌርናንዴዝን በነገር ወጥሬ ያዝኳቸው። ዴጋ «በዕቅዱ ዕምነት የለኝም። ግን ወደ ሆስፒታል በሕመምተኛነት የተመዘገብኩበት እንዲሰረዝልኝ የሚያስፈልገውን ገንዘብ አከፍላለሁ» አለ። ይህን እርሱ ያቀደውን ሐሳብ ማሳካት የሚቻል እንደሆነ ለሲየራ ማስታወሻ ጽፌ አንድነግርለት ጠየቀኝ። በዚያው ቀን ቻታል መልሱን ይዞ መጣ። ማስታወሻዋ፣ «ሕመምተኞች መሆናችሁን ለማሰረዝ ለማንም ሰው ገንዘብ እንዳትከፍሉ። ትእዛዙ የሚመጣው ከፈረንሣይ ስለሆነ፣ ማንም ቢሆን፣ ሌላው ቀርቶ የጠባይ ማረሚያው አዛዥ እንኳ ለመፍቀድ አይችልም። ቁርጠኛ ከሆንክ ለማምለጥ መሞከር ትችላለህ፣ ግን «ማና» የተባለችው መርከብ ወደ ደሴቶቹ ከሔደች ከአንድ ቀን በኋላ ብቻ መሆን ይኖርበታል» ትላለች።

ወደ ደሴቶቹ ከመሔዳችን በፊት ስምንት ቀን ቀርቶ ስለነበር፣ ከሆስፒታሉ ከፍላችን ይልቅ ከዚያ ማምለጡ ይበልጥ የተሻለ መሆኑን ማሰብ ጀመርኩ። የምፈልግ ከሆነ ከእኔ ጋር የሚነጋገርና አንድ ጀልባ ከሆስፒታሉ በስተጀርባ የሚያዘጋጅልኝ ነጻ የወጣ አንድ አሥረኛ እንደሚልከልኝ በዚያቸው ማስታወሻ ሲየራ ገልጾልኝ ነበር። ከሁለት ዓመት ቀደም ሲል የዶክተር በግራትን ማምለጥ ያቀነባበረ ስሙ ኢዮአስ የተባለ አንድ የቱሎስ ቀበሌ ተወላጅ ነበር። እርሱን ለማነጋገር ስል ራጅ እነሣለሁ በማለት ወደ ሌላ ሕንፃ መሔድ ነበረብኝ። ያ ከፍል የተሠራው ከሆስፒታሉ ሕንፃ ግድግዳ ጋር ተያይዞ ስለነበር፣ ነጻ ለወጡ አሥረኞች መገናኛ የምስጢር መጀለኪያ ነበረው። ከሣንባዬ በታች ከተነሣሁ፣ ዶክተሩ ሊታየው ስለሚችል ራጅ ከመነሣቴ በፊት የገንዘብ መደበቂያ ቱቦየን ማውጣት እንዳለብኝ አስጠነቀቀኝ። ኢዮአስን ወደ ራጅ ከፍል እንዲልከልኝና እኔም ከቻታል ጋር አብሬ ወደ እዚያ እንድላክ ለሲየራ አንድ ማስታወሻ አስተላለፍኩ። ከነገ ወዲያ በሦስት ሰዓት እንደሚሆን በዚያው ሌሊት ሲየራ ነገረኝ።

በሚቀጥለው ቀን ዴጋና ፌርናንዴዝ ከሆስፒታል ለመውጣት አመለከቱ። «ማና» በዚያን ዕለት ጧት ሔዳ ነበር። ካምፕ ከሚገኙት ከፍሎቻቸው ለማምለጥ ምኞት አላቸው። መልካም ዕድል እመኝላቸዋለሁ። የእኔ ዕቅዶች ግን አልተለወጡም።

ኢዮአስን አገኘሁት። ሁለት አስቀያሚ ጠባሳዎች በበለዘው ፊቱ ላይ አግድሞ የተሰመረበትና አንደ ተለበለበ ዓሳ ድርቅ ያለ፣ ነጻ የወጣ ሽማግሌ አሥረኛ ነበር። ሁልጊዜ አንድ ዐይኑ ያለቅሣል። አስቀያሚ ፊትና ዛላ ነበረው። ዕምነት አላሳደረብኝም፤

የዚህም አውን መሆኑን ወደፊት ሊረጋገጥ ነው። በጥድገት ተነጋገርን።

«ለአራት ወይም ቢበዛ ለአምስት ሰዎች የምትሆን አንዲት ጀልባ ላዘጋጅልህ እችላለሁ። እንደ በርሚል ውሃ፣ ምግብ፣ በፍፍ ትምባሆ፣ ሦስት መቅዘፈያዎች፣ ባዶ የዳቄት ክረጢቶች፣ ዋናውን የነፋስ ሽራና የእቅጣጫ ማስተካከያውን ሽራ የምትሰፋበት ክርና መርፈ፤ እንደ ኮምፓስ፣ እንደ ቆነጨፈ፤ እንደ ጩቤና አምስት ሊትር ፋም፤ ይህን ሁሉ በሁለት ሺ አምስት መቶ ፍራንክ። በዚህ ሦስት ቀን ውስጥ ጨረቃ አይኖርም። ከአራተኛው ጀምራ። የምትሰማማ ከሆነ ለሰምንት ተከታታይ ቀናት ከሌሊቱ አምስት ሰዓት አስከ ንጋቱ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ ጀልባ ውስጥ ሆኜ ልጠብቅህ። እንደ ጊዜ ጨረቃ ከታየች ከመጀመሪያው ሳምንት በኋላ መጠበቁን አቆማለሁ። ጀልባዋ ልክ ከሆስፒታሉ ግንብ በስተጀርባ ትሆናለች። ከስድስት ጫማ ርቀት ላይ ሆነህ እንኳ ልታያት ስለማትችል፤ ግንቡን እየዳሰስክ ራስህን ምራ» አለ።

ኡ. መንኩትም፣ ግን ያም ሆኖ አሺ አልኩ።

«የገንዘቡስ ጉዳይ እንዴት ነው?» አለ ኢዮአስ።

«በሲየራ በኩል አልከልሃለሁ።»

ሳንጨባበጥ ተለያየን። ጥሩ ጅምር አልነበረም።

በዘጠኝ ሰዓት ቻታል ገንዘቡን ለሲየራ ለመስጠት ወደ ካምፕ ሔደ። ሁለት ሺህ አምስት መቶ ፍራንክ ነበር። አደገኛ እንደሆነ ቢታየኝም ለጋልጋኔ ምስጋና ይግባውና ይህን ገንዘብ ቁማር እንደተጫወትኩበት አቆጥረዋለሁ። ብቻ አሱስ ቢሆን ሁሉንም ገንዘብ በፋም ባይጨርሰው አይደል?

ከሎሲዎ ከመጠን በላይ ፈንድቆ ነበር። በራሱ፣ በእኔና በዕቅዱ ሙሉ በሙሉ ተማምኗል። እንደ ነገር ብቻ አሳስበታል። ዐረቡ በምሽት አይመጣም፣ በሚመጣበት ጊዜ ግን አዘውትሮ ቀደም እያለ ነበር። እንደ ተጨማሪ ሦስተኛ ሰው ማን ይሆን የሚለውም ሌላው ችግር ነበር። ከኒስ ቀበሌ የመጣ ቢያጂ ዮተባለ እንደ ኮርሲካዊ ነበር። ከ1929 ጀምሮ በቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ውስጥ ሲሆን፣ እሁንም እንደ ሰው ገድለሃል በሚል ጥርጣሬ በከፍተኛ ጥበቃ ሥር ይገኛል። ከሎሲዎና እኔ እርሱን ማነጋገር ነበረብን። መቼ እናነጋግረው በማለት በመወያየት ላይ እንዳለን፣ በግምት ዐሥራ ስምንት ዓመት የሚሆነው እንደ ልጅ ወደ እኛ መጣ። ልክ እንደ ልጃገረድ ቆንጆ ነበር። ስሙ ማቹሬ ይባላል። በእንደ የታከሲ ሾፌር ግድያ የተነሣ የሞት ቅጣት ከተፈረደበት በኋላ፣ በዕድሜው ምክንያት (በዚያን ጊዜ ዐሥራ ሰባት ዓመቱ ነበር።) ወደ ዕድሜ ይፍታህ ተሻሽሎለት ነበር። የተከሰሱት የዐሥራ ስድስትና የዐሥራ ሰባት ዓመት ዕድሜ ያላቸው ሁለት ልጆች ነበሩ። ወደ ፍርድ ቤት ሲቀርቡ እያንዳንዳቸው የታከሰውን ሾፌር መግደላቸውን በማመን ቃላቸውን ሰጡ። ግን ሾፌሩ የተመታው

በአንድ ጥይት ብቻ ነበር። በፍርድ ቤት ያሳዩት ሥነ ምግባር ኢሥረኞችን በሙሉ ስሜታቸውን በሐዘን መስጠታል።

ማቼሬ ወደ እኛ ቀረብ አለና የልጃገረድ ድምፅ በመሰለ አነጋገር የሲጃሬ ማቀጣጠያ ጠየቀን። አራት ሲጃሬዎችና አንድ ሣጥን ከብሬት በስጦታ መልክ ወረወርኩለት። ከመሸኮርመም ፈገግታ ጋር አመሰግነን። እኛም አሰናበትነው።

ከሎሲዎ በድንገት፣ «ፓፒ ድነናል። ያን ዐረብ እኛ እንደ ፈለግን አዘውትሮ ወደዚህ መምጣት የሚችልበትን ዘዴ ዐወቅኩ፤ እጃችን ውስጥ ገብቷል» አለ።

«አንዴት አስብክ?»

«ቀላል ነው። ማቼሬና ዐረቡ የጠበቀ ግንኙነት እንዳላቸው አያጠራጥርም። ልጁ ማድረግ ያለበት እንዳልታይ አፈራለሁ እያለ ልክ እኛ በምንፈልግበት ሰዓት ዐረቡ እንዲመጣ ማመቻቸት ብቻ ነው።»

«አስኪ እንሞክረው።»

ማቼሬ ዘንድ ስሔድ እንደገና በሌላ የመሸኮርመም ፈገግታ ተቀበለኝ። የመጀመሪያው ፈገግታ ስሜቴን ቀስቅሶታል ብሎ ገምቷል። በቀጥታ እንደዚህ አልኩት። «አንድ ጊዜ ላነጋግርህ አፈልጋለሁ። ወደ መጸዳጃ ቤት እንድትመጣ» ተያይዘን እንደሔድን እንዲህ አልኩት። «አሁን የምነግርህን አንዷን ቃል ለሌላ ሰው ብትተነፍስ ሟች ሰው ነህ። እንደዚህ ነው . . . » ስል ዕቅዳችንን በዝርዝር ነገርኩትና ምን ያህል ገንዘብ እንደሚጠይቅ፤ ወይም ከእኛ ጋር ማምለጥ የሚፈልግ ከሆነ ጠየቅኩት።

«ከእናንተ ጋር ማምለጥ አፈልጋለሁ።»

ተሰማማን። ለዚህም እጅ ለእጅ ተጨባበጥን። ለመተኛት ሔደ፤ ከሎሲዎ ጋር ትንሽ ቃላት ከተለዋወጥን በኋላ እኔም ተኛሁ። በሚቀጥለው ሌሊት በሰምንት ሰዓት ማቼሬ ከመስኮቱ አጠገብ ተቀመጠ። ዓረቡ መጠራት አላስፈለገውም። በገዛ ራሱ መጣና ድምፃቸውን ዝቅ በማድረግ አወሩ። በዐሥር ሰዓት ማቼሬ ወደ አልጋው ሔደ። አስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ አንድ ዐይናችንን እንዳጮለቅን በአልጋችን ውስጥ ቆየን። ዓረቡ ወደ ክፍል ገብቶ ሁለት ጊዜ ሲፈትሽ፤ አንድ ሰው ሞቶ አገኘ። መዝጊያውን ቆረቆረና ወዲያውኑ ሁለት ቃሬዛ ተሸካሚዎች መጥተው አስከሬኑን ወሰዱ። አስከሬኖች ጠቃሚነታቸው ከሌሊቱ በማንኛውም ሰዓት ዓረቡ እንደልቡ ወጣ ገባ እንዲል ማስቻላቸው ነው። የእኛን ምክር በመከተል ማቼሬ በሚቀጥለው ሌሊት በአምስት ሰዓት አንድ ቀጠሮ ሰጠው። ቁልፍ ያገፍም ዓረብ በቀጠሮው ሰዓት ከተፍ አለና በልጁ አልጋ በኩል ሲያልፍ ሊቀሰቅሰው አግሮቹን ሳብ አድርጎ አለፈ። ማቼሬ ተከተለው። ከዐሥራ አምስት ደቂቃ በኋላ ቁልፍ ያገፍ ተመለሰና በቀጥታ ወደ መዝጊያው ሔደ ወጣ። በዚያው ወቅት ማቼሬም ምንም ሳይናገር ወደ አልጋው ተመልሶ ሔደ።

በሚቀጥለው ምሽት እንደዚህ ሆነ። ግን ውድቅት ሌሊት ላይ ነበር። ማንኛውም ነገር የሚከናወነው ልክ እንደ ሕልም ይመስል ነበር። በማንኛውም ጊዜ ልጁ ከጠየቀው ዓረቡ ይመጣል።

ኅዳር 27/1933 ከሰዓት በኋላ ዐሥር ሰዓት ላይ ሁለቱን የአልጋ እግሮች ለመፈንከቻ አዘጋጅቼ፤ ከሲያራ የሚደርሰኝን ቃል አጠባበቅ ጀመር። ጤና ረዳቱ ቻታል መጣ። ግን እንደም ማስታወሻ አልያዘም። ያለው፤ «ኢየሱስ በተጠቀሰው ቦታ እየጠበቃችሁ ነው። መልካም ዕድል ብዬ እንድንግራችሁ ፍራንሷ ሲያራ ልኮኛል» ብቻ ነበር። ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ላይ ማቼሬ ለዐረቡ «ከግማሽ ሌሊት በኋላ እንድትመጣ» አለው።

ዐረቡም እንደተባለው አደርጋለሁ አለ። ልክ ግማሽ ሌሊት ሲሆን ተዘጋጅተን ነበር። ዐረቡ ስድስት ሰዓት ከፋብ ላይ መጣ። ማቼሬም ተከተለው። የአልጋየን እግር ላወልቅ በሚወድቅበት ወቅት እንድ ድምፅ አሰማብኝ። ከሎሲዎ ግን ምንም ድምፅ አልነበረውም። እኔ መዝጊያውን ተከልዬ ልቆምና ከሎሲዎ ደግሞ የዐረቡን ስሜት ለመሳብ በቀጥታ ወደ እርሱ ሲሔድ ነበር። ከሐያ ደቂቃ ቆይታ በኋላ ማንኛውም ነገር በጣም እየተቀላጠፈ ሔደ። ዐረቡ ከመጸዳጃ ቤት ሲወጣ ከሎሲዎን በማየቱ ደነቀውና፤ «በዚያ ሌሊት በከፍሉ መካከል ምን እያደረግክ ነው? ወደ አልጋህ ተመለስ» አለው።

ከዚያም ጭንቅላቱ ላይ አፈህታብትና ምንም ድምፅ ሳያሰማ ተፈነገለ። ቶሎ ብዩ ጫማዎቼንና ልብሶቼን አጠለቅኩ። ወደ አልጋ ሥር ጎተትነውና ሙሉ በሙሉ ወደ ውስጥ ከመግፋታችን በፊት ማጅራቱ ላይ እንድ ሌላ ምት ደገምኩት። አሁን ያለጥርጥር ሕሊናውን ስቷል።

በከፍሉ ውስጥ ካሉት ሰዎች ማንም የተንቀሳቀሰ የለም። ማቼሬና ከሎሲዎ የሆሰፒታል ፒጃማቸውን እንደለበሱ ተከትለውኝ በቀጥታ ወደ መዝጊያው አመራሁ። ስቆረቁር ዘበኛው ከፈተ። የአልጋውን ብረት አምዘዝግኩና በቀጥታ ጭንቅላቱን ነረትኩት። ከእኛ ፊት ለፊት ያለው ሌላ ዘበኛ ካርባይኑን ጣለው። ተኝቶ መሆን አሰበት። እንቅስቃሴ ከማድረጉ በፊት እርሱንም ነረትኩት። ከእኔዎቹ ማንም ድምፅ ያሰማ የለም። የከሎሲዎ ግን በወለሉ ላይ ከመዘርጋቱ በፊት «አህ!» አለ። የእኔ ሁለቱ ዘበኞች ገና በወንበሮቻቸው ላይ ሲሆኑ፤ ሦስተኛው ግርር እንዳለ ተዘርግቶ ነበር። ትንፋሻችንን ሞጥ አድርገን ይዘናል። በእኛ ግምት «አህ» የምትለዋ የዘበኛው የመጨረሻ ድምፅ በመላው ዓለም ተሰምታብናለች። በእርግጥ በቂ ጩኸት ነበር። ይሁንና ማንም አልተንቀሳቀሰም። መጀመሪያ ከሎሲዎ፤ በመካከል ልጁ፤ እኔ ከኋላ ሆነን የሦስቱንም ካርባይኖች አካላትና እንደተጋደሙ ትተናቸው ሔደን። የደበዘዘ መብራት ባለበት ደረጃ ቁልቁል ሽመጠጥን። ከሎሲዎ የአልጋውን እግር ወደ ኋላ ጥሎት ነበር። የእኔን ጠመንጃ

በቀኙ፤ የአልጋውን አግር በግራ እጄ ይገዝባለሁ። ከደረጃው በታች ምንም ነገር የለም። አካባቢያችን በሌሊቱ ድቅድቅ ጨለማ የተዋጠ ነበር። ከወንዙ ቀጥሎ ያለውን ግንብ ለማግኘት አተኩረን መመልከት ነበረብን። የቻልነውን ያህል በከፍተኛ ፍጥነት እንራመዳለን። አንድ ጊዜ ወደ ግንቡ ከደረስኩ በኋላ በእጆቼ በመደገፍ የቁም ዕረፍት አደረግኩ። ከሎሲዎ ወደ ላይ ተንጠለጠለና በግንቡ ላይ ተንፈራጥጦ ማቼሬን፤ ከዚያም እኔን ጎትቶ አወጣን። በሌላው በኩል ተንሸራተትን ወረድን። ከሎሲዎ አንድ ጉድጓድ ውስጥ ስለገባ እግሩን ተሰበረ። ማቼሬና እኔ ያለችግር ዘለልን። ከመዝለላችን በፊት ጠመንጃዎቹን ጥለናቸው ስለነበር፤ ያለችግር በእግራችን ቆምን። ከሎሲዎ ግን አቆማለሁ ብሎ ቢጥራ አልቻለም። ጉልበቴን ተሰብሬአለሁ አለን። ማቼሬን ከከሎሲዎ ጋር ተውኩና በእጄ እየዳበስኩ ወደ ግንቡ ማዕዘን አቅጣጫ መሮጥ ያዘኩ። በጣም ጨለማ ከመሆኑ የተነሣ ወደ ግንቡ መጨረሻ መድረሴን ስላላወቅኩ፤ በፊቴ ጧ ብዬ ወደቅኩ። ከወንዙ በታች አንድ ድምፅ ሰማሁ።

«አንተ ነህ?»

«አዎ፤ ኢዮአስ ነህ?»

«አዎ»

አንድ ከብሪት ለኮሰ። ወንዙ ውስጥ ገባሁና እያንበጫረቅኩ እርሱ ወደሚገኝበት አመራሁ። ሁለት ሰዎች ነበሩ።

«መጀመሪያ አንተ ግባ፤ ማንኛው ነህ?»

«ፓፒየ»

«አሺ»

«ኢዮአስ፤ ወደ ላይ ተመልሰን መሔድ ሊኖርብን ነው። ከግንቡ ላይ እዘላለሁ ሲል ጓደኛዬ ቅልጥሙን ተሰብሯል።»

«እንግዲህ ይህን መቅዘፊያ ውሰድና ቅዘፍ።» ሦስቱንም መቅዘፊያዎች ወደ ውሃው አጠለቅንና በመቅዘፍ በእኛና በጓደኞቹ መካከል ያለውን የአንድ መቶ ያርድ ርቀት ጀልባዋ በፍጥነት አጠናቀቀች። ምንም ነገር ካለማየታችን የተነሣ እናገኛቸዋለን ብዬ ከገመትኩበት አካባቢ ስደርስ

«ከሎሲዎ!» ብዬ ተጣራሁ።

«ሰለ ከርስቶስ አትናገር። ሌንፍሌ፤ የሲጃራ ማቀጣጠያህን ተጠቀም» አለ ኢዮአስ። ትንሽ በልጭታ ቦግ ሲል እነ ከሎሲዎ አዩን። ከሎሲዎ በጥርሶቹ መካከል አንድ ፋጨት አሰማ። ልክ እንደ አባባ ፋጨት ጥርት ብሎ የሚሰማ የሊዮን ቀበሌ ፋጨት ነበረ። አስከምንቀራረብ ድረስ ማድጨቱን ቀጠለ። ሌንፍሌ ወጣና የከሎሲዎን ከንድ ደግፎ ወደ ጀልባው አመጣው። ከዚያም ማቼሬ ተንጠለጠለ፤ በመጨረሻ ሌንፍሌ

ወጣ። አምስት ነበርን፤ ስለሆነም ውሃው ወደ ጀልባዋ አፍ ጠርዝ ሊደርስ የቀረው ጥቂት ነበር።

«ያለ አንድ ማስጠንቀቂያ ማንም ሰው እንዳይነቃነቅ። ፓፒዮ መቅዘፍህን አቁም። መቅዘፈያውን በጉልበቶችህ አግድም አስቀምጥ። እንሒድ ሌንፍሌ!» አለ ኢዮአስ።

በማዕበሉ እየተረዳች ጀልባዋ ወደ ጨለማው ውስጥ ጠለቀች። የአንድ ማይል ሲሶ በወንዙ ቁልቁል አንደወረድን የጠባይ ማረሚያውን ከልል አለፍን። ወደ ወንዙ መካከል እንደገባን፤ ማዕበሉ በማይታመን ፍጥነት ተሸከሞን ነጎደ። ሌንፍሌ መቅዘፈያውን አቁሞ ነበር። ኢዮአስ ደግሞ፤ መቅዘፍ ሳይሆን የመቅዘፈያውን እጅታ ከጭኑ ጋር ጥብቅ አድርጎ በመያዝ የጀልባዋን አቅጣጫ ለመቆጣጠር ይጥራል።

ከዚያም ኢዮአስ እንደዚህ አለ። «አሁን ሲጋራ ማጨስ እንችላለን። እንደማስበው ሁሉም ነገር የተሳካ ይመስለኛል። እርግጠኞች ናችሁ ምንም ሰው አልገደላችሁም?»

«አይመስለኝም።»

«እግዚአብሔር ይይልህ ኢዮአስ! ያታለልከኝ አንተ ነህ!» አለ ሌንፍሌ። «አንተ ያልከው ቀላል ማምለጥ ነበር። አሁን እንዳየሁት ግን የሕመማን ሩጫ ነው።»

«ትከክል ነው፤ ሕመማን አሥረኞች ናቸው። አልነገርኩህም ሌንፍሌ፤ ምክንያቱም አትረዳኝም ነበር፤ አኔም አንድ ሌላ ሰው ማግኘት ነበረብኝ። ተዝናና። ከተያዝን ኃላፊነቱን በሙሉ አኔ አወሰዳለሁ።»

«እንዳልከው ይሁን ኢዮአስ። አንድ መቶ ፍራንክ ከፍለኸኛል ብየ አንድ ሰው ቢገደል ወይም ቢቆስል አንገቴን ለአደጋ ልሰጥ አልፈልግም።»

«ሌንፍሌ፤ ለሁለታችሁም አንድ ሺ ፍራንክ በተጨማሪ አበረከትላችኋለሁ» አልኩ።

«እንግዲያስ ደህና ነው ጓዴ። ማሰብህም ተገቢ ነው። እናመሰግናለን። መንደሩ ውስጥ በረታብ መሞታችን ነው። ወህኒ ቤት ከመሆን ይልቅ የሚብሰው ነጻ መውጣቱ ነው። በወህኒ ቤት ውስጥ ሌላው ቢቀር በየቀኑ ምግብና ልብስ ታገኛለህ።»

«ብዙ ተጎድተሃል እንዴ ጓዴ?» ሲል ኢዮአስ ከሎሲዎን ጠየቀው።

«አስከዚህ ከባድ አይደለም። ግን በሰባራው ቅልጥሜ እንዴት አድርጌ ልሔድ ነው ፓፒዮ?» አለ ከሎሲዎ።

«እስኪ እናያለን። ወዴት ነው የምንሔደው ኢዮአስ?»

«ለወንዙ ጫፍ ዐሥራ ሁለት ማይል ሲቀረን፤ ከምትገነጠል አንዲት ጠባብ ጅረት ውስጥ እሸሸጋችኋለሁ። ዘበኞቹና ሰው አዳኞቹ ፍለጋቸውን ተስፋ ቆርጠው

አሰኪተውት ድረስ እዚያ ስምንት ቀን ያህል ትቆያላችሁ። በዛሬው ሌሊት በማርኒ ወንዝ ወርዳችሁ ወደ ባህር ዘልቃችኋል ብለው ሊያስቡ ይችላሉ። አዳኞቹ የሚጠቀሙባቸው ጀልባዎች ሞተር አልባ ናቸው። ምናልባት በአካባቢው ስለሚቀርቡ እሳት ማንደድ፣ መነጋገርና መሳል አደገኛ ይሆናል። ዘበኞቹ የሚጠቀሙበት ባለሞተር ጀልባ ግን በጣም ትልቅ ከመሆኑ የተነሣ ወደ ጅረቷ ዘልቆ መቃናት ስለማይችል የሚሯሯጡት በመሬት ነው።»

ሌሊቱም ወገግ አለ። ከረጅም ፍለጋ በኋላ በመጨረሻ ኢየሱስ ብቻ ከሚያውቃት የመሸሸጊያ ሥፍራ ስንደርስ፣ ከጧቱ አንድ ሰዓት ሊሆን ተቃርቦ ነበር። ሙሉ በሙሉ ጫካ ውስጥ ነበርን። አጫጭር የሆኑትን ቁጥጭዎች ጀልባዋ እያስተኛቻቸው ካለፍን በኋላ፣ እንደገና ቀጥ ብለው ይቆሙና አንድ ወፍራም መጋረጃ ይሆናሉ። አንድ ጀልባ የሚያንሳፍፍ በቂ ውሃ እዚህ አለ ብሎ ለማወቅ ጠንቋይ መሆንን ይጠይቃል። ወደ በሽሎዋ ገባን። ከዚያም መንገዳችንን የዘጉብንን ቅርንጫፎች በመመንጠር ወደ ጫካዎቹ ውስጥ ሰርገን ለመግባት ከአንድ ሰዓት በላይ አጠፋን። ድንገት አንድ ቦይ የመሰለ ቦታ ውስጥ ገባንና ቆምን። የበሽሎው ዳር ንጹሐና አረንጓዴ ሆኖ የዛፎቹ ቅጠሎች በጣም ሰፋፊ ስለሆኑ፣ ከውፍረታቸውም የተነሣ የፀሐይዋን ብርሃን እያስተላልፉም ነበር። በዚህ ማራኪ አረንጓዴ አጎበር ሥር ፍጹም ሰምተናቸው የማናውቅ በሺህ የሚቆጥሩ አራዊት ይኖራሉ። «ስምንት ቀን የምትቆዩት እዚህ ነው። በሰባተኛው ቀን ተመልሼ ስንቃችሁን አመጣላችኋለሁ» አለ ኢየሱስ። ጥቅጥቅ ያለውን ጫካ ገላጠፍ ስድስት ጫማ ርዝመት ያላት አንዲት ትንሽ ጀልባ ከሁለት መቅዘፊያዎች ጋር ጎትቶ አወጣ። ማዕበል ሲነሣ ወደ ቅዱስ ላውረን መልሳ የምትወስደው ጀልባ ይህች ነበረች።

ጅረቷ ዳር ተዘርግቶ ለነበረው ከሎሲዎ አንድ ነገር ማድረግ የሚቻለው አሁን ነበር። የለበሰውም ፒጃማውን ብቻ ስለሆነ ባቶቹ ራቁታቸውን ናቸው። ለማጀያ የሚያገለግሉን ደረቅ ቅርንጫፎች በቆንጨራችን ቆረጥንና ሰነጣጠቅን። ሌንና አግሩን ሲሰብሉት ከሎሲዎ በከባድ ላብ ተዘፈቀ። ድንገት ከሎሲዎ፣ «አቁሞ! አሁን ማይመኝ በመጠኑ ነው። አጥንቱ ከበታው መግባት አለበት» አለ። ስንጥሮቹን አሰናዳንና ጀልባው ውስጥ ባገኘነው አዲስ የቃጫ ገመድ አሠርናቸው፣ ሥቃዩ በረደለት። ቀደም ሲል ኢየሱስ ለአኛ ያዘጋጃቸው አራት ሸሚዞች፣ አራት ሱሪዎችና አራት የሱፍ ሹራቦች ይዘ ነበር። ማቼሬና ከሎሲዎ ለበሷቸው። እኔ የዓረቡን ልብሶች እንደ ለበስኩ ቆየሁ። ትንሽ ፋም ጠጣን። ከተነሣን ጀምሮ ሁለተኛው ጠርሙስ መሆኑ ነበር። ሞቅ አደረገን። ከፋኛ በቢንቢዎች በመነደፋችን አንድ ፓኬት ትምባሆ ለመሠዋት ተገደድን። ውሃ ከተሞለ ጠርሙስ ውስጥ ዘፈዘፍንና ፊታችንን፣ እጆቻችንና እግሮቻችንን ለቀለቅናቸው። ስርሥሮ

ከሚገባው እርጥበት የሱፍ ሹራቦቹ መቀት ጠበቀን።

«መሔዳችን ነውኮ። ቃል የገባህልንን አንድ ሺ ፍራንክ አታመጣም?» አለ ሌንፍሌ።

ለትንሽ ጊዜ ገለል አልኩና አንድ ባለ አንድ ሺ ፍራንክ አዲስ ኖት ይገፍ ተመለስኩ።

«ደህና ሁኑ። ለስምንት ቀን ከዚህ እንዳትንቀሳቀሱ፤ በሰባተኛው እንመለሳለን። በስምንተኛው ወደ ባሕር ትወጣላችሁ። በምትቆዩበት ጊዜ የነፋስ ሽራችሁን፤ የአቅጣጫ ማስተካከያ መሣሪያችሁን በመጠገን ጀልባዋን አዘጋጁ። ከበስተኋላ ያለውን የጀልባዋን መሪ አስተካክላችሁ፤ ማንኛውንም ነገር በቦታው አስቀምጡ። ከዐሥር ቀን በኋላ ካልመጣን ታስረናል ማለት ነው። እነዚያን ዘበኞች ማጥቃታችሁ ብዙ ችግር ማስከተሉ አይቀርም።»

ከዚያም ከሎሲዎ ካርባይትን በግንቡ ሥር እንዳልተወው ነገረን። ከግንቡ ላይ ሆኖ ሲወረወረው ወንዙ ቅርብ መሆኑን በዚያ ወቅት ባለማስተዋሉ ነው እንጂ ወደ ውሃው ውስጥ መውደቅ አለበት። አዳኞቹ መሣሪያ ታጥቀናል ብለው ስለሚያስቡ አለመገኘቱ ጥሩ ነው አለ ኢዮአስ። አሁን ትንሽ መዝናናት እንችላለን። የሚይዙት ሽጉጥና ገጀራ ብቻ ስለሆነ፤ እኛም መሣሪያ እንዳለን ከጠረጠሩ እኛን ለማድን መንገዳቸውን አሳብረው አይወጡም። ይሁንና በአጋጣሚ ከተገኘን ጀልባዋን ትተን ደረቅ መሬት አስከናገኝ ድረስ ጅረቷን ተከትለን ሽቅብ መውጣት ይኖርብናል። ከዚያም የሰሜንን አቅጣጫ እየጠበቅን በኮምፓስ በመመራት መሔድ አለብን። ከሁለት ወይም ከሦስት ቀናት በኋላ ቫርቪን ተብላ ከምትጠራው ካምፕ ለመቋረስ ጥሩ ረድል ይኖረናል። አንድ ጊዜ እዚያ ከደረስን ለአንድ ሰው ጉርሻ ሰጥተን የት እንዳለን ለኢዮአስ እንዲነግርልን ማድረግ ነው።

ሁለቱ ሽማግሌ ተባባሪዎቻችን ሔዱ። ከትንሽ ደቂቃ በኋላ ጀልባቸው ተሠወረች። ምንም ነገር ማየትና መስማት አልቻልንም። የቀኑ ብርሃን ጫካውን ሰርጎ የሚገባው በጣም ልዩ በሆነ መንገድ ነበር። በላዩ ላይ ፀሐይ የምታርፍበትና ጨረሯ ግን ተጣርቶ የማይወርድበት አንድ ጃንጥላ ውስጥ ያለን ይመስል ነበር። መሞቅ ጀመረ። ማቼሬ፤ ከሎሲዎና እኔ ብቻችንን ቀረን። እየተያየንም እንሣሣቅ ጀመረ። ጥቂት ቅሬታ ቢኖረን በከሎሲዎ ቅልጥም መሰበር ነበር። ግን ዙሪያውን በታሠረለት እንጨት ምክንያት ደህና ነኝ አለ። ቡና ብናፈላለት የሚሻለው መሆኑን ነገረን። ወዲያው እዘጋጅንለት። አሳት አነደድንና እያንዳንዳችን በወየበ ስኳር የጣፈጠ ጥቁር ቡና ጠጣን። የሚያረካ ነበር። ካለፈው ሌሊት ጀምሮ ኃይላችንን በብዛት አባከንን ስለነበር፤ ጓዛችንን ለመመርመርም ሆነ ጀልባዋን ለመፈተሽ አቅም አላገኘሁም። ያ በኋላ ሊደርስ ይችላል።

ቁም ነገሩ ነፃ፣ ነፃ፣ ነፃ መሆናችን ነበር። ወደ ቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት የደረስነው ልክ ከሠላሳ ሰባት ቀን በፊት ነበር። ማምለጡ ከተሳካ የዕድሜ ልክ እሥራት ቅጣት ርጭም ረጅም ላይሆነ ነው። «ከቡር ፕሬዚዳንት፣ ፈረንሳይ ውስጥ የዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራት ማከተሚያው እስከ መቼ ይሆን?» አልኩና በሣቅ ፈነዳሁ። እንደኔ የዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራት የተፈረደበት ማቼሬም እንደዚሁ ቀጠለ። «አሁን አትንጫጩ። ኮሎምቢያ ገና ሩቅ ስለሆነ ይህች ጀልባ እስከዚህም ለባሕር ጉዞ ዋጋ ያላት አትመስለኝም» አለ ከሎሲዎ።

አልመለስኩለትም፣ ምክንያቱም ይህች ጀልባ ወደ አስተማማኙ ግባችን እንደምታደርስን እስከ መጨረሻዋ ደቂቃ ድረስ አምኜ ስለነበር ነው። ተሳስቼ እነደነበር ስረዳ ግን፣ ጓደኞቼን አሸብራለሁ በሚል ሥጋት ምንም ነገር ለማለት አልደፈርኩም። እንደዚሁም ኢዮአስ በሚገባ የተስተካከለች ናት ብሎ አሰካሰበና በተለይም ለማምለጥ የሚጠቀሙባቸው ጀልባዎች ምን ዓይነት እንደሆኑ እኔም አሰካላወቅኩ ድረስ የምፈልገውን ዓይነት እንዲሠራልኝ መመሪያ ለመስጠት አልችልም ነበር።

የመጀመሪያውን ቀን ያጠፋነው በማውራትና ከዚህ ምኑም የማይታወቅ ጫካ ጋር በመለማመድ ነበር። ዝንጀሮዎችና ትናንሽ የሽኮኮ ዝርያዎች ከጭንቅላታችን በላይ ትንግርታዊ አክሮባት ይሠራሉ። አንድ የዱር አሳማዎች መንጋ ወደ ጅረቱ ለመታጠብና ለመጠጣት መጣ። ቢያንስ ሁለት ሺህ መሆን አለባቸው። ከዚያም ወደ ውሃው ውስጥ በመግባት የተንጠለጠሉትን ሐረጎች እየበጣጠሱ ይዋኙ ጀመር። ከወዴት እንደ መጣች እግዚአብሔር ይወቅላትና አንዲት አዞ ከተፍ ብላ ከእነርሱ ውስጥ የአንዷን እግር ያዘች። ዓሣማዋ፣ ሌሎቹ ዓሣማዎች በአዞዋ ላይ እየተንጠላጠሉ ግዙፍ የሆነ አፏን ዳርና ዳር በመንከስ ይታገሏት ጀመር። አዞዋ በየጊዜው ጅራቷን ባወናጩፈች ቁጥር አንድ ዓሣማ አየር ላይ ይሸቀነጠራል። ከእነርሱ ውስጥ አንዷ ሞተችና ሆዷን ወደ ሰማይ ገልብጣ ተንሣፈፈች። ወዲያውኑ ጓደኞቿ እርሷን ለመብላት ተሰበሰቡ። ጅረቱን ደም አጥለቅልቆት ነበር። አዞዋ ወደ ውሃው ጠልቃ እስከትጠፋ ድረስ ትዕይንቱ ሐያ ደቂቃ ፈጀ። ዳግመኛ ፈጽሞ አላየናትም።

ጭልጥ ያለ እንቅልፍ ወስዶን አደርን። ጧት ቡና አፍልተን ከጠጣን በኋላ ሹራቤን አውልቄ ጀልባው ውስጥ ባገኘሁት አንድ ትልቅ የማርሴይ ሳሙና አጠብኩ። ማቼሬ በራሴው ጩቤ ጉንጩን እየቆራረጠ ጺሜን ላጫኝ። ቀጥሎ ከሎሲዎንን ላጫው። ማቼሬ ራሱ ግን ጺም አልነበረውም። ሹራቤን ለመልበስ ብድግ ሳደርግ፣ የጥቁር ሐምራዊ የሆነ አንድ ግዙፍ ሽረሪት ከላዩ ላይ ዱብ አለ። ጫፎቻቸው ትናንሽ የፕላቲኒየም ኳሶች በመሰሉ ቀጫጭንና በጣም ረጅም ጸጉሮች የተሸፈነ ነበር። ቢያንስ አንድ ፓውንድ የሚመዝን መሆን አለበት። ቀፈፈኝና ጨፈለኩት። የውሃውን በርሜል

ጨምሮ ማንኛውንም ነገር ከጀልባው ውስጥ አራገፍን። ውሃው የወይን ጠጅ መስሎ ነበር። እንዳይበላሽ በማለት ኢዮአስ ብዙ ፐርማንጋኔት ጨምሮበት መሆን አለበት። የከብሪት እንጨቶችና አንድ መጫሪያ ጥብቅ ብለው በተዘጉ ጠርመሶች ውስጥ አገኘን። ከምጋሱ ከልጅ መጫወቻ አሻንጉሊት የማይሻል ነበር። የጀልባው ምሰሶ ከፍታ ሁለት ያርድ ተኩል በቻ እሰከሆነ ድረስ፤ የዱቄት ከረጢቶቹን በአግድመት አቅጣጫ በማድረግ ለማጠናከር ያህል የከፈፉን ዙሪያ በገመድ ሰፋነው። ሦስት ማዕዘን የሆነች አንዲት ትንሽ የአቅጣጫ ማስተካከያ ቢጤ መሣሪያ ሠራሁ። የነፋስ አቅጣጫ ለመከተል ትረዳናለች።

ምሰሶውን ለመትከል በምንዘጋጅበት ወቅት የጀልባው ሥር ጠንካራ አለመሆኑንም ተመልክትኩ። የም ነሶው መትከያ ጉድጓድ በጠቅላላው ተበልቶ ነበር። መሪውን ይደግፈው በነበረው እርፍ ውስጥ ቪቲዎቹን ለማሰር ሳስገባ እንጨቱ አንደቅቤ የቦከቦከ ሰለነበር በቀጥታ ወደ ውስጥ ጠለቀ። ጀልባዋ የበሰለበሰች ነበረች። ያ የውሻ ልጅ ኢዮአስ ወደ ሞታችን ልኮናል። ይህን ከእነርሱ ለመሸሸግ መብት ስለማይኖረኝ፤ ሌሎቹም እንዲመለከቱት አደረግሁ። ምን ማድረግ ይሻለናል? ኢዮአስ ሲመለስ አንድ የተሻለች ጀልባ እንዲፈልግ እንጠይቃለን። መሣሪያውን እንግፈፈውና፤ ከዚያም እኔ ገጀራና ጩቤ ታጥቄ ሌላ ጀልባ ለመፈለግ ከእርሱ ጋር ወደ መንደሩ እንሒዳለን። ራሴን ለትልቅ አደጋ ማጋለጥ መሆኑ ይሰማኛል። ያም ሆኖ በዚያች የሬሳ ሣጥን ውስጥ ወደባሕር ከመግባት የከፋ አይሆንም። በቂ ምግብ የሚሆነን ማለት አንድ ትልቅ ጠርመራ ዘይትና፤ አንድ ሣጥን ዱቄት ነበረን። በዚህም ረጅም ጉዞ ለመሸፈን እንችላለን። በተረፈ ግን፤ በዛሬው ጧት አንድ እንግዳ ትርዒት ተመለከትን። ግራጫ ፊት ያላቸው የዝንጀሮ መንጋዎች ጸጉራማ ከሆኑ ጥቁር ፊት ካላቸው ዝንጀሮዎች ጋር ጦርነት ገጠመ። ጦርነቱ በመፋፋም ላይ እንዳለ ማቼሬ ጭንቅላቱን አንድ ዝንጣይ ቅርንጫፍ ስለመታው የትልቅ ፍሬ ያህል አብጦ ነበር።

እዚህ ከመጣን አምስት ቀንና አራት ሌሊት ሆነን። ዛሬ ማታ ዶፍ የሆነ ዝናም ጣለ። በጫካ የመዝ ቅጠሎች አንድ መጠለያ ሠራን። እንደ ቫርኒኝ በሚያመለጩበት ቅጠሎች ላይ ውሃው ወዲያው እየተንኳለለ ስለሚወርድ ከአግሮቻችን በስተቀር ደረቅ ነበርን። ጧት ቡናየን በመጠጣት ላይ እንዳለሁ፤ ኢዮአስ ምን ዓይነት ተንኮለኛ እንደነበር አሰብኩ። ይህችን የበሰበሰች ጀልባ በመስጠት በሞኝነታችን ተጠቀመብን! ለአምስተ መቶ ወይም ለአንድ ሺ ፍራንክ ሲል ሦስት ሰዎችን ወደ ዕውነተኛ ሞት ይልካል። ሌላ ጀልባ እንዲሰጠን ካደረግን በኋላ እርሱን ካልገደልኩ መቸውንም ይገርመኛል።

ትንሿን ዓለማችንን የአሞራዎች ጩኸት አሸበራት። እንደዚህ ለመሰለው የሚሰቀጥጥና ደም የሚያረጋ ጩኸት መንሥዔው ምን እንደሆነ ማቼሬ ገጀራ ይዞ

አንዲፈልግ ነገርኩት። ከአምስት ደቂቃ በኋላ ተመለሰና አንድከተለው ጠራኝ። በግምት አንድ መቶ ሃምሳ ያርድ ርቀት ላይ ካለ ቦታ ስንደርስ፤ ከአንድ ትልቅ አውራ ዶሮ በአጥፍ የሚበልጥ ሽግራ ወይም ዳክዬ የሚመስል በአየር ላይ ተንጠልጥሎ አየሁኝ። በገመድ ሽምቀቆ ቢያዝም፤ ጥፍሮቹ አንድ ቅርንጫፍ ላይ የሙጥኝ ብለው ነበር። ትዕግሥት አስጨራሽ ጩኸቱን ለማቆም በአንድ የገጀራ ውዝግዝግ አንገቱን ቀላሁት። ከብደቱ ቢያንስ ዐሥራ አራት ፓውንድ እንደሚሆን ገመትኩ። ልንበላው ወሰን። ግን ወጥመዱ እዚያ የተቀመጠው በአንድ ሰው መሆኑ ስለማይቀር ከእርሱ ሌላ ተጨማሪ ሕይወት መኖር እንዳለበት ገመትን። ዙሪያውን ለመቃኘት ሔድንና አንድ አስደናቂ ነገር ተመለከትን። ከቅጠሎችና ከሐረጎች የተተበተበ ዐሥራ ሁለት ኢንች ከፍታ ያለው አንድ ወጥመድ አግድም ተዘርግቶ ነበር። አለፍ አለፍ እያሉ በሮች ሲኖሩት፤ በእነርሱም ላይ ማሳሳቻ ጭራሮዎች ተረብርበዋቸው ከመዳብ ሽቦ የተሠሩ ሽምቀቆዎች ተቀምጠዋቸው ነበር። እንደ ገመትኩት ከሆነ አውሬው ወደ ወጥመዱ ውስጥ ሮጦ ከገባ በኋላ መሹለኪያ ለመፈለግ በዚያ ላይ እንዲራመድ ነበር። በሩን ሲያገኝና ወደ ውስጥ ለመግባት ሲጀምረ ሽምቀቆው አግሮቹን ስለሚይዙት አዳኙ መጥቶ እስኪያገኘው ድረስ ወጥመድ ውስጥ የገባው እንስሳም ሆነ ወፍ በአየር ላይ ይንጠለጠላል።

ይህ እንግዲህ ሰላምን የሚያሳጣ ግኝት ነበረ። ወጥመዱ በሚገባ የተሠራና ፍጹም አዲስ ስለሚመስል፤ የመጋለጥ አደጋ ላይ እንደሆንን ተሰማኝ። አሳት ማንደድ የለብንም። ወጥመዶቹን የሚጠብቅ አንድ ዘበኛ ለማቆም ወሰንን። ጀልባዋን በዛፍ ቅርንጫፎች ሥር ደበቅንና ስንቃችንንም በጫካው ውስጥ ሽሽግን።

በሚቀጥለው ቀን አራት ሰዓት ላይ በጥበቃ ተረኝነት ላይ ነበርኩ። ጅግራም ሆነ ሌላ ነገር፤ ያን አሞራ ባለፈው ሌሊት በልተነዋል። መረቁ ግሩም ነበር፤ ሥጋውም ይጥማል። እያንዳንዳችን ሁለት ሣህን ሙሉ በላን። እዚህ በጥበቃ ላይ እንደነበርኩ እያንዳንዳቸው ትላልቅ ቁራጭ ቅጠሎች ወደ አንድ ግዙፍ ኩይሣ የሚያመላልሱ ግዙፍና ጥቋቁር ጉንዳኖች አጋጠሙኝና በአድናቆት ተዋጥኩ። ጉንዳኖቹ ቁመታቸው ከግማሽ ኢንች በላይ ሲሆን፤ የሚቆሙትም በቅልጥሞቻቸው በጣም ቀጥ ብለው ነበር። ቅጠሎቻቸውን ወደሚቆርጡበት አትከልት ተከተልኳቸውና አንድ ሰፊ ድርጅት ይመስል በሥራ ላይ እንዳሉ ተመለከትኩ። በመጀመሪያ ቆራጮቹ ብቅ ይላሉ። መቀረጣጠፍ ካልሆነ በስተቀር ምንም ነገር አይሠሩም። ከእነዚያ የሙዝ ኮባዎች የመሰሉ ሰፋፊ ቅጠሎች ውስጥ እየገቡ በከፍተኛ ፍጥነት በመከርተፍ በሚያስገርም ጥበብ እኩል በሆነ መጠን ይቆራርጡና ወደ መሬት ይጥሏቸዋል። በአጠቃላይ ዘራቸው ተመሳሳይ ሆኖ ግን ትንሽ ለየት ያሉ የጉንዳን ሰልፈኞች ከሥር በኩል ነበሩ። በአገጮቻቸው ጎንና ጎን ቁልቁል የወረደ አንድ ግራጫ መስመር ነበረባቸው። እነዚህ ጉንዳኖች ግማሽ ክብ

ሠርተው ተሸካሚዎቹን ይቆጣጠሩ ነበር። ተሸካሚዎቹ በሰልፍ ሆነው ከቀኝ በኩል ይመጡና ከዚያም ወደ ኩይሳቸው አቅጣጫ በስተግራ በኩል ያመራሉ። መጀመሪያ ከዚያ ይሸከሙና በኋላ በሰልፍ ይገባሉ። ግን አልፎ አልፎ ጭነታቸውን ተሸከመው ወደ ሰልፉ ለመመለስ ከሚያደርጉት ጥድሬያ የተነሣ የትራፊክ መጨናነቅ ነበር። ሆኖም ሠራተኞቹ ጉንዳዮች የተወሰነ ቦታቸውን እንዲይዙ የፖሊስ ጉንዳዮች እየገፉ ተርታ ያስገቧቸዋል። ምን ዐይነት ከባድ ጥፋት ፈጽሞ አንደነበረ ግልጽ ባይሆንልኝም ከሠራተኞቹ ጉንዳዮች አንደኛውን፣ ሁለት የፖሊስ ጉንዳዮች ከሰልፉ ውስጥ ጎትተው አወጡና አንደኛው ጭንቅላቱን በጥሶ ሲጥለው፣ ሌላው ደግሞ ከወገቡ ላይ ሰውነቱን ለሁለት ቆረጠው። ከዚያም ፖሊሶቹ ሁለት ሠራተኛ ጉንዳዮች አቆሙና ቁርጥራጭ ቅጠሎቻቸውን አውርደው በአግርቻቸው ጉድጓድ አስቆፈሯቸው። በመጨረሻም የተገደለው ጉንዳን ሦስት ከፍሎች፣ ማለት ጭንቅላት፣ ደረትና የቀረውም ተጨማሪም ተቀበረና አፈር ለበሰ።

ይህችን ትንሽ ዓለም ተመልከቼ ፖሊሶቹ ቁጥጥራቸውን የሚያከናውኑት እስከ ኩይሳው መጨረሻ ድረስ ይሆናል በማለት በጠቅላላው በአድናቆት ተመስጫ በመከታተል ላይ እያለሁ ነበር አንድ ድምፅ፣ «አንዳትንቀሳቀስ አለበለዚያ ትሞታለህ። ቀኝ ኋላ ዙር» ሲል የሰማሁት። ከወገቡ በላይ ራቁቱን ሆኖ ካኪ ቁምጣ ሱሪ የለበሰና ቀይ ቆዳ ቦት ጫማ ያደረገ፣ ረሽ ጠመንጃ የያዘ አንድ ሰው ቆሞ ነበር። የዐይኖቹ ዙሪያና አፍንጫው ደማቅ ሰማያዊ በሆኑ ውቅራቶች የቸዥነረጎረ፣ በጣም ወፍራም ሆኖ ቁመቱ መጠነኛ፣ ፀሐይ ያበለዘው ራስ በራ ነበር። ግንባሩ መካከል አንድ የትኋን ምሥል ተወቅሯል።

«መሣሪያ ታጥቀሃል?»

«የለኝም።»

«በቻህን ነህ?»

«አይደለሁም።»

«ስንት ናችሁ?»

«ሦስት።»

«ወደ ጓደኞችህ ውሰደኝ።»

«አፈችልም፣ ምክንያቱም ከእነርሱ አንደኛው ካርባይን ስላለው አስተሳሰብህን ከማወቁ በፊት እንድትገደል አልፈልግም።»

«አሃ! እንግዲያውማ ሳትንቀሳቀስ ዝግ ብለህ አውራኝ። ሦስቱ ከሆስፒታል ያመለጣችሁት ናችሁ?»

«አዎ»

«ፓፒያ የሚባለው የትኛው ነው?»

«እኔ ነኝ።»

«መልካም የእናንተ ማምለጥ በመንደሩ ውስጥ ለብጥብጥ ምክንያት ሆኗል! ነፃ ከወጡት አስረኞች ከፊሎቹ አንደገና ወህኒ ቤት ውስጥ ናቸው።» ቀረብ አለና የጠመንጃውን አፈ ሙዝ ወደ መሬት ዘቅዝቆ አጁን አየዘረጋ «ባለውቅራታሙ ብራቶን እኔ ነኝ። ስለ እኔ ሰምተሃል?» አለ።

«አልሰማሁም። ግን ከአዳኞቹ ወገን እንዳልሆንክ ገብቶኛል።»

«ልክ ነህ። አሞራዎች ለመያዝ እዚህ ወጥመድ አስቀምጣለሁ። እናንተ ካልሆናችሁ ድመት አውርዶ በልቶት መሆን አለበት።»

«እኛ ነበርን።»

«ትንሽ ቡና ትፈልጋለህ?» አለና በጀርባው ከተሸከመው ጥቅል አንድ ፔርምስ አወጣና አንድ ጉንጭ ሰጥቶኝ ለራሱም ትንሽ ጠጣ።

«ናና ጓደኞቼን ላገናኝህ» አልኩት

ተከትሎኝ መጣና ከእኛ ጋር ተቀመጠ። ካርባይን በመያዛችን ለቅቄበት ስለነበረው ፍርሃት ሣቀ። «ካርባይን ይዛችሁ ማምለጣችሁን አዳኞቹ ከወጡ ስለማይከታተሏችሁ ነው ያመንኳችሁ» አለ።

ጌያና ውስጥ ለሐያ ዓመታት እንደኖረና ከአምስት ዓመታት በፊት ከአሥር ቤት መለቀቁን ተረከልን። ዕድሜው ዐርባ አምስት ዓመት ነበር። በሞኝነት ፊቱን በውቅራት አሽገነርጉሮት ስለነበር ወደ ፈረንሣይ እመለሳለሁ የሚለውን ሐሳብ እርግፍ አድርጎ ለመተው ተገድዷል። የጫካውን ኑሮ በመውደዱም ውሎው በዚሁ አካባቢ ነበር። የአባብና፣ የአቦ ሸማኔ ቆዳዎች፣ ቢራቢሮዎች መሰብሰብና ከዚያም ይበልጥ እኛ በልተነው የነበረውን ዓይነት አሞራ የመሰሉ ከነነፍሳቸው ይይዝ ነበር። ከሁለት መቶ እስከ ሁለት መቶ ሃምሳ ፍራንክ ይሸጣቸዋል። ልክፈለው ብዩ ሰጠሁት፣ ግን በቁጣ አልቀበልም አለ። ከዚያም ስለ አሞራው ሁኔታ ነገረን። «ይህ የዱር አሞራ ወይም የዶሮ ዘር ሰው ፍጹም አይቶ እንደማያውቅ ግልጽ ነው። ይሁንና አንዱን በምይዝበት ጊዜ ወደ መንደር እወስድና የዶሮ ርቢ ላለው ሰው እሸጠዋለሁ። የእርሱ ዓይነት አሞሮች በጣም ተፈላጊዎች ናቸው። እየውልህ፣ ከንፋን አትሰብርም። ምንም ነገር አታደርገውም። ቀኑ እንደመሸ ብቻ ዶሮዎች ቤት ወስደህ አስቀምጠው። በሚቀጥለው ቀን ጧት መዝጊያውን ከፍተህ ሲካካዎቹና አውራ ዶሮዎቹ ሲወጡ ዶሮዎቹን የሚቆጥር በመምሰል ከፊት ለፊታቸው ቆሞ ታየዋለህ። ከእነርሱ ጋር ኦብሮ በመልቀም በአካባቢው ጫካ ላይና ታች እያለ ለመጠበቅ ይከተላቸዋል። እንደ አንድ ጥሩ የውሻ ዘበኛ ማለት ነው። ምሽት ሲመጣ በዶሮዎቹ ቤት መዝጊያ ይቆምና ይቆጣጠራል። ምናልባት አንድ ወይም ሁለት

ዶሮዎች ቢጎድሉ እንዴት እንደሚያውቅ ራሱን የቻለ ምስጢር ነው። ፍለጋ ይሔዳል። እንዳገኛቸውም፤ ሲካካም ትሁን አውራ ዶሮ ወደ ቤት የመመለሻ ሰዓት መሆኑን ለማስተማር ሲል በሹል ከምቢው አየጠቀጠቀ ወደ ማደሪያቸው ያሰግራቸዋል። አይጠችን፤ አባባችን፤ አይጠመንጠችን፤ ሸረራቶችን ትላትሎችን ይገድላል። እንደዚሁም እንዲት ጭልፊት ሰማይ ላይ ከታየች፤ በዚያው ወቅት አሱ ጭልፊቷን ወደ ሰማይ እንጋጠ እየተመለከተ ዶሮዎቹ እንዲደበቁ ያጣድፋቸዋል። ከዚህም በላይ ፍጹም አይኮበልልም።»

ልክ እንደ ማንኛውም ተራ አውራ ዶሮ ነበረ ይህን ታሪክኛ አሞራ የበላነው።

ኢዮአስ፤ ሌንፍሌና ሠላሳ ያህል ነፃ አሥረኞች በቅዱስ ላውረን ፖሊስ ጣቢያ አሥር ቤት ውስጥ ገብተው ስለእኛ ማምለጥ እየተመረመሩ መሆናቸውን ብሪቶኑ ነገረን። ዓረቡም እንደዚሁ ተባባሪ ይሆናል በሚል ፕሮጣሬ አንድ ክፍል ወስጥ ተዘግቶበት ነበር። ያደነዘዙት ሁለት ምቶች ለጉዳት አላደረሱትም፤ ግን ዘበኞቹ ጭንቅላታቸው በመጠኑ አብጦ ነበር። «እኔ እስረኞችን ለማስመለጥ ተባባሪ እንደማልሆን ሁሉም ሰው ስለሚያውቅ ማንም አያስቸግረኝም» አለና፤ ኢዮአስ ግን መናጢ መሆኑን ነገረን። በበኩሌም ስለ ጀልባዋ ሁኔታ ሳጫውተው ሊያያት ይችላል እንደሆነ ጠየቀኝ።

ሲመለከታት፤ «ያ የውሻ ልጅ! የላካችሁ ወደ ሞት ነበር! ይህች ጀልባ በባሕር ላይ አንድ ሰዓት አትቆይም። የመጀመሪያው ትልቅ ማዕበል ለሁለት ይከፍላታል። ምንም ነገር ይሁን በዚህች ተልካሻ ጀልባ እንዳትሒዱ። ራስን በራስ መግደል ይሆናል» ብሎ ጮኸ።

«ታዲያ ምን እናድርግ?»

«ገንዘብ አላችሁ?»

«አዎ!»

«ምን እንደምታደርጉ እነግራችኋለሁ፤ እንዲያውም እረዳችኋለሁ ማለቱ ይመረጣል። በእርግጥም መረዳት ይገባችኋል። የማደርገውም ያላ ምንም ከፍያ ነው፤ ምክንያቱም አንተና ጓደኞችህ ሲሳካላችሁ ለማየት እፈልጋለሁ። ከሁሉ በፊት፤ የፈለገው ነገር ይሁን ወደ መንደሩ አትሒዱ። አንድ ጥሩ ጀልባ ለማግኘት ወደ ፒገርን ደሴት ማምራት ይኖርባችኋል። በደሴታ ውስጥ ሁለት መቶ ያህል ቆማጦች ይኖራሉ። ሐኪምም ሆነ ሌላ ማንም ጤነኛ ሰው ምንጊዜም ወደዚያ አካባቢ አይሒድም፤ ዘበኞች የሉም። በየጊዜው ጧት በሁለት ሰዓት ለሐያ አራት ሰዓታት የሚበቃ የምግብ ራሽን አንድ ጀልባ ያመጣላቸዋል። የሆስፒታሉ ጤና ረዳትም አንድ ሣጥን መድኃኒት ለሌሎች ሁለት ጤና ረዳቶቹ ያስረከባል። እነርሱም እንደዚሁ ቆማጦች ናቸው። የደሴቷን

ነቀሪዎች የሚያከሙት እነርሱ ብቻ ናቸው። ምን ጊዜም ወደ ደሴቷ የሚሔድ ዘበኛ የለም፤ ሰው አዳኝ የለም፤ ቄስ የለም፤ ማንም ሰው ወደዚያ ዝር አይልም። ቆማጦቹ የሚኖሩት ራሳቸው በሠሯቸው ትናንሽ የሣር ጎጆዎች ውስጥ ሲሆን፤ በሕብረት የሚሰበሰቡበት አንድ የጋራ አዳራሽ አላቸው። የዘወትር ምግባቸውን ለማሟላት ዶሮዎችና ዝዮች ያረባሉ። ከደሴቷ ውጭ ምንም ነገር በግልጽ አይሸጡም። ግን ከቅዱስ ላውረን፤ ከቅዱስ ዮሐንስና በዳች ጊያና አልቢና ውስጥ ከሚገኙ ቻይናውያን ጋ የኮንትሮባንድ ንግድ ያካሂዳሉ። ሁሉም ነፍስ ገዳዮች ናቸው። ብዙውን ጊዜ እርስ በርሳቸው አይገዳደሉም። ይሁንና ከደሴቷ ውጭ ሲሔዱ ብዙ ወንጀሎች ይፈጽሙና ከዚያ በኋላ ለመሰወር ይመለሳሉ። ለዚህ ተልዕኳቸው ከጎረቤት መንደር የሰረቋቸው ጥቂት ጀልባዎች አሏቸው። አስከፊ ወንጀል የሚፈጽሙት ደግሞ ጀልባ ለማግኘት ነው። ከፒጐን ደሴት በሚመጣው ወይም በሚሔደው በማንኛውም ነገር ላይ ዘበኞቹ ይተኩሳሉ። ቆማጦቹም ጀልባዎቻቸው እንዳይታዩ ድንጋይ በመሙላት ማስቀመጥና እንደገና ሲያስፈልጓቸው ጠልቀው በመውረድ ቋጥኞቹን ገልብጠው ጀልባዎቹ ወደ ላይ እንዲንሳፈሩ ማድረግ ነው። ከየትኛውም የፈረንሳይ ክፍልና ከማንኛውም ዓይነት ጎሣ የተውጣጡ ሕዝቦች በደሴቷ ውስጥ ይገኛሉ። ይህች የአናንተ ጀልባ ጥሩነቷ ለማርኒ ወንዝ ብቻ ያውም ጭነት ሳታበዛ ሲሆን ወደ ባሕር ለመውጣት ግን፤ አንድ ሌላ ቫል ያለ መፈለግ አለባቸው። ለዚህም የሚመረጠው ቦታ የፒጐን ደሴት ነው።»

«አዚያ እንዴት እንደርሳለን?»

«እንደዚህ ነው - ወንዙን ወጥተን ደሴቷን ለማየት እስከምንችል ድረስ ከአናንተ ጋር አብሬ እሔዳለሁ። ብቻችሁን ፍጹም ልታገኟት አትችሉም፤ ወይም ልትሳሳቱ ትችሉ ይሆናል። ከወንዙ አፍ ስድሳ ማይል ስለሚሆን ወደ ኋላ መመለስ ይኖርባችኋል። ከቅዱስ ላውረን ባሻገር ሐያ ማይል ይሆናል። ጀልባየን ከአናንተ ጋር እናቆራኛታለን። በተቻለ መጠን እስከትቃረቡ እሸኛችሁና ከዚያ በኋላ በራሴ ጀልባ ሆኜ ወደ ኋላ እመለሳለሁ። ከዚያም ወደ ደሴቷ ታመራላችሁ።»

«ለምን ከእኛ ጋር ወደ ደሴቷ መምጣት አትችልም?»

«አ፤ የእግዚአብሔር ያለህ፤ ወደ ፒጐን ደሴት ከምትመለሰው የአስተዳደሩ ጀልባ የመሸጋገሪያ ድልድይ እግሬን ለማሣረፍ ሞከሬ ነበር። ጠራራ ቀን ስለነበር በዚያ ጊዜ ያየሁት ይሰቀጥጠኛል። ስለዚህ ይቅርታ አድርግልኝና ፓፒዬ፤ በዚያች ደሴት ላይ ዳግመኛ ፍጹም እግሬን አላሣርፍም። ምን እንደሚሰማኝ መሸሸግ ስለማልችል ከምጠቅማቸው ይልቅ ይበልጥ ጉዳት አደርስባችኋለሁ።»

«መቼ እንሔዳለን?»

«ሲመሸ።»

«አሁን ስንት ሰዓት ነው?»

«ዘጠኝ ሰዓት።»

«እሺ። ለትንሽ ጊዜ አተኛለሁ»

«አይሆንም። አትተኛ። ጀልባዋን መጫን ይኖርብሃል።»

«አይሆንም። የምሔደው ጀልባዋ ባዶ እንደሆነች ነው። ከዚያ በኋላ እዚህ ቆይቶ ጓዛችንን ወደሚጠበቀው ከሎሲዎ ተመልሼ አመጣለሁ።»

«አይቻልም። ይህን ቦታ በጠራራ ቀን እንኳ ቢሆን እንደገና በጭራሽ አታገኘውም። በተጨማሪ፣ ምንጊዜም ቢሆን በቀን ወንዙ ላይ አንዳትታይ። አሁንም ገና እየፈለግኩት ነው። ወንዙ አሁንም ገና በጣም አደገኛ ነው።»

ምሽት መጣ። ጀልባውን ለመፈለግ ሔደና ከአኛ ጋር አቆራኘናት። ከሎሲዎ መሪውን ከያዘው ብሪቶን ቀጥሎ፣ ማቼሬ በመካከል፣ እኔ ደግሞ ከፊት በኩል ተቀመጥኩ። ጅረቷን ለመውጣት ችግር ስለነበረብን፣ ወደ ወንዙ አፍ በምንደርስበት ወቅት ጨለማ ጋረደ። የቀይ ቡናማ የሆነች ግዙፍ ፀሐይ ከባሕሩ ባሻገር ትንቀለቀል ነበር። ግርማ ሞገስ ያለው ወንዝ ሐምራዊና ብር የሚመስሉ ጨረሮችን እያፈናጠቀ ባሕሩን ለመገናኘት ሲገሠግሥ ከፊት ለፊት እስከ ዐሥራ ሁለት ማይል ርቀት ግልጽ ሆኖ ማየት ቻልን።

«ማዕበሉ በርዷል። በአንድ ሰዓት ውስጥ ግን እያየለ ስለሚመጣ ወደማሮኒ ለመውጫ እንጠቀምበታለን። በዚህ ዘዴ ያለብዙ ድካም ወደ ደሴቷ እንደርሳለን»
«ወደፊት ግፉ፣ ወደ ወንዙ መካከል እንድንገባ በኃይል ቅዘፉ። ሲጃራ ማጨስ የለም።»
አለ ብሪቶኑ። ወዲያው ጨለመ።

ውሃውን በመቅዘፈያዎቹ እየሰነጣጠቅን ከማዕበሉ ጋር ተፈተለከን። ብሪቶኑና እኔ በተመሳሳይ ቅኝት ስንሰብ ማቼሬም የተቻለውን ይሞክራል። ወደወንዙ መካከል እየገፉን በገባን መጠን የሚነሳው ማዕበልም እየጨመረ መሔዱ ተሰማን። አሁን በፍጥነት እንንሳፈፍ ጀመር። ማዕበሉ እየጠነከረ በሔደ መጠን እኛንም በፍጥነት ይገፋ ነበር። ከሰድስት ሰዓት በኋላ ወደ ደሴቷ በጣም ስለተቃረብን፣ በቀጥታ ወደ አርሷ አመራን። ደሴቷቱ ከሞላ ጎደል በወንዙ መካከል፣ ትንሽ ወደ ቀኝ ሲል የምትገኝ አንዲት ጥቁር ነጥብ ትመስላለች። ዝግ ባለ ድምፅ ብሪቶኑ፣ «ያች ናት» አለ። በጣም ጨለማ ሌሊት ባይሆንም እንኳ ከውሃው በላይ ባለው ጭጋ ምክንያት ከሩቅ ሆኖ እኛን ለማየት አስቸጋሪ ነበር። እየተጠጋን መጣን። የቋጥኞቹ ገመገም ግልጽ ሲሆን፣ ብሪቶኑ ወደ ጀልባው ተዛወረና በፍጥነት ፈትቶ፣ «መልካም ዕድል ልጆቼ!» ሲል ሹክ አለን።

«አናመሰግናለን።»

«ምንም አይደል።»

የፒዝን ደሴት

ብሪቶኑ መሪው ላይ ስለሌለ ጀልባዋ እንዳጋደለች ወደ ደሴቷ አመራች። እንድትዞር ለማድረግ ሞከርኩ፤ ግን አልቻልኩም። ወደ ውሃው ቁልቁል የተንጠለጠሉ ቅጠላቅጠሎች ጥግ እየገፉ ማዕበል ወሰደን። ከድንጋጤ የተነሣ ወደ ኋላ ስቀዝፍ፤ በዚያ ፍጥነት በቅጠሎችና በቅርንጫፎች ፈንታ ከቋጥኞች ላይ ዐርፈን ቢሆን ኖሮ፤ እንከትከታችን ወጥቶ ማንኛውም ነገር ባበቃልን ነበር። ማቼሬ ወደ ውሃው ውስጥ ዘለለና ጀልባዋን ጎትቶ ጥቅጥቅ ካለው ጫካ ሥር አበታት። አንድ ኩባያ ሩም ተከፋፈልንና ሁለቱን ጓደኞቼን ጀልባው ላይ ትቼ፤ ብቻየን አሻቅቤ በውሃው ዳር ተቃናሁ። ጫካዎቹን ወደ ኋላ እየመነጠርኩና መንገድ ላይ ባሉት ቅርንጫፎች ላይ የዱቄት ከረጢት ጨርቅ ትልታየች በማሰር ኮምፓስ እንደያዝኩ መራመዴን ቀጠልሁ። ከፊት ለፊቱ አንዲት ስልምልም ያለች መብራት ከማየቴ ወዲያው ድምፅ ሰማሁ፤ ከዚያም ሦስት የሣር ጎጆዎች ብቅ አሉ። አንዴት መቅረብ እንዳለብኝ እስካላወቅኩ ድረስ ወደፊት እየተንቀሳቀስኩ እነርሱው እንዲያገኙኝ ወሰንኩ። አንድ ሲጋራ አቀጣጠልኩ። መብራቱ ብልጭ እንዳለ አንዲት ትንሽ ውሻ ወደ እኔ እየጮኸች መጣችና ባቴ ላይ ቦጨቆችኝ። ብቻ ቆማጣ እንዳትሆን ብዬ አሰብኩ። ታዲያ ደደብነቴ እንጂ ውሾችን ለካስ ቁምጥና አይዛቸውም ኖሯል!

«ማነው? ... ማነህ ማርሴል ነህ እንዴ?»

«ያመለጥኩ እስረኛ ነኝ።»

«እዚህ ምን ታደርጋለህ? ልትዘርፈን ነው? ከበርቴዎች መሰልንህ እንዴ?»

«አይደለም። እርዳታ እፈልጋለሁ።»

«በነፃ ነው ወይስ በክፍያ?»

«አንዴ ዝም በል እንጅ ላሹዌት!»

ከጎጆዋ ውስጥ አራት ጥላዎች ብቅ አሉ።

«ረጋ እያልክ ተጠጋ ወዳጄ። እርግጠኛ ነኝ ባለካርባይኑ ሰው ነህ። ይዘኸው ከሆነ ከመሬት ላይ አስቀምጠው፤ እኛን የምትፈራበት ምንም ነገር የለም።»

«አዎ፤ እኔ ነኝ። ግን ካርባይኑን አሁን አልያዝኩትም» በመጠኑ ቀረብ አልኩ። አሁን ተጠግቼ ነበር፤ ግን ጨለማ ስለሆነ አቋማቸውን ማጣራት አልቻልኩም። በየዋህነት እጄን ዘረጋሁ። ማንም አልተቀበለኝም። እንደዚህ የመሰለ ሰላምታ እዚህ እንደማይደረግ በጣም ዘግየት ብሎ ገባኝ። ሊበክሉኝ አልፈለጉም።

«ወደ ጎጆዋ እንግባ» አለ ላሹዌት።

ጠረጴዛ ላይ በተቀመጠ አንድ ዘይት ፋኖስ ትንሿ ከፍል ታበራለች።

«ተቀመጥ::»

በአንዲት ዱካ ላይ ተቀመጥኩ:: ላሹዌት ሦስት ተጨማሪ ፋኖሶች አቀጣጠለና አንደኛውን በቀጥታ እኔ ፊት ለፊት ከሚገኘው አንድ ጠረጴዛ ላይ አስቀመጠው:: የኮከነት ዘይቱ ጢስ የሚያንገሸግሽ ሽታ ነበረው:: አምስቱም ቆመው ስለነበር መልካቸውን መለየት አልቻልኩም:: እኔ ግን እነርሱ በፈለጉት ሁኔታ ከፋኖሱ ፊት ለፊት ነበረ የተቀመጥኩት::

ላሹዌትን ዝም በል ብሎ ተናግሮ የነበረው ድምፅ፡ «ላአንጎዌ፣ ወደ ዋናው አዳራሽ ሒድና፣ እዚያ እንድናመጣው ይፈልጉ እንደሆነ አሰቆቻችንን ጠይቅ:: መልሱን ወዲያው ይዘህ ተመለስ:: በተለይም ቶሲያ ፈቃደኛ መሆኑን እንድታረጋግጥ:: ዕንቁላሎች እንድትውጥ ከማድረግ በስተቀር እዚህ ምንም የምትጠጣው ነገር ልንሰጥህ አንችልም» አሰና፡ ዕንቁላል የተሞላበት አንድ ቅርጫት ከፊት ለፊት አስቀመጠ::

«ይቅርብኝ:: አመሰግናለሁ::»

እዚያም ከእነርሱ ውስጥ አንደኛው ወደ አጠገቤ መጥቶ ተቀመጠ:: በዚህም የመጀመሪያውን ቆማጣ መመልከቴ ነበር:: በጣም ያስቅቃል:: ዘወር ላለማለት ወይም ስሜቴን ላለማሳየት ጥረት ማድረግ ነበረብኝ:: ሥጋውን አጥንቱም ሳይቀር ሙሉ በሙሉ አፍንጫው ተቦጭቆ ሒዷል:: ከፊቱ መካከል አንድ ቀዳዳ ብቻ አለው:: ለማለት የፈለግሁት፣ ሁለት ቀዳዳዎች ሳይሆኑ፣ ያለው ጠገራ ብር የሚያክፈል አንድ ሰፊ ቀዳዳ ነው:: በተጨማሪ ከቀኝ በኩል ያለው የታችኛው ከንፈሩ ተቦጭቆ ስለሒደ፣ ከላይኛው አገጩ ቀልቀል የወረዱ ሦስት ረጃጅም ቢጫ ፕሮሶች ገጥጠዋል:: በፋሻ የተጠቀለለ እጁን ጠረጴዛው ላይ አጋድሞታል:: የቀኝ እጁ ነበር:: ከግራ እጁ ውስጥ በተረፉት ሁለት ጣቶቹ አንድ ወፍራምና ረጅም ሲጃራ ይዟል:: ቀለሙ አረንጓዴ ስለነበር የጠቀለለው በከፊል ከበሰለ የትምባሆ ቅጠል ሳይሆን አይቀርም:: የግራ ዐይኑ ብቻ የዐይን ቆብ ነበረው:: የቀኝ ዐይኑ ቆብ ከቦታው ጠፍቶ አንድ የተጠረመሰ ጠባሳ ከዐይኑ ጀምሮ በግንባሩ ላይ በመጋደም ወደ ተቆጣጠረው ግራጫ ጸጉሩ ውስጥ አልፎ ገቷል::

«እንረዳሃለን:: እዚህ አካባቢ ቆይተህ እንደ እኔ እንድትሆን አልፈልግም» አለ በተነፋነፈ ድምፅ::

«አመሰግናለሁ::»

«ሰሜ የሐንስ ፐር ነው:: ወደ ቅኝ ግዛት አስቃቂ ወህኒ ቤት መጀመሪያ ስመጣ ከአንተም ቆንጆ፣ ጤነኛና ጠንካራ ሰው ነበርኩ:: ዐሥር ዓመታት እንዴት እንዳደረጉኝ ተመልከት::»

«ማንም የሚያከምህ ሰው የለም?»

«አዎ:: የቼዋልሙግራ ዘይት መርፌ ራሴን በራሴ መውጋት ከጀመርኩ

አንዱ በጣም ተሸሎኛል። ተመልከተው።» ጭንቅላቱን አዞረና በግራው በኩል አሳየች። «እዚህ ላይ እየደረቀ ነው።»

ለዚህ ሰው ከፍተኛ ሐዘን ተሰምቶኝ የጓደኝነት ምልክት ለማሳየት ጉንጨን ልነካ ስንቀሳቀስ፤ ወደ ኋላ አፈገፈገና፤ «ለመንካት ስላልተጠየፍክኝ አመሰግናለሁ፤ ግን ቆማጣን ፍጹም መንካት ወይም በእርሱ ሣህን መብላትና መጠጣት የለብህም» አለ። ይህ ሰው እንደመለከተው አደፋፍሮኝ ስለነበር ከቆማጣዎቹ ሁሉ የማስታውሰው የእርሱን ፊት ነው።

«አንግዳው የታል?» ሲል፤ ከድንክ ብዙም የማይሻል አንድ በጣም አጭር ሰው በበሩ ተመለከትኩ። «ቶሲያንና ሌሎችም ሊያዩት ይፈልጋሉ። ወደ ማዕከሉ አምጡት።»

የሐንስ ፐር ብድግ አለና፤ «ተከተለኝ» አለ። ሁላችንም በጨለማው ውስጥ ጉዞ ጀመርን። አራት ወይም አምስት የሚሆኑት ከፊት ለፊት፤ እኔ ከየሐንስ ፐር ቀጥቄ፤ ሌሎች ተጨማሪዎች ሰዎች ከኋላ ነበሩ። ከሦስት ደቂቃ በኋላ የደበዘዘች ጨረቃ ብርሃን ወደምትታይበት ገላጣ ቦታ ደረሰን። የደሴቷ ከፍተኛው ደልዳላ ቦታ ነበር። በመካከሉ አንድ ቤት አለ። ከሁለቱ መስኮቶች በኩል ብርሃን ይታያል። ሐያ የሚሆኑ ሰዎች የእኛን መምጣት ይጠባበቃሉ። መዝጊያው አጠገብ እንደ ደረሰን እኛን ወደ ውስጥ ለማሳለፍ ወደ ኋላ አፈግፍገው ቆሙ። ምድጃ ከሚመስል ቦታ ተመሳሳይ ቁመት ባላቸው አራት ትላልቅ ድንጋዮች ተከብቦ እንጨት ይነድበት ከነበረና ርዝመቱ ሠላሳ ጫማና ስፋቱ ገሥራ ሁለት ጫማ ከሆነ አንድ ከፍል ውስጥ ነበር የገባሁት። አዳራሹ ብርሃን የሚያገኘው ከሁለት ትላልቅ ፋኖሶች ነበር። ከነጭ ፊቱ ላይ ጥቋቁር ዐይኖች ሃፈጠጡበት ዕድሜው የማያስታውቅ አንድ ሰው ከድንጋይ ዱካዎቹ በአንደኛው ላይ ተቀምጧል። ከእርሱ በስተጀርባ አንድ አግዳሚ ወንበር ላይ ደግሞ ሌሎች አምስት ወይም ስድስት የሚሆኑ ነበሩ።

«ቶሲያን ኮርሲካዊው ነኝ፤ ፓፒዮ መሆን አለብህ።»

«ከኝ።»

«ልክ እንደእናንተ ከቅኝ ግዛት አሰቃቂ ወህኒ ቤት ወሬውም ፈጥኖ ይጓዛል። ካርባይንህ ወዴት አለ?»

«ወደ ወንዙ ወርውረነዋል።»

«የት?»

«ሐኛ ከዘለልንበት ከሆስፒታሉ ግንብ ትይዩ።»

«እንግዲያ መልሶ ለማግኘት ይቻላል?»

«እንደዚያ ይመስለኛል። እዚያ ውሃው በጣም ጥልቅ አይደለም።»

«አንድ ቦወቅከው?»

«የቆሰለውን ጓደኛየን ወደ ጀልባ ለመሸከም በውስጡ ሔደንበት ነበር።»

«ምን አጋጥሞት ነው?»

«ቅልጥሙን ተሰብሮ»

«ምን አድርገህለታል?»

«ቅርንጫፎች ሰነጣጥቄ አሥፊለታለሁ።»

«ሦቃይ አየተሰማው ነዋ?»

«አዎ።»

«ወዴት ነው?»

«ጀልባ ውስጥ።»

«የመጣሁት ለአርዳታ ነው ብለሃል፤ ዕርዳታው ምን ዐይነት ነው?»

«የተሻለች ጀልባ።»

«ሐኛ ጀልባ አንድንሰጥህ ትፈልጋለህ እንዴ?»

«የምገዛበት ገንዘብ አለኝ።»

«ጥሩ፤ እንግዲያው የእኔን አሸጥልሃለሁ። አዲስ የሆነች ከፍተኛ ጀልባ ናት። ባለፈው ሳምንት ከአልቢና ሰርቄያት ነው። ጀልባ ሳትሆን ውቅያኖስ አቋራጭ መርከብ ናት። የሚጎድላት አንድ ነገር ብቻ ነው፤ ወለል። ግን በሁለት ሰዓት ውስጥ ጥሩ ዓይነት እንገጥምላታለን። ሊያስፈልግህ የሚችለውን ማንኛውንም ነገር ታሟላለች። አንድ መሪ፤ ከጠንካራ እንጨት የተሠራ አንድ ባለዐሥራ ሦስት ጫማ ተራዳና አንድ አዲስ ከባድ የነፋስ ሽራ አላት። ለዚህች ምን ትከፍለኛለህ?»

«አንተ ምን ያህል እንደምትፈልግ ንገረኝ። እዚህ የዕቃዎች ዋጋ ስንት እንደሚያወጣ አላውቅም።»

«ካለህ ሦስት ሺ ፍራንክ። ከሌለህ ነገ ሌሊት ሔደህ ካርባይኑን ፈልግና በለውጡ ጀልባዋን አሰጥሃለሁ።»

«አልፈልግም። መከፈሉን አመርጣለሁ።»

«አሺ። በሺያጩ ተስማምተናል። ቡና አምጡልን ላጥስ።»

እኔን ለመውሰድ መጥቶ የነበረው ከድንክ የማይሻለው ላጥስ፤ ከምድጃው በላይ ከሚገኘው ግድግዳ ላይ ወደ ተሠራ አንድ ቁምሣጥን ሔደና አዲስ በሚያንጸባርቅ ንፁሕ ጎድጓዳ ሣህን ላይ ጠርሙስ ውስጥ የተቀመጠ ቡና ቀድቶ ምድጃው ላይ ጣደ። ከትንሽ ጊዜ በኋላ ሣህኑን አነሣና በኩባያዎቹ ቀዳ። ቶሲያን ከኋላው ወደ ተቀመጡት ሰዎች ሰገግ ብሎ ከባያዎቹን አደለ። «አትሥጋ፤ ይህ ሣህን ለእንግዶች ብቻ ነው። በአርሱ የሚጠጡ ቆማጦች የሉም» በማለት ላጥስ ጎድጓዳ ሣህኑን አቀበለኝ።

ሣህኑን ተቀበልኩና ጠጣሁ። ከዚያም ጉልበቴ ላይ አሣረፍኩት። በዚያው ወቅት አንዲት ጣት በሣህኑ ላይ መጣበቋን ተመልክትኩ። ይህን በማይበት ጊዜ ነበር ላጥስ፤ «ወይ መከራ፤ ደግሞ አንድ ሌላ ጣት ጣልኩ። ወይም አባቴ ሔደች?» ያለው።

«ይህችውና» አልኩና ሣህኑን አሳየሁት።

መንጭቆ አነሣና አሳቱ ውስጥ ወረወራት። «መጠጣት ትችላለህ። የያዘኝ ደረቅ ቁምጥና ነው። የማልቀው እየተቆራረጥኩ ነው። ግን አልሸትም፤ አስተላለፊም አይደለሁ» አለ። የሚጠበስ ሥጋ ጠረን አወደኝ። የእርሱው ጣት መሆን አለባት።

«ዝቅተኛ ማዕበል እስከሆነ ድረስ ቀኑን ሙሉ እዚህ መዋል አለብህ። ሒድና ለጓደኞችህ ንገራቸው። የተሰበረውን ጓደኛህን ከጎጆዎቹ ወደ አንደኛዋ አምጣው። ያላችሁን ማንኛውንም ነገር ከጀልባ ውስጥ አውጡና አስቀምጡት። እዚህ ሊረዳችሁ የሚችል ማንም ሰው የለም። ለምን እንደሆነም ይገባሃል» አለ ቶሲያን።

ወደ ባልደረቦቹ ተመለስኩና ከሎሲዎን ተሸክመን ወደጎጆዋ አመጣነው። ከአንድ ሰዓት በኋላ ማንኛውም ነገር ከጀልባዋ ወጥቶ በጥንቃቄ ተቀመጠ። ጀልባዋንና በተጨማሪ አንድ መቅዘፊያ በስጦታ እንድናበረከትለት ላጥስ ጠየቀኝ። ሰጠሁትና እርሱ ከሚያውቀው አንድ ልዩ ቦታ ሊደብቃት ወሰዳት። ሌሊቱ በፍጥነት ሒድ። ሦስታችንም ቶሲያን በላከልን አዲስ ብርድ ልብሶች ተጠቅልለን ጎጆዋ ውስጥ ተኛን። ብርድ ልብሶቹ ከፋብሪካ ሲወጡ በተጠቀለሉበት ወፍራም ወረቀት ውስጥ እንዳሉ ነበር። እንደዚያ እንደተጋደምን ወደ ደሴቷ ከመጣን ጀምሮ ምን እንዳደረግኩና ከቶሲያን ጋር የቀናኝን የሽያጭ ስምምነት ለከሎሲዎና ለማቼሬ በዝርዝር አወራረጃቸው።

«እንግዲህ ለማምለጥ በእርግጥ ስድስት ሺ ፍራንክ ሊያስወጣን ነው። ግማሹን እኔ እከፍላለሁ ፓፒዮ፤ ወይም ያለኝን ሦስት ሺ» አለ ከሎሲዎ አፋ እንዳመጣለት።

«እዚህ ያለነው ስለገንዘብ ለመጨቃጨቅ አይደለም። ገንዘብ እስካለኝ ድረስ እኔ እከፍላለሁ። ከዚያ ደግሞ እናያለን።»

ሌሊት ብቻችንን ነበርን። ሲነጋ ቶሲያን ወደእኛ መጣ። «እንደምን አደራችሁ። ወደ ውጭ ለመውጣት አትፍሩ። እዚህ ማንም የሚያስቸግራችሁ ሰው የለም። በወንዙ ላይ ስለሚንቀሳቀሱት የፖሊስ ጀልባዎች በደሴቷ አናት ከሚገኝ አንድ የካካዎ ዛፍ ላይ ሆኖ የሚጠባበቅ ሰው አለ። እስካሁን ምንም አላየንም። አንድ ነገር ሲያይ ወደ ታች ይመጣና ይነግረናል። ካስፈለጋችሁ ፓፓያ ራሳችሁ ቁረጡ።

«የወለሉ ጉዳይ ከምን ደረሰ ቶሲያን?» አልኩት።

«የሕክምና ከፍሉን መዝጊያ ነቅለን እንገጥምለታለን። የተሠራው ከወፍራምና ጠንካራ እንጨት ነው። ወለሉ ሁለት ጣውላዎች ይፈልጋል። ማታውኑ ጀልባዋን ወደ

ላይ አውጥተናታል። መጥተህ ተመልከታት።»

ሒድን። ርዝመቷ ዐሥራ አምስት ጫማ የሆነ፤ አንድ የተራዳ መትከያ ጉድጓድና ሁለት አግዳሚ መቀመጫዎች ያሏት አዲስና ድንቅ የሆነች ጀልባ ነበረች። ከባድ ስለነበረች ማቼሬና እኔ ሆነን ለመገልበጥ አቅጥን ነበር። እንደዚሁም የነፋስ ሸራውና ገመዶቹም አዲስ ነበሩ። ለበርሜል ውሃ መስቀያ የሚሆኑ ቀለበቶች ከጎን ይገኛሉ። መሥራት ጀመርን። በረጅም ሺቲዎችና በአራት የብረት ማገሮች በጥብቅ የተሠራ አንድ ጠንካራ ወለል ከፊት እስከ ኋላ ድረስ ከሰዓት በኋላ ተገጠመላት።

ቆማጦቹ ዙሪያችንን ከብ ሠርተው በፀጥታ ይመለከታሉ። ምን ማድረግ እንደሚኖርብን ቶሲያን ይመራናል። እኛም እንታዘዛለን። በቶሲያን ፊት ላይ ምንም የቁስል ምልክት የለበትም። በእርግጥም እንደማንኛችንም እንከን የሌለበት ይመስላል። ግን ሲናገር በአንድ በኩል ያለው ፊቱ፤ ማለት የግራው ብቻ የሚንቀሳቀስ መሆኑን ተገነዘብኩ። የእርሱም እንደዚሁ ደረቅ ቁምጥና መሆኑን ነገረኝ። ከቀኝ እጁ ጀምሮ ግማሽ አካላቱ በድን እንደሆነና የቀኝ ባቱም በቅርብ ተቆርጦ እንደሚወድቅ ይጠብቃል። የቀኝ ዐይኑ ልክ እንደ ጠርሙስ አንድ ቦታ የተተከለ ነበር። ሊያይበት ይችላል፤ ግን ሊያነቃንቀው አይችልም።

ማንም ሰው ይህን አሳዛኝ ዕድላቸውን ባያየው ምኞቴ ነው።

በመሥራት ላይ እያለሁ ከቶሲያን ጋር አወራ ነበር። ሌላ ማንም የሚናገር ሰው የለም። ሆኖም ከብረት ማዕዘኖች አንዱን ለማንሣት ስል ከመካከላቸው አንዱ፤ «አትንካቸው። እንደኛውን ብረት እንቅላለሁ ስል ራሴን ቆርጬ ስለነበር ደሙን ለመጥረግ ብሞከርም አልተቻለኝም» አለ።

ሌላው ቆማጣ በላዩ ላይ ሩም አፈሰሰበትና በእሳት አቃጠለው። ከዚያም አየደጋገመ እንደዚሁ አደረገ። «አሁን ልትጠቀምበት ትችላለህ» አለ ሰውየው በመሥራት ላይ እንዳለ። ቶሲያን ከሰዎቹ ለአንደኛው እንደዚህ አለው። «አንተ ብዙ ጊዜ ከደሴቷ ውጪ ተመላልሰሃል። ፓፒዮና ጓዶቹ ግን እንግዶች ናቸው። ታዲያ እንዴት እንደሚያደርጉ እሰኪ ምክራቸው።»

«ዛሬ ማዕበሉ ፀጥ እንዳለ ይቆይና በዘጠኝ ሰዓት ላይ እየገፉ መሔድ ይጀምራል። በዐሥራ ሁለት አካባቢ እስከ ወንዙ አፍ ድረስ ያለውን ሰድሳ ማይል በሦስት ሰዓት ጊዜ ውስጥ ለመሸፈን የሚረዳችሁ ኃይለኛ ማዕበል ይነሣል። ከዚያም ከምሽቱ ሦስት ሰዓት ጀልባችሁን ከአንድ ጠንካራ ዛፍ ጋር ደህና አድርጋችሁ በማሠር ከሌሊቱ ሰድስት ሰዓት የሚነሣውን ማዕበል መጠበቅ ይኖርባችኋል። ይህም ማዕበል እስከ ንጋቱ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ይቀጥላል። ግን በዚያ ወቅት አትንቀሳቀሱ፤ ማዕበሉ ፍጥነት የሚጨምረው ቀስ በቀስ ነው። በዐሥር ሰዓት ተኩል ወደ ወንዙ መካከል

ግቡ። የሠላሳ ማይል ጉዟችሁን ለመፈጸም ከመንጋቱ በፊት አንድ ሰዓት ተኩል ይኖራችኋል። የመጨረሻ ዕድላችሁ ይህ ነው። ፀሐይ በዐሥራ ሁለት ሰዓት ብቅ ስትል ከባሕሩ ደርሳችሁ ጉዞ ትቀጥላላችሁ። ዘበኞቹ እንኳ ቢያዩዋችሁ፤ ሊይዟችሁ አይችሉም። ምክንያቱም በባሕሩና ወንዙ መገናኛ ላይ የሚደርሱት ማዕበሉ ሲመለስ ስለሆነ የአሸዋ ክምር ያግዳቸዋል። ሲያልፉት ስለማይችሉ እናንተ ይሳካላችኋል፤ ሀልውናችሁን የሚወስነው ይህን ግማሽ ማይል ቀድማችሁ መገኘት ነው። ይህች ጀልባ አንድ የነፋስ ሽራ ብቻ አላት። የእናንተስ ጀልባ ምን አላት?»

«አንድ ዋና የነፋስ ሽራና የአቅጣጫ ማስተካከያ ሽራ።»

«ይህች ከባድ ጀልባ ናት። ከፊት ጀምሮ አስከ ምሰሶው የሚዘረጋ አንድ ባለ ሦስት ማዕዘን ሽራና የአቅጣጫ ማስተካከያ ሽራ፤ አንዲሁም ሁለት ተጨማሪ ሽራዎች አሏት። ሽራዎቻችሁን በሙሉ ወጥራችሁ በቀጥታ ወደ ማዕበሎቹ ውስጥ ግቡ። ከወንዙና ከባሕሩ መገናኛ ላይ ሞገዱ ሁልጊዜ ከባድ ስለሚሆን፤ ጀልባዋን ለማርጋት ጓደኞችህን ከጀልባዋ ሥር ለጥ ብለው እንዲጋደሙ አድርግና አንተ መሪውን ግጥም አደርገህ በእጆችህ ጨብጥ። ገመዱን ከባትህ ላይ እንዳታስር። ግን በቀለበቱ ውስጥ አሳልፍና አንድ ጊዜ በእጅህ ላይ ጠምጥመህ ያዘው። የነፋሱ ኃይልና የማዕበሉ መጠን ተጨማሪ የሚገለብጣችሁ መስሎ ቢታይህ ብዙም አትጨነቅ። ጀልባዋ በገዛ ራሷ ወዲያውኑ ሚዛኗን ትጠብቃለች። አትቁም። ዋናውን የነፋስ ሽራ ወደ ነፋስ አቅጣጫ አድርግና የሦስት ማዕዘኑንና የአቅጣጫ ማስተካከያ ሽራውን ሳታወርድ መጓዝህን ቀጥል። ባሕሩ ፀጥ ሲል የነፋስ ሽራውን ለማውረድ ጊዜ ይኖርሃል። ከዚያም እንደገና ከሰቀልከው በኋላ መንቀሳቀስ ቀጥል። ለመሆኑ የጉዞህን አቅጣጫ ታውቀዋለህ?»

«አላውቀውም። የማውቀው ቢኖር ቪኔዙዌላና ኮሎምቢያ በስተሰሜን ምዕራብ በኩል መሆናቸውን ብቻ ነው።»

«ልክ ነህ። ግን ወደ ጠረፍ እንዳትመለስ ተጠንቀቅ። ከኛ ትይዩ ያለችው የዳች ጊያና እስረኞችን ሁሉ መልሳ ለፈረንሣይ ታስረከባለች። የእንግሊዝ ጊያም እንደዚሁ ታደርጋለች። ትሪኒዳድ ግን አትመልሳችሁም። ሆኖም ከዚያ መቆየት የሚቻለው ሁለት ሳምንት ብቻ ነው። ቪኔዙዌላ ለአንድ ወይም ለሁለት ዓመት በመንገድ ሥራ ብርጌድ ውስጥ ካሠረቻችሁ በኋላ ትመልሳችኋለች።

በጥሞና አዳመጥኩት። በየጊዜው ከደሴቷ መውጣቱን ነገረኝ። ቆማጣ ስለሆነም በአጭር ትእዛዝ ዘወትር አየተባረረ ይመለስ ነበር። ከእንግሊዝ ጊያናዋ ጆርጅ ታውን ግን ፍጹም ርቆ እንዳልሔደ ተናገረ። በባዶ እግሩ ስለነበር ለማየት እንደቻልኩት ጣቶቹን በማጣቱ ነው እንጂ በግልጽ ቆማጣ የሚባል አልነበረም። የነገረኝን መመሪያዎች እንደደግማቸው ቶሲያን ጠየቀኝና አንድ ስሕተት ሳላደርግ ቃል በቃል

መለስኩለት። በዚህ ነጥብ ላይ አንዳለን የሐንስ ፐር፣ «በተንጣለለው ባሕር ላይ ምን ያህል ጊዜ ማጥፋት ይኖርበታል?» አለው።

በቀጥታ ራሴ መለስኩለት። «ሐሰት ቀናት ያህል ወጊ ሰሜን ምሥራቅ እንዳለሁ፣ ማለትም ወደ ሰሜን አቅጣጫ ከሚሄደው የውሃ አዙሪት ጋር። በአራተኛው ቀን ግን ወደ ሰሜን ምዕራብ አመራለሁ።»

«ጎበዝ» አለ ቆማጣው። «ባለፈው ጊዜ እኔም እንደዚሁ ነበር ያደረግኩት። ወደ ሰሜን ምሥራቅ ለመሄድ ሁለት ቀን ብቻ አጠፋሁና እንግሊዝ ጊያና ደረስኩ። ወደ ሰሜን አቅጣጫ ሦስት ቀን ከተጓዘክ፣ ሰሜናዊ ትራኒዳድን ወይም ባርባዶስን ታልፍና ቪኔዙዌላን እያካለልክ ሳታውቀው ኮሎምቢያ ወይም ኩራሶ ትደርሳለህ» አለ።

«ጀጅባህን ምን ያህል ጊዜ የሸጥካት ቶሲያን?» ሲል የሐንስ ፐር ጠየቀው።

«ሦስት ሺ። በጣም ብዙ ነው እንዴ?»

«አይደለም። ለዚህ አይደለም የጠየቅኩህ። ለማወቅ ብቻ ፈልጌ ነው። ገንዘቡን ታገኛለህ ፓፒየ?»

«አዎ።»

«የሚተርፍ ይኖርሃል?»

«የለኝም፣ ያለን ይኸው የጓደኛዬ የክሎሲዎ ሦስት ሺ ፍራንክ ብቻ ነው።»

«ሸጡን ትገዛኛለህ ቶሲያን?» አለና የሐንስ ፐር በማከታተል፣ «እነዚህን ጓደኞች ለመርዳት አፈልጋለሁ። ምን ያህል ትከፍለኛለህ?» አለ።

«አንድ ሺ ፍራንክ» አለና ቶሲያንም፣ «እኔም እንደዚሁ ልረዳቸው አፈልጋለሁ ሲል ሐሳቡን ገለጸ።

«ለማንኛውም ዕርዳታችሁ እናመሰግናለን» አለ ማቼሬ ወደ የሐንስ ፐር እየተመለከተ።

«እናመሰግናለን» አለ ክሎሲዎም።

እኔ ግን፣ በውስጤ ኃፍረት ስለ ተሰማኝ፣ «አይሆንም፣ መቀበል አልችልም። በምንም ምክንያት» አልኩ።

የሐንስ ትኩር ብሎ ወደ እኔ ተመለከተና፣

«በዕርግጥ ምክንያት አለ እንጂ። ሦስት ሺ ፍራንክ ብዙ ገንዘብ መሆኑን ዐውቃለሁ። ያም ሆኖ ይህች ጀልባ ከፍተኛ ስለሆነች፣ ቶሲያን ለእናንተ በዚህ ዋጋ የሸጠላችሁ ቢያንስ ሁለት ሺ ፍራንክ ከስሮ ነው። ስለዚህ እኔም እንደዚሁ አንድ ውለታ ልውልላችሁ የማልችልበት ምክንያት የለም» አለ።

ከዚያም አንድ በጣም ስሜት የሚነካ ጉዳይ ተከናወነ። ላሹዊት አንድ ባርኔጣ ከመሬት ላይ አስቀመጠና ቆማጦቹ ሁሉ እየመጡ ብሮችና ሳንቲሞች ይወረውሩ ጀመር።

ከየአቅጣጫው በመምጣት የመጨረሻው ዝቅተኛ ሰው ሳይቀር አንድ ነገር ያስቀምጣል። አሁን በዕርግጥ አፍሬ ነበር። ትንሽ የተረፈ ገንዘብ እንዳለኝ አሁን እንዴት አድርጌ ልነግራቸው እችላለሁ? ወይ አግዚአብሔር፣ ምን አጋጣሚ ነው! በዚህ በጎ አድራጎት መካከል ጌህን መናገሩ ደግሞ ውርደት ነበር። ከዚያም፣ ቅንጣት ጣት ያልነበረውና እጆቹ ተጎንድሸው የተጎማመደ አንድ ጥቁር የቲምበክቱ ተወላጅ እንደዚህ አለ። «ገንዘብ ለእኛ ኑር አይረዳንም። ለመቀበል ኃፍረት አይሰማችሁ። ሁሉንም የምንጠቀምበት ለቁማር መጫወቻ፣ ወይም እንዳንድ ጊዜ ከአልቢና ወደ እዚህ የሚመጡ የቆማጣ ኮረዳዎችን ለመደለያ ብቻ ነው።» ይህ አነጋገር ኃፍረቴን ስላስወገደልኝ ገንዘብ አለኝ ማለቴን አርግፍ አድርጌ ተውኩት።

ቆማጣቹ የቀይ መስቀል ምልክት ባለበት አንድ ቅርጫት ውስጥ ሁለት መቶ የተቀቀሉ እንቁላሎች ሞልተው ሰጡን። በዚያን ቀን ጧት ከዕለቱ የመድኃኒት ራሽን ጋር መጥቶላቸው የነበረው ያው ቅርጫት ነበር። በተጨማሪ ቢያንስ እያንዳንዳቸው ስድሳ ፓውንድ የሚመዝኑ ሁለት ኤሊዎች ከነነፍሳቸው፣ የትምባሆ ቅጠሎች፣ ሁለት ፓኮ ክብሪትና አንድ መጫሪያ፣ መቶ ፓውንድ የሚመዝን አንድ ከረጢት ሩዝ፣ ሁለት ኬሻ ከሰል፣ ከሕክምና ክፍል የተወሰደች አንዲት ፔርሙዝና አንድ ደምበጃን ነጻጅ ሰጡን። በዚህ ጎስቋላ ማኅበረሰብ ውስጥ ያለ ማንኛውም ሰው በእኛ አሥጊ ሁኔታ ስሜቱ ተነክቶ ሊረዳን ፈለገ። የእኛ ማምለጥ ለአነርሱ እንደሆነላቸው ይመስሉ ነበር። ጀልባዋ በመጀመሪያ እኛ ዐርፈንበት ወደ ነበረው አካባቢ ተጎተተች። በባርነጣው ውስጥ ያለውን ገንዘብ ሲቆጥሩት ስምንት መቶ ዐሥር ፍራንክ ሆነ። የቶሲያን ያለብኝ ዕዳ አንድ ሺ ሁለት መቶ ፍራንክ ብቻ ነበር። የገንዘብ መደበቂያ ቱቦውን ከሎሲዎ ሰጠኝና በሁሉም ሰው ፊት ከፈተኳት። አንድ ባለ አንድ ሺ ፍራንክ ኖትና እያንዳንዳቸው ባለ አምስት መቶ ፍራንክ አራት ኖቶች ይዛለች። ለቶሲያን አንድ ሺ አምስት መቶ ፍራንክ ሰጠሁትና ሦስት መቶ ፍራንክ መልስ በመስጠት ላይ እንዳለ፣ ያውልህ፣ ሽጉጡንም ውሰድ። ስጦታ ነው። ብቸኛ ዕድልህ ይህ ነው። በመሣሪያ ዕጦት ምክንያት በመጨረሻ ጊዜ ዕድልህ እንዲኮላሽ አልፈልግም። ግን ለከፋት እንደማትጠቀምበት ተስፋ አደርጋለሁ» አለ።

በቅድሚያ እርሱን፣ ከዚያም ሌሎቹን በሙሉ እንዴት አድርጌ እንደማመሰግናቸው አቃተኝ። ጤና ረዳቱ በአንድ ትንሽ ሣጥን ውስጥ ጥጥ፣ አልኮል፣ አስፕሪን፣ ፋሻ፣ አዮዲን፣ መቀስና ማጣበቂያ አዘጋጀልን። አንድ ቆማጣ ደግሞ፣ ሁለት ትንንሽ የተላጉ የስብራት ማሰሪያ ጣውላዎችና ከፋብሪካቸው ታሸገው እንደወጡ የሚገኙ ሁለት የፋሻ ጥቅሎችን በማምጣት የከሎሲዎን ማሰሪያ እንድንለውጥ ረዳን።

ዐሥራ አንድ ሰዓት ገደማ ዝናም መጣል ጀመረ።

«ዕድል አጋጠማችሁ። ዝናቡ አዳኞቻችሁ እናንተን ከማየት ይገታቸዋል። በግማሽ ሰዓት ቀድማችሁ የመነሣት ዕድል ይኖራችኋል ማለት ነው። ቅድሚያ ስለሚሰጣችሁ አሁን መሔድ ትችላላችሁ። ጧት ላይ ወደ ወንዙ አፍ ቶሎ እንድትቃረቡ ያደርጋችኋል» አለ የሐንስ ፐር።

«ሰዓቱን እንዴት ዐውቀዋለሁ?»

«ማዕበሉ በሚነሣበት ወይም በሚበርድበት ወቅት ነው።»

ጀልባዋ ተንሣፈፈች። ከቀድሞዋ በጣም የተለየች ነበረች። ይህች ጀልባ የእኛን ጭነት ሁሉ ተሽከማ ከውሃው መስመር በላይ ያዐሥራ ስድስት ኢንች ከፍታ ነበራት። ከወንዙ አስካልወጣን ድረስ ስለማንጠቀምበት ምስራው በነፋስ ሸራው ተጠቅለሎ ከጀልባዋ ሥር ተቀመጠ። መሪውንና መቅዘፊያውን ከማዘጋጀታችንም በላይ ለእኔም የምቀመጥበት አንድ የሣር ትራስ አገኘሁ። ከጀልባዋ ሥር፣ በእኔና በውሃው በርሜል መካከል ለከሎሲያ ብርድ ልብሶች ደለደልንለት። ማቼሬም ከሥር በኩል ከፊት ለፊት ተቀመጠ። በዚያችኛዋ ጀልባ ፍጹም ያልነበረኝ መተማመን አሁን ከመቅፅበት በዚህችኛዋ አደረብኝ።

አሁንም ገና እየዘነመ ነበር። ስለሆነም በወንዙ መካከል ቁልቁል መውረድ ይኖርብኛል። ሆኖም ወደ ዳች ጌያና አቅጣጫ ትንሽ ወደ ግንባታው ነበረብኝ። «ደህና ሁኑ። ተንቀሳቀሱ!» አለ የሐንስ ፐር።

«መልካም ዕድል» አለና ቶሲያን ጀልባዋን አንድ ጊዜ በኃይል በእግሩ ገፋት።

«አመሰግናለሁ ቶሲያን፣ አመሰግናለሁ የሐንስ፣ ሁላችሁንም ፣ እጅግ በጣም አመሰግናለሁ!»

ተመላሽ ማዕበል ፍጥነት ከጀመረ ከሁለት ሰዓት ተኩል በፊት በመሆኑና አሁንም የሚንቀሳቀሰው በኃይል ስለነበረ፣ ወዲያው ከመነሣታችን ርቀት ተጓዝን።

ዝናሙ ስለጨመረ ከፊት ለፊታችን ሠላሳ ጫማ ርቀት እንኳን ማየት አልቻልንም። ከበታቻችን ሁለት ትንንሽ ደሴቶች ስለነበሩ፣ ማቼሬ ከጀልባዋ ፊት ሰገግ በማለት በአካባቢው የቋጥኝ ምልክቶች መኖራቸውን በዐይኖቹ ይቃኛል። ምሽት መጣ። አንድ ትልቅ ዛፍ በዝግታ ጉዞ ከእኛ ጋር በወንዙ ቁልቁል ይወርዳል። ለተወሰነ ጊዜ በቅርንጫፎቹ መሰናከልነት ችግር ገጥሞን ነበር። ግን በፍጥነት ራሳችንን አላቀቅንና የችኮላ ፍጥነታችንን ቀጠልን። ሲጃራ አጨስንና ትንሽ ሩም ጠጣን። ሩም የተሞላባቸው በሰሌን የተሸፈኑ ስድስት የኪያንቲ ጠርሙሶች ቆማጦቹ ሰጥተውናል። ዝም ብለን ጠጣን እንጂ፣ የቆማጦቹን አሰቃቂ አካልጎዶሎነት ከእኛ ውስጥ ማንም ያነሣ አልነበረም። የምናወራው ቢኖር ስለ ርኅሩኅነታቸው፣ ችሮታቸውና፣ ጨዋነታቸው፣ እንደዚሁም ከውቅራታሙ ብራቶን ጋር ለመገናኘት ስለበቃን ዕድል ነበር። ዝናሙ እየከበደ ሔደ።

እስከ አጥንቴ ድረስ በስብሽ ነበር። ሆኖም የሱፍ ሹራቦቻችን ጥሩ ከመሆናቸው የተነሣ በጣም ብንርስም ሙቀት አልተለየንም። በቅዝቃዜ የተኮማተረው በመሪው ላይ ያለው እጅ ብቻ ነበር።

«አሁን በሰዓት ከሐያ አምስት ማይል የበለጠ እየተጓዝን ነው» አለ ማቼሬ።

«ምን ያህል ርቀት ተገዝናል ብለህ ትገምታለህ?»

«በደቂቃ ውስጥ እነግርሃለሁ» አለና ከሎሲዎ፣ «አንድ ጊዜ ቆይ ሦስት ሰዓትና ዐሥራ አምስት ደቂቃ» አለ።

«እየቀለድክ ነው። እንዴት ዐወቅከው?»

«ከተነሣን ጀምሮ ያለማቋረጥ ሦስት ሦስት ሴኮንዶች ለየብቻ አቆጥር ነበር። በእያንዳንዱ ሦስት መቶ መጨረሻ አንድ ቁራጭ ካርቶን እቀዳለሁ። እስከ አሁንም ሠላሳ ዘጠኝ ቁራጮች ቀድሏለሁ። እያንዳንዳቸው ሦስት መቶ ሴኮንዶች አምስት ደቂቃ እስከሆኑ ድረስ ከተነሣን ጀመሮ ሦስት ሰዓት ከሩብ ይሆናል ማለት ነው። ካልተሳሳትኩ በስተቀር በሚቀጥለው ዐሥራ አምስት ወይም ሐያ ደቂቃ ቁልቁል መውረዳችን ቀርቶ ወደ መጣንበት ተመልሰን መውጣት ይኖርብናል።»

ወንዙን እያካፈልኩ ለማቋረጥና ወደ ዳች ጊያና ጠረፍ ለመጠጋት መሪውን ወደ ቀኝ ገፋሁ። ልክ ከቁጥቋጦ ጋር ልንላተም ስንል ማዕበሉ ቆመ። ወደላይም ሆነ ወደፊት አልተንቀሳቀስንም። አሁንም ገና እየዘነመ ነበር። መነጋገር አቆምን፣ ማጨስ አቆምን። «አንድ መቅዘፊያ ግፉ» ብዬ ሹክ አልኩ። መሪውን በቀኝ ጭኔ ሥር በመያዝ እኔም እቀዝፋለሁ። ቁጥቋጦውን መንጥረን ቅርንጫፎች ሳብንና ከሥሩ ተጠለልን። የደኑ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ጨለማ ነበር። ወንዙም ደፍርሶ በከባድ ጭጋግ ተሸፍኗል። በማዕበሉ ዳግመኛ መቀስቀስ ምልክት ካልሆነ የወንዙ መጨረሻና የባሕሩ መጀመሪያ የት እንደሆነ መናገር አይቻልም።

ታላቁ አስቸጋሪ ጉዞ

ማዕበሉ አንዴ ከተነሣ የሚቆየው ለስድስት ሰዓት ያህል ነበር። እስኪነሣ ድረስ ደግሞ አንድ ሰዓት ተኩል መጠበቅ ሊኖርብን ነው። ይህም ማለት እንቅልፍ ከወሰደኝ የሰባት ሰዓት የመኝታ ጊዜ ነበረኝ። አሁን ካልተኛሁ በባሕር ላይ ምን ጊዜ እተኛለሁ?

በበርሜሉና በአግዳሚው መቀመጫ መካከል አንድ ድንኳን አድርጎ ማቼሬ አንድ ብርድ ልበስ ዘረጋልኝና፣ በግሩም ሁኔታ ተከልየ ለጥ አልኩ። ሕልም የለም። ዝናም ወይም የእኔ አለመመቻቸት፣ ምንም አልረበሸኝም። ማቼሬ ቀስቅሶ እንዲህ እስከሚለኝ ድረስ ተኛሁ።

«ጊዜው የተቃረበ ይመስለኛል ፓፒ። ማዕበሉ መመለስ ከጀመረ ረጅም ጊዜ

ነው።»

ጀልባዋ በወንዙ ቁልቁል አፈተለከች። የማዕበሉ እንቅስቃሴ ጣቶቹን ይሰማኛል። የሚንቀሳቀሰው በጣም ፈጥኖ ነበር። ዝናሙ አቆመ። ከወንዙ ፊትለፊት በሦስት መቶ ጫማ ላይ የሚንሳፈሩትን የሣር ግብስቦች፣ ዛፎችና የማይለዩ ጥቁር ቅርፆች የሩብ ጨረቃ ብርሃን ግልጽ እድርጋ አሳየች። በወንዙና በባሕሩ መካከል ያለውን ክልል ለመለየት ሞከርኩ። እኛ በነበርንበት አካባቢ ነፋስ የለም። በወንዙ መካከል ይኖር ይሆን? ጠንካራ ይሆን? የወንዙን መጨረሻና የባሕሩን መጀመሪያ መለየት የምችለው ወደ ሰማይ በመመልከት ብቻ ነበር። ከአሰብነው በላይ በጣም ርቀን ቁልቁል መጥተን ስለነበር እንደሚመስለኝ ቢበዛ የምንርቀው ከወንዙ አፍ ከስድስት ማይል በላይ አይሆንም። አንዳንድ ሙሉ ጉጭ ሩም ከለበስን። ምህረው ወዴት መቆም እንዳለበት ለማረጋገጥ የጀልባዋን ዙሪያ ቃኘሁ። አነሣነውና በአግዳሚው ወንበር ከሚገኘው ቋቋ ውስጥ አስገብተን ገጠምነው። የነፋስ ሽራውን ሰቀልኩ፣ ግን ከተራዳው ላይ እንደ ተጠቀለለ ተውኩት። ባለ ሦስት ማዕዘን የአቅጣጫ ማስተካከያውን ሽራም በምንፈልግበት ወቅት እንዲወጥራቸው ለማቼሬ አዘጋጅቼለት ነበር። የነፋስ ሽራውን ለመዘርጋት ማድረግ ያለብኝ ከምሰሰው ጋር የተጠቀለለበትን ገመድ መተርተር ብቻ ነበር። ይህንንም ከተቀመጥኩበት ሳልነሣ ማድረግ እችላለሁ። ማቼሬ ከፊት በኩል አንድ መቅዘፊያ፣ እኔ ከኋላ ሌላ ይገኛለሁ።

ከወንዙ ዳር ስድሳ ጫማ እንደ ራቅን ማዕበሉ የሦስት መቶ፣ያርድ ያህል ቁልቁል ወሰደን። ወዲያውኑ ነፋስ ገፋና ወደ ወንዙ መካከል አደረሰን።

«የነፋስ ማስተካከያ ሽራዎቹን አንሣና ሁለቱም በሚገባ ጠብቀው መታሠራቸውን አረጋግጥ!»

ነፋስ ሞላቸውና ጀልባዋ ልክ እንደ ፈረሰ ወደፊት ተፈተለከች። ወንዙ ድንገጥ በፀሐይ ብርሃን የተጥለቀለቀው ገምተነው ከነበረበት ጊዜ ዘግይቶ ነበር። የፈረንሣይን ጠረፍ በግምት አንድ ማይል ከሩብ በስተቀኛችን፣ የዳችን ጠረፍ በግምት ግማሽ ማይል በስተግራችን በቀላሉ መለየት እንችላለን። እየተነሣ የሚወድቀው ነጭ አረፋ ከፊት ለፊታችን በጣም ግልጽ ሆኖ ይታያል ነበር።

«የክርስቶስ ያለህ! ስለ ሰዓቱ ተሳስተን ነበርኩ» አለ ከሎሲዎ።

«ልናስተካከለው እንችላለን ብለህ ታስባለህ?»

«አላውቅም።»

«ማዕበሉ እንዴት ከፍተኛ እንደሆነ ተመልከት! ሞገዱ ተመልሶ ነበር እንዴት?»

«ሊሆን አይችልም። ቁልቁል የሚንሳፈፍ ነገር አያለሁ።»

«የምንወጣው አይደለም። ጊዜ የለንም» አለ ማቼሬ።

«ዝም በልና የአቅጣጫ ማስተካከያ ሽራዎቹን አጥብቀህ ያዝ። አንተም ከሎሲዎ እንደዚሁ ዝም በል።»

ድው . . . ድው . . . ተኩስ ተከፈተብን። ተኩሱ ከየት እንደመጣ በሁለተኛው ዙር መመልከት ቻልኩ። ዘበኞቹ አልነበሩም። ተኩሱ የመጣው ከዳች ጠረፍ በኩል ነበር። ዋናውን የነፋስ ሽራ ስለቅለው በፍጥነት ነፋስ ሞላና በጣም በመወጠሩ የእጄን እንጓ ገንጥሎ ሊወስደው ተቃርቦ ነበር። ጀልባዋ ዐርባ አምስ ዲግሪ ከአፍንጫዋ ቀና ብላ ተነሣች። በጣም ቀላል ስለነበር የቻልኩትን ያህል የነፋሱን ኃይል ለመቆጣጠር ሞከርኩ። ድው . . . ድው . . . አለና ከዚያ ጸጥ አለ። ወደ ፈረንሣይ ጠረፍ አቅራቢያ አዘንብለን ኖሯል። ተኩሱም ያቆመው ለዚሁ ኖሯል። ከቁጥጥራችን ውጪ በሆነ ፍጥነት ወደ ፊት ተገፋን። ሳይቆም ከፈረንሣይ ጠረፍ አካባቢ ከሚገኘው የባሕሩና የወንዙ መገናኛ አፍ ተደንቅረን ዐረፍነው። ሰዎች ወደዚያው አቅጣጫ ሲሯሯጡ አየን። ጎመዱን በተቻለኝ መጠን በዝግታ ጎተትኩ። ዋናው የነፋስ ሽራ አሁን ከፊት ለፊቱ ቀጥብሏል። የነፋስ አቅጣጫ ማስተካከያ ሽራው በዝ ራሱ ተስተካክለ፤ ባለ ሦስት ማዕዘን ሽራውም እንደዚያው። ጀልባዋ ሦስት አራተኛ ዙሪ ተሸከረከረች። የነፋስ ሽራውን ዘረጋሁና ከነፋሱ ቀድመን እየሮጥን የወንዙንና የባሕሩን መጋጠሚያ ለቀቅን። ክርስቶስ! ተሣክቶልን ነበር! ከዐሥር ደቂቃ በኋላ የመጀመሪያው የባሕር ማዕበል ቢጋረጥብንም በቀላሉ በላዩ ላይ ተንሳፈን አለፍን። በወንዙም ላይ ሽው ስትል ትበር የነበረችው ጀልባችን አሁን በሞገዱ ላይ ብቅ ጥልቅ ትል ጀመረ። በከፍተኛዎቹ ማዕበሎች ላይ የምንንጠላጠለው ልክ ጢብ ጢብ እንደሚጫወት ልጅ በቅልጥፍና ነበር። ንዝረት የለም፤ የመሰበር ድምፅ አይሰማም፤ ብቻ ጀልባዋ በማዕበሉ ትነሣና እንደገና ትወርዳለች። አንድ ማዕበል ካለፈች በኋላ ባሕሩን ስትመታ የምታስማው ዘጭ የሚል ድምፅ ብቻ ነበር።

«ይኸው! ይኸው! ተሳካልን!» አለ ከሎሲዎ ሳንባዎቹ እስኪሰነጠቁ ድረስ በመጮኽ።

በአስቸጋሪዎቹ ፈተናዎች ላይ የተጎናጸፍነውን ድል እንድናከብር ችሩ ፈጣሪ ግሩም የፀሐይ ጮራ ፈነጠቀልን። ማዕበሎቹ ተመሳሳይ ንቅናቄአቸውን ቀጠሉ። እየራቅን በሒድን መጠን የጀልባዋ መንጠር እየቀነሰ ሔደ። ውሃው በጣም ጭቃማ ነበር። ከፊት ለፊታችን በሰሜን በኩል ባሕሩ ጠቁሯል፤ ዘግይቶም ወደ ሰማያዊነት ይለወጣል። ኮምፓስ መመልከት አላስፈለገኝም። ፀሐይዋ በቀኝ ትከሻየ በኩል ነበረች። የነፋስ ሽራውን ዘርግቸው በከፊል ስለሞላ፤ አሁን ጀልባዋ ቀና ማለቷን ቀንሳ በቀጥታ መሥመር ከነፋሱ ፊት እየሮጠች ነበር። ታላቁ አስቸጋሪ ጉዟችን በመካሄድ ላይ ይገኛል።

ከሎሲዎ ቀና አለና ተቀመጠ። የሚካሄደው ምን እንደነበር ማየት ፈልጓል። ጀርባውን በበርሜሉ ትይዩ አድርጎ ከእኔ ፊትለፊት እንዲቀመጥ ማቼሬ ደገፈው። አንድ ሲጃራ ጠቀለለና አቃጥሎ አቀበለኝ፤ ከዚያ ሦስታችንም አጨስናት።

«ዙሪያውን ሩም ቅዳ፤ ለድላችን እንጠጣ» አለ ከሎሲዎ። ማቼሬ በሦስት የብረት ኩባያዎች ለቀቅ አድርጎ ቀዳና ለድላችን! ለጤናችን! ተባባልን። ማቼሬ ከእኔ በግራ በኩል ተቀምጦ ስለነበር ሁላችንም እንተያያለን። ፈቶቻቸው በደስታ በርተዋል። የእኔም እንደዚያው መሆን አለበት።

«ወዴት ነው የምትጓዘው ካፕቴን?» ሲል ከሎሲዎ ጠየቀኝ።

«አግዚአብሔር ፈቃዱ ቢሆን፤ ወደ ኮሎምቢያ።»

«አግዚአብሔርማ ኑር ነውና ፈቃደኛ ይሆናል!» አለ ከሎሲዎ። ፀሐይዋ በፍጥነት ወጣች። ልብሳችንም ጊዜ ሳይፈጅ ደረቀ። የሆስፒታል ፒጃማችንን ወደ ዐረቦች ዐይነት ጥምጣም ቀየርናቸው። በሚረጥቡበት ወቅት ቀዝቃዛ ስለሚሆኑና ጭንቅላት ላይ ስለሚጣበቁ የፀሐዩን ሐሩር ይከላከሉልን ነበር። ባሕሩ የሚያንጸባርቅ፤ ሰማያዊ፤ ማዕበሎቹም ሰፊና ረጅም ሆነው ለጀልባ ጉዞ ይመቻሉ። ነፋሱ ኃይሉን እንደጨመረ ስለሆነ ከጠረፉ በከፍተኛ ፍጥነት ራቅን። ከአረንጓዴው ገመገም በራቅን መጠን ምሥጢርነቱ እየጎላ ከአድማሱ ላይ ደበዘዘ። ዛሬ ይህንኑ ስመለከት ነበረ አንድ ማዕበል ከተፍ ብሎ ኃላፊነቴን ያስገነዘበኝ።

«ትንሽ ሩዝ ልቀቅል ነው» አለ ማቼሬ።

«አንተ ብረት ድስቱን ስትይዝ፤ እኔ ምድጃውን አይዛለሁ» አለ ከሎሲዎ። የነዳጁ ደምበጃን ማንም ሰው እንዲያጨስ ከማይፈቀድበት ቦታ ተሰትሮ ነበር። ሩዙን በዘይት ሲቀቅለው ሽታው ግሩም ነበር። ከሁለት ጣሳ ሠርዲኖች ጋር አደባልቀን ትኩሱን በላነው። በዚያ ላይ ጥሩ ቡና ጨመርንበት። «አንድ አንድ ጉንጭ ሩም?» አሉ ሁለቱም። አይሆንም አልኩ። በጣም መቀት ነበር። ከሎሲዎ ለእኔ ሲጃራ መጠቅለሉንና ማቃጠሉን ቀጠለ። ከፀሐይዋ አቅጣጫ በግምት ከጧቱ አራት ሰዓት እንደሚሆን ገመትን። በባሕር ላይ የቆየው አምስት ሰዓት ብቻ ነበር። ከሥራችን ያለው ውሃ በጣም ጥልቅ መሆኑ ያስታውቃል። ማዕበሎቹ ለጥ ያሉ ስለነበሩ የምንሰነጣጥቃቸው ያለ አንድ ድምፅ ነበር። ደስ የሚል ቀን ሆነ።

በቀን ኮምፓስ እንደማያስፈልገን ተገኜብዮብ። አልፎ አልፎ ግን ከኮምፓሱ መርፌ ጋር የፀሐይዋን አቅጣጫ እያዛመድኩ በዚያ ሁኔታ እመራለሁ። ግን የፀሐይዋ ነጸብራቅ ዐይኔን ጎዳኝ። አንድ ጥቁር መነጽር ለማግኘት ባለመሞከራ አዘንኩ።

«ሰውየ፤ ካንተ ጋር ሆስፒታል በመገናኘቴ ዕድለኛ ነኝ!» አለ ከሎሲዎ ድንገት።

«አንተ ብቻ አይደለህም። እኔም አንተን በማግኘቴ ዕድለኛ ነኝ።» ስለእነ

ዴጋ፣ ፌርናንዴዝ ... እስታወስኩ። እሺ ብያቸው ቢሆን ኖሮ፣ እነርሱም በዚህ ጊዜ ከእኛ ጋር አዚሁ ይሆኑ ነበር።

«እኔ ብቻ አይደለሁም» አለ ክሎሲዎ፣ «ማቼሬ ባይኖር ኖሮ በምትፈልገው ጊዜ ዐረቡን ወደ ከፍሉ ውስጥ ማምጣት ችግር ይሆንብህ ነበር።»

«አዎ፣ በእርግጥም ማቼሬ ጠቃሚ ነበርከ። ጎበዝና ብልህ ልጅ ስለሆንክ ከእኛ ጋር በመምጣትህ ደስ ብሎኛል።»

«አመሰግናለሁ» አለና ማቼሬ «ካለኝ አቋምና ከዕድሜዬ አንጻር ሁለታችሁም በእኔ ላይ እምነት ስለጣላችሁብኝ አመሰግናለሁ። እስከወዲያኛው በዚሁ ለመጽናት እሞክራለሁ» አለ።

«ፍራንሷ ሲየራም ከእኛ ጋር መሆን በቻለ ነበር። ጋልጋኒም» አልኩ።

«ነገሮች በመለዋወጣቸው፣ ይህ ሊሆን አልቻለም ፓፒየ። ኢዮአስ ቀና ሆኖ ጥሩ ጀልባ ቢሰጠን ኖሮ ከተሸሸግንበት ቦታ ሆነን ልንጠብቃቸው በቻልን ነበር። ለማምለጡ ኢዮአስ ሲረዳቸው በቻለና ሌላውን እኛ ማድረግ በቻልን ነበር። ሌላው ቢቀር አንተን ስለሚያውቁህ፣ ያልሞከርከው አቅቶህ መሆኑን ይገነዘቡታል።»

«ጨዋታችንን ሳንለፅ፣ ከሆስፒታል ከፍተኛ ጥበቃ ከፍል እንዴት ልትገባ ቻልክ ማቼሬ?»

«ሆስፒታሉ እንዴት እንደገባሁ እኔም አላወቅኩም። ወደ ዶክተሩ የሔድኩበት ምክንያት ጉሮሮዬ ስለ ቆሰለና በተጨማሪ አካባቢውን ለመቃኘት ነበር። ዶክተሩ ሲያየኝ፣ ካርድህ ሆስፒታል መግባት አለበት ይላል አለኝ። ለምን? ዶክተር?። ሆስፒታል ይግባ ማለት ምን ማለት ነው? ስል ጠየቅሁት። ግድየለም፣ ወደ ሆስፒታል ሒድ ተባልኩ። በዚሁ የተነሣ ሆስፒታል ውስጥ ተቀመጥኩ።»

«ውለታ አድርጎልህ ነበራ?» አለ ክሎሲዎ።

«እንደዚህ ስትል ስሜቱን ገምተህ ነው? ይህን ጊዜ ያ መልክ መልካምና የዋህ የሚመስለው ልጅ ለካስ እንደዚህ የዋዛ አልነበረም። አምልጦ ለመሔድ ወኔ ነበረው፣ በማለት ራሱን በራሱ መውቀሱ አይቀርም» ብዙ የማይረቡ ወሬዎች አወራን። «ማን ያውቃል ጁሎን እናገኘው ይሆናል። አሁንም ገና በጫካው ውስጥ ካልተሸሸገ በስተቀር በጣም ርቆ መሔድ አለበት» አልኩ።

«በምለቅበት ወቅት፣ የምገኝበትን አድራሻ አልገለጽኩም ስል ከትራሴ ሥር እንዲት ማስታወሻ አስቀምጫለሁ» አለ ክሎሲዎ። ሁላችንም በሣቅ ፈነዳን።

ለአምስት ቀናት ያለ ችግር ተጓዝን። ቀን ሲሆን አቅጣጫችንን በፀሐይ እናስተካከላለን፣ ሌሊት በኮምፓስ እንጠቀማለን። በስድስተኛው ቀን ፍንትው ያለች ፀሐይ ወጣችና ሰላምታ አቀረበችልን። ባሕሩም ድንገት በረደና በራሪ ዓሣዎች

በአጠገባችን ይመላለሱ ጀመር። ደከሞኝ ነበር። በዚያ ሌሊት በእንቅልፍ እንዳልወድቅ ለመጠባበቅ የጨው ውሃ በተነከረ ጨርቅ ማቼሬ ፊቴን ያረጥብልኝ ነበረ። ግን ወዲያው እንቅልፍ ይጥለኛል። ከዚያም ከሎስዮ፣ አሁን ማዕበሉ እረጭ በማለቱ በእርግጥ መተኛት እንደምችል ነገረኝ። ባለ ሦስት ማዕዘኑን ሸራ ብቻ እንደ ተሰቀለ ትተን፣ የነፋስ ሽራውንና የአቅጣጫ ማስተካከያ ሽራውን አወረድን። ከፀሐይ ለመከላከል ከበላይ ያለውን ሽራ ተከለልኩና ከጀልባዋ ሥር ልክ እንደ ግንድ ተጋደምሁ። ማቼሬ ነቅንቆ ቀሰቀሰኝ። «ገና ወደ ቀትር አካባቢ ነው፣ ግን የቀሰቀሰኩህ ነፋሱ በመነሣት ላይ ስለሆነ ነው። ከአድማሱም በኩል ማንኛውም ነገር እየጠቆረ በመምጣት ላይ ይገኛል» አለኝ። በድግ አልኩና መሪውን ጨበጥኩ። ብቸኛው ባለ ሦስት ማዕዘን ሸራ ለጥ ባለው ባሕር በፍጥነት አስፈተለከን። ከበስተጀርባዬ በስተምሥራቅ አቅጣጫ ሰማዩ ጠቁሮ ነበር፣ የነፋሱም ኃይል እየጨመረ ሔደ። ፍጥነት ለመጠበቅ ያህል ሁለቱ የነፋስ ማስተካከያዎች በቂ ናቸው። የነፋስ ሽራውን በምሰሰው ዙሪያ ጠቀለልኩ።

«አጥብቃችሁ ያዙ። ሞገድ እየመጣ ነው።»

ትላልቅ የዝናም ነጠብጣቦች መውረድ ጀመሩ። አንድ አስቀያሚ ቁልል ደመና ወደ እኛ አቅጣ ያስገመግም ነበር። ዐሥራ አምስት ደቂቃ ባልሞላ ጊዜ እኛ ዘንድ ደረሰ። ቁጠኛ ነፋስ ገፈተረን። አንዳች ልክፍት የያዛቸው ይመኑል ማዕበሎቹም አረፋቸውን ይደፍቁ ጀመር። አንድም ነገር ማየት አለቻልንም። ዶፍ ይጥላል፣ ፀሐይዋም ተሰወረች። ማዕበሉ ጀልባዋን ሲመታት የሚቆጠቁጠው የውሃ ዐረፋ እየተፈናጠረ ፊቴን አኮማተረው። ነጎድጓዱን፣ መብረቁን፣ ዝናሙን፣ ማዕበሎቹንና በአካባቢያችን የሚወርደውን ነፋስ፣ ተፈጥሮ ባላት ኃይል ሁሉንም ፈትታ የለቀቀችበን ሞገድ ነበር። አውነተኛው ዓውሎ ነፋስ ነበር የተነሣው። ልክ አንድ ቁራጭ ኔገር መስላ ጀልባዋ ከከፍተኛ ቦታ ጥልቅ ወደ ሆነ አዘቅት፣ ከጥልቀቱም የተነሣ ፍጹም ተመልሰን እንወጣለን ብየ ወደማላስብበት ታሽቆለቁላለች። ያም ሆኖ ከሚያስገርመው ማሽቆልቆል ውስጥ በእያንዳንዱ አዲስ የማዕበል ጫፍ ተመልሰን ወደ ላይ እንጎናለን። መሪውን በሁለቱም አጆቼ ጨመደድኩና ሊሰብራት የተቃረበውን ትልቅ የማዕበል አብጠት መቋቋም መቻል አሉብኝ በማለት በላዩ ላይ ሰንጥቄ ለማለፍ ጀልባዋን አዘጋጀኋት። ምናልባት በጣም በፍጥነት መሪውን በማዞር ይሆናል፣ ከፍተኛ መጠን ያለው ውሃ ወደ ጀሬባዋ ውስጥ ገባና በውሃ ተጥለቀለቀች። ሠላሳ አንቶ ያህል ወደ ታች ሳንሰምጥ እንቀርሃለን። ትዕግሥቱ አለቀና ምን እንደማደርግ ሳላውቅ የሚቀጥለውንም ማዕበል በጎን በኩል ለማለፍ ራሴን ለጥፋት ጋበዝኩ። ያም ሆነና ጀልባዋ በጎኗ እንደ መተኛት ብላ ማዕበሉን ስታልፍ ገብቶ የነበረው ብዛት ያለው ውሃ ፈሰሰ።

«ጎበዝ» አለና ከሎሲዎ፣ «በትከከል ገመዶቹን ማዘዝ ዐውቀህበታል ፓፒየ!»

ጀልባዋን ባዶ ለማድረግ በአቋራጭ ዘዴ ተጠቀምኩ» አለ።

«አትጠራጠር» ብየ መለሰኩለት። ግን በእኔ ልምድ ማጣት የተነሣ ልንሰምጥ ተቃርበን እንደነበር ተረድቶ ይሆን!» የሚል ሃሳብ ጫረብኝ።

ከማዕበሎቹ ጋር መታገሌን ወይም አቅጣጫ ማስተካከሌን ለማቆም ወሰንኩ። ጀልባዋ በተቻለ መጠን ረጋ እንድትል በማድረግ ላይ አተኮርኩ። ማዕበሎቹን ወደ ጎን በማሳለፍ ቁልቁል እየወረደች ወደላይ እንድትወጣ አደረግኳት። ከአንድ ጠቃሚ ግኝት መድረሴንና አደጋውም ከመቶ ዘጠና አጅ መቃለሉን ወዲያውኑ ተገነዘብኩ።

ምንም እንኳን ነፋሱ እንደ ቀጠለ ቢሆንም፣ ዝናሙ ስላቆመ አሁን ወደፊትና ወደ ኋላ በግልጽ ለማየት ችያለሁ። ከኋላችን ፈካ ብሎ ከፈታችን ደግሞ የጠቆረ፣ ሁለት ፍጹም ተቃራኒ የሆኑ የአየር ጠባይ መካከል ነበር ያለነው።

በዐሥራ አንድ ሰዓት ሁሉም ነገር አለፈ። ማዕበሉም በረደ፣ ነፋሱም እንደ ተለመደው ረጋ፣ ፀሐይዋም እንደገና ወጣች። ሸራውን ሰቀልኩና በዕድላችን በጣም እየተደሰትን እንደገና ጉዞ ጀመርን። ጀልባው ውስጥ ቀርቶ የነበረውን ውሃ በብረት ድስታችን እየቀዳን አፈሰስነው። ብርድ ልብሶቻችንንም ምሰሶው ላይ ሰቀልንና ነፋሱ ወዲያውኑ አደረቃቸው። ከዚያም የሩዝና የዱቄት ምሳ በዘይት አዘጋጀን። በወፍራም ቡናና በአንዳንድ ደህና ጉንጭ ሩም አሳረግን። ፀሐይዋ ለመጥለቅ ተቃርባ በሰማያዊው ባሕር ላይ አሳት የመሰለ ብርሃኗን ረጨችበት። በጣም ያምር ነበር። የቀይ ቡናማው ሰማይ፣ ስከፊል ወደ ባሕሩ ጠልቃ በትልቁ ቢጫ ምላሷ ሰማዩን የምትልስ የምትመስለው ፀሐይ፣ መጠነኛዎቹ ነጫጭ ደመናዎችና ራሱ ባሕሩ ውብ ትርዒቶች ነበሩ። ማዕበሎቹ ከሥር በኩል ሰማያዊ ቢሆኑም እንደሚያርፉባቸው የፀሐይ ጨረሮች አረፋዎቻቸው አረንጓዴና ቀይ፣ ሐምራዊ ወይም ቢጫ ይሆናሉ።

አንድ የማይናቅ ሰላም ተሰማኝ። ከዚህም ሰላም ጋር በራስ መተማመን አደረብኝ። ሁኔታዎችን በሚገባ ለመቆጣጠር ችልኩ። የአጭሩ ጊዜ ሞገድ ብዙ አስተምሮኛል። ኃይለኛ ባሕር ውስጥ እንዴት መገለባበጥ እንደሚቻል በገዛ ራሴው ለምጃለሁ። ሌሊቱንም በጸጋ እንኳን ደህና መጣህ ለማለት ችያለሁ።

«ታዲያስ፣ ከሎሲዎ፣ ከጀልባዋ ውሃ ያፈሰስኩበትን ዘዴ ወደድከው?»

«ጓደኛዬ፣ ይህን ባታደርግና ጎናችንን አንድ አዲስ ማዕበል ቢመታን ኖሮ አልቆልን ነበር። ሻምፒዎን ነህ።»

«ይህን የተማርከው ባሕር ኃይል ውስጥ ነበር?» አለ ማቼሬ።

«አዎ፣ ሌላው ቢቀር ለአንዳንድ ነገሮች ባሕር ኃይል ጥሩ ነው» አልኩት። መስመራችንን አሳስተን ርቀን መሆን አላብን። በዚያ ነፋስና እነዚያ ማዕበሎች ውስጥ ከአራት ሰዓት ቆይታ በኋላ ይህ ቢፈጸም የሚያስደንቅ ነገር አይሆንም። ወደ ሰሜን

ምዕራብ ለመሔድ መሪውን ማስተካከል ነበረብኝ። ለመሰነባበቻ ያህል ፀሐይዋ ሐምራዊ ጨረሯን ለመጨረሻ ጊዜ ፈንጥቃ ስትጠልቅ፣ ጨለማው ወረረን።

ያለምንም ችግር ሌላ ተጨማሪ ሰድስት ቀኖች ተጓዝን። በአንዳንድ አነስተኛ የነፋስ ግፊትና ዝናም ከሦስት ሰዓት ላልበለጠ ጊዜ ከመነብኘታችን በስተቀር ከመጀመሪያው ሞገድ ደረጃ የሚመጣጠን ፈተና ፈጽሞ አላጋጠመንም።

አሁን ከጧቱ አራት ሰዓት ነበር። አንድም የነፋስ ሽውታ የለም። ባሕሩ መስታወት መስሏል። አራት ሰዓት ያህል ተኛሁ። በምነቃበት ጊዜ ፊቴ እየተለበለበ ነበር። ከከንፈሮቼና ከአፍንጫዬ ቆዳዬ ተነሥቷል። የቀኝ እጄም ተገሸገሰ። የማቼሬና የከሎሲዎም እንደዚሁ ሆኖ ነበር። ፊቶቻችንና እጆቻችን በቀን ሁለት ጊዜ ዘይት እንቀባቸዋለን፣ ግን ይህ በቂ አልሆነም። የምድር ወገብ ፀሐይ ወዲያውኑ ታደርቀዋለች።

ከፀሐይዋ አቅጣጫ እንደ ተረዳሁት፣ አሁን ከሰዓት በኋላ ስምንት ሰዓት ነበር። ምግብ ብጤ ቀማመስኩና ከዚያም ባሕሩ ረጋ ባለበት ወቅት ጥላ እንዲሆንን በማለት የነፋስ ሽራውን አስተካከልን። ማቼሬ ሣህኖቼን ያጥብበት ከነበረው አካባቢ ዓሣዎች ተሰበሰቡ። ገጀራችንን አነሣሁና ትንሽ የሩዝ ፍሬዎች እንዲበትንላቸው ለማቼሬ ነገርኩት። ሩዙ በሞገድ ወቅት ረጥቦ ስለነበር በቆልት መሆን ጀምሯል። ሩዙ በተበተነበት አካባቢ ዓሣዎች ተሰበሰቡና ከእነርሱ አንደኛው ጭንቅላቱን ከውሃው በላይ ሲያወጣ ደህና አድርጌ በገጀራው ቀላሁት። ወዲያው ሆዱን በአየር ላይ ገለበጠ። ያ ዓሣ ሐያ አምስት ፓውንድ መመዘን አለበት። በጨው ውሃ አጥበን ቀቆልንና ከታፒወካ ዱቄት ጋር በዚያኑ ምሽት በላነው።

አሁን በባሕር ላይ ዐሥራ አንድ ቀን ሆኖን ነበረ። በጠቅላላው በዚህ ጊዜ ውስጥ አንድ ጀልባ ብቻ ከአድማሱ በጣም ራቅ ብሎ አይተናል። የትኛው ቦታ እንሆን አያልኩ ራሴን መጠየቅ ጀመርኩ። በዓለም አቀፍ ባሕሮች ላይ መሆናችን ግልጽ ነበር። ግን ከትሪኒዳድ ወይም ከሌሎቹ የእንግሊዝ ደሴቶች ጋር ያለን መቀራረብ የቱን ያህል ይሆን? ያንንስ የሰይጣን ጀሮ አይስማው በቀጥታ ከፊት ለፊታችን እያደር እያደገ የሚሔድ አንድ ጥቁር ነጥብ ነበር። ትልቅ መርከብ ይሆን ወይስ አነስተኛ ጀልባ? ጀልባ ነበር፤ ግን የሚመጣው ወደ እኛ አቅጣጫ አልነበረም። ከእኛ መስመር ባሻገር ሲንቀሳቀስ አሁን ግልጽ ሆኖ ማየት ቻልን። ሆኖም እየቀረበ መጣ፣ ግን በማዕዘን በኩል ነበር። የጉዞ መስመሩ ሊያቀርበው አይችልም። ነፋስ ካለመኖሩና የነፋስ ሽራዎቹም ስለተመለሱ የሚያየን አይመስልም። ከዚያ ድንገት አንድ የጡሩምባ ድምፅ ተምባረቀና ሌሎች ሦስት ደግሞ ተከታተሉ። ጀልባው መስመሩን አሳብሮ በቀጥታ ወደ እኛ ገሠገሠ።

«አስካልተጋጩን ድረስ» አለ ከሎሲዎ።

«አደጋ አይኖርም። ባሕሩ እንደ መስታወት የለሰለሰ ነው።»

አንድ ነዳጅ ጫኝ መርከብ ነበር። እየቀረበ ሲመጣ በመተላለፊያው ላይ የተሰበሰቡትን ሰዎች ማየት ቻልን። በዚህች ያወፍ ነጆዋቸው ውስጥ ሆነው እነዚህ ሦስት ዕብዶች በውቅያኖስ መካከል ምን እያደረጉ ይሆን ብለው መግረም አለባቸው። በጥንቃቄ እየቀረቡን ሲመጡ፣ የመርከቡን መኮንኖች፣ እንዳንድ የመርከቡን ሠራተኞች፣ ዝጉርጉር ቀሚስ የለበሱ ሴቶችንና ባለቀለም ሽሚዝ የለበሱ ወንዶችን ወደ መተላለፊያው ሲሰባሰቡ ለማየት ቻልን። በግልጽ እንደሚታየው መንገደኞች ናቸው። በዘይት ጫኝ መርከብ ላይ መንገደኞች ማየት ያልተለመደ ነገር ይመስላል። አሁን መርከቡ በጣም ቀርቦ ስለነበር ካፕቴኑ በእንግሊዝኛ ቋንቋ ተጣራ።

«ከወይት ናችሁ?»

«ፈረንሣይ ጊያና»

«ፈረንሣይኛ ትናገራላችሁ?» አለች እንዲት ሴት።

«አዎ አመሌቴ።»

«ምን እያደረጋችሁ ነው?»

«እግዚአብሔር ይወቅ...»

ሴትየዋ ከካፒቴኑ ጋር ተነጋገረችና እንደዚህ አለች። «ካፒቴኑ ወደ መርከቡ መጥታችሁ እንድትሣፈሩ ይጋብዛችኋል። ጀልባችሁንም ወደ ወለሉ ላይ ስቦ ያወጣላችኋል።»

«ለናመሰግናለን ብለሽ ንገረው፣ ግን በጣም ተመችቶናል።»

«አርዳታ አትፈልጉም?»

«ያመለጥን አሥረኞች ስለሆንን፣ በእናንተ አቅጣጫ እንሔድም።»

«ወይት ነው የምትሔዱት?»

«ማርቴኒክና ከዚያ ባሻገር። የት እንዳለን አላወቅነውም። ወደ አንቲይ ደሴቶች የሚወስደን የትኛው አቅጣጫ እንደሆነ ልትነግሩን ትችላላችሁ?»

«የእንግሊዝኛ የባሕር መስመር ካርታ ማንበብ ትችላለህ?»

«አዎ።»

ከትንሽ ጊዜ በኋላ አንድ የእንግሊዝኛ ካርታ፣ አንድ ካርቶን ሲጻፍ፣ ዳቦና አንድ የበግ አሮስቶ ሰደዱልን።

«ካርታውን ተመልከተው» ካርታውን ተመለከትኩና ከዚያም፣ «ወደ እንግሊዝ አንቲይስ ለመጓዝ ወደ ምዕራብ አቅጣጫ እንድትሩብ መዞር ይኖርብኛል። ልክ ነው?» አልኩ።

«አዎ፡፡»

«ምን ያህል ማይል ይሆናል?»

«በሁለት ቀን ውስጥ መድረስ ትችላለህ» አለ ካፕቴን፡፡

«ለማንኛውም እናመሰግናለን፤ ደህና ሁኑ፡፡»

«በለባሕር ተጓዥነት ወኔያችሁ ካፒቴን እንኳን ደስ አላችሁ ይላችኋል።»

«በድጋሚ እናመሰግናችኋለን፡፡ ደህና ሁኑ!» ከዚያም መርከቡ ሊታከክን ተቃርቦ በዝግታ አሰፈን፡፡ እንዳይገለብጠን በማለት የቻልኩትን ያህል ለመራቅ ጠመዘዝኩ፡፡ ልክ በዚያ ወቅት አንድ መርከበኛ ከወለሉ ላይ ሆኖ መለዮውን ሲወረውራት በቀጥታ በጀልባዋ መካከል ወደቀች፡፡ ከሁለት ቀን በኋላ ትሪንዳድ ስንደርስ ይህችን በወርቅ የተጠለፈችና መልሕቅ ያላት መለዮ ደፍቼ ነበር፡፡

ትሪንዳድ

ጠረፏን ለማየት ከመቻላችን በጣም ቀደም ብሎ መሬት መድረሳችንን አንድ የአሞራዎች በረራ አበሠረን፡፡ በላያችን እያንገብበው ሲመጡ ከጧቱ አንድ ሰዓት ተኩል ይሆን ነበር፡፡ « ተሳክቶልናል! ተሳክቶልናል ዳደሮቼ! የመገመሪያው የማምለጥ ምዕራፍ ማከተሙ ነው፡፡ ያውም ከባዱ ከፍል፡፡ ረጅም ዕድሜ ለግብይታችን ከደስታችን ጋር እንደ ሕፃናቶች ሆንን፡፡ ዐሐይ ያቃጣለው ፊታችንን ለማለፈገ፤ የመርከቡ ሰዎች ሰጥተውን የነበረውን የኮከስ ቅባት ለደፍነው፡፡ ወደ ሦስት ሰዓት ገደማ መሬት አየን፡፡ በእርጋታ በሚንከባለለው ባሕር የሚጓዘው ቀዝቀዝ ያለ ነፋስ ወደዚያው አቅጣጫ በፍጥነት አሰጠጋን፡፡ ከሰዓት በኋላ ዐሥር ሰዓት ላይ ነበር ወደ መሬት በመጠጋታችን የአገሩን አቀማመጥ አስተካከለን ለማየት የቻልነው፡፡ በረጅሙ ደሴት ባሕር ጠርዝ ላይ በመቀራረብ ተደርድረው የሚታዩት ነጮች ቤቶችና የኮከስና ዛፎች ቁንጮዎች ለጠረፉ ጉልላት ሆነውታል፡፡ አቤቶቹ ውስጥ ሰው ይኑርባቸው አይኑርባቸው ወይም ሥፍራዋ በትክክል ደሴት ትሁን ወይም ልሣነ ምድር ገና መለየት አልቻልንም፡፡ እኛ ወደምናመራበት የባሕር ዳር አቅጣጫ የሚሯሯጡትን ሰዎች ከመለየታችን በፊት ሌላ አንድ ሰዓት ሆነ፡፡ ሐያ ደቂቃ ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ሕዝብ ተሰበሰበ፡፡ የትንሿ መንደር ነዋሪ ሁሉ እኛን ለመቀበል ወደ ባሕሩ ዳር ግልብጥ ብሎ ወጣ፡፡ በኋላ እንደ ተረዳነው የበታዋ ስም ሳንፈርናንዶ ነው፡፡

ከባሕሩ ዳር ሦስት መቶ ያርድ ርቀት ላይ መልህቅ ጥዩ ወዲያው ቆነጠጠልኝ፡፡ ይህን ያደረግኩት በአንድ በኩል የሰዎቹን አዝማሚያ ለመመልከት በሌላ በኩል የባሕሩ ወለል ኮራል ከሆነ ጀልባዋን ለአደጋ ከማጋለጥ ለማዳን ስል ነበር፡፡ የነፋስ ሽራዎቹን አወረድንና ጠበቅን፡፡ አንዲት ትንሽ ጀልባ ወደ እኛ አቅጣጫ መጣች፡፡

በውስጡ ሁለት የሚቀዝፉ ጥቂሮችና የቅኝ ግዛት መለያ ያደረገ አንድ ነጭ ነበር።

« ወደ ትሪኒዳድ እንኳን ደህና መጣችሁ» አለ ነጩ ፕሮት ባለ ፈረንሳይኛ።

« አመሰግናለሁ ጌታዬ እዚህ ከባሕሩ ሥር ኮራል ነው ወይስ አሸዋ?»

« አሸዋ ነው። ያለምንም አደጋ እስከ ባሕሩ ዳር ድረስ መሔድ ትችላላችሁ።»

መልህቱን ወደ ላይ ሳብንና ማዕበሎቹን በዝግታ ወደ ዳር ገፋን። ዐሥር ሰዎች

ወደ ውሃው ውስጥ አየተሯሯጡ ጀልባዋን በአንድ ግፊት ወደ መሬት ያወጧት ገና አፈር ላንካ ነበር። መላው ሁኔታችንን ተመለከቱ፣ ተንከባከቡን፣ ጥቁር ሴቶች፣ ቻይናውያንና ሕንዶች የአኩባሪት አቀባበል አደረጉልን። ከእነርሱ ጋር አንድንቅይ ማንኛውም ሰው መፈለጉን ነጩ ገለጸለን። ማቼሬ በእፍጅ ሙሉ አሸዋውን ዘገነና አንድ መሳም አለ። ይህም ተመልካችንን አስደነቀ። ስለ ከሎሲዎ ሁኔታ ለነጩ ሰው ገለጽኩለትና በባሕሩ ዳር ከሚገኘው መኖሪያ ቤቱ አሸከሞ አሰወሰደው። እስኪነጋ ማንኛውንም ነገር ጀልባዋ ውስጥ መተው እንደምንችልና ማንም ሰው ምንም ነገር እንደማይነካ ገለጸልን። ሁሉም ሰው፣ «ካፒቴን» አያለ ስለ ጠራኝ ይህ አዲስ የወጣልኝ የክርስትና ስም አሣቀኝ። በእንግሊዝኛም ቋንቋ በትንሽ ጀልባ ረጅም ጉዞ ያደረገን ሰው፣ «ጎበዝ ካፒቴን» ይላሉ።

ምሽት መጣ። ለጥበቃ ያህል ጀልባችንን ትንሽ ራቅ አድርገን በመግፋት ከአንድ ከፍ ካለ ጀልባ ጋር ማቆራኘት ይቻል እንደሆነ ጠየኩ። ከዚያም እንግሊዘዊውን ተከተልኩና ወደ ቤቱ አመራሁ። ትንሽ ደረጃዎችና ባለወንፊት መዝጊያ ያለው በእንግሊዝ ሀገር በየቦታው የሚታዩትን ቪላዎች ይመስላል። ማቼሬ ከእኔ ጋላ፣ እኔ እንግሊዘዊውን ተከትየ ገባን። ወደ ውስጥ እንደገባሁ፣ ከሎሲዎ ባለመደገፊያ ወንበር ላይ ተቀምጦ አግሮቹን አንፈራጦ ሁለት ሴቶች እያሟሟቁ ይንከባከቡት እንደነበረ አየሁ።

እንግሊዘዊው፣ «ሚስቴና ልጄ» አለና አስተዋወቀን። «እንግሊዝ ሀገር በትምህርት ላይ የሚገኝ አንድ ወንድ ልጅም አለኝ።»

«ወደ ቤታችን እንኳን ደህና መጣችሁ» አለች ሚስቴ በፈረንሳይኛ።

«አባካችሁ ተቀመጡ» አለች ልጅቱ ሁለት ከቀርከሃ የተሠሩ ወንበሮች እያቀረበች።

«እናመሰግናለን፣ አባካችሁ ለእኛ ብላችሁ አትቸገሩ።»

«ለምን? ከየት እንደመጣችሁ ስለምናውቅ አትሥጉ፣ አደግመዋለሁ፣ ወደ ቤታችን እንኳን ደንና መጣችሁ።»

ሰውየው ጠበቃ ሲሆን፣ ስሙ በውን ይባላል። መሥሪያ ቤቱ በግምት ሐያ አምስት ማይል ከምትርቅ ፖርት አፍ ስፔይን ከተባለች የትሪኒዳድ ዋና ከተማ ውስጥ ነበር። በሻይ፣ በወተት፣ በኬክ፣ በቅቤና በማርማላታ አስተናገዱን። እንደ ነፃ ሰዎች

የሆነበት የመጀመሪያዋ ምሽት ስለነበረች ፈጽሞ አልረሳትም። ጉዞው እንዴት እንዳለፈና ስንት ቀን እንደ ፈጀብን፤ እዚህ መድረሳችንን ለፖሊስ የምናሳውቅ ነገ ይሁን ወይስ በሌላ ቀን፤ ከሎሲዎ ሥቃይ የሚሰማው እንደሆነ፤ ደብዳቤ የምንጽፍላቸው ቤተሰቦች፤ ሚስቶች ወይም ልጆች እንዳሉን ብቻ ካልሆነ በቀር፤ ሌላ ዓይነት ወይም ስላለፈው ታሪካችን እንድም ጥያቄ አላቀረቡልንም። ልንጽፍላቸው ከፈለግን ደብዳቤዎቹን እነርሱ እንደሚልኩልን ገለጹልን። እንዴት አድርጌ ልናገረው። እነዚህ እንግሊዛውያን ቤተሰቦችና ከቤተክሩ ጠረፍ ያጋጠሙን ሰዎች፤ ሁሉም እንደኛ ላሉ ለሦስት ተባራሪዎች ያደረጉልን መስተንግዶ ልዩ ነበር። ሚስተር በውን ወደ አንድ ዶክተር ስልክ ደወለና በሚቀጥለው ቀን ከሎሲዎን ወደ ከሊኒኩ አምጥቶ ራጅ እንደሚያስነሣውና ምን እንደሚያስፈልገው እንዲመረምረው ነገረው። ከዚያም ሚስተር በውን ፖርት አፍ ስፔይን ወደሚገኘው የወታደራዊ በጎ አድራጎት ድርጅት ኃላፊ ወደ ነበረው ካፒቴን ስልክ ደወለ። ካፒቴኑም በበጎ አድራጎት የእንግዶች ማረፊያ አንድ ክፍል እንደሚያዘጋጅና በሚያስፈልገን ጊዜ መምጣት እንደምንችል፤ ጀልባችንም ጥሩ ከሆነች ለመሔድ ስንዘጋጅ ስለምታስፈልገን ማስቀመጥ እንዳለብን ገለጸለት። ከባድ ወንጀላኞች ወይም ልማደኛ ሌሎች መሆናችንን ጠየቀንና ከባድ ወንጀላኞች መሆናችንን ስንመልስለት ጠበቃው ደስ ያለው መሰለን።

«ገላህን መታጠብና ዲሞህን መላጩት ትፈልጋለህ?» ስትል ልጃገረዷ ጠየቀችኝና፤ «እባክህ እምቢ እንዳትል፤ ምንም ችግር የለውም። መታጠቢያ ቤቱ ውስጥ የሚያስፈልጉህን ማናቸውንም ነገሮች እንደምታገኝ ተስፋ አደርጋለሁ» አለች።

ወደ መታጠቢያ ቤት ገባሁና ገላየን ታጥቤ ዲሚን ከተላጩሁ በኋላ የቴኒስ ጫማ፣ ነጮ ካልሲ፣ ነጮ ሸሚዝና ቡላ ሱፊ ለብሼ ብቅ አልኩ።

አንድ የሕንድ ዜጋ መዝጊያ ቆረቆረ። ለማቼሬ አንድ የሆነ ጥቅል አምጥቶ ነበር። ዶክተሩ የእርሱም መጠን በእኔ ልክ ይሆናል ብሎ በመገመት ሊሆን ይችላል ልብስ ልኮለት ነበረ። ግን ኮሳሳው ማቼሬ እንዳይለብሰው ችግር ሆነበት። ምክንያቱም ጠበቃው ቤት ውስጥ ካለነው ከሦስታችን አንድ እርሱ ቀጫጫ አልነበረም። ሰውየው ሕንዶች እንደሚያደርጉት እጅ ነሣና ሔደ። እንደዚህ የመሰለ ርኅራኄ ሲገጥመን ምን ለማለት እንችላለን? በልቤ ውስጥ የታመቀውን ስሜት ለመግለጽ አልችልም። ከሎሲዎ ቀደም ብሎ ተኛ። ከዚያም የቀረነው አምስታችን በልዩ ልዩ ርዕሶች ላይ ብዙ ሐሳቦች ተለዋወጥን። አነኛን የደስ ደስ ያላቸውን ሁለት ወይዘዝርት ያስገረመው ኑሯችንን እንደገና ለማቃናት እንዴት እንዳቀድን እየነገርናቸው ነው። የወደፊቱንና የወቅቱን ብቻ ካልሆነ ስላለፈው ምንም ወሬ አልተነሣም። ትሪኒዳድ ያመለጠ አስረኞችን ለማቆየት ባለመፍቀዷ ሚስተር በውን አዘነ። እንዲፈቀድልን ቀደም ሲል ጠይቆ እንደነበርና ግን

ፍጹም እንዳልቻለ ነገር። ልጅቷ ልክ እንደ አባቷ በጣም የተጣራ ፈረንሳይኛ ትናገራለች። ስትናገርም አፏን ያዝ እያደርገውም ነበር። ዕድሜዋ በዐሥራ ሰባትና በሐያ መካከል ሆኖ ፊቷ በብጉር የተሸፈነ ጸጉረ ወርቃማ ወጣት ነበረች።

«ገና ወጣት ስለሆንክ ዕድልህ ወደፊት ነው። ለመታሠር የበቃኸው ምን አድርገህ እንደሆነ አላውቅም፤ ለማወቅም አልፈልግም። ግን በዚህች አነስተኛ ጀልባ ባሕር ለማቋረጥ ያለህ ቆራጥነትና ይህን የመሰለ ረጅምና አደገኛ ጉዞ ማድረግህ፤ ነፃ ለመውጣት ከፍተኛ ወኔ እንዳለህ ያሳያል። ይህም እንደማስበው ከሆነ ዕፁብ ድንቅ የሚያሰኝ ነው» አለችኝ።

በሚቀጥለው ጧት አሰከ ሁለት ሰዓት ድረስ ተኝን። ገበታው ቀደም ብሎ ተዘጋጅቶአል። ሚስተር በውን ወደ ፖርት አፍ ስፔይን መሔዱንና የእኛን የወደፊት ዕድል በሚመለከት አስፈላጊውን መረጃ እስኪሰበሰብ ድረስ አሰከ ሰዓት በኋላ እንደማይመለስ ወይዘገርቱ ነገሩን።

እንደ አውነቱ ከሆነ ይህ ሰው ሦስት ያመለጡ ወንጀለኞች እቤቱ ትቶ ወደ ውጭ ሊሔድ መቻሉ ለእኛ ትልቅ ዋጋ ያለው ትምህርት ነበር። «እንደ ማንኛውም ትክክለኛ ሰው ተመልክቻችኋለሁ። ከተዋወቅን ዐሥራ ሁለት ሰዓቶች ብቻ ቢያልፉም፤ ከልጄና ከባለቤቴ ጋር እቤት እንድተዋችሁ በቂ አምነት አድርብኛል። ከዚህ በኋላ በቤቴ ውስጥ መጥፎ ምግባር ለመፈጸም ትችላላችሁ ብዬ አላምንም። ስለሆነም ልክ እንደ ቀድሞ ጓደኞቼ እዚሁ ትቻችኋለሁ» የሚል ይመስላል። ይህ ዕምነቱ በከፍተኛ ደረጃ ስሜታችንን ነካው።

ገና አዲስ ሕይወት ባልጀምርም ወደዚያው እያዘገምኩ ነበር። አዲስ ከብር መለበሴ፤ ንፁሕ ሆኜ መቆጣ፤ ተዘፍቄበት ከነበረው ቆሻሻ በአንድ ሌሊት የተላቀቅሁ አንድ ልዩ ሰው ስለመሆኔ ማረጋገጫ ሆነኝ። በእግር ብረቶች ማቃጨል የበታችነት ስሜት የሚያድርበት አሥረኛ፤ ነፃ ሆኖ እንኳ በዐይነ ቁራኛ እጠበቃለሁ ብሎ የሚከበው ጭጋግ፤ ያየሁት ያለፍኩበት፤ የተሠቃየሁበትና ማንኛውም እኔነቴን የበከለው፤ ያበሰበሰኝና አደገኛ ያደረገኝ፤ ላይ ላዩን ታዛዥ ብመስልም በውስጤ የታመቀው አሥጊው አደገኛነቴ ሁሉ በተአምር አልም ብሎ ጠፋ። በጥብቅና የሚያገለግለውን አቶ በውን፤ አመሰግነዋለሁ። በዚህ አጭር ጊዜ ውስጥ አንድ አዲስ ሰጣ ሰላደረገኝ አመሰግነዋለሁ።

ዐይኖቿ ልክ በአካባቢያችን እንዳለው ባሕር ሰማያዊ የሆኑት ባለወርቃማ ጸጉር ኮረዳ፤ አባቷ ቤት ጎን ከሚገኘው የኮከነት ዘንባባ ሥር አብራኝ ተቀምጣ ነበረ። ቀይ ፣ ቢጫና ሐመራዊ የሆኑት በወቅታቸው የፈኩ አበቦች፤ የአትክልት ቦታውን የማራኪ ሥነ ግጥም ማመንጫ አድርገውት ነበር።

«ሚስተር ሔንሪ» ብላ ጠራችኝ! አንድ ሰው ሚስተር ብሎ ከጠራኝ ምን ያህል ረጅም ጊዜ ሆኖኝ ነበር! «ትላንት ኃባባ እንደ ነገረህ በእንግሊዛውያን ባለሥልጣኖች ደደብነትና የማይረባ አመለካከት፣ ያሳዘነናል፣ እናንተ እዚህ ለመቆየት አልቻላችሁም። ለማረፍ ያህል ብቻ ሁለት ሳምንት ይስጣችሁና ከዚያም እንደገና ወደ ባሕር መሔድ ሊኖርባችሁ ነው። ጀልባችሁን እንዳየኋት ከፈታችሁ ለሚጠበቃችሁ ረጅም ጉዞ በጣም ትንሽና በጣም ቀላል እንደሆነች ለመገንዘብ በቅቻለሁ። ከእኛ ይበልጥ እንግዳ ተቀባዮችና ተግባቢዎች ወደሚገኙበት አገር እንድትደርሱ እንመኛለን። ሁሉም የእንግሊዝ ደሴቶች ከዚህችኛዋ ደሴት ተመሳሳይ ናቸው። የምለምናችሁ፣ የሚቀጥለው ጉዟችሁ እንድትሥቃይ ቢያስከትልባችሁ፣ በእነዚህ ደሴቶች ሕዝቦች ላይ ቅሬታ እንዳትይዙባቸው ነው። ኃላፊዎቹ እነርሱ አይደሉም። ትእዛዙ የሚመጣው ከእንግሊዝ አገር ነው። እናንተን ከማያውቁችሁ ሰዎች ነው። የአባቴ አድራሻ 101 ኩዊን ስትሪት፣ ፖርት አፍ ስፔይን፣ ትሪኒዳድ ነውና እባካችሁ የእግዚአብሔር ፈቃድ ቢሆን ትንሽ ቃላት ጻፋልንና ስለ ደህንነታችሁ እንወቅ።»

እንደገና ስሜቴ ተነካና ምን እንደምናገር ተደናገረኝ። ማዳም ቦውንም ወደ እኛ መጣች። አረንጓዴ ዐይኖችና ቡና ቀለም ጸጉር ያላት፣ ዐርባ ዓመት አካባቢ የሚሆናት በጣም ውበት ሴት ነበረች። ፈካ ያለ አረንጓዴ ነጠላ ጫማ አድርጋ፣ ሳሳ ባለው ነጭ ቀሚሷ ላይ እንድትጭ መታጠቂያ ሸብ አድርጋ ነበር።

«ባለቤቴ እስከ ዐሥራ አንድ ሰዓት አይመለስም። ያለ እንድትሸጋገር ፖሊስ ወደ ዋና ከተማዋ እንድትሔዱ ፈቃድ ሊያወጣላችሁ እየሞከረ ነው። በተጨማሪ የመጀመሪያ ሌሊታችሁን በፖርት አፍ ስፔን ፖሊስ ጣቢያ ውስጥ እንዳታሳልፉ ለመከላከል ይፈልጋል። ቅልጥሙን የተሰበረው ጻደኞችሁ የእኛ ወዳጅ ወደሆነ እንድትደርሱ ከሊኒክ በቀጥታ ይሔዳል። እናንተ ሁለታችሁ ደግሞ ወደ በጎ አድራጎት የእንግዶች ማረፊያ ልትሔዱ ነው።»

አትክልቱ ቦታ ማቼሬም ተቀላቀለን። ጀልባዋን ለመመልከት ሔዶ እንደነበርና በሚያደንቁት የመንደሩ ኗሪዎች የመከበቧንም ዜና ጨምሮ ነገረን። ምንም የተነኩ ነገር አልነበረም። ግን በሚያተኩሩበት ወቅት ኗሪዎቹ ከመሪው ሥር እንዲት ጥይት አይተው ኖሮ፣ ከእነርሱ ውስጥ አንደኛው መታሰቢያ ሊያደርጋት መውሰድ ይችል እንደሆነ ጠይቆ፣ ማቼሬ፣ «ካፒቴን፣ ካፒቴን» ብሎት ነበር። ማቼሬ የካፒቴኑን ፈቃድ መጠየቅ ይኖርብኛል ማለቱ እንደነበረ ኗሪዎቹ ገብቷቸዋል። በተጨማሪ ሌሊዎቹን ለምን እንደማንለቅቃቸው ጠይቀውታል።

«ሌሊዎች አሏችሁ እንዴ?» ብላ ልጃገረዷ ጠየቀችኝና፣ «እስኪ ሔደን እንያቸው!» አለች።

ወደ ጀልባዋ ሔድን። በመንገድ ላይ አንዳለን በዓለም ላይ ሁሉ የተለመደ ነገር ይመስል አንዲት ሕፃን ሕንዳዊ ልጃገረድ እጇን ልትጨብጥ አቆመችና በእንግሊዝኛ፡ «አንደምን ዋላችሁ» አለች። በጠቅላላው የተሰበሰበው መንደርተኛም «አንደምን ዋላችሁ» አለ። ሁለቱን ኤሊዎች አወጣሁና፡ «ምን እናድርጋቸው? ወደ ባሕሩ መልሰን እንልቀቃቸው ወይስ በአትክልትሽ ቦታ ልታሰቀምጪያቸው ትፈልገያለሽ?» አልኳት ልጃገረዷን።

«ከቤታችን ጀርባ አንዲት ትንሽ ኩሬ አለች። ስለዚህ እዚያ ኩሬ ውስጥ እንከተታቸውና ለእናንተ ጉብኝት መታሰቢያ ይሁኑን» አለች።

«መልካም፣ እንግዲያው የምናደርገው ይህንኑ ነው።» ኮምፓሱን፣ ትንሽ ትንባሆ፣ የውሃውን በርሚል፣ ጩቤዩን፣ ገጀራውን፣ ቆንጫራውን፣ ብርድ ልብሱንና ቶሎ ብዬ በብርድ ልብሴ ውስጥ የደበቅኩትንና ማንም ሰው ያላየውን ሽጉጤን ብቻ በማስቀረት ማንኛውንም ጀልባዋ ውስጥ ማግኘት የቻልኩትን ነገር በሙሉ ለሰዎቹ አከፋፈልኩ።

ሚስተር ቦውን በዐሥራ አንድ ሰዓት ደረሰ። «ከቡራን፣ ማንኛውም ነገር ተሳክቷል። ወደዋናው ከተማ ራሴ አደርሳችኋለሁ። መጀመሪያ ሚስተር ከሎሲዎን እናወርድና ከዚያም ወደ እንግዶች ማረፊያ እንሔዳለን።»

ከሎሲዎን ከአውቶምቢሊ የኋላ ወንበር አስቀመጥነው። ልጃገረዷን ደህና ሁኝ ስል ነበር እናቷ አንድ ሻንጣ ተሽከማ በመምጣት፡ «አባካችሁ እነዚህን የባልተቤቴን ሰጠታዎች ውሰዱ። መልካም ምኞታችንን ያስታውሳሉ» ያለችን።

«እናመሰግናለን፣ በጣም እናመሰግናችኋለን» አውቶምቢሊ ተንቀሳቀሰች።

ለዐሥራ ሁለት ሩብ ጉዳይ ከክሊኒኩ ደረስን። የተሠየመው በ«ቅዱስ ጊዮርጊስ» ስም ነበር። ጤና ረዳቶች ከሎሲዎን እነሡና ቃሬዛ ላይ በማድረግ አንድ የሕንድ ዜጋ አልጋ ላይ ሆኖ ይጠባበቀው ከነበረበት ክፍል ውስጥ አስገቡት። ዶክተሩ ወደ ውስጥ መጣና መጀመሪያ ቦውንን፣ ከዚያም ሌሎቻችንን ጨበጠን። ፈረንሣይኛ አይናገርም፣ ግን ለከሎሲዎ ጥሩ ሕክምና እንደሚደረግለትና እኛም ዘወትር በፈለግንበት ወቅት እየመጣን ልናየው መቻላችንን በአንድ አስተርጓሚ አማካይነት ገለጸልን። ወደ ቦውን አውቶምቢሊ ተመለስንና ከተማውን አቋረጥን። በመብራቶቹ፣ በመኪናዎቹ በብስክሌቶቹ ተደነቅን። የዚህችን የእንጨት ቤቶች ከተማ አውራ መንገዶች፣ ነጮች ጥቁሮች፣ ሕንዶችና ቻይናውያን አጣብበውታል። የበጎ አድራጎት እንግዶች ማረፊያ የሚገኘው ደማቅ መብራት ካለው አደባባይ «የዓሣ ገበያ» የሚል ጽሑፍ ከሠፈረበት አንድ መደብር አጠገብ ነበር። የሕንፃው ምድር ቤት ከድንጋይ የተሠራ ሆኖ፣ የተቀረው ከጣውላ ነበር። የበጎ አድራጎቱ ድርጅት ካፒቴንና መላው አባሎቹ ወንድም ሆነ ሴቱ

ሳይቀር ተቀበሉን። በመጠኑ ፈረንሳይኛ ይናገራሉ። ግን ማንኛውም ሰው የሚያነጋግረን እኛ በማይገባን የእንግሊዝኛ ቋንቋ ነበር። ፈገግ ከሚለው ፊታቸውና ሰላምታ ከማይለያቸው ዐይኖቻቸው አኳያ ርኅሩኅ ቃላት እንደሚያፈልቁ ገብቶናል።

ሦስተኛው ፎቅ ላይ ወደሚገኝና ሦስት አልጋዎች ወዳሉት አንድ ከፍል ወሰዱን። ከእኛ ጋር የሚመጣ ከሆነ ሦስተኛው አልጋ ለክሎሲዎ መሆኑ ነበር። ከከፍሉ ጋር አብሮ የተያያዘ አንድ የገላ መታጠቢያ ቤት ከሣሙናና ፎጣዎች ጋር ነበር። ካፒቴኑ ከፍላችንን ካሳየን በኋላ፣ «ከአሁን በኋላ ግማሽ ሰዓት ያህል ቆይተን አንድ ሰዓት ሲሆን፣ ሁላችንም አብረን አራት እንበላለን» አለ።

«እናመሰግናለን፣ ግን አልራብንም።»

«በከተማው መዘዋወር ከፈለጋችሁ ሁለት የአንቲይ ዶላር ይኸውላችሁ። ስለዚህ ቡና፣ ወይም ሻይ ወይም ጄላቲ መግዛት ትችላላችሁ። ግን መንገዱ እንዳይጠፋችሁ። ወደ ቤት ለመመለስ ስትዘጋጁ የሚያስፈልጋችሁን ታክሲ አስቁማችሁ ሐባክህ ወደ በጎ አድራጎት ድርጅት ማለት ብቻ ነው።»

ከዐሥር ደቂቃ በኋላ ወደ አውራ ጎዳናው ወጣን። ማንም ሰው ሳያተኩርብን፣ ማንም ሰው ጉዳይ ሳይለን፣ ከሁሉም ሰዎች ጋር እየተጋፋን በእግር መንገዶቹ ላይ መጓዝ ጀመርን። በአንድ ከተማ ውስጥ የመጀመሪያዎቹን ነፃ አርምጃዎቻችንን በማድረጋችን ተደንቀን በሰፊው ተነፈስን። የማይናቅ ስፋት ባላት አንዲት ከተማ ውስጥ በነፃ እንድንራመድ ስለተፈቀደልን ይበልጥ ደስታችንን አደነደነው። ታዲያ በተጨማሪ በእኛ ላይ የጣሉብንን እምነታቸውን ፍጹም ላለመጣስ ሐቀኝነትም አደረብን። ማቼሬና እኔ ዝግ እያልን በሕዝቡ መካከል እንጓዛለን። ከሰዎች ጋር ለመጠጋት፣ ለመነካካትና ከእነርሱ እንደ አንዱ ነዋሪ ለመሆን አምሮናል። አንድ መጠጥ ቤት ውስጥ ገባንና ሁለት ቢራዎች ጠየቅን። እንደዚያ ለማለት ብዙ የሚያዳግት አይመስልም። «ሁለት ቢራ አባከሽ።» አፍንጫዊ ላይ የወርቅ ጌጥ ያደረገች አንዲት የሕንድ ኮረዳ ካመጣችልን በኋላ፣ «ግማሽ ዶላር ጌቶች» ማለቷ አሰደነቀን። ፈገግ ስትል ሉል የሚመስሉ ፐርሶቿ፣ ቦግ ያሉት የጥቁር ሐምራዊ ትላልቅ ዐይኖቿ፣ በትከሻዋ የተንዘፋለለው ጥቁሩ ጸጉሯ፣ የጡቶቿን ውበት ለማሳየት በከፊል የተገለጠው ደረቷ፣ ለሌላው ሰው የተለመዱ ተራ ነገሮች ቢመስሉም ለእኛ ግን ትንግርታዊና አስማታዊ መሰሉን። አትቸኩል ፓፒ! እየቀለድክም መሆን አለበት፣ ዕውነት አይደለም! በቅርቡ በቁምህ የተቀበርህ ወንጀለኛ፣ የዕድሜ ልክ ጽኑ አሥራት የተፈረደብህ አሥረኛ ነበርክ፣ አሁን ደግሞ አንድ ነፃ ሰው በመሆን ላይ ትገኛለህ!

ማቼሬ ከፈለ። የዶላር ግማሽ ብቻ ተርፎት ነበር። ቢራው እርኪና ቀዝቃዛ ነበር። «ሌላ እንጨምር ይሆን?» ሲል ጠየቀኝ።

ሁለተኛ ዙር ማዘዝ ብልህነት አልመሰለኝም። «ሰማ፣ አንድ ሰዓት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ነፃ ሆንህና ልትሰከር ትፈልጋለህ እንዴ?»

«ተው አንጂ ፓፒ፣ አታጋንነው! ሁለት ቢራዎች መውሰድኮ መስከር አይባልም።»

«ላይሆን ይችላል፣ ግን ደስታን በአንድ ጊዜ ተስገብግበን መጨረስ ትከክል ነው ብዬ አልገምትም። በየጊዜው አንድ አንድ እያልን እየቆጠብን መቅመስ አሉበን እንጂ መስገብንብ አይኖርብንም። በተጨማሪ ገንዘቡ የእኛ አይደለም።»

«አሺ ልክ ነህ። መጠቀም የሚኖርብን በቀጠባ ይሁን፣ ተገቢ ነው።»

መጠጥ ቤቱን ተውንና ከአንዱ የከተማው ዳር እስከ ሌላው በተዘረጋው የዋተርስ አውራ ጎዳና ቁልቁል ወረድን። በከተማዎቹ ታክሲዎች፣ በበቅሎዎች በሚሳቡ ትናንሽ ጋሪዎች፣ በካሚዎኖች፣ በሲኒማ ቤቶች በሚንገባገቡት የመብራት ምልክቶችና የማታ ከበቦች፣ በሕንጾችና በጥቁር ኮረዳዎች ዐይኖች ከመጠን በላይ እየተደነቅን ድንገት ሳናውቀው በወደቡ አካባቢ ደረስን። ከፊትለፊታችን መብራት ያላቸው ጀልባዎች፣ እንደ ፓናማ፣ ሎስ አንጀለስ፣ ቦስተን፣ ኩዊቤክ፣ የመሳሰሉ የዝነኛ ወደቦችን ስም የያዙ የመንገደኞች መርከቦችና፣ ከሐምቡርግ፣ ከአምስተርዳም፣ ከሎንዶን የመጡ ዕቃ ጫኝ መርከቦች ተገጥጠዋል። ወደቡ ከዳር እስከዳር በመጠጥ ቤቶች፣ በሲተኛ አዳሪዎችና በሆቴል ቤቶች ተጨናንቋል። በውስጣቸው ወንዶችና ሴቶች ጥቅጥቅ ብለው ሲጠጡ፣ ሲዘፍኑና እየተጫጫሁ ሲጨቃጨቁ በድንገት እኔንም ከእነዚህ ሰዎች ጋር ተቀላቀል የሚል የማልቋቋመው ከፍተኛ ፍላጎት አደረብኝ። ስድነት ሊመስል ይችል ይሆናል፣ ግን ስሜትን በጣም ፈንቅሎ የሚማርክ ነበር። ከመጠጥ ቤቶቹ በአንደኛው ደጃፍ ላይ በበረዶ የታጀሉ የአይስተሮች፣ ሽሪምፖች፣ የከላሞች . . . አለ የተባለ የባሕር ውስጥ ምግብ በያይነቱ ተላላፊውን ለማስጎምጀት ለትዕይንት ተደርድሮ ነበር። ቀይና ነጭ ጨርቅ የለበሱት ገበታዎች ብዙ ሰዎችን እንደሚያስተናግዱ እኛም እንድንቀመጥ ይጋብዛሉ። ጠያይምና ደስ የሚል መልክ ያላቸው ኮረዳዎች ባለደማቅ ቀለምና ሰውነት የሚያሳዩ ስስ ቀሚሶቻቸውን ለብሰው ይበልጥ አንድንደሰት ይገፋፋናል። ከእነርሱ መካከል ወደ አንዷ ሔድኩና፣ «የፈረንሳይ ገንዘብ ተቀባይነት አለው?» ብየ የአንድ ሺ ፍራንክ ኖት ሰጠኋት። «አዎ አመነዝርልሃለሁ። አሺ።» ኖቱን ተቀበለችና ወደ ሚጫጫኸው ከፍል ወስጥ ገብታ ቆየች። ከዚያም ተመልሳ «ወደዚህ ና» አለችና ገንዘብ ተቀባዩ ዘንድ ወሰደችኝ። ቻይናዊ ነበር።

«ፈረንሳዊ ነህ?»

«አዎ»

«አንድ ሺ ፍራንክ ለመመንዘረ ነው?»

«አዎ»

«ሁሉንም በአንቲይ ዶላር ነው?»

«አዎ»

«ፓስፖርት?»

«የለኝም»

«የመርከበኛ መታወቂያ ካርድ?»

«የለኝም»

«የይለፍ ወረቀት?»

«የለኝም»

«አሺ::» ከኮረዳዋ ጋር አንድ ሁለት ቃላት ተነጋገረ:: የከፍሉን ዙሪያ ቃኝች:: የወርቅ ጥልፍና መልህቅ ያለው የእኔን የመሰለች ኬፕ የደፋ አንድ መርከበኛ መሳይ ሰው ዘንድ ሔደችና ወደ ገንዘብ ተቀባዩ ይዛው መጣች::

«መታወቂያ ካርድህን?» አለው ቻይናዊው::

«ይኸው::»

ቻይናዊው ኮስተር ብሎ በእርሱ ስም አንድ የምንዛሪ ፋክቲር አዘጋጀና አስፈረመው:: ከዚያም ኮረዳዋ ከንጹን ይዞ እየመራች ወደ መቀመጫው መልሳ ወሰደችው:: ምን መደረግ እንዳለበት ቀደም ብሎ የለመደ ኖሯል:: ባለ ሃምሳ ዶላር አንድ ኖትና የሁለት ዶላር ኖቶች በጠቅላላው ሁለት መቶ ሃምሳ የአንቲይ ዶላር ተቀበልኩ:: ለኮረዳዋ አንድ ዶላር ጉርሻ ሰጠሁ:: ወደ ውጭ ወጥተን ከጠረጴዛዎቹ በአንደኛው ላይ ተቀመጥንና የጎመገገንለትን የባሕር ምግብ ከተመገብን በኋላ በደረቅ ነጭ የወይን ጠጅ አወራረድነው::

አራተኛ ማስታወሻ

የመጀመሪያው ማምለጥ (ይቅጥላል)

ትሪኒዳድ

በእንግሊዞች ከተማ ያሳለፍኳትን ያችን የመጀመሪያ የነፃነት ሌሊት ልክ ትላንት እንደሆነች ሳስታውሳት እኖራለሁ። በልባችን ብርሃንና ሙቀት ተሞልተን ከሚደሰተውና ከሚስቀው ሕዝብ ጋር በየቦታው ዘርን። መጠጥ ቤቶቹ በመርከበኞችና እነርሱን ለማጥመድ አሰፍሰፈው በሚጠባበቁ ኮረዳዎች ተሞልተው ነበር። እነዚህ ግን በፓሪስ በሊ ሐቭር ወይም በማርሴይ እንዳሉት ሞጋኝ ሀይማኖታቸው በጉጉትና በጮሌነት የፈጠሩ አራዳዎች አልነበሩም። የትሪኒዳድ ኮረዳዎች የተለያዩ መልኮች ነበራቸው። ወደ ብጫነት የሚያደሉ ቻይናውያን ጠቆር ያሉ አፍሪቃውያን እንደዚሁም የሽንኩራ አገዳና የኮከነት ተክል ለማልማት ዘርቻቸው ቀደም ብለው ተግዘው የነበሩ የሕንድ ጠያይምና ባለ ሐር ጸጉር ሴቶች የቻይናውያንና የሕንድ ድብልቅና በአፍንጫዎቻቸው ላይ የወርቅ ቀለበቶች የሚያንጠለጥሉ ጭምር ነበሩ። ከዚያም በሮማውያን ገጽታቸው ላይ የሚንበገበጉ ትላልቅ ጥቁር ዐይኖችና እንደ መዳብ የሚያበሩ ፊቶች ያሏቸውና « እንዴት እንደ ተስተካከሉ አስኪ ተመልከቷቸው » የሚሉ የሚመስሉ ወደፊት የተወጠሩ ጡቶች የሚያስመዘግቡ የላቲን ዝርያዎችም አሉ። እነዚህ ሁሉ ጸጉሮቻቸውን በልዩ ልዩ ቀለማት አበባዎች የሚያስጌጡ ኮረዳዎች ስሜታቸው የሚቀሰቅሰው ለወራዳ ተግባር ወይም ለንግድ አልነበረም። በእርግጥ የሚደሰቱበት ሞያ እንዳልነበረና ገንዘብም በነሯቸው ውስጥ ዓቢይ ነገር እንዳልሆነ ሁኔታቸው ይነግራል።

ማቼሬና እኔ ልክ ከመብራት ጋር የሚጋጩ ጥንድ የእሳት አራት ቢራቢሮዎች መሰለን ከመጠጥ ቤት ወደ መጠጥ ቤት ስንናውዝ ቆየን። ደማቅ መብራቶች ከሚገኙባት አንዲት ትንሽ አደባባይ ብቅ ስንል አንድ ቤተክርስቲያን ላይ ሰዓት አየሁ። ከሌሊቱ ስምንት ሰዓት ሆኗል። መመለስ ነበረብን። ፈርለቀቅን። ወደ እንግዶች ማረፊያ በሁለት ዶላር የሚወስደን አንድ ታክሲ ጠራሁ። በጣም ኃፍረት እየተሰማን ስንገባ፤ ዕድሜዋ በሐያ አምስትና በሠላሳ መካከል የሆነ ቡናማ ጸጉር ያላት የበጎ አድራጎቅ ድርጅት አባል የሆነች ሴት በሰላምታ ተቀበለችን። እንኳን ደሀና መጣችሁ አለችና ለስሜት በሚጥሙ ቃላት በእንግሊዝ ቋንቋ ጥቂት አውርታን ከዚያም የከፍላችንን ቁልፍ ስትሰጠን መልካም ሌሊት ተመናችልን። ወደ አልጋችን ውስጥ ገባን። ከሻንጣዩ ውስጥ አንድ ፒጃማ አገኘሁ። መብራቱን ላጠፋ ስል ነበር ማቼሬ እንደዚህ ሲለኝ የሰማሁት። « እንደዚህ በአጭር ጊዜ ውስጥ ይህን ሁሉ የሰጠንን አምላክ ማመስገን

የሚኖርብን አይመስልህም? ምን ታስባለህ ፓፒ?»

« አንተው የራስህን አምላክ አመስግንልኝ። ታላቅ ወዳጅ ነው። ለእኛ በጣም ግሩም እንደሆነልን ሐቅ ነው። ደህና አደር።» ከዚያም መብራቱን አጠፋሁ።

ይህ ትንሣኤ ይህ ከተቀበርኩበት መቃብር ያመለጥኩበትና ከዓለም ሕዝቦች ጋር የተቀላቀልኩበት አጋጣሚ በጣም አስፈንድቆኝ ስለነበር መተኛት አልቻልኩም። በዐይኖቼ ላይ እንደ ሕልም በግ አልም የሚሉ ድብልቅልቅ ስሜቶች ድቅን አሉብኝ፡- ቸሎቱ፣ ማረፊያ ጣቢያው፣ ቆማጦቹ፣ ቅዱስ ማርቲን ደ ሬ ፣ ትሪቡላር፣ ኢየሱስ፣ ሞገዱ - ባለፉት ዓመታት አልፎባቸው የነበሩት አገሮች በሙሉ ልክ እንደ ባሌ ዳንስ ተጫዋቾች እየተከታተሉ ወደ አለምሮዩ ለመግባት ይታገሉ ነበር። ትዝታዎቼን ለመርሳት ሞክርኩ። ግን ልረሳቸው አልቻልኩም። እንግዳ የሆነብኝ ሌላው ነገር ደግሞ እነዚህ ትዝታዎች ከዱር ዓሳማዎቹ ጩኸት ከአሞራዎቹ ጫጫታ ከነፋሱና ከማዕበሎቹ ውሽንፍር ትተናቸው ከመጣከው መጠጥ ቤቶች ውስጥ ከሰማኋቸው የሕንዶች ቫዮሊን የሙዚቃ ድምፆች ጋር መቀላቀላቸው ነበር።

በማግሥቱ አስከ ረፋዱ ተኛሁ። በአራት ሰዓት መዝጊያው ተቆረቆረ ሚስተር ቦውን ነበር። ፈገግ አያለ « እንደ ምን አደራችሁ። ገና አልጋ ላይ ናችሁ እንዴ? ዘግይታችሁ መሆን አለበት። ጥሩ ጊዜ አሳለፋችሁ?» አለ።

« እንደምን አደሩ። አዎ አምሸተን ነው የመጣከው አባክም ይቅርታ ያደርጉልን።»

« በምን የተነሣ? ካሳለፋችሁት ሕይወት አኳያ አድራጎታችሁ በትክክል ተገቢ ነው። እንደ ነፃ ሰዎች የሆናችሁበትን የመጀመሪያዋን ምሽታችሁን መጠቀም ነበረባችሁ። የመጣሁት ወደ ፖሊስ ጣቢያ ይዣችሁ ልሔድ ነው። ወደ ሀገሪቱ ያለሕጋዊ ፈቃድ መግባታችሁን በግንባር ቃል ለመስጠት እዚያ መሔድ አለባችሁ። ያ ፎርማሊቲ ከተጠናቀቀ በኋላ ጓደኛችሁን ለማየት እንሔዳለን። ቀደም ብለው ዛሬ ጧት ራጅ አንሥተውታል። ውጤቱን በፍጥነት እናውቃለን።»

ልብሳችንን ለበሰንና ሚስተር ቦውንና ካፒቴኑ ከሚቆዩበት የምድር ቤት ወረደን።

«እንደምን አደራችሁ ጓደኞቼ» አለ ባልተስተካከለ ፈረንሳይኛው።

«ሁላችሁም እንደምን አደራችሁ። ደህና ናችሁ?» ስትል አንዲት የበጎ አድራጊቱ የሴት መኮንን ተናገረችና። «ፖርት ኦፍ ስፔይን ተወዳጅ ሆና አገኛችኋት?» ብላ ጠየቀችን።

«ሐዎ! እንዴ! በጣም ግሩም ጊዜ አሳለፍን»

ቡና ጠጣንና ከእንግዶች ማረፊያው አስከ ፖሊስ ጣቢያው ሁለት መቶ ያርድ

የነበረውን ርቀት በእግራችን ተጓዝን። ያለምንም ልዩ አመለካከት ፖሊሱ ሰላምታ አቀረበልን። ካኪ ዩኒፎርም የለበሱ ሁለት ጥቁር ዘበኞች መሀል አለፍንና ከፍተኛ ግርማ ያለው አንድ ቢሮ ውስጥ ገባን። ካኪ ሸሚዝና ቁምጣ ሱሪ የለበሱ፤ በሜዳሎች የተንቆጠቆጠ፤ ዕድሜው በግምት ሐምሳ ዓመት የሚጠጋው አንድ መኮንን ብድግ ብሎ በፈረንሳይኛ ቋንቋ አነጋገረን። «አንደምን አደራችሁ። እባካችሁ ተቀመጡ። አፈሺያል የሆነውን ቃላችሁን ከመቀበላችን በፊት ትንሽ ጥያቄዎች ላቀርብላችሁ አፈልጋለሁ።»

«ዕድሜያችሁ ስንት ነው?»

«ሐያ ስድስትና ዐሥራ ዘጠኝ።»

«ምን ነበር ወንጀላችሁ?»

«ጎፍስ መግደል።»

«ምን ያህል ተፈረደባችሁ?»

«የዕድሜ ልክ ጽኑ እሥራት።»

«እንግዲያስ በአንደኛ ደረጃ ነፍስ መግደል ነበራ?»

«አይደለም ጌታዬ፤ የእኔ ሁለተኛ ደረጃ ነበር።»

«የእኔ አንደኛ ደረጃ ነበር» አለና ማቼሬ በማከታተል፤ «ዕድሜዬ ግን ዐሥራ ሰባት ዓመት ብቻ ነበር» አለ።

«በዐሥራ ሰባት ምን እንደምታደርግ ታውቃለህ» አለና መኮንኑ በማከታተል፤ «እንግሊዝ ውስጥ ቢሆን ኖሮ ትሰቀል ነበር። ይሁንና የፈረንሳይውያንን ሕግ እንግሊዛውያን ባለሥልጣኖች ሊተቹበት አይገባም። ወንጀለኞቻቸውን ወደ ፈረንሳይ ጊያና መላካቸውን ግን እንስማማበትም። ፈረንሳይን ለመሰለ አንድ ሥልጡን ሀገር ይህ ድርጊት ኢሰብአዊና ኩባርን የሚያቃልል ነው። ግን እናዝናለን። በትሪኒዳድም ሆነ በማናቸውም የእንግሊዝ ደሴቶች ውስጥ ለመቆየት አትችሉም። የሚሰጣችሁን የጊዜ ገደብ ለማስረዘም በሕመም ወይም በሌላ ምክንያት ሰበብ ለመፈለግ እንዳትሞከሩ። ከእኛ ጋር እንድንተማመን መጠየቅ ይኖርብኛል። ለዐሥራ ስምንት ቀናት ፖርት አፍ ሰፔን ውስጥ ለመቆየት ነፃ ናችሁ። እንደሚታወቀው አንዲት ጥሩ ጀልባ አላችሁ። ጥገና ቢያስፈልጋት የእንግሊዝ ባሕር ኃይል ሠራተኞች ይሠሩላችኋል። ለጉዟችሁ የሚያስፈልጋችሁ ማንኛውም ምግብና ከዚህም ሌላ አንድ ጥሩ ኮምፓስና አንድ የባሕር መስመር ካርታ ይሰጣችኋል። አንዳንድ የደቡብ አሜሪካ ሐገሮች እንደሚቀበሏችሁ ተስፋ አደርጋለሁ። ለፈረንሳይ ባለሥልጣኖች ሊልኳችሁ እስከሚወስኑበት ጊዜ ድረስ ታሥራችሁ በመንገድ ሥራ ብርጌድ ውስጥ ስለምትመደቡ ወደ ቪኔዙዌላ እንዳትሎቱ። ወንጀላችሁ ከባድ ሊሆን ይችላል፤ ግን ይህ ደግሞ ሕይወታችሁ እስከዘለዓለም ተበላሽ ማለት አይደለም። ወጣትና ጤነኛ ከመሆናችሁም ሌላ ጫዋ ልጆች ትመስላላችሁ።»

በሰህንም ካለፋችሁበት ሁኔታ አንፃር ቋሚ ሽንፈቶን ለመቀበል እንደማትፈልጉ ተስፋ አደርጋለሁ። ራሱ እዚህ ድረስ መምጣታችሁም አለመፈለጋችሁን ይመሰክራል። ኃላፊነት የሚሰማው የሕብረተሰብ አባል እንድትሆኑ ለመርዳት እጄን ስዘረጋ ደስ ይለኛል። መልካም ዕድል! ማንኛውም ችግር ቢገጥማችሁ በፈረንሣይኛ ልታነጋግሩት የምትችሉት አንድ ሰው ሰለሚኖር በዚህ ስልክ ቁጥር ደውሉ።

ደወል አንቃጨለና አንድ ሲቪል ሰው ወደ እኛ መጣ። ብዙ ፖሊሶችና ሲቪሎች ታይፕ ከሚመቱበት አንድ ከፍል ውስጥ ተወሰድንና ከመካከላቸው አንዱ ቃላችንን ተቀበለ።

«ወደ ትሪኒዳድ ለምን መጣችሁ?»

«አግረመንገዳችንን ለማረፍ ነበር።»

«ከወደዱት ነው የመጣችሁት?»

«ከፈረንሣይ ጊያና።»

«በምታመልጡበት ወቅት፣ የፈጸማችሁት ወንጀል ነበረ? ጉዳት የደረሰበት ወይንም የገደላችሁት ሰው ቢኖር?»

«ከባድ ጉዳት የደረሰበት ሰው አልነበረም።»

«እንዴት ዐወቃችሁ?»

«ከመልቀቃችን በፊት ዐውቀነዋል።»

ዕድሜያችንን፣ በፈረንሣይ ሕግ የቅጣታችንን ደረጃ፣ ሌላ ሌላውንም በሙሉ አስረዳነው። ከዚያም ቃል ተቀባዩ እንደዚህ አለ። «እስከ ዐሥራ ስምንት ቀናት ድረስ እዚህ ለመቆየት ትችላላችሁ። በዚያ ወቅት ማንኛውንም የምትፈልጉትን ለማድረግ ነፃነት አላችሁ። ማረፊያችሁን ከቀየራችሁ አስታውቁን። የሃምሳ አለቃ ዊሊ እባላለሁ። አድራሻዬ ከሁለት ሰዓት ቁጥሮች ጋር ይኸውላችሁ። እንደኛው የታወቀው የፖሊስ ባልደረባንቴ ቁጥር፣ ሌላው የግል ቁጥሩ ነው። አንድ ነገር አጋጥሟችሁ ዕርዳታ ቢያስፈልጋችሁ ወዲያውኑ ደውሉልኝ። ለዕምነታችን ዋጋ እንደምትሰጡት እርግጠኞች ነን። መልካም ሥነ ምግባር እንደምታሳዩ አምናለሁ።»

ከትንሽ ጊዜ በኋላ ሚስተር ቦውን ወደ ከሊኒኩ ይዞን ሔደ። ከሎሲዎ እኛን በማየቱ ደስ ብሎት ነበር። በከተማ ሰላሣለፍነው ምሽት ምንም ነገር አልተናገርንም። የነገርነው ቢኖር እንደፈለግን ለመውጣትና ለመግባት ነፃ መሆናችንን ብቻ ነበር። ይህም አስደነቀውና፣ «ያለ ምንም አጃቢ?» አለ።

«አዎ፣ ያለ ምንም አጃቢ»

«እነዚህ እንግሊዞች ቀልደኛ ሰዎች ናቸው ጃል።»

ቦውን ዶክተሩን ለመፈለግ ሄዶ ስለነበር አሁን ከእርሱ ጋር ተመለሰ።

«ሰብራቱን የጠገነው ማነው?» ሲል ከሎሲዎን ጠየቀው።

«አኔና እዚህ የሌለ አንድ ሌላ ሰው» አልኩ።

«ጥሩ ስለጠገናማችሁት እንደገና ማስተካከል አያስፈልገንም፤ የተሰበረው አጥንት ከቦታው ገብቷል። አንድ የብረት ምርኩዝ እንሠራልህና በመጠኑ እየተራመድክ ለመዘዋወር ትችላለህ። እዚህ መቆየት ትፈልጋለህ፤ ወይስ ከጓደኞችህ ጋር ለመሔድ?»

«ከእነርሱ ጋር ለመሔድ።»

«መልካም ነው። ነገ ጧት መሔድ ትችላለህ። »

በአጅጉ አመሰግንነው። ዶክተሩና ሚስተር ቦውን በየፊናቸው ሔዱ። እኛም የቀረውን ጧትና ከቀትር በኋላ በከፊል ከከሎሲዎ ጋር አሳለፍን። የማቀዝቀዣ መሣሪያ አየሩን በሚያናፍስበትና መስኮቱ ወለል ብሎ በተከፈተ የእንግዳ ማረፊያ ክፍላችን ወስጥ እንደገና በማግሥቱ ስንሰባስብ ደግሞ ከመጠን በላይ ደስታችን ጋለ። በአዲሶቹ ልብሶቻችን ውበትና ሙሉ ጤነኞች በመሆናችን ራሳችንን የምሥራች አልነው። ግን ውይይቱ ወደ አለፈው ታሪካችን ሊያዘነብል ሲል እንደዚህ አልኩ።

«ስለ ወደፊቱና ስለአሁኑ ብቻ ማሰብ እንጂ፤ ያለፈውን መርሳት አለብን። ለምሳሌ፤ ወዴት መሔድ ይኖርብናል - ወደ ኮሎምቢያ? ፓናማ? ኮስታሪካ? ይበልጥ ሊቀበሉን የሚችሉት የትኞቹ ሀገሮች እንደሆኑ ቦውንን መጠየቅ ይገባናል።»

ወደ ቦውን ቢሮ ስልክ ደወልኩ፤ እዚያ አልነበረም። ሳን ፈርናንዶ ወደሚገኘው ቤቱ ደወልኩ፤ ልጄ መለሰች። ለትንሽ ጊዜ እንደተነጋገርን፤ «ሚስተር ሔንሪ፤ ልክ ከእናንተ ማረፊያ አጠገብ ከሚገኘው ከፈረንሣውያን ገበያ ተነሥተው ሳንፈርናንዶ የሚመላለሱ አውቶብሶች አሉ። ለምን መጥታችሁ ከሰዓት በኋላ እዚህ አትቆዩም። አባካችሁ እንደዚያ አድርጉ። አጠብቃችኋለሁ» አለች።

ስለሆነም ከሎሲዎ በመጠኑ ሚሊታሪ የሚያስመስለውን አዲሱን ቡናማ ቀለም ልብስ እንደለበሰ ሽኩ ብሎ፤ ሦስታችንም በሙሉ ወደ ሳን ፈርናንዶ ተነሣን።

ያን የመሰለ የሞቀ መስተንግዶ ተሰጥቶን ወደ ነበረበት ቤት እንደገና ስንመለስ መንፈሳችንን ደስታ ሞላው። ሁለቱ ሴቶች ስሜታችንን ተረድተውት መሆን አለበት፤ «ውድ ወዳጆቻችን፤ ወደ ራሳችሁ ቤት ተመለሣችሁ» አሉን። ስለሆነም አሁን የሚጠሩን በመጀመሪያ ስሞቻችን፤ እንደመሆኑ «ሔንሪ፤ ሰኳር ላድርግልህ?» ወይም «አንድሬ፤ (የማቹሬ ስም ነበር) ተጨማሪ ነገር ትፈልጋለህ?» በማለት ነበር።

«የተወደዳችሁ ማዳም ቦውንና ሚስስ ቦውን፤ እግዚአብሔር ለጋስነታችሁንና ሩኅሩኅነታችሁን ተገንዝቦ፤ ከዚያች ቀን ጀምሮ በደስታ እንድትኖሩ፤ ውለታችሁን ሁሉ መልሶላችኋል ብዬ ተሰፋ አደርጋለሁ።»

በጠረጴዛው ላይ አንድ ካርታ ዘረጋንና ዕቅዶቻችንን ነደፍን። መንገዶቹ ረጅም

ነበሩ። ሳንታ ማርታ ወደ ተባለችው የመጀመሪያዋ የኮሎምቢያ ወደብ ሰባት መቶ ሐያ ማይል፤ ወደ ፓናማ አንድ ሺ ሁለት መቶ ማይል፤ ወደ ኮስታሪካ አንድ ሺ አምስት መቶ ማይል።

በውን ተመለሰ። «ቆንሲሎቹ ዘንድ በሙሉ ስልክ ደውሎ መልካም ዜና ሰምቻለሁ» አለን። «ለማረፍ ያህል በኮራሶ ለትንሽ ቀናት መቆየት ትችላላችሁ። ኮሎምቢያ ስለአመለጡ ወንጀለኞች መመሪያ አላወጣችም። ቆንሲሎ እስከሚያውቀው ድረስ እስካሁን ኮሎምቢያም ሆነ ፓናማ ውስጥ ወይም የትኛውም ቦታ በባሕር የደረሰ ወንጀለኛ ከቶውንም የለም።»

«አንድ ሐሳብ አለኝ» አለች የሚስተር በውን ልጅ ማርጋሬት። «ግን በጣም ሩቅ ነው ቢያንስ አንድ ሺ ስምንት መቶ ማይል።»

«ቦታው ወዴት ነው?» ሲል አባቷ ጠየቃት።

«እንግሊዝ ሆንዱራስ። አገረገዢው የክርስትና አባቴ ስለሆነ ምናልባት እዚያ አርዳታ ታገኙ ይሆናል።»

ወደ ጓደኞቹ ተመለከትኩና፤ «ጉዞ ወደ እንግሊዝ ሆንዱራስ» አልኩ። በምዕራብና በደቡብ፤ ጓቴማላ፤ በሰሜን፤ ሜክሲኮ የሚያዋርሱት የእንግሊዝ ይዞታ ነች።

በማርጋሬትና በእናቷ አርዳታ ካርታ ላይ መስመራችንን እየነደፍን የከሰዓት በኋላውን ጊዜ አሳለፍን። የመጀመሪያ ማረፊያ ሰድስት መቶ ማይል ላይ በኮራሶ። ሁለተኛ ማረፊያ - ከኮራሶ መንገዳችን ላይ ከሚያጋጥመን ማንኛውም ደሴት ላይ። ሦስተኛ ማረፊያ - እንግሊዝ ሆንዱራስ።

በባህር ላይ ምን እንደሚያጋጥመን ፍጹም ማወቅ ስለማይቻል የጣሳ ምግቦች ሣጥን መያዝ እንዳለብን ተወሰነ። ሥጋ፣ አትክልቶች፣ ማርማላታ፣ ዓሣ ወዘተ... ይህም ከፖሊሶቹ የተሰጡንን ስንቆች ማጠናከሪያ እንዲሆን ነበር።

የሳልቫዶራ ሁለገብ መደብር ስንቃችንን በስጦታ መልክ ለማበርከት ደስተኛ እንደሚሆን ማርጋሬት አንድ ሐሳብ አቀረበችና፤ «ግን፣ እነርሱ ካልፈለጉም እማማና እኔ እንገዛላችኋለን» አለች።

«አይሆንም፤ በምንም ምክንያት» አልኩ።

«ዝም በል ሔንሪ»

«አይሆንም፤ አልፈቅድልሽም። የራሳችን ገንዘብ አለን። ለዕቃዎቹ ራሳችን በቀላሉ መከፈል እየቻልን የእናንተን ሩኅሩኅነት ለማሟጠጥ መሞከር ለእኛ ነውር ይሆኑበናል።»

ከታላቁ ጉዟችን በፊት አንድ የመጨረሻ ጉብኝት ለማድረግ ቃል ገብተን ተለያየን።

በየምሽቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት ላይ ወደ ከተማ እንወጣለን። በጣም እንቅስቃሴ ባለበት አደባባይ አንድ አግዳሚ ወንበር ላይ ከሎሲዎን እናስቀምጥና አንዳችን በከተማ ስንዘዋወር፤ ሌላው ከእርሱ ጋር ለመሆን ማቼሬና እኔ ተራ እንለዋወጣለን። እዚህ ከመጣን አሁን ዐሥር ቀን ሆነን። ለዚያ ለብረት ምርኩዝ ምስጋና ይግባውና ከሎሲዎ ያለ ችግር በመጠኑ ይራመዳል። በከተማ ታክሲዎች ወደ ወደብ መሔድ በብዙዎቹ መጠጥ ቤቶች ዘንድ አንደ ደንበኞች ታይተን ነበር። ፖሊሶቹም ሰላምታ ያቀርቡልናል። ምን እንደነበርንና ከወዴት እንደመጣን ማንኛውም ሰው ዐውቋል። ይሁንና አንድም ሰው ስለዚህ አይገልጽም። የተለማመድናቸው መጠጥ ቤቶች ለምግብና ለመጠጥ ከመርከበኞቹ ይልቅ ለእኛ የሚያስከፍሉን በቅናሽ ዋጋ ነበር። ኮረዳዎቹም እንደዚሁ ያደርጋሉ።

አብዛኛውን ጊዜ ኮረዳዎቹ ከመርከበኞች፣ ከመኮንኖችና ከቱሪስቶች ጋር ሲቀመጡ ሣያሰልሱ ይጠጣሉ፤ በተቻለ መጠን ብዙ እንዲሰክሩም ያደርጓቸዋል። በመጠጥ ቤቱ ዳንስ በሚኖርበት ወቅት በመጀመሪያ ብዙ መጠጥ ካልገዛላቸው በስተቀር ፍጹም ከአንድ ሰው ጋር አይደሉም። ከእኛ ጋር ግን የተለየ ነበር። ከእኛ ጋር ረጅም ጊዜ ይቀመጣሉ፤ ካልገፋፋናቸው በስተቀር መጠጥ አይወስዱም። ያንንም ሲቀበሉ ዝነኛውን የእነርሱን መጠጥ ሳይሆን አንድ ቢራ ወይም ዕውነተኛውን ውስኪ በሰዳ ነበር። ሁኔታችንን እንዳወቁና እንዳዘኩልን የሚገልፁበት መንገድ በመሆኑ ይህም አስደሰተን።

ጀልባዋ ፖርት ኦፍ ስፔይን ከሚገኘው የእንግሊዝ ባሕር ኃይል ሰፈር ገብታለች። ወለጂ ተጠናክሮና በጠርዟ ላይ ሌላ ሰድስት ኢንች ተጨምሮላት ታደሳ ነበር። በጥሩ ቅርፅ የምትገኝ ትመስላለች። ምሰሶውን በቀላልና በከፍተኛ ዓይነት ሌላ ምሰሶ ተከተው፤ ለአቅጣጫ ማስተካከያ እንጠቀምባቸው የነበሩትንም የዱቄት ከረጢቶች በጠንካራና ቀለም በተነከሩ የነፋስ ሽራዎች ለውጠውልናል። አንድ የባሕር ሐይል መኮንን የተስተካከለች አንዲት ኮምፓስ አበረከተልኝና በካርታ ላይ አቅጣጫችንን እንዴት እንደምንቀይስ አሳየኝ። የኮራሶ መስመራችን በሰሜን ሆኖ አንድ ነጥብ ወደ ምዕራብ ሲል ይሆናል።

ካፕቴኑ «ታርፖን» ከምትባል አንድ የማሠልጠኛ መርከብ አዛዥ ከሆነ የባሕር ኃይል መኮንን ጋር አስተዋወቀኝ። በሚቀጥለው ቀን ጧት በሁለት ሰዓት ከወደቡ ለልምምድ ልገኝ እችል እንደሆነ ፈቃደኝነቴን ጠየቀኝ። ነገሩ ግራ ገብቶኝ ነበር፤ ግን ተስማማሁ። በሚቀጥለው ቀን ጧት ማቼሬና እኔ ወደ ባሕር ኃይል ሠፈር ሔድን። አንድ መርከበኛ አጀበንና ጥሩ ነፋስ አግኝተን ወደ ባሕር ወጣን። ለሁለት ሰዓት እንደተለማመድን ድንገት አንድ የጦር መርከብ ብቅ አለ። ሙሉ ማዕረግ ልብሳቸውን

አንደለበሱ ሠራተኞቹና መኮንኖቹ ሁሉ በመርከቡ ወለል ላይ ተሰልፈው ነበር። እኛን በማሳለፍ ላይ እንዲሉ «ሁ ራኔ» ብለው ጮሁና መለየታቸውን ሁለት ጊዜ አወረዱ። እንደ ዐይነት የክብር ሰላምታ ኖሯል፤ እኔ ግን ምን ማለት እንደሆነ ቅንጣት ታክል ግንዛቤ አልነበረኝም። የወር መርከቡ ቆሞ ወደነበረበት ሠፈር ተመለሰን። የእኛንም እንደዚሁ አቆምንና መርከበኛው እንደንከተለው አንድ ምልክት አሳየን። ወደ ጦር መርከቡ ሰንወጣ አዛዥ ከድልድዩ ላይ ተቀበለን። ከመድረሳችን አንድ የፈሸካ ድምፅ አስተጋባና ከመኮንኖቹ ጋር ከተዋወቅን በኋላ፤ በተጠንቀቅ ቆመው የነበሩ እጩ መኮንኖች በፊት ለፊታችን በሰልፍ አለፉ። አዛዥ በአንግሊዝኛ ቃላት ገለጻ ካደረገ በኋላ ሰልፉ ተበተነ። አዛዥ ለተማሪዎቹ ሲገልጽላቸው የነበረውና ከእነርሱም የክብር ሰላምታ ያገኘው ይህችን በመሰለች ትንሽ ጀልባ ያን ያህል ረጅም ጉዞ ማድረጋችንና አሁንም ገና ይበልጥ አደገኛና ረጅም ጉዞ ለማድረግ በመነሣት ላይ መሆናችን እንደነበር አንድ ወጣት መኮንን አስረዳን። ለተደረገልን ክብር መኮንኑን አመሰግንን። ሦስት የመርከበኛ ጃኬቶች አበረከቱልን። ጥቁር ሆነው ጠንካራ ዚፕና የራስ ቆብ ያላቸው ነበሩ። ደሴቲቷን ለመልቀቅ ሁለት ቀናት ሲቀረን፤ ከሳምንት በፊት የታሠሩ ሦስት ልማደኛ ሌቦችን እንደንወሰድለት የፖሊሱ አዛዥ ትብብር የጠየቀ መገንጠል ሲሰጥ በውን አጫወታችን። ደሴቷ ላይ ሲቀሩ የቻሉት ወደ ቪኔዙዌላ ወይም ሌላ ሀገር የሔዱ ጻዖኞቻችን ትተውን ነው ይላሉ። ሐሳቡን አልወደድኩትም፤ ግን እምቢ ለማለት ረግሞ ከሚገባው በላይ እንክብካቤ ተደርጎልናል። የመጨረሻ መልስ ከመስጠቴ በፊት ከእነዚህ ሦስት አሥረኞች ጋር ለመገናኘት ጠየቅኩ። አንድ የፖሊስ መኪና መጣልኝና ከአዛዥ ጋር ለመወያየት ሔድኩ። እርሱም መጀመሪያ በደረሰንበት ወቅት ጠይቆን የነበረው መኮንን ነበር። ሃምሳ አለቃ ዊሊ አንደ አስተርጓሚ ሆነ።

« አንድ ውለታ ብታደርጉልን ደስ ባለን ነበር። »

« የሚቻል ከሆነ፤ በደስታ »

« እዚህ አሥር ቤት ውስጥ ሦስት ፈረንሣውያን ልማደኛ ሌቦች አሉን። ጻዖኞቻችን እዚህ ትተውን ሔዱ ይላሉ። ጀልባቸውን ራሳቸው ያሰመጡ መስሎናል፤ እነርሱ ግን መቅዘፍ እንኳ አናውቅም ይላሉ። እኛ ሁኔታው ተማታበን፤ አንድ አዲስ ጀልባ እንድንሰጣቸው እየጣሩ መስሎናል። መሔድ ይገባቸዋል፤ ግን እዚህ ለሚመጣው የመጀመሪያ የፈረንሣይ መርከብ መልሼ ላስረከባቸው አልፈለግኩም። »

« ጌታዬ ፣ እኔ እወስዳቸዋለሁ። ግን መጀመሪያ ከእነርሱ ጋር መነጋገር አፈልጋለሁ። ሦስት እንግዶችን አጠቃልሎ መውሰድ አደገኛ መሆኑን እርስዎም መገንዘብ አለብዎት። »

« ገብቶኛል። ዊሊ፤ ሦስቱን ፈረንሣውያን ወደ አሥር ቤቱ ግቢ

አውጧቸው።» ብቻየን ላነጋግራቸው ስለፈለግኩ ሃምሳ አለቃ ዊሊ ገለል እንዲልልኝ ጠየቅኩት።

«ልማደኛ ሌቦች ናችሁ?»

«አይደለንም፣ ከባድ ወንጀላችን ነን።»

«ታዲያ ለምን ልማደኛ ሌቦች ነን አላችሁ?»

«ከአንድ ትልቅ ወንጀል ይልቅ ብዙ ትንሽ ወንጀሎች የሠራን መሆናችንን ከወወቁ የተሻለ እንክብካቤ እናገኛለን ብለን ተስፋ በማድረግ ነበር። ግን ስሕተተኞች ነን። እንተስ ምንድን ነህ?»

«ከባድ ወንጀላችን»

«አላወቅህም?»

«በመጨረሻው ኮንቮይ ነው የመጣሁት። ስሙ፣ ሦስታችሁን በእኛ ጀልባ እንድንወስዳችሁ የምትፈልጉ ከሆነ እንድጠይቃችሁ የፖሊሱ አዛዥ ነግሮኛል። እኛም ሦስት ነን። እርሱ የሚለው፣ እኔ ካልወሰድኳችሁ በስተቀር በዚያ በሚያልፈው የመጀመሪያው የፈረንሣይ ጀልባ አሣፍራቸዋለሁ ነው። ምን ይመስላችኋል?»

«ወደ ባሕር ዳግመኛ ለመውጣት ያልፈለግንበት ምክንያቶች አሉን።»

«ከእናንተ ጋር የሔድን እንመስልና፣ ከዚያም ከደሴቷ መጨረሻ ትታችሁን እናንተ መንገዳችሁን አትቀጥሉም እንዴ?»

«አይሆንም፣ እንደዚያስ ማድረግ አልችልም።»

«ለምን አይሆንም?»

«ምክንያቱም ሩጎሩጎነታቸውን በዚህ መልኩ መልሶ አጻፋ መክፈል አስነዋሪ መሆኑ ነው።»

«ለእንግሊዛውያን ከማሰብህ በፊት ለእኛ ማሰብ ይኖርብሃል።»

«ለምን?»

«ምክንያቱም አንተም ራስህ እሥረኛ ነሃ?»

«ያ ሊሆን ይችላል፣ ግን ብዙ ዓይነት የተለያዩ እሥረኞች አሉ። ምናልባትም ከእኔና ከእንግሊዛውያኑ ይልቅ፣ በአንተና በእኔ መካከል የበለጠ ልዩነት ይኖራል። ወሳኙ የአመለካከት ሁኔታ ነው።»

«ታዲያ ለፈረንሣውያን ባለሥልጣኖች እንዲያስረክቡን ልትነግራቸው ነዋ?»

«አይደለም። ግን ኮራሶ ከመድረሳችን በፊት እንደማላወርዳችሁ ነው።»

«እንደገና ጉዞ መቋቋም አልችልም» አለ ከእነርሱ ውስጥ አንዱ።

«ሰማ፣ በመጀመሪያ የእኛን ጀልባ ተመልከታት። ምናልባት የቀድሞዋ ጀልባችሁ አሮጌ ትመስለኛለች»

«አሺ፣ እስኪ እንሞከራ»

«መልካም፣ ጀልባዋን ለመመልከት እንዲፈቅድላችሁ አዛዥን እጠይቀዋለሁ።»

ከሃምሳ አለቃ ዊሊ ጋር አብረን ወደ ወደቡ ሔድን። አንድ ጊዜ ጀልባዋን ከተመለከቱ በኋላ ሦስቱ ጓደኞች እምነት ያደረባቸው መሰሉ።

አዲስ ጉዞ

እኛ ሦስታችንና ሦስቱ እንግዶች ከሁለት ቀን በኋላ ጉዞ ጀመርን። ወሬው እንዴት እንደ ነፈሰላቸው አላውቅም፤ ከቦውን ቤተሰቦችና ከወታደራዊው በጎ አድራጎቱ ኃላፊ ጋር የመጠጥ ቤቶቹ አሥራ ሁለት ያህል ኮረዳዎች እኛን ለመሸገት መጡ። ከኮረዳዎቹ አንዷ ለመሸነባበቻ አንድ ጊዜ ስትሰመኝ፣ ማርጋሬት አየሣቀች፣ «ሔንሪ፣ ለካ ቀልጣፋ ወንድ ኖረሃል!» አለች።

«ሁላችሁም ደህና ሁኑ። ዳግመኛ ባናያችሁም በልባችን ውስጥ አንድ ትልቅ ቦታ እንዳላችሁ አስታውሱ። ፍጹም እንረሳችሁም።»

ከሰዓት በኋላ በዐሥር ሰዓት ተንቀሳቀስን። ጊዜ ሳንፈጅ ከወደቡ ወጣንና እኛን ለመሸገት መጥተው የነበሩትን ቡድኖች ለመጨረሻ ጊዜ ለመመልከት ቆምን። አሁንም ነጭ መሳሪያዎች እያውለበለቡልን ነበር። የኑስ ሽራዎቻችንን ነፋስ ሞላቸው፣ በመነሻችንና በመድረሻችን መካከል ከሚያጋጥሙን በሚሊዮን ከሚቆጠሩ ማዕበሎች ውስጥ የመጀመሪያውን በድፍረት ተጋፈጥነው።

ጀልባችን ወስጥ የእኔና የማቼሬ ሁለት ጩቤዎች ነበሩ። ቆንጮራው ከክሎሲዎ አጠገብ ነበር ያለው፣ ገጀራውም እንደዚያው ነበር። ከእነርሱ መካከል ግን ማንም እንዳልታጠቀ እርግጠኞች ነበርን፤ ለማንኛውም ቢሆን ነገሮችን ለመቆጣጠር ቢያንስ ሁለታችን ዘወትር መንቃት ይኖርብናል። ፀሐይ ልትጠልቅ አቅራቢያ የማሠልጠኛው መርከብ መጣና ለግማሽ ሰዓት ሲያጅገን ቆየ። ከዚያም ሰላምታ ሰጥቶን ሔደ።

« ማነው ሰምህ?»

« ሴፋው»

« ስንተኛ ኮንቮይ?»

« ሐያ ሰባተኛው።»

« ቅጣትህ?»

« ሐያ ዓመት»

« የአንተስ ማን ይባላል?»

« ካርጉሬ ሐያ ዘጠነኛው ኮንቮይ። ብራቶን ነኝ።»

« ብሪቶን ሆነህ ጀልባ መቅዘፍ እንዴት አታውቅም?»

« ሰሜ ዳፈልሰ ነው። ከአንገር ቀበሌ ነኝ። በችሎት ላይ እንድ ጸያፍ ነገር በመናገሪ ምክንያት ዕድሜ ልክ ጽኑ እሠራት ተፈረድብኝ። ያ ባይሆን ኖሮ ቢበዛ ዐሥር ዓመት በተፈረድብኝ ነበር። በሐያ ዘመነኛው ኮንቮይ ነበርኩ።»

« የተናገርከው ምን ብለህ ነበር?»

« ያማ እንደዚህ ነበር። ሚስቴን በካውያ ገደልኳት። ለፍርድ በቀረብኩበት ወቅት ከተችዎቹ አንደኛው ለምን በካውያ እንደ መታረጥ ጠየቀኝ። ለምን እንደሆነ እኔም አላውቅም፤ ግን ልብሰ በሚገባ መተኮስ ባለመቻሏ በካውያው ገደልኳት አልኩት። ከባድ ቅጣት ሊያስከትልብኝ የቻለው ያ አስቀያሚ ንግግር መሆኑን ጠበቃዬ ገለጸልኝ።»

« ያመለጥከው ከየት ነበር?»

« ከካስኬድ፡- ከቅዱስ ላውረን በግምት ሃምሳ ማይል የምትርቅ የጫካ ካምፕ ነች። ከዚያ ለማምለጥ ቀላል ነበር፤ ምክንያቱም ብዙ ነጻነት ነበረን። የነበርነው አምስታችን ስለሆን ቀላል ነበር።»

« አምስት ስትል ምን ማለትህ ነው? ሁለቱ ወዴት ሐዱ?»

የኃፍረት ዝምታ ረጭ አለ።

በመጨረሻም ከሎሲዎ « ስሙ ዳደኞቹ ሁላችንንም የሚያገባን ጉዳይ ይሆናል። ለማወቅም መብት አለን» አለ።

« እኔ እነግራችኋለሁ» ብሎ ብሪቶን ጀመረ። « አርሱ እንዳለው ሁሉ ስንሣ አምስት ሆነን ነበር። ግን ሁለቱ የነደሉት የካኒስ ቀበሌ ሰዎች ስለነበሩ ዓሣ አጥማጀች ነን ብለው ነገሩን። ለማምለጡ ዝግጅት ምንም ነገር አልከፈሉም ግን ጀልባ በመቅዘፍ እየረዱን እናካከላችኋለን አሉን። ታዲያ ወደ መንገድ ስንገባ ከእነርሱ ውስጥ አንዳቸውም ስለጀልባ ቀዘፋ ምንም ነገር አያውቁም። ሐያ ጊዜ ልንሰጥም ተቃርበን ነበር። ወደ ጠረፍ ተጠጋን መጀመሪያ ዳች ጊያና ከዚያም እንግሊዝ ጊያና በመጨረሻም ትሪኒዳድ። በጀርጅታውንና በትሪኒዳድ መካከል ጀልባ መቅዘፍ እችላለሁ ያለውን አንደኛውን ገደልኩት። ድርሻውን ስላልከፈለና ጥሩ ጀልባ ቀዛሬ ነኝ ብሎ ስለዋሸ ሰውየው የሚገባውን አግኝቷል። ሌላው ደግሞ ገና ለገና እንደላለሁ ብሎ ስለፈራ በአንድ ሞገድ መካከል የጀልባውን አርፍ ለቀቀና ወደ ባሕር ዘለለ። የምንችለውን ሁሉ ጥረት አደረግን ብዙ ጀልባዋ ልትሰምጥ ተቃረብኩ። በመጨረሻም ከአንድ ቋጥኝ ጋር ተጋጨንና ዕድለኞች ሆነን ከዚያ ውስጥ ለመትረፍ ቻልን። እምላለሁ ዕውነቱ ይኸው ነው ሌላ ምንም ነገር የለም ሐቅ ነው።»

« ልክ ነው» አሉ ሌሎቹ ሁለቱ። « ሁኔታው ይኸው ነው። ሰውየው መገደል

እንደሚገባው እኛ ሁላችንም ተስማምተናል። አንተስ ምን ይመስልሃል ፓፒየን?»

« እኔ ፍርድ ለመስጠት አልተዘጋጀሁም። »

« ግን አንተ ብትሆን ምን ታደርገው ነበር? » ሲል ብሪቶኑ አጥብቆ ጠየቀኝ።

« ስለሁኔታው አስብበታለሁ። እርግጡን ለማወቅ ራስህ የታሪኩ ተካፋይ መሆን ይኖርብሃል። አለበለዚያ የትኛው ልክ እንደሆነ ለመናገር አትችልም። »

« እኔ ብሆን እገድለው ነበር። በርሱ ውሸት የተነሣ የሁሉም ሕይወት ሊጠፋ ነበርኩ » አለ ከሎሲዎ።

« እሺ ዳግመኛ ስለዚህ ጉዳይ አናውራ። ግን አሁንም ገና በመፍራት ላይ መሆናችሁ ተስምቶኛል። ወደ ባሕር የተመለሳችሁት እነርሱ ሒዱ ብለው ስላስገደዷችሁ ብቻ ነው ልክ ነው? »

« ልክ ነው » ሲሉ ሁሉም በአንድነት መለሱ።

« እንግዲያው እሺ። ግን የፈለገው ነገር ቢሆን ማንም ሰው መርበትበት የለበትም። ሌላው ቢቀር መፍራታችሁን አታስታውቁ። ፍርሃት ቢገባችሁም እንኳን አትፍሩ ይህች ጥሩ ጀልባ ነች ማንነቷን በሚገባ አስመስክራለች። ከበድ ያለ ጭነት አለን። ግን ከፈፋ የሰድስት ኢንች ከፍታ ስለአለው የተጨመረውን ጭነት በሚገባ ይችላል። »

ትንሽ ቡና ቀማመስንና ሲጃራ አጨስን። በምንነሣበት ወቅት ጥሩ ምግብ በልተን ስለነበር እስከሚቀጥለው ቀን ላለመብላት ወስነናል። ከቅዱስ ላውረን ሆስፒታል ክፍላችን ለማምለጥ ከተነሣንበት ጊዜ ጀምሮ እሱካሁን ዐርባ ሁለት ቀናት መሆኑን ልማደኛው መዘከር መዝጋቢያችን ከሎሲዎ ገለጻልን። ከዚያ ጀምሮ እሱካሁን ድረስ የሦስት ወድ ዕቃዎች ባለንበረት ሆኗለሁ። ትሪኒዳድ የገዛሁት ውሃ የማያበላሸው አንድ የእጅ ሰዓት ጥንድ ማንገቻ ያለው አንድ በጣም አስተማማኝ ኮምፓስ ባለጥላስቲክ መስታወትና አንድ ጥቁር መነጽር። ከሎሲዎና ማቼሬም እንዳንዳቸው የማርክበኛ መለዩ ነበራቸው። ከዶልፊን መንጋዎች ጋር ሁለት ጊዜ ያህል ከመገናኘታችን በስተቀር የመጀመሪያዎቹን ሦስት ቀናት ምንም ችግር አልገጠመንም። በቁጥር ስምንት የሆኑ መንጋዎች በጀልባዋ ሊጫወቱባት ተነሡ። ሁላችንም ላብ አጠመቀን። በቅድሚያ ውስጥ ለውስጥ እየታከኳት ከፊቷ ወደ ላይ ብቅ አሉና እንደገና ከጀልባዋ ሥር በጎኗ በኩል አግድም አለፉ። በሌላው ጨዋታ ደግሞ ሦስት ዶልፊኖች ሦስት መዓዘን በመሥራት አንዱ ከፊት ሁለቱ ከኋላ በመሆን በትክክል ሰልፍ ገቡ። በሚያስፈራ ፍጥነት ወደ እኛ ይሸመጥጡና እላያችን ላይ ሊወጡብን ሲቃረቡ ወደ ጀልባዋ ሥር በመጥለቅ በሌላ አቅጣጫ ብቅ ይላሉ። ኃይለኛ ነፋስ ስላጋጠመን ሰነጣጥቀናቸው ቀድመን ለማለፍ በሙሉ ኃይል ቀዘፍን። ግን እነርሱም ይበልጥ ፍጥነት ጨመሩ። ጨዋታው ብዙ ሰዓት ወሰደ፤ እኛም ፈዝዘን ቀረን። ሦስቱ አዲስ መጤዎች ምንም